

روضه پر نور شيخ المشايخ غوث العظم عبدالقادر جيلاني (رح)

Ketabton.com

فيسبوك غلام حضرت غلام

فيسبوك Haji Ajab Khan

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فتوح الغیب

شروع د کتاب

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ وَهَدَانِي وَاحْتَارَ مِنِّي عِبَادًا مِّنْ بَيْنِكُمْ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَيَّ رَسُولِ الْمَجْتَبَى وَرَبِّهِ الْمُسْتَلْطَنِ وَعَلَى آلِهِ وَأَمْحَا بِوَالَّذِينَ كَفَرُوا خَيْرُ الْعُنَى وَرَحْمَتِي عَلَى مَلَاحِجِ الْبَدِينِ الشُّبَّانِيَا وَرَفَعُوا عَلَيَّ مَرَاتِقَ الْوَلَمَةِ الْعُسْوَى دَقَّارًا قَوْرًا عُلْمِي.

اگر بعد : حضرت محبوب سبحانی ، عالم ربانی ، عارف کامل ، پیران پیر ، محمد الیدین ابو محمد عبدالقادر حسی حسینی رحمة الله علیه فرمائی :۔۔۔ قول شامست الله پاك لره چه پروردگار دجهانونو دے . هم اول دے ، هم آخر دے ، هم ظاهر دے ، هم باطن دے . قول مخلوقات عرش ، هرة جودیه او یو وزیرے ، هروج اولوند خیز او هغه قول اشیا چه خجوند پروردگار پیدا اکری دی . او وجود کتبے دے راویستے دی . او خواریه کپے دے دی . دا قول دانته پاك شناخوان دی .

تل صفت الله پاك لره ، چه بنی آدم دے پیدا آکے . بیله درست کھ او په اندازه دے کھ . بیله ورته هدایت اړکے .

او دے وژنه او ژوند دے دے کھ . دے خندوؤو او وژنه په بعضو دے زیات رحم او کھ او بعضو دے رسواکھ چه هم خور و وک دے ، هم غنپو وک دے . خوک دے نیک بخت کھ او خوک دے بد بخت . د بعضو دے بخشش لرے کھ او بعضو دے پرے بناد کول . هغه الله چه د هغه په حکم غرونه که میخونه کلک دی . او دیکه پرے قرار بیا موند دے دے . او غور بید لے فریش دے .

هغوک دانته درحمت نه نا امیدانه دے . او هغوک د هغه دستخی فعل او امر نه دے پرے نه دے . هیهاله د هغه د بندگی نه عارت و رتی او هغوک د هغه درحمت د دائره نه بهرنه دے . هغه په هغه اولو غیزونو موصوف دے چه د هغه دے به مخلوقات مهربانی کپے دی . او هغه له شکر دے چه دهر آفت لرے کوک دے .

بیا د هغه په نبی صلی الله علیه وسلم و رحمتونه دی ، چه به مخلوقاتو کنبی برکزی دے او موجوداتو کنبی چپله دے . دا دے نبی دے چه چا دے پیروی او کړه نو هدایت دے بیا موند او چا چه ترے مخ دا وړلو ، نو کمره او مرتد شو . دا دے پیغمبر دے چه هم صادق وو هم مصدوق وو . او دنیا کنبی زا هد ، او رفیق اعلی ته راغب وو . دا دے رسول چه د هغه په تشریف او رتی حق راغے او باطل فنا شو او هغه د نور په برکت زمکه رویشان شو . قول سلامونه ، رحمتونه

او برکتونه د په بیا بیا په نبی علیه السلام ، د هغه په آل ، اصحابو ، تابعینو ، تبع تابعینو او قول اولینو او آخرینو مؤمنینو او مسلمینو دی ، چه قول او فعل کنب دے د قال الله او قال الرسول د اطاعت سعادت نصیب دے .

موندی الله پاك ته په عاجزی سره رجوع کوو ، چه مجرب رب ، خالق ، رازق ، نافع ، ساندو کک ، ژوند دے کوکک او هر کوکک او خجوند نه د تکلیف لرے کوکک دے . دا قول نعمتونه دانته پاك د مهربانی ، بخشش ، فضل او احسان په وجه دی . چه قول ، فعل ، په پته ، خرگنده ، سختی او نرمی کنب همیشه خجوند حفاظت کوی .

الله تعالی فقال لیا یزید (چه هغه غواری هغه کوکک) دے . په هر هغه علم دے . هغه چه د خلقونه پتیا دی هغه ته خرگند دی . دلغز شونو او عباداتو په احوالو خبردار دے . د حاجاتو اوریدو کک او قبولو کک دے .

د حمد و صلوة نه پس د خدائی تعالی نعمتونه په بنده یا نو فراوانه دی . الله پاك فرمائی ، که تاسو الله تعالی نعمتونه شمیرل او غواری نو شمار به دے نه کپے نبی . او الله پاك فرمائی : « هغه چه تاسو سره د نعمتونو نه دی هغه دانته پاك درکړی دی ؛ نو نه زه ، نه هماغا زریه ، او هماغا ژبه دا توان لری چه دانته تعالی نعمتونه شمار کپے شی . او نه پرے عقل ، ذهن او زریه احاطه کولے شی . او نه د ژبه

د بیان طاقت لرے شی .

مجمله د هغه خیزونو نه ، چه د هغه د اظهار د پاره الله پاك هماغا دے ته قوت ورکھ ، او د ژبه نه خبری له ، او د هغه د لیک د پاره کویتو له ، او د کونو نه قلم له ، او د قلم نه کاخذ له ، دا هغو مقالے د عالم غیب د فتوحاتو نه هماغا په زریه کنبی راغله ، چه زه دے دانته پاك په فضل و کرم د حق د طلبکارو د رهبری د پاره د زریه د قالب نه بهرته را وکارم .

مقاله (۱) تسلیم ، قضا او قدر

د مؤمن د پاره هر حال کنبی داد دے خیزونه لازمی دی . یو دا چه دا امام الهی تعین کوی ، دویم دا چه د منتهیاتو نه بچ اویسی . او دریم دا چه په قضا و قدر راغی وی . نو د مؤمن د پاره کم مرتبه دادا چه په هغه حالت کنبی هغه د دے خیزونو نه خالی نه وی نو پکاری چه سره زریه کنبی د دے خبر و کلکه اراده لری . او نفس ته همیشه د دے تسلیم و رکوی او د بدن قول اعضا و هرجالت کنبی دے خیزونو سره مشغول ساتی .

مقاله (۲) اتباع سنت او رد بدعت

د سنت پیروی کوی او د بدعت لارمه اختیار کوی . د

خله د خدائی قائل دا حکامو تقبیل -
عنه حرام کارونه چه د هغه نه شریعت مع راو پدے دے .

اللہ اور ہفتہ دروسوں کو حکم مئی۔ اود ہفتوں نافرمانی سے کوئی۔ اللہ پاک یوگرتی اود ہفتوں ہفتہ سوا شریک مہ جوئی اود ہر عیب نہ سے پاک کرتی۔ اسلام رشتیہ مذہب دے۔ ہیو شک پکین مہ کوئی۔ اللہ پاک چہ خہ خواہی پخپل مشیت اوابادہ سے کوئی۔ یہ ہفتہ اعتماد اوساق اوشک اود گمان کین مہ پریمی۔ د صبر نہ کاراخی۔ د حق بہ اطاعت جمع کیری۔ اود لہ بازی مہ کوئی۔

د اللہ تعالیٰ نہ دفضل سوال کوئی۔ اود لکیر کیری مہ۔ د خدائی نہ د رحمت امید لری۔ نا امید کیری مہ۔ یول سوا د دوستی، محبت اور اوداری سلوک کوئی۔ خپلو کین دشمنی اود اوت مہ ساقی۔ د گنا ہونو نہ خان پاک ساتی۔ دے کین بے پروائی مہ کوئی۔ گئی بہ دے بہ ککرتی۔ د خپل پروککار د ذکر اوعبادت بہ کالی خان بناشتہ کیری۔ بے اتفاق مہ کوئی۔ د خپل خالق د بارگاہ نہ لری مہ اوسے اود ہفتہ پہ د توجہ کولونہ مہ اری۔ بہ توبہ وبتکو کین ہفتکھ تاخیر مہ کوئی۔ لکھ چہ د ہفتہ د مغفرت دروازہ ہر وقت پیا ہستہ دے۔

کہ دے نصیحتونو عمل اوکری نو امید دے چہ اللہ تعالیٰ بہ دربان دے رحم اوکری۔ اونیک بخت شی۔ د دوزخ دعداب نہ چر شی۔ د اللہ تعالیٰ دیدار اوقرب مونسب شی۔ اود جنت پہ بولو نصیحتونو بناد شی۔ او پہ دے ناز و نعمت

کین ہمیشہ د پارہ پاتے شی۔ ہلتہ بہ بہ نبونو آسونو سورنی وی۔ اوحورے بہ وی۔ اوقسم قسم خوشبوئی، اود خوش آواز، حد شکارے بہ وی۔ اود بولونہ زیارت د خوبید خبر د دادہ چہ پیغمبرانو۔ صدیقانو۔ شہدانو اوصالحانو سوا بہ علیین کین عزت او بزرگی بیاموی۔

مقالہ (۳) د ابتلاء اوزمانش شمرہ

ہر کھ چہ سختی کین بہ بندہ د ازمائش وخت راشی نواول پہ خپل قوت دھے د علاج کوشش کوئی۔ خود کخپل کوشش کین کامیاب نہ شی۔ نوبیا دشمنانہ نہ پکین مرد خواہی، لکھ دنیوی معاملات کین دبا دشانو منصب اورو، اومالدارونہ، او پہ امراض کین دطیبیا نو نہ۔ خود کہ دغہ ذریعے ہم بیکار شی۔ نوبیا دغا، زاری اوشاء صفت سوا خپل خدائے تے راجع شی۔ خود ترومہ چہ دے خان کین طاقت دینی مصیبت پخپلہ رفع کوئی۔ بیاد مخلوقانو نہ مدد خواہی کہ ہفتوں کین د حاجت روا بی خہ درک موی اوحوائے تعالیٰ تہ رجوع نہ کوئی۔ خود کہ چہ دے دھر طرف نہ نائی۔ شی نوبیا بے اختیار خدائی تعالیٰ تہ د خپل حاجتونو دیاہی پہ عاجزی شی اود خوف ورجا کیفیت پرے خویشی اوچہ اللہ تعالیٰ تہ ہم دعا زہ قبول نہ کری۔ نو دے د بولو ظاہری اومادی اسبابونہ نا امید شی۔

دے حالت کین بندہ تہ د قضا و قدر اود توحید

اسرار پہ کشف سوا ظاہر شی چہ دے د دنیاوی علاقوار اسبابونہ لاس پہ سرشی اود فنا فی التوحید درجے نہیں محض دیو روح پہ شان باقی پاتے شی۔ دے وخت کین د دے نظر تسلیم اورضا کین پہ خدائی افعال وی۔ اوصاحب یقین موحد شی۔ د یقین پہ دے درجہ دد ایمان دے حد تہ اوری، چہ دانہ تعالیٰ نہ سوا بل خود خالق حقیقی نہ ویی اود ہفتہ د ذات نہ علاوہ ہیو بودا سے ہستی تہ پہ نظر کین نہ راخی چہ ہفتہ د حرکت، سکون، بنو بدو، نفع نقصان، وکر و اخستلو، پراستلو بندو، لو، مرگ اوزوند عزت اود ذلت، مالداری اومحتاجی، د صحت اوبیماری عجاز اومختار وی۔

د اسے حالت کین بندہ د قضا و قدر چکین دے وی لکھ پے رودونکے بچے چہ ددائی پہ غیر کین۔ یا مرے د غاسل پہ لاس کین۔ یا غونہ و سکے د چوکان سوار پہ چکین وی۔ اوس د خپل ژوند د بولو معاملاتو مختار کل صرف اللہ پاک گنہی۔ دے د یوحال نہ بل تہ، د بوسے وضع نہ پاتے تہ اود یوفعل نہ بل تہ اودے راوے شی۔ خود د خان یا غیر پہ حق کین د خہ حکم اوحکمت قدرت نہ لری۔ اوس د خپل پروردگار پہ ارادہ اوفعل کین د خپل خان نہ غائب دے۔ کہ لیدہ کوئی۔ کہ اوری، او کہ پہ خہ خبر پوھیدا، ہر خہ د خدائی پہ ارادہ کوئی۔

اوس دد علم د خدائے د علم نہ دے اود دد کلام د خدائے د کلام نہ۔ دے د خدائے د نعمت نہ نعمت یافتہ۔ د ہفتہ د قرب نہ نیک بخت اود ہفتہ د معنوی جمال نہ اراستہ دے۔ د ہفتہ ذکر سوا مطمئن دے۔ د ہفتہ فکر سوا صاحب فہم دے۔ اود دنیا اوعقل کین د ہفتہ پہ دود د خوشحالہ۔ د تسلیم اورضا مقام کین دے صرف اللہ سوا دے اود غیر اللہ نہ لاس پہ سر دے۔ دے د خدائے د قرب اود وصل ارض و مند دے۔ د ہفتہ پنا لہوی اود عشق او محبت رشتہ تہ خدائے تعالیٰ سوا مضبوطہ اومحکم دے۔ پہ ہر معاملہ کین دد توکل پہ خدائے دے اود ہفتہ د معرفت د نورنہ ہدایت حاصلوی۔ اوس کہ دے تمہیں اغرندی او کہ پرتو لہ بہ دے کین د خدائے تعالیٰ پہ عجیب وغریب علمونو واقفیت بیاموی۔ اود ہفتہ د قدرت د نا اشنا رازونو تہ آگاہی حاصلوی۔ اود خہ چہ د خدائے تعالیٰ نہ اوری۔ ہفتہ پہ سینہ کین محفوظ کوئی۔ بیا د ہفتہ پہ نعمتو نو شکر اوباسی۔ د ہفتہ ثنا صفت کوئی۔ اود دعا ترے خواہی۔

مقالہ (۴) فنا فی اللہ اوحقیقی ژوند

د غیر اللہ نہ چہ بیزار شی نو بہ تا بہ اللہ تعالیٰ رحمت و پریمی۔ اوچہ خواہشانو نہ کنارہ کش شی۔ نوستاد پارہ بہ د اللہ تعالیٰ نہ رحم غونے شی۔ اوچہ د خپل ارادہ

فتوح ۶۵ العیب

نہ لاس پہ سرشے۔ اور رضا بقضا شے۔ نوستا د تقدیر پر یک
 کہیں بہ دخداے تعالیٰ نہ د خیر اور برکت سوال کو لے شی۔
 دغہ وخت بہ اللہ پاک تا پہ حقیقی معزکین ژوندے کری
 اور دے ژوندون بہ بیاموے۔ چه دھے نہ پس سرک
 نشته۔ اور دے غنی به شے چه دھے نہ پس محتاجی نشته
 اوپہ دے نعمتون بہ بنادے چه دھے نہ پس نکندستی
 نشته۔ او پہ دے راحت به محفوظ شے چه دھے نہ پس
 پریفانی نشته۔ او پہ دے خوشحالی بہ خوشحال شے چه د
 هھے نہ پس غم نشته اوپہ دے علم به موصوف شے
 چه دھے نہ پس جهل نشته اوپہ دے امن کنیں به شے
 چه دھے نہ پس خوف نشته اوپہ دے عزت به عزتمند
 شے۔ چه دھے نہ پس ذلت نشته اوپہ بارکاو الہی کنیں
 به دے قرب حاصل کرے چه دھے نہ پس بعد اریے و لے
 نشته او دے ترقی بہ اوکرے چه دھے نہ پس تزل نشته
 اور دے بہ روند شے چه دھے نہ پس سپکاوے نشته۔ او
 دے به پاک شے چه بیابہ گناہون کنیں ککر نشے۔
 چه دے مرتبہ بیاموے، نو دغہ وخت به د اللہ تعالیٰ
 محبوب اوکرے او چه خلق د ثنا صفت کوی۔ نو ته به پہ
 رینتیا د هھے جوگه لے۔ ته به دروحانی امراضود پارہ خیل
 بود لے لوئے اکسیر شے، چه خلق به ستاد باطنی صفا تاو
 اوچے مرتبہ پیژندون نہ عاجز وی۔ او دے یوسه مشله

فتوح ۶۶ العیب

بزرگ به شے چه خوک به دے سیال نہ وی۔ دے حالت
 کنیں به ته د هر رسول، نبی اوصدیق وارث شے۔ په تا به
 د ولایت انتہا وی او د فیض حاصلود پارہ به تاله ابدال
 راخی۔ په تا به دخداے د مخلوق مشکلات حل کیری۔ ستا
 په دغا به درحمت باران کیری۔ ستا په برکت به پتی شته
 کیری۔ او یوتی به زرخو نیری اوستا په دغا به خاص وعام
 بادشاہ اور عیبت، حاکم و محکوم، امامان و امتیان او
 بول مخلوق مصیبتونہ رفع کیری۔ اوستا د احکامو او
 ارشادا تو د اطاعت نہ به لے بله چارہ نہ وی۔
 خلق به دلرے لے خایونو نہ تاله راخی او دخالق کائنا
 په حکم دهر حاکمے نه ستا په خدمت کنیں هھے محتات،
 تقدی او غلہ راوری۔ هر حاکمے به ستا د بنو صفات او اوچتو
 اخلاقو چرچے وی او بول خلق به ستا په تعریف نہ میری
 ستا د لوبی اوشان متعلق به په دو ایماندارو کنیں هم
 اختلاف نہ وی۔ لے پاک صنتہ! لے نیک بختہ! لے په
 بارکاو خداوندی کنیں مقبوله او لے د نوع انسانی سرتاج
 د بنارونو او حاکمانو بولو خلقو کنیں په تا د اللہ فضل د
 او اللہ پاک دلرے فضل خاوند دے۔
مقاله (۵) د دنیا د فتنونہ کناره کشی
 هرکله چه ته د دنیا زیب و زیست، مکرو فریب، هلاکتی
 لذات په ظاهره بنه او په باطنه خراب ترغیبات د دنیا

فتوح ۶۷ العیب

په وفائی، عهد شکنی، او غافل او دنیا پرست خلق او و
 نو د لے او گنیزه لکه چه خوک صحر کنیں اودس مانے ته
 بریند ناست وی۔ چه بول بنکاری او بد بوئی لے خوره شوک
 وی۔ نو ته د هغه دشوم گلا نه سترگے پتے کرے۔ او بد بوئی
 نه لے پوزه بندہ کرے۔ دغه رنگ ته د دنیا دار و خلاقو، د هونو
 د گناہ د ککر ماحول نه او د هغوی د خواهشا تو بد بوئی
 نه حان محفوظ کرے۔ د پارہ د دے چه ستا د روح فطری
 پاکیزگی منانغ نشی او ته د دنیاوی افاتو نه خلاصی بیامو
 د نیا چه هر خوبصورتا قسم کنیں وی۔ هغه به ضرور
 تانه درسی۔ او ته به ضرور د هھے نه فائدہ موے۔ په
 دے وجه ستا د دنیاوی ضروریا تو نشویش بالکل فضول
 دے۔ اللہ پاک خیل برکزید پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ته
 فرمای: «وَلَا تُسَدِّقْ عَيْبَكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ
 زُخْرًا مَلْبُورًا الَّذِي يُنْفِتِنُهُمْ فِيهِ وَرَدِّقْ رَدِّقَ حَيْرَةٍ
 أَكْبَلِي» (د دنیا ظاهری مال و اسباب چه مونیز کھارونه
 هر کرے دے، په هھے نظرمه اچوه حکم چه دے خیزونو
 نہ مقصد کنار په فتنه کنیں اچول دی۔ اوستا د پارہ د پوره
 درکھے رزق بهتر او پاند ار دے۔)
مقاله (۶) د توحید رائی
 د اللہ تعالیٰ د احکامو او افعالو په احترام کنیں خیل
 خواهشات اولذات فنا کمر حکم چه دے صل سوا پستا

فتوح ۶۸ العیب

په زپه کنیں د عام الہی صلاحیت پیدا شی۔ د تعلق با لہ
 د مضبوطو لو د پارہ فاسق او غافل خلقو سوا قطع تعلق ویر
 ضروری دے او د خیلو خواهشا تو د فنا کو لو یو علامت دا
 دے۔ چه د فتنه نقصان، شر او متوسر، دنیاوی اسباب او د
 جد و جهد بولو معاملاتو کنیں په خیل ذات د تکیه په لمانے دا
 بول امور کلی طور سره اللہ تعالیٰ ته سپرد کرے شی او قاضی
 المعاجات او کھتے شی۔ خداے تعالیٰ مختار کن نه کنول او په
 نفس اعتماد کول شوک دے۔ صرف خداے تعالیٰ په ماضی
 حال او مستقبل کنیں دخیل بندہ دامور او معاملاتو کپیل دے۔
 د هغه د انگریزی او ذمہ داری هغه وخت هم وچه ته د مور
 په خبیثه کنیں وے او بیا چه د مور په غیره کنیں دے پے
 رودل۔
 دخداے تعالیٰ د ارادے په خاطر د خیل ارادے د فنا
 کو لو یو علامت دا دے، چه ته د هجو خواهش قصد نه کوے
 حکم چه خدائی ارادہ کنیں سوا سرخیر او بهتری دے او په دے
 کنیں ستا قصد کول هم شوک او گنیزه۔ د نفسانی خواهشا تو د
 نفی نہ به د اللہ تعالیٰ فعل په تاجاری شی او د افعال الہی
 نافذ کیدوسره به ستا اعضاء ساکن او غیر متحرک شی۔ زپه
 به دے مطیعن شی۔ سینه به دے فراخه او کشاده شی۔ غز
 به دے روپنانه او پر نور شی۔ او چه د تعلق با لہ روحانی
 توانائی بیاموے نو دکائنات د بولو خیزونو نہ به تیازہ

شے۔ ستا نقل و حرکت بہ قدرت بہ ارادہ وی اور قدرت
 بہ تہ بہ ہدایت بیاموے۔ تجلیات الہی بہ تاتہ اشیاء
 ماہیت بنائی۔ او اللہ بہ درتہ د نور خلعت اغوند وی۔ پروکار
 عالم بہ خیلہ تاتہ علم بنائی۔ اود دے علم اور فغان بہ برکت
 بہ دے سلف صالحین اور بزرگین عارفانہ مقاماتو تہ رسوی
 بیا بہ تہ د مخلوقاتو تہ کنارہ کش شے۔ تاکیں بہ ذاتی
 خواہش او ارادہ پاتے شے۔ د بشریت در ذالیو تہ بہ پاک
 شے۔ ستا زبہ بہ توحید کیں داسے فنا شے، چہ د خدائے د
 ارادے نہ یوا بہ ہرگز خہ خیر نہ قبولے۔ چہ دے مرتبے
 تہ اورے نواتہ بہ دکراماتو نسبت کو لے شے۔ یہ ظاہر
 بہ دا کرامات ستانہ بنکاری، خو حقیقت کیں بہ دا خدائے
 تعالیٰ افعال او احکام وی۔ بیا بہ تہ د ہفت شکستہ دل اولیاء
 پہ دل کیں شامل شے۔ چہ د ہفتوی نفسانی خواہشات او
 بشرے ارادے بالکل فنا شوے دی او پہ زور نوکین د
 ربانی ارادو دکامل اطاعت جذبہ پیدا شوے وی۔ نکہ چہ
 اللہ پاک فرما بیلی دی د خبا مخلص بندیاں ہیج نہ غوازی
 مگر ہفتہ چہ اللہ او غوازی! اور فرمایا دی اللہ پاک زہ
 ہفت خلقتو۔ دیر قریب ہم چہ د ہفتوی زور نہ خما بہ وجہ
 شکستہ دی: نو تہ بہ دا اللہ تعالیٰ قرب تر ہفتے حاصل تہ
 کرے ترخو چہ ستا بزل خواہشات او ارادے د ہفتہ پہ
 رضنا قربان شے۔

کلہ چہ تہ خیلے ارادے د خدائے پہ ارادو کیں فنا
 کرے او ذات باری نہ بل ہیج خیر تہ توجہ اونہ کرے
 نویا بہ تا اللہ تعالیٰ د توجے سرہ زرعون کری او تہ بہ د
 نوسے باطنی صفاتو حاصل شے۔ ستا پہ نفس کیں بہ دشرک
 محرکات ہو شے او توحید بہ دے قلب او دماغ کیں راسخ
 شے۔ بیا بہ تاتہ دیدار الہی حاصل وی۔ د "آنا حسنا
 مُکسِرَة الْقُلُوبِ" (زہ شکستہ دلوتہ دیر قریب ہم) ہم
 دغہ معنی دی۔ حدیث قدسی کیں راخی "خما مومن بندہ
 ذکر او صادات پہ کثرت خما قرب غوازی، حتیٰ چہ ہفتہ

بہ دے حدیث نہ مطلب داسے چہ بندہ عبادت کو او کیں د قرب
 الہی داسے درجہ حاصل کری، چہ خلق او عارفو علاقو۔ منقطع
 شے۔ اور ہمتن خدائے تہ داسے توجہ شے چہ بزل حرکتو سکنا تو،
 حواس ظاہرہ او باطنہ نہ بغیر خدائے تعالیٰ د اطاعت نہ بل خہ کارہ
 اسی۔ د ہفتہ ایدل او بول، پوہیدل، کلن صرف د خدائے پارہ
 دی۔ اور ہرگز د مطلب ترے نہ دے چہ معاذ اللہ حالہ تہ خدا ہی او وی
 نہیں اتحاد او حول اوشے۔ اسے مقیدہ سرخیا کرے۔ اور کتابت
 اور بولو چوانو امتون اختلاف غیزوے۔ پیرانو پیر صاحب قدس سرہ
 چہ فرمایا دی چہ دا حالت بہ حالت فنا کیں وی تودے نہ مطلب د
 خدائے پہ لار کیں فنا کیدل دی۔ دا چہ مایوا اللہ علا تہ خفتے شے۔ نہ دا
 چہ خدا ہی او وی سو پو شے۔ حضرت پیرانو پیر صاحب دیر لہ فاضل
 عالم ربانی وف۔ د ہفتوی نشان نہ دا خبرہ دیر او چتہ دہ چہ د اسے خبرہ
 ہفتوی تہ مشوب کرے شے نو کوم کوم ملانے چہ دے کتاب کیں
 دا شان مقامین دی د ہفت نہ مطلب دغہ دے۔ کوم چہ مستوح
 بیات ۵۰

مانتہ دیر محبوب شے۔ او دکامل ربط پہ وجہ زہ د ہفتوی و
 شہ، چہ پہ ہفت ہفتہ اوری۔ زہ د ہفت سترکے شہ چہ پہ ہفت
 لیدتہ کوی۔ زہ د ہفتہ ژ بہ شہ چہ پہ ہفت خیرے کوی۔ زہ
 ہفتہ لاس شہ چہ پہ ہفت ہفتہ بزل کوی۔ زہ د ہفتے پیسے شہ
 چہ پہ ہفت ہفتہ کرجی۔ نو فنا ہیج حالت درے نہ بل نہ
 دے چہ تہ د خیل خان او مخلوق نہ فانی شے۔
 خلق یا نیک وی یا بد، دغہ نشان تہ بہ ہم یا نیک
 شے یا بد ہر کلاہ چہ تہ خیل فطری او ازلی صفات قابو
 کرے، نو د مخلوق خلاف شریعت تأثرات بہ نہ قبولے۔
 او خپل امیدوند بہ ہفتوی سرہ نہ تہے۔ او د ہفتوی د شہ
 نہ بہ خوف نہ کرے۔ بیا بہ ستا پہ نفس کیں یوازے اللہ
 تعالیٰ باقی پاتے شے، لکہ چہ ستا دیدار شہ نہ ممکن و۔
 چہ دا حقیقت ہیر نہ کرے چہ خیر او شہ د اللہ پہ اختیار
 کیں دے او چہ کلہ پہ خدائے ستا کامل یقین پیدا شے
 نو ہفتہ بہ تا د قضا او قدر د شہ نہ بے خوفہ کری۔ او خیر
 او برکا نوکین بہ ستا پارہ وسعت پیدا کرے شے۔ بیا بہ
 تہ د ہر خیر محل، د ہر نعمت مرجع، د ہر نور سرکز
 او دھرامن سرچہ شے او د حق د عاشقانو مطلوب او
 منتہا ہم دغہ فنا دہ او ہم دغہ د سیر اوسلوگ نہ پس
 اولیاء اللہ خیل منزل بیا موی۔ خیلہ ارادہ د اللہ پہ ارادہ
 کیں فنا کول د قولو تیرو اولیاء او ابدال او مقصود و۔ دین

تر آخری ساہ خیلہ ارادہ د خدائی پہ ارادے بدلہ کرے دہ۔
 ددے وجہ نہ ددوی نوم ابدال شو۔ ددوی پہ نزد حق پہ
 ارادہ کیں خیلہ ارادہ شریکول گناہ دہ۔ ہان کہ پہ ہیرہ
 مجددیت یا د حال او خوف د خیلے پہ صورت کیں ترے
 خہ بے اعتدالی اوشے، یا د کیدو احتمال وی نو اللہ تعالیٰ
 پرے دوی خبردار کری او دوی ترے منع شے او توبہ او
 استغفار شے۔ د فرشتونہ علاوہ د خواہش او ارادے نہ
 ہیچوگ معصوم نہ دے۔
 فرشتے دارادے نہ پاکے او انبیائے کرام د خواہشات
 نفس نہ پاک دی۔ لیکن د باقی مکلف مخلوق لکہ جن او
 انس ارادہ د خواہش نفس نہ خالی نہ دی۔ پہ نوح انسانی
 کیں د خدائے بزرگیدہ بندیاں، مثلاً اولیاء او ابدال د
 ارادے او خواہش نفس نہ خوینتہ محفوظ دی۔ لیکن کید
 شے چہ ہفتوی خہ وخت ارادے او خواہش تہ مائل شے۔
 خوا اللہ پاک پہ خیل رحمت خاصہ پہ بیداری کیں ہفتوی
 ددغہ لغزش نہ آگاہ کری او ہفتوی شے ہفتہ وخت پہ
 شجاعتی او استغفار تلافی او کری۔

مقالہ (۷) توبہ او استغفار

د نفس د یا بدونہ آزاد شہ۔ او ددے پہ متابعت
 کیں د خلیہ حسنی د سرارو نہ بیگانہ شہ۔ خیلہ ہرہ معاملہ
 ہی خورسورہ سپاں پروردگار تہ اوسپارہ او خیل زہ پہ

فتوح ۴۳ الغیب

دروازہ د اللہ تعالیٰ دربان شہ۔ چہ شیطان و سوسے بکیر داخلے نشی۔ دکوم خیز چہ خدا کے تعالیٰ ذرہ کینی درتہ د اچولوحکم کوی، ہنہ پکین اچوہ۔ اودخٹ نہ چہ منع راوی، ہنہ لہ خائے مہ و رکویہ۔ دحق دارادے نہ علاوہ د بے ارادے خواہش مہ کویہ۔ اودحق ارادہ د شریعت اسلامی مکملہ اتباع دہ۔ د خواہشاتو کثرت د بندہ د پارہ د پریشانی اور بادی یومہنٹ کھل دے اوددے خلاصے ذات حق کین د جذب کیدو نہ بغیر نامکنہ دہ۔ ہمیشہ د احکام الہی اتباع کویہ۔ اودہنہ د منہیا تونہ پریہر کویہ۔ د خدا کے مقدمات دہنہ اختیار اور صا تہ پریہر دہ۔ او مخلوقا تو کین ہنہنک دہنہ شریک مہ جو پودہ۔ ستا ارادے اور امانونہ ہول دہنہ مخلوق دی۔ کہ تہ خیلہ ارادہ د خالق ارادے سرہ شریکویہ۔ نو پہ دے حالت کین تہ مشرک ہے۔

قرآن وائی خوک چہ د اللہ تعالیٰ د دیدار پہ طبع دی ہنہنہ پکار دی چہ نیک کارونہ کوی۔ او مخلوقا تو کین ہنہنک ہنہ سرہ عبادت کین شریک جو پ نہ کوی۔ یوانے بستی شریک نہ دے۔ بلکہ دخواہشا تو پہ پتو سترگو پیروی کول اوفانی دنیا کین یوہستی یا یو خیز سرہ ذرہ اور ماخ د مشق دہے پورے ترل سرچیا شریک دے۔ اللہ پاک ذ۔ ف۔ اے نبی! تا ہنہ سوسے نہ دے لیدے، چہ مہ جس

فتوح ۴۵ الغیب

تہ پیر او تقدیر کین عاجز مہ کترہ۔ دہنہ پہ وعدہ کین ہیٹ شک مہ کویہ۔ اودہنہ درحمت او بخشش نہ ہیٹکے۔ نا امیدہ کیریہ مہ۔ دہنہ درسول برحق اسوہ حسہ اختیار کویہ۔ او پوہ شہ چہ پہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم نازل شوے بعض آیاتونہ وروستو منسوخ شوے دی اود ہنہ پہ خائے نور آیاتونہ راغٹ دی۔ او حضور صلی اللہ علیہ وسلم دہنہ نو آیا تونہ تعیل کیرے دے۔ داخو دظاہر شریعت حال شو۔

باطنی علم او نور احوال چہ دی نو دا خدا کے اودہنہ درسول پہ میغ کین دیوراز حیثیت لری۔ دوسے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: "خما پہ ذرہ پہ بعضے اوقات پوہ پردہ راتلہ اودہنہ دلرے کولو دپارہ بہ ما ورخ کین اوترا خلہ د خدائی نہ مغفرت غوبنتلو: او خیز روایتونہ کین دسل خلہ مغفرت ذکر دے، نورسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بہ دیو حالت نہ بل حالت تہ منتقل کولے شو۔ اودشہ رنگ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قرب پہ منازل عبودیا موند کول۔ نورانی: خلعتونہ بہ ورتہ اغوستولے او بدلولے شو۔ اودکشف او معرفت ہر دو م حالت بہ اول حالت نہ ارفع او اعلیٰ وو۔ پہ دے دوران کین چہ برکھ حجاب واقع شو، نکہ چہ احادیثو کین راخی۔ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ پہ کثرت سرہ استغفار وٹیلو کھکھ چہ

فتوح ۴۳ الغیب

نسانی خواہشات خیل معبود گرو کولے دی، نو د اللہ تعالیٰ نہ سوا نورہر خٹہ چہ دی، ہنہ غیر اللہ دی۔ او ہر کھ چہ تہ غیر اللہ کین مشغول شوے۔ نو بلا شیے تا اللہ تعالیٰ سرہ شریک جو پکے او خیلہ مشرک شوے۔ نو ذکر حق کین جد و جہد کویہ۔ پہ ارام مہ کینہ۔ د خدا کے نہ ویرہ او کترہ۔ بے خوفہ کیریہ مہ۔ اود حق پہ تلاش کین صداقت اختیار کیریہ۔ غافلہ کیریہ مہ۔

سلوک کین چہ کوم مقامات تا تہ حاصل شی۔ ہنہ خیل ذات سرہ مہ منسوب کویہ۔ بلکہ ہنہ عطائے ایزدی او کترہ بیا کہ تا تہ خٹہ حال یا مقام حاصل شی نو ہنہ پت ساتہ۔ او نا اہلو سرہ دہنہ ذکر مہ کویہ۔ پہ دے طریقہ بہ تا تہم نورہ ہم روحانی ترقی حاصلہ شی حکم چہ ستا اہل بیت براہ راست اللہ تعالیٰ سرہ دے اود کلام اللہ موافق ہرہ صریح د اللہ تعالیٰ یونے شان دے۔ نو دا حوالو مخلوق ستر تذاکرہ بنہ نہ دہ۔ کہ ستا احوال برقرار وی، نو د اللہ پاک بخشش او کترہ۔ اود خدا کے نہ د شکر د توفیق اود زیاتی سوال کویہ۔ کہ ستا حال دہنہ باقی پلے شی۔ نو پہ دے کین ستا دپارہ د علم معرفت ترقی او د ادب اضافہ دہ۔ اللہ پاک فرمائی: چہ مونہر یو آیت منسوخ کوی یا ہیرو، نو بیا دہنہ نہ بہتر یا دہنہ پہ مثل بل آیت راویو۔ او اللہ پاک پہ ہر خیز قادر دے: نو اللہ پاک پہ خیل قدرت، اختیار

فتوح ۴۴ الغیب

استغفار درج تزکیہ اود قلب صفائی دہ۔ اود ہر مؤمن دپارہ اکسیر دے۔

توبہ او استغفار ہر حالت کین دیندہ دہ لازمی صفات دی۔ اودا دوارہ د حضرت ابوالشیر آدم علیہ السلام نہ مؤمنانوتہ یومقدس مبراث پلے شوے دے۔ د آدم علیہ السلام پہ باطنی احوال چہ دہو او نسیان اودعہن د خلاف ورنہ د تاریکی پردہ راغلہ، نو ہنہ دخیلے ارادے او خواہش پہ پیروی کین راگیر شو۔ اود دغہ وخت د آدم علیہ السلام ارادہ کول د خدا کے ارادے سرہ شریک کول دو۔ نو دہنہ دغہ ارادہ چہ پہ شریک صبی وہ، ما تہ کپے شوے۔ روپیہ باطنی حالت کے زائل شو۔ او انوار پیرے تاریک شول۔

بیا آدم علیہ السلام پہ خپلو لغزشونہ آگاہ کیرے شو۔ او د نسیان او حکم عدولی پہ اعتراف کین د توبے او استغفار توفیق کے بیا موند۔ نو بیا آدم علیہ السلام پہ دیرہ زاری پہ بل کراہی الہی کین انصاف او کترہ۔ " رَبَّنَا عَلَّمْنَا مَا لَا نُحْفِظُ لَنَا وَ تَزَكَّيْنَا لَكَ نُؤْتِيكَ مَا لَا نَحْسِبُ لَكَ عِندَ رَبِّكَ مَا تَشَاءُ وَ لَا نَسْتَشْفَعُ بِكَ مِنْ غَيْرِكَ " (اے ربہ حمد توبہ مونہر پہ خیل خاں ظلم او کترہ۔ کہ تہ مو اونہ بخنیے اور رحم ربابا ندے اونہ کپے نومونہ بہ د زیان کارا نو نہ شو)۔ نو د توبے او استغفار پہ برکت پہ ہنہنہ د اللہ تعالیٰ دہنہ اسرارو او علوم و کشف اود د اے تجلیا تو پیرنوتہ او شو کہ چہ دے

نہ ممکن ہوئی دے نہ بہرور نہ ہو۔ دے نہ پس ہر ہر ہر ارادہ اللہ تعالیٰ ارادے ماتحت ہے۔ اور ہونے ہر دوئم حالت دروینی حالت نہ بہتر اور حق ہے ہونے نہ ولایت کبریٰ، قبولیت حق اور دنیا اوعقبیٰ کبریٰ سرفرازی نصیب شہہ اود ہونے اولاد دیکھتے پہ مخ بیسہ اوخامیہ پیدہ۔ اوپہ ہونے کبریٰ لوئے جلیل القدر انبیاء اورگزیدہ اولیاء اللہ پیدا شول۔ بیا دنیا نہیں ہونے د ہونے جائے پناہ اود حیات ابدی قرار کاہ شو۔

نو تالہ ہم توبہ او استغفار باید۔ اود رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم اسوہ حسنہ اود نوع انسانی دیلار حضرت آدم علیہ السلام خصائل اختیارول پکار دی۔ او ہم داخیزونہ دخدائے درشتینو عاشقانو اودوستانو سنت دی چہ د نجات ضامن دی۔

مقالہ (۸) د قرب الہی منزلونہ
 دخدائے د طرفہ چہ تہ کوم روحانی او باطنی حالت کیں ہے۔ د ہفہ نہ سوا داوجت یا دلاندے حالت آرزو مہ کوہ۔ ہر کلمہ چہ تہ د شامی محل (عالم لاہوت) پہ دروازہ سٹ نو پہ محل کیں د داخیلید وخیل خواہش مہ کوہ۔ ترخوچہ شامی حکم (امروقی) سرتہ پہ زور کیں داخل نہ کرے ہے۔ د زور نہ مراد ہفہ حکم دے چہ ازلی تائیدی او بارباروی۔ محض د نفس پہ ترغیب پہ داخلہ

۱۵۱۔ مہ کوہ۔ کیدے شی، چہ دا د ہفہ بادشاہ (اللہ تعالیٰ) د طرفہ امتحان وی۔ خو تر ہفہ دختہ د صبر اور تحمل نہ کار اخلہ۔ چہ تہ پہ داخلہ مجبور کیرے شی۔ اوستا داخلہ سراسر د شامی اذن ماتحت وی۔

چہ تہ جبر او شامی حکم سرہ محل (قرب خداوندی) کیں داخل کیرے ہے۔ نو تالہ بہ بادشاہ دخیلہ ارادے او فعل پہ وجہ خہ عذاب نہ درکوی۔ حکم چہ دختہ قہر او عذاب خو د بندہ پہ ہے صبریٰ، نفسانی خواہشا تو ہے ادنیٰ اود تسلیم رضا پہ ترک کولورائی۔ نوچہ تہ جبر شامی محل کیں داخل کیرے ہے۔ نو داخیلہ خوش نصیبی اوسادت اکر تہ اود ہفہ پہ دربار کیں خاموشہ، سرتیجہ، او مؤدب دلاپروسہ۔ اوپہ کوم خدمت چہ تہ مامورہ کرے ہے، پہ سرتگرو د ہفہ پیروی کوہ۔ او حیلہ حجت تہ مرکز ہفہ کیں دخل مہ ورکوہ۔

اللہ تعالیٰ خیل نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ارشاد فرمائی: "د دنیا دظاہری مال واسباب کوم خیزونہ چہ مونز کفاروتہ وس کیرے دی۔ تہ پہ ہفہ نظر مہ کوہ، حکم چہ دہک اشیاؤ مقصد خاکلار پہ فتنہ او امتحان کیں اچولی دی۔ اوستا د برون دکا درکیرے رنق ستا دیارہ دیر بہتر او پائندار کیں نو دا اللہ تعالیٰ پہ دے قول کیں "وَسَيُؤْتِيكَ خَيْرًا لِّأُولِي الْأَرْحَامِ" دیر بہتر او پائندار دے۔ حضور صلی

فتح ۸۰ الغیب

احوال او تسلیم اور رضا کیں دے۔

شامی محل دہ داخیلیدونہ پس چہ تہ بالاخانے (اوج روحانی) اود ہفہ جائے نہ چھت (منزل مقصود علیین) تہ او خیزولے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر اوکے۔ تہ بالکل خاموش، سرکشتہ او مؤدب اوسہ۔ بلکہ دے امور کیں د ربوبی نہ زیات تابعدار اوسہ۔ حکم چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریب ہے۔ نو خظرو تہ ہم قریب ہے۔ چہ دلشہ را اور سے نو د ہفہ نہ داحوال او مقاماتو دھی حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ حکم چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ اونا شکری یونا شکر گزارہ سہ پہ دنیا اوعقبیٰ دوارو کیں ذلیل کوئی۔

خنگہ چہ ممکن ذکر اوشو تہ د ذکر فکر او عمل صالحہ چہ د وجہ کیں مشغول اوسہ چہ دا سے بلند مقام تہ اوسے چہ دائمی او ابدی وی۔ او یاد سائے چہ ہنہ مقام د اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول اوجل نہ ظاہر ربوبی۔ دے مقام نہ غفلت اوسہ پروائی ہوکڑ مہ کوہ۔ دے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرہ د غلتہ قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ دیارہ دی او مقامات د ابد اود پارہ۔

مقالہ (۹) د اللہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشفہ مشاہدہ
 د اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنیٰ کیں د ہفہ د جلالی او جمالی

فتح ۷۹ الغیب

اللہ علیہ وسلم تہ پہ باطنی احوالو، صبر و شکر او پہ عطا شوسے نعمتونو دراضی کیدو تعلیم ورکیرے شوسے دے۔ یعنی مونز چہ پہ تا کومے لوئے پیریزوئے کیرے دی، نگہ نبوت، علم راسخ، حکمت وفہم، دین اسلام، توحید او معرفت، جہاد فی سبیل اللہ او فتوحات غیبی، داخیزونہ دنیا د نور مال و جان د اود عیش و عشرت د سامان نہ دیر بہتر او دائمی دی۔ نو د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو شکر او رضا مندی کول اود نوروفانی اوعارضی خیزونو ترک کول، د تولو نیکو او برکتو نو اصل دے۔

تول دنیا وی اشیا اللہ تعالیٰ د بند یا نو آزمائش د پارہ پیدا کیری دی۔ کوم خیز چہ ستا پہ قسمت کیں وی، یا د غیر، ہفہ بل دھچاد پارہ نہ دی، ہفہ د قدرت لاس کیں محفوظ وی۔ نوکے ہفہ مشیتا ایزدی کیں ستا پہ حصہ کیں وی۔ کمہ تہ گئے غواپے، اوکے نہ، ہفہ بہ ضرورتا تہ رسی۔ د ہفہ پہ طلب کیں ستا د طرف نہ دکستائی یاد ہے ادنیٰ اظہار مناسب نہ دے۔ اوکے ہفہ خیز دل چاہت کیں وی۔ نو تہ ہفہ نشے حاصلوے۔ اوکے ہفہ پہ خیر و عافیت او سلامتی سرہ د چاہر د بشو قسمت کیں نہ وی، او محض فتنہ او امتحان وی۔ نو بیا دیو عقل او شعور خاوند وکے دیدہ دانستہ خان پہ فتنو او پریشانو کیں کینیا سی۔ مراد داشو، چہ خیر او سلامتی اود نہ پہ طمیان پہ باطنی

احوال او تسلیم اور رضا کہیں دے۔
 شاہی محل دہلا خلید ونہ پس چہ تہ بالاخانہ (اوج روحانی) اور دھڑے نہ چہت (منزل مقصود علیین) تہ او خیر ولے ہے۔ نوخنگہ چہ مونز ذکر اوکھ تہ بالکل خاموش، سرکینتہ او مؤدب اوسہ۔ بنگہ دے امور و کین د رومیہ نہ زیات تابعدار اوسہ۔ کجکہ چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریبے۔ نوخظرو تہ ہم قریبے۔ چہ دلستہ را اور سے بڑھنہ نہ دالحوال او مقاماتو دھیغ حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ کجکہ چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ اوناشکری یونا شکر گزارہ سے پہ دنیا اور عقبی دواپرو کین ذیل کوی۔
 کجکہ چہ تمکین ذکر اوشو تہ ذکر فکر اور عمل صالحیہ جد و جہد کین مشغول اوسہ۔ چہ دا سے بلند مقام تہ اور چہ دانہی او ابدی وی۔ او یاد سائتہ چہ ہنہ مقام دانہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول افضل نہ ظاہرین۔ دے مقام نہ غفلت اوسے پروائی ہرگز مہ کوہ۔ دے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرور غفلت قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ د پارہ دی او مقامات د ابد او د پارہ۔
مقالہ (۹) دانہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشفہ مشاہد
 دانہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنی کین دہنہ دجلالی او جمالی

فتح ۸۱ الغیب
 صفاتو ذکر پہ وضاحت سرہ موجود دے۔ او ہنہ د خیلو بند یا نو پہ غیاثو کین دے صفاتو ظہور فرمائی۔ دا اولیاؤ او ابدالو پہ کشف اور مشاہدہ او افعالو کین دانہ تعالیٰ د صفات دایسے عجایب را کجکند کوی چہ عقل او فہم مغلوب کری۔ رسومات او عادات فنا کری۔ او انسانی حواسو کین دہشت او ضعف یا دلطف او محبت تاثرات پیدا کری۔ دانہ تعالیٰ دا افعال پہ دورہ قسمہ دی۔ یوجلالی او بل جمالی۔
 د خداے تعالیٰ د جلال ظہور دادے، چہ پہ خوف او ہیبت غلبہ راشی۔ او د جسم پہ اعضاؤ دویسے آثار را کجکند شی۔ لکھ چہ د نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم احادیثو کین روایت دے چہ دوی بیٹے مبارکے نہ بہ د مانخہ پر وخت کین د دیک دیشید و پہ شان آواز راختلو کجکہ چہ و اعیڈ زکریٰ کا کنگ ترائے (دخیل رب عبادت دایسے کوہ، لکھ چہ تہ ہے وینے) مطابق بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دانہ تعالیٰ د جلال او جبروت مشاہدہ کولہ۔ او دانہ پاک د عظمت او ہیبت انکشاف پہ ورتہ کیدلو۔ دغہ رنگ د حضرت موسیٰ علیہ السلام جلال ہم مشہور دے چہ د توحید او دینی غیرت پہ جذبہ کینے دخیل ورور ہارون علیہ السلام زبیرے لاس وردا چولو۔ او دا دھنوی معمول او مزاج وو۔ چہ قرآن پرے شاہد دے۔ دغہ شان جلال او جبروت د حضرت ابراہیم خلیل اللہ او حضرت عرفار و قیام

فتح ۸۲ الغیب
 د حالاتو تہ ہم متقول دے۔ چہ دخیل ذات دپارہ نہ وئو بلکہ د حق او توحید دپارہ۔
 ہرچہ د جمال مشاہدہ دے نو دا پہ زہور نو او مزاجونو کین د خداے رحمت، رحم، کرم، بخشش، لطف، محبت، عفو او د سخا د صفاتو ظہور دے۔ چہ د قریب خداوندی پہ وچہ پہ بندہ تجبی غور کوی۔ دانہ تعالیٰ د صفات جمالی عظیم ترین مظہر د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ہستی مبارکہ دے۔ چہ ہمیشہ ہے ہرید خواہ سرہ نہ کہے وی۔ ہر ضرر رسوئی تہ ہے راحت رسوئے دے۔ ہر بد کو سرے دے محبت سلوک کہے دے۔ او استھائے دا چہ دیکے معظیہ دفتح پہ وخت کے خیلو بدترین دشمنانو تہ پہ دے الفاظو معافی و سرکے۔ " کذکرؤب علیکم ایوم (نن درخ پہ تاسوھیغ گرفت نشتہ۔ یعنی ما بخینلی بی) د حضور صلی اللہ علیہ وسلم دا جمالی صفت، او خلق عظیم، دامت پہ دیرو اولیاؤ ابدالو کین ہم باحسن الوجوہ موجود دے۔
 دانہ تعالیٰ دخیل جمال د مشاہدے نعمت دامت پہ خاص خاص افرادو پیریزو کہے دے) او قول عمرے ہنوی پہ دے نعمت پناہ کریے وی۔ دپارہ دے چہ زیات شوق پہ سبب د محبت پہ جذب او ہستی کین ددوی روحانی قوی سست او کمزوری نشی۔ او دھی او فراق پہ خفگان کین د حقوق عبودیت د تعمیل نہ پاتے راشی۔ نو

فتح ۸۳ الغیب
 اللہ تعالیٰ حکیم او دانا دے۔ رحم او کریم دے۔ او دجمال دتر و پہ اضطراب نہ خبردار دے۔
 دغہ وجہ دے چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ د حضرت بلال رضی اللہ عنہ مؤذن تہ فرمائیل۔ اے بلالہ! اذان او کہہ چہ ذکر او مانخہ کین راحت بیا موو۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم دپارہ موغی پہ دے بنا د قلب او د روح راحت وئو۔ چہ د کامل استغراق پہ وجہ بہ نبی علیہ السلام تہ د مانخہ پہ دوران کین د جمال الہی مشاہدہ حاصلید۔ پہ دے وجہ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیل چہ کما دسترگو او زری آرام پہ مانخہ کین دے۔
مقالہ (۱۰) د نفس مخالفت او اخلاص
 دے کین شک نشتہ، چہ ستا نفس دانہ تعالیٰ مخلوق او ملکیت دے خود ادنیٰ خواہناو، لذتو، اسبابو، ضرور او تکبر د سے لاریہ نہ بدراہہ کہے دے۔ کجکہ چہ دا خیزونہ د انسان مزاج سرہ اخیلے شوے دی۔ نوکے تہ دانہ د اطاعت او فرمانبرداری دپارہ د نفس مخالفت تہ تیار شے نو دا بہ ستا طرف نہ یوجہاد د فلاح او بھبود یوہ ذریعہ وی۔
 د نفس د جہاد نہ پس بہ ستا دوستی او بندگی د ثبوت مقام تہ اوری او پہ تابہ د پاک، صاف، او خوشگوار و بختونو پیریزوے اوشی۔ دکاشاتو قول اشیا بہ ستا تابع شی اوستا

خدمت اور تعظیم تہ یہ غاریہ بستہ دی۔ اور ایڑھٹے شوے
 اصول دے۔ چہ کوم سرے د خدا ئے تعالیٰ فرمانبرداری
 نو دنیا دھنہ فرمانبرداری وی۔ اللہ پاک فرمائی: "کائناتو کین
 ہیچ چیز دا سے نشته چہ د خدا ئے ثنا صفت نہ کوی۔ خو
 تاسو د هغوئی په ثنا پوهیږئئ نه! او الله پاک فرمائی:
 "ما آسمانوں او زمکه ته اوسه، چه تاسو حتماً فرمانبرداری
 قبوله کرئئ۔ که خوښه مووی او که مو نه وی خوښه۔ نو
 هغوئی اوسه اچه اے خالق کائنات! مونږ ستا فرمانبرداری
 په سر سر ترگو قبولو۔"

مکمله بندگی، د نفس دنا کاره خواہشاتو په مخالفت
 حاصلیږی۔ په قرآن کریم کین د پرمخامیه راغله دی چه نفس
 اثاره (هغه نفس چه انسان ته د بدو کارونو ترغیب ورکوی)
 پیروی انسان د صراط مستقیم نه کمر اټکوی، حدیثا قدسی
 دے۔ چه حضرت داود علیه السلام ته الله پاک او فرمائیل:
 "چه د نفس د خواہشاتو پیروی هیچرے اونہ کرے۔ حکم چه
 زیما په زمکه کین د نفس د پیروی نه زیات دفساد خیز بل
 نشته" او د حضرت بایزید بسطامی ؒ متعلق یوحنا یشعور
 دے چه هغوئی الله پاک خوب کین اولید، نو عرضے او که
 چه یا الله! تا ته د رسیدو کومه لاره ده؟ نو الله تعالیٰ
 ورته او فرمائیل: "د خپل نفس اطاعت پریدو او مات راځه
 حضرت بایزید فرمائی: د دے پس مانکه د مار د پوت خپل

نفس په خائے پریږود؟
 غرض دا چه هر حال کین د خواہشات نسان نه پریږ
 د خلاصی باعث دے۔ نو که ته مشقی او پریږگارے۔ نو د
 حرام مال نه اور مخلوقاتو د خوف او خدے نه د پوه او کره
 او د مخلوقاتو په خائے خپل امید ونه خپل خالق سره اوتړه۔
 او د زکوة، صدقے او نذرانے په طور هم د مخلوق نظر
 مه کوه۔ بنه پوه شه چه د رزق او روزگاری ټول امور د فاعل
 فعل اوتدبیر سره په ظهور کین راځی۔ او فاعل اوتدبیر
 الله تعالی دے۔ خو سره د دے د مخلوق د طرفه د سعی،
 محنت او کوشش اصول هرگز هیڅول نه دی پکار۔ د پاره د
 دے چه ته د جبریه فریقه (دوی د دے خبرے قائل دی)
 چه فعل کین د بندہ مطلقاً دخل نشته) د عقائدو سته
 خلاصے بیاموے۔ او دا هم مه وایه چه د مخلوق په افعالو کین
 د خدا ئے قدرت او اختیار هیچ دخل نشته او بند د دهر
 فعل او ارادے خپله مختار او مجاز دے کفی دے عقیدے
 به ته کار شے۔ او قدریه فرقه کین به را شے۔ بلکه عقیدے
 درستہ کره۔ او دا او وایه، چه د مخلوق افعال او اعمال د
 مشیت خداوندی نه دی چه د هغه د تحصیل حکم د پاره
 "کین یلا نسان ماسعی" یعنی د مخلوق د طرفه سعی او محنت
 لازمی خیر دے۔ او قرآن او حدیث کین د دے مثالونه
 وارد دی۔

احکام خداوندی نه تجاوز مه کوه۔ حکم چه د هغه
 احکام په ټول مخلوقات طوعاً و کرهاً ز په خوښه او ناخوښه
 یعنی هر حالت کین) حاوی دی۔ د احکام الحاکمین په موجود
 کین په هیچ یو امر کین حاکم مه جوړیږه۔ ستا حاکم کتاب
 الله او سنت رسول الله دے۔ که ستا زړه کین خه خیال یا
 وسوسه تیره شی۔ یاد الهام کیفیت محسوس کرے نو هغه د
 قرآن او حدیث په معیار او سنجوے۔ که قرآن او حدیث کین
 د هغه حرمت او ممانعت موجود وی۔ مثلاً وسوسه، سود
 غلا، غضب، ظلم، زنیاتی، دروغ فریب او د هغه نور د
 فسق و فجور اعمال نو دا سے خبرے د خپل قلب او دماغ
 نه لرے که او مخر ته واره وړه۔ حکم چه داسه ویتوے د
 شیطان د طرفه وی چه په قسم قسم بیکل صورتونو کین
 ئے انسان ته را وړاندے کوی۔

که ستا خیال او وسوسه د قرآن او حدیث ترخه جائز
 او مباح وی او د حرمت پکین هیچ شبه نه وی۔ نو بیا ئے
 بلا تامل تعبیل او کره حکم چه دے کین دگناه خدا شه
 نشته۔ بلکه د حلاوتو غیزونو خوړل، خنبل، نکاح، بنه
 لباس، چا صالح سره ناسته پاسته، د بیت الله شریف
 حج، دگنډو، یشیمانو او غزیبانو امداد او دعوا مو فائدے
 کارونه واخله۔ په داسه الهام زړه سکون او اطمینان
 بیاموی۔ او فطرت د دے تأیید او تصدیق کوی۔ د افعال

الهی او امر الہی د تعبیل د پاره الله تعالی خپله د بندہ
 فاعل شی او د هغه مدد او نصرت کوی او هر که چه فعل
 خالصه د حق د پاره پالے شی او تاته د تأیید حق مقام
 حاصل شی نو بیا که تاته خه فتنه پیننه هم شی، نو د هغه
 د شر نه به د خدا ئے په امان ساتی حکم چه الله تعالی
 په خپل مشیت او فعل چالرا سزا نه ورکوی بندہ ته عذاب
 په امور الہی کین د دخل ورکولو په وجه ورکولے شی۔
 که ته د ولایت خواهان ئے (خدا ئے د په مونږ ټولو
 د دے نعمت پیر، ونه او کړی۔ آمین)۔ نو د نفس مخالفت
 شروع کره۔ او دا مریخ په پوره طریقہ تابع شه۔ او دا مری
 حق پیروی په دوه قسمه ده۔ روے قسم دا چه د نفس
 لذاتو د پیروی نه منع شے۔ فرائض ادا کرے او خپل ظاهر
 او باطن دگناهونو نه محفوظ کرے۔ او دوئم قسم دا چه
 د خدا ئے کوم احکام د الهام یا القاء په طور ستا په زړه
 وارد کیږی۔ د هغه اطاعت په پوره احترام سره او کسبه
 او د خدا ئے تعالی د وقتاً فوقتاً مشورونه غفلت او ذکر کم
 د باطنی امر په هغه مباح کارونو کین هم بیاموندے شی
 چه د هغه متعلق شریعت کین خه حکم موجود نه وی۔
 په داشان چه نه خو هغه ممنوع وی۔ او نه د وجوب حکم
 لری۔ او دے کین بندہ ته اختیار ورکړه شوے دے۔
 خواه که دا په تصرف کین راوی، او که نه ئے راوی۔

دوسے نوم صباح دے زیور متقی او خدائی سربلہ پکاری
 چہ ہنہ دھردا سے خیز متعلق استخارہ او کبری او حکم
 رقی پہ انتظار کین شی۔ او هرکله چه حکم بیاموی، نو
 د هغه مطابق و تصرف کوی۔ او په داسے حالت کین و
 د بندگه قول اعمال، حرکات اوسکانت د الله تعالی د
 طرفه نه وی۔

د کومو خیز و نوحکم چه شریعت کین موجود دے
 هغه و د شرح په رو سرکه، او د کومو خیز و نوحکم چه
 شریعت کین موجود نه دے، هغه و داستقارے په
 ذریعه به خاکے راوړلے شی۔ دلته بندگه بیا و اهل حقیقت
 د مقام نه شی۔ او هغه په اولیا و کین شیعک شی او که
 ته د حق الحق په حالت کین شی چه په ذات خداوند
 کین دفنا کید و حالت دے نو دا د الله تعالی غوښتنه
 او گنډه، حکه چه دا د هغه ابد الوحالات دے، چه دهنوی
 زهوند د عشق و محبت نه مات دی۔ هغه موجدین دی
 عارفان دی، صاحب علم او عقل دی، دوی دامیران آقا
 د خلیق خدا پیشوا او نگهبان، د حق ناشین، خاصان او
 محبان الهی دی، نو په دے مقام دامیری دی داد چه ته
 د نفس اماره مخالف شی او دنیا او احیت هیڅ خیز ته ستا
 رغبت او توجه پاتے نه شی، دغه وخت ته د مالک الکلیک
 بندگه شی، نه چه د ملک بند، نه به دامرتق غلام شی، نه

چه د خواهش او په ظاهرا و باطن به کلی طور داسے دخدا
 په خدایه نکه د دای په لاس کین چه بیخه رود ویکه
 بیخه یا طبیب په مخکین به هوشه بیماری نو د الله تعالی
 دامرا و نهی دشناخت او پیروی نه علاوه د نور و اولوکارو
 نه به ته به هوشه او په خبره شی۔

مقاله (۱۱) صبر او توکل

د غیبت او ناداری په حالت کین چه ستا په زړه کین
 د نکاح خواهش پیدا شی او ته د دے ذمه داری سرت نه شی
 رسولک، نو د الله تعالی نه د رزق د فراخی او اسوده حالی
 سوال کوی۔ او د هغه د دحم امید وار اوسه، دنیا کین شی د
 انسان د پاره نکاح لازمه کیر، دلا، او د دے خواهش شی
 بنی آدم له ورکیر دے، نو هغه د دے داسپ او ذرا غو
 هم پیدا او کیک دے، دغه مشکل کشا او قاضی الحاجات به
 بغیر ستا د پریشانی نه د بخشش په طور ستا د نکاح اسباب
 برابر کوی۔ چه ستا د پاره به د اطمینان او برکت باعث وی۔
 اوس به ستا صبر او استقار په ثنا او شکر کین بدل شی
 او الله پاک شکر گزار اوسه په سلام پاک کین د نعمت د زیاتی
 وعدو کیر دے۔ فرمائی: **كَيْفَ تَشْكُرُونَ لَوْ زِدْتُمْ نِعْمًا وَّ كَيْفَ
 تَكْفُرُونَ إِنَّ عَذَابَ لَشَدِيدٍ** (که تاسو شکر کوی نو زه به
 در باند شی خپله پیرس و نه لازیا تویم، او که ناشکر کوی
 نو یا د ساتی چه خیا عذاب دیر سخت دے) او که د پروخته

پورے د نکاح ضروریات و برابر شی، نو صبر او انتظار کوی،
 الله پاک فرمائی: **لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ (د خدا ښه
 رحمت نه مه نا امیدو کیرئ)۔** خو په دے اثنا کین د الله تعالی
 په اراده او فعل کین بالکل دخل مه وړکوی، د خواهشات
 نفسانی نه خان سات او ذکر الهی سره د صبر او تحمل نه کار
 اخله۔

د قضا و قدر دستور سره با وفا اوسه، او د امر کوی
 اطاعت کوی، او یقین لره چه ستا پروردگار به اخر په تافضل
 و کرم کوی، رزق به و فراخه کوی، او گننا هونو نه د پچ کید
 له په صراط مستقیم د قائم پاتے کید و به قوت او توفیق
 در کوی، الله پاک فرمائی: **إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرِينَ أَجْرَهُمْ بِحَسَبِ
 جَسَدٍ (د صابرانو د پاره به حساب به اجر دے)۔**

مقاله (۱۲) د منعم اطاعت که د نعمت؟
 چه تا الله تعالی د مال او جاشا د خداوند کوی، او ته د
 دے مال به وجه دخدا ښه عبادت او اطاعت نه وړکوی و نه
 شی، نو خدا ښه تعالی به تا هم دنیا او هم آخرت کین دخپل
 نزدیکت نه لرے کوی او ممکنه ده چه د غفلت او معصیت
 په وجه دغه مال او دولت هم در نه ولخی، او محتاج او پیشا
 حال و کوی۔
 د منعم (نعمت ورکونکی) نه غافل کیدل اوسراسر
 نعمت کین محو کیدل شرک دے، او شرک دخدا ښه په نزد

پو ناکابل معافی جرم دے، خو که ته مال و دولت خپل معبود
 او مقصود جوړ نه کیر چه او په ثنا او ذکر کین مشغول شی نو
 الله تعالی به دا مال ستا د پاره برکت او راحت او گور کوی
 او دے کین به ورخ تر ورخه زیاتے راځی۔
 مال به ستا خادم وی، او ته به دخپل رازق او پروردگار
 خادم، بیا به ته دنیا کین د تقیم تقیم نعمتونو نه فیض یاب
 شی، او معنی کین به دخدا ښه په نزد معزز او مجتبر
 شی، او جنت الماوی کین به صدیقینو، شهداؤ و صالحینو
 سره هم مجلس او هم پایر شی۔

مقاله (۱۳) قضا او قدر ته گوردن کیر ده

که ستا په قسمت کین نعمت وی، خو که ته د هغه
 خوا هشمند شی یا نه شی، هغه به ضرور تاته دررسی، دغه
 نشان که ستا په قسمت کین مصیبت وی او ستا د پاره د هغه
 حکم شوے وی، نو خواه ته هغه نا خوښه وے، او که د دعا
 په ذریعه ښه دفع کوی، خو هغه به په تاریخی، نو تاله پکار
 دی چه په هرے معامله کین د الله تعالی مخکین د فرمانبرداری
 گوردن کیر دے چه د هغه فاعل حقیقی فعل ستا د پاره جاری
 شی۔
 که دخدا ښه د طرفه په تا د نعمت پیرس و نه اوشی، نو
 شکر او باسه، او که مصیبت راشی، نو صبر او تحمل اختیار
 کوی، ته د بخشش او دعا د حالالاتو بالکل مطابق اوسه، چه

د حق دلارے منزلوں اور وہی بوند تسلیم اور رضا پہ دے طریقہ بہ
 ز تیر و صالحینو، شہداؤ او صدیقینو مقام تہ اورے۔ او قریب
 خداوندی بہ حاصل کرے بیابہ تہ دھے خلقو منکرے تے
 چہ دھنوی د ذکر او فکر پہ برکت ڈ کرامت، نعمت، عزت
 مسرت او نفس دا طیبیان خاوندان شوسے وی۔ نو پہ
 آفا تو او معیار بوی کین کین د صبر او استقامت نہ کار اخذ۔ او د
 مؤمن د بولو نہ اہم او مقدم صفت ہم دھے دے۔
 د رحمة لعلامین ارشاد دے : ”دوزخ اور بہ مؤمن
 نہ وائی اے مؤمنہ! حُما د علاقہ نہ ذرتیریرہ جگہ چہ ستا
 نور، حُما اور مر کوی۔ دا ہفہ نور دے، چہ محکم یقین او
 کامل ایمان سرچہ دنیا کین دوسرے دو۔ او پہ دے نور پہ
 مؤمن او کافر کین تمیز کیدلے شی۔ او دغہ نور پہ دنیا او
 عقبی ادوار و کین دھرے بلا مدافعت کوی۔ نو پکار دی چہ
 ستا د صبر او ایمان قوت تانہ ہرمصیبت او بلا لرسے کوی۔
 یقین لری، چہ ہیچ بلا ستا د بریادولو دپارے نہ، بلکہ ستا
 د ازیمیت د پارے، ستا د ایمانی طاقت قوی کولو دپارے، ستا
 د یقین زیاتو د پارے، ستا د فلاح او ترقی دپارے او درصلے
 حق د بشارت در کولو دپارے تانہ راجی۔ اللہ پاک فرمائی اے
 ساسا نا نو! موہن تا سوا زما یو۔ چہ تاسو کین د فی سبیل اللہ
 جہاد کو نکو اوصار و خلقو پتہ او کئی۔ بیابہ د اللہ تعالیٰ پہ
 ذات وصفات او امداد و نصرت ستا ایمان محکم شی او تے

یقین سرچہ دھنہ افعالو سرچہ موافقت او کرے۔ نو ہفہ بہ
 پہ ہرمصیبت کین ستا مشکل کشائی کوی۔ او دھنہ امداد
 بہ ستا شامل حال وی۔ نو دجان ہا دغیر پہ حق کین دے،
 تانہ ہیچ یوقول او فعل دا سے بنکارے نشی چہ د اللہ تعالیٰ د
 امر ونہی نہ بھروکی۔
 کلہ چہ تانہ یو امر خداوندی اوشی۔ نو دھنہ تعمیل پہ
 تادی کوی۔ او قوت او حرکت سرچہ ہنہ سرچہ رسوے۔ د تقدیر
 او فعل الہی پہ تکیہ محض پہ تسلیم او توکل مہ اوسہ، بلکہ
 سعی کوشش، فکر تدبیر او خیل وھی او فطری قوتونہ ہم
 پکار راولہ۔ چہ تانہ امر الہی عملی طور سرچہ ظاہر شی۔ او
 کہ د خیلو عزائمو پہ تعمیل کین پاتے داغے تے، نو د
 خیل پروردگار پناہ او نیسہ ہفہ تہ التیا کوی۔ ہفہ
 تہ زاری کوی او امر الہی کین د غفلت کولو اسباب معلوم
 کوی۔ ممکنہ دے چہ د اپریشان کن صورت حال ستا د فریاد
 تکبر، مطاعت او عبادت کین د سوو ادب، بہ خیل قوت
 او صلاحیت د تکیہ پہ ختہ بنتہ عمل د ناز کو یاد دھلووا
 خالق سرچہ د شریک کولو پہ وجہ وی، یا ممکنہ دے چہ اللہ
 تعالیٰ د ختہ لغزش پہ وجہ د خیل قرب نہ معزول کرے
 تے۔ اوستانہ ناراضہ وی او تہ تے پہ خیل ہوا او ہوس
 کین اختہ کرے تے۔ تہ تے پوہیرے چہ دنیا کین د
 شرک او غفلت جراثیم لٹائے پہ حُما سے خوارے شوی دی

چہ ہفہ مؤمن د خیل حقیقی محبوب او مطلوب یعنی اللہ
 تعالیٰ تہ لریے او بے تعلقہ کوی۔ نو د شرک د اسبابونہ
 پرہیزگار شہ۔ چہ د اللہ تہ غیر اللہ تہ راغب نہ تے۔
 کوم خیر چہ د اللہ تہ سوا دے ہفہ دغیر اللہ حکم لری
 نو تے د خیل مولانا۔ سوا غیر تہ رجوع مہ کوی، او پہ خیل
 نفس دا سے ظلم مہ کوی چہ د غیر اللہ پہ سبب د اللہ د اوسو
 نہ غافل او بے خبرہ تے۔ کئی ہفہ بہ د پہ دا سے او کین
 درویدی، چہ دھے خیشاک سرچی او کانزی دی، او چہ د
 کفارو د پارے تیار شوسے دے (آیت شریف دے) بیا کہ تے
 ختہ ہزار یا فریاد کرے، نو لٹائے بہ تے نیسی۔ او کہ د اللہ
 رضا لہریے نو ہنہ رضا بہ حاصلہ تے کرے۔ او کہ د ایمان
 او عمل صالح د ضائع کولو پہ حقلہ دنیا تہ بیا دیکئی دپارے
 راتل او غواپے، نو دویارہ بہ دنیا تہ د راتل نصیب نشی۔
 نو خیل نفس رحم او کوی، او علم، عقل ایمان او معرفت
 عونددے نعمتونہ چہ خدا تے در کوی دی، ہفہ د خدا تے
 پہ عبادت، رضا او خوشنودی کین صرف کہ۔ او دے پہ
 پاکو انوارو د جہل او شرک تاریکی د خیل قلب او دماغ نہ
 ہور کوی۔
 — اللہ پاک دا امر و مطابق پہ صراط مستقیم روان شہ
 او خیل ہرے معاملہ ہفے قاضی الحاجات تہ اوسپارے۔ چہ تے
 تے پیدا کرے تے۔ اوستا پرورش تے کرے دے۔ تے

یو بیکارہ نطفہ وے۔ د ہفے تہ تے تانہ انسانی صورت
 دیکھ۔ او زلمہ کین تے د خیل خلافت او نیابت پہ منصب
 سرفراز کرے۔ نو ستا ہر خواہش او مراد دھنہ د مراد تابع
 پکار دے، اوستا ہرے ناخوبی دھنہ د ناخوبی مطیع
 پکار دے۔ ہر گزہ چہ تے د احکام الہی تا بعد ار شوسے۔ نو د
 کائنات قول خیزونہ بہ ستا تابع داریشی۔ (خدا ہی تعالیٰ
 د موہن بقول پہ دے نعمت بنا د کوی۔ آمین۔)
 ہر گزہ چہ تے د اللہ تعالیٰ د منہیا تو نہ پرہیزگار شہ، نو
 بیا کہہ دنیا کین تے ہر لٹائے تے قول مصیبتونہ او تکلیفونہ
 بہ تانہ پہ د وی۔ اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابون کین
 فرمائیلے دی ”اے بنی آدمہ! زہ اللہ ہم۔ خالق کائنات
 تم۔ حُما نہ سوا بل معبود نشہ۔ زہ چہ کائناتو کین کوم
 خیر تہ حکم و کریم، چہ شہ، نو ہفہ فوراً شی۔ او د عدم
 نہ عالم وجود تہ راشی۔ نو تے خالصہ حُما عبادت کوی۔
 چہ زہ درتہ د توحید پہ برکت ہفہ روحانی قوت در کریم
 چہ تہ ہم پو خیر تہ اووائے چہ شہ۔ نو ہنہ شی۔ او چہ
 او ظہور کین راشی۔ او دا ہم اللہ پاک فرمائیلے دی : اے
 دنیا اکوم سپے چہ حُما خدمت او اطاعت کوی۔ نو تہ دھنہ
 خدمت او اطاعت کوی۔ او کوم سپے چہ محض ستا خدمت
 او پرستش کوی نو ہفہ پہ مصیبتونو او تکلیفونو کین
 گرفتار کرے۔“

کوم خیر و نہ چہ ہفتہ نہ خدائے تعالیٰ مع راویہ دہ دہے
نہ تہ پورہ پھرہز اوکریہ کاملہ عاجزی اختیار کریہ او تسلیم
اورضا خیل شعار چور کریہ ستا حواریں خمسه اوستا اول
اعضاہ روضتہ احکام الہی پابند کیدال پکار دی اور
ہفتہ یہ تمہیل کیں ہیڈ کلہ دتا خیر نہ کارمہ اخلہ قضا
وقدر کیں خفگان ، تادی ، شکایت اور مخالفت لہ دخل
مہ وریکویہ اوہم دا ربانی نسخہ اور روحانی شفا دہ چہ تاپہ د
گناہونو دا مرضو اور خواہشات نفسانی دقتونہ جموئہ کوی
اور قرب خداوندی بہ و نصیب کریہ -

مقالہ (۱۳۶) دنیا پرستار کدہ دعتقی؟

اے دفتس بندہ! تہ عاشقان حق اور پومعیبو د
پرستار اور د برابر ہی دھوی مہ کویہ حکمہ چہ تہ دخیل
ہواؤ ہوس غلام تہ اوہوئی دخیل خالق اور مولیٰ قدامتاً
دی - تہ د دنیا پر رغبت کیں جوئے اوہوئی ہمہ تن متعلی
پر رغبت کیں سرگرم دی ددی زہونہ صرف یورپ سوہ
نہ تہ دی اوستازہ د دنیا وی بتانویختانہ دہ دوی ہفتہ
خیر دینہ نہ گوریہ بہ کوم چہ ستانظر چہ دوی دکا ناناو
پہ اشیاؤ نہ بلکہ د اشیاؤ بہ خالق اور صانع نظر لری چہ
ہفتہ پہ ظاہری سترگونہ بنکہ ذریعہ پہ سترگو لیدلے
شہ -

دفتس عاشقان حق د عشق نہمت حاصل کدہ اوخلایع

کے بیامونہ او تہ تراویسہ دفتس پہ خواہشا توکین راگیر کدہ
دفتس اہل اللہ دخیل پرور دکار درادو احترام اوکدہ او خیل
ارادے اور مانو نہ تہ پرینودل او بہ دفتس طریقے تہ قرب
الہی حاصل کدہ او تہ دخیل ارادو اور خواہشونو بندہ شوے
اور دخیل خالق نہ پہ پراؤنو لری شوے دفتس خلقتو تہ انتہ
تعالیٰ آدم علیہ السلام او دکا ناناو د تخلیق حقیقی مقصد
اور بندہ - یعنی د خدائے ثنا صفت او ذکر اور عبادت کیں
مشغولہ شو او تہ دنیا پہ عیشیا تو اور ہزلیا تو کیں کستینو
دفتس دحق عاشقان دتا تاید الہی پہ وجہ طاعت اور عبادت
کیں ہمیشہ دتم اوریشانی نہ لاپرواہی - مصیبت اور تکلیف
کیں ختہ جبر او آکراہ نہ محسوسی نو ذکر اور عبادت ددی
دیارہ جنت الماوی شو حکمہ چہ دوی کاشا توکین د یو خیر
دکتونہ محکمن دہفتس خیر صانع اور ہفتہ فعل تہ گورک -
دفتس پرکزی دہ خلقتو سوہ د زیکے او آسمانو تو قیام او
استقام اور د بزدجرد مخلوقانو سرور اور اطیبتان وابستہ
وی - حکمہ چہ د باطنی صفاتو پہ وجہ اللہ پاک دوی دخیل
ذیکے او تاد یعنی میخونہ گرجو لے دی - چہ پہ ہفتہ زمکہ
قائم اور محکم دہ - ہنوئی دخیل روحانی قوت پہ وجہ دفتس
پہ شان خود دار سخت اور ناقابل تسخیر دی او تہ محض
دفتس بندہ تہ نو دفتس صاحب عزم اور صاحب ایمان
خلقتو پہ لاری کیں مہ خندا کیریہ - حکمہ چہ ہنوئی دحق پہ

نو تیا زہونہ سوہ ہم د ہنوئی نہ سوال مہ کوئی حکمہ چہ د
ذریعہ سوال دتہ پہ شان دے -
بنتہ پوک شہ چہ ہرآن کیں د اللہ پاک یونہ شان
دے - د خلقتو حالات بد لوی رابد لوی - یعنی د امیر نہ عزیز
اور عزیز نہ امیر - د گدا نہ بادشاہ اور بادشاہ نہ گدا اور پکی
د چامرتیہ او چتوی اور چا راغورخوی - یوقوم علیین تہ سکی
ادیل اسفل السافلین تہ کوم خاکے چہ د علیین خاوندان
سرخ د حفاظت اور نصرت وعدہ دہ ہلتہ ہنوئی سرکے
د غفلت اور معصیت پہ وجہ پہ اسفل السافلین کیں د
ور غورخولو ہم ویرہ پیدا کریے دہ -
کوم خلق چہ اسفل السافلین کیں دی ہنوئی سوہ
تہ د توبہ استغفار اور رجوع الی اللہ پہ سبب د ہدایت او
علیین کیں د داخلولو ہم وعدہ فرما لیتے دہ - پہ دہ کیں
زہ د خوب نہ راوینش شوم -

مقالہ (۱۴) توکل پہ خدائے کدہ پہ اسباو؟

تہ د اللہ پاک د فضل او دہفتہ د نعمتونہ پہ دے
محرورم تہ - چہ تا محض پہ مخلوقانو ، اسباو اور ذریعو
بانڈے تکیہ اوکریہ - او د اللہ تعالیٰ پہ ذات دکامل توکل
اور نہ کدہ ، نو د حلال رزاق پہ حاصلولو کیں مخلوقات

لہ داوچتہ درجہ جنت
لہ د دو رزخ د تولو نہ لاندہ طہقہ -

لاریہ کیں د مورد پلار او اہل وعیال نہ بیزارہ شو خود
حق نہ بیزارہ نہ شو -
دوی پہ کاشا توکین خدائے بہترین پیدا کریے دی -
اور دتہ پہ سرکے نوح انسانی د دوی دامامت اور قیادت
نہ فیض یاب کریے دی - ترخو چہ زمکہ او اسمانو نہ قائم
دی د دوی پہ پاکو روحونو دحق تعالیٰ پہ نکو نوسلامو
وی - (سورہ حنون - آمین) -

مقالہ (۱۵) خوف اور رجاء

ما خوب اولید نیچہ زہ یو دایے خاکے کیں ہم چہ د
ہفتہ شکل اور ہیئت د جماعت پہ شان دے - او پہ ہفتہ کیں
دیو دایے خلقتو لہ دہ چہ د دنیا اور دنیا د خلقتو نہ چلتہ
دی - ما پہ ذریعہ کیں فکر اوکدہ کہ فلائے سرے پہ اولیاؤ کیں
دلنہ موجود وے نو دے خلقتو تہ بہ تہ د شریعت آداب
ببودلی وو - اور تبلیغ ارشاد بہ تہ ورتہ کریے وو -

پہ دے کیں د اخلق ماتہ راجع شول ، او پوکیں ماتہ
اور ویل : ستا ختہ حال دے ؟ تہ کلام او خطاب ولے نہ
فرمائے ؛ ما ورتہ اور ویل - ہرکدہ چہ تاسود مخلوق نہ تلقن
قلع کریے دے او خالق سوہ موخان تہ وے - نو بیاد خلقتو
نہ تہ سرے ہیچہ مہ غواری - اوچہ تہے سوہ سوال پریرہ

لہ ویرہ او امید - ما د اہل اللہ صفات وی چہ د اللہ تعالیٰ دفتس اور
عذاب نہ خوف کوی - اور ہفتہ درحمت او بخشش امید لری -

فتوح ۱۰۰ الغیب

ستا دپارہ حجاب شول او ترخو چه ته د مخلوقاتو د بخشش اومید وارے . او د هغوی طرف ته لکه دیو سوداگریستا تک راتگ دے . نو تر هغه خپل خالق سره د مخلوق شریک کوونکے مشرک ے .

د دے شرک په وجه به الله تعالی تا په عذاب کښی اچوی . او د هغه ادنی صورت دادے چه ته به د حلال رزق نه محروم ے لکه چه حلال رزق هغه دے ، چه هغه د جسمانی اود مادی قوتونو په کوشش حاصل کړے شی بیا تا الله تعالی سره د مخلوق د شریک کولو نه توبه کړه او سعی او محنت ته د رجوع او کړه . او هغی په خپل محنت اوصلاحیت وکتی او کړه نو بیا هم نه مشرک ے لیکن دا شرک د هومی نه زیات خفی (پټ) دے . او په دے شرک به د الله تعالی داسه اونیسی چه بغیر د سبب نه رغزئ درکولو نه به و هم دم کړے ، او د رزق په حاصلولو کښی به د باطنی ذرائعونه په بهره شے .

بیا چه ته د دے خفی شرک ندم توبه کړه او محض په خپل محنت اوصلاحیت و اعتماد پاتے نشی اود ایتین و پینا شی چه یوازے الله تعالی حقیقی رازق اومسبب الاسباب دے . هغه آسانی پیدا کوونک دے ، هغه د محنت او کسب توفیق ورکونک دے . او هغه د مشکلاتو رفع کوونک دے او دغه شان چه ته د ذرائعواو اسبابو نه روگردانی اختیار

فتوح ۱۰۱ الغیب

کړے . او د رزق او محنت منبع او مخزن یعنی الله پاک ته رجوع او کړه او خپل ټول حاجات اوضوریات فقط د هغه حضور ته اوسپاړے نو بیا به هغه خپل اوستامیخ کښی حجاب او چت کړی . بیکانگی او په التفاتی به دفع کړی او دخپل لوئے رحمت په برکت به ستا د هر حاجت او ضرورت په وخت کښی ستا د طلب او توقع نه هم زیات رزق ددا ے ذریعونه درکړی چه ستا هم اوکمان کښی به هم نه راخی . او دا ستا دپاره د الله تعالی یو خاص نصرت او حمایت دے چه تا د شرک او غیر الله ته د مائل کیدو نه محفوظ ساتی .

هرکله چه ستا د قلب اودماغ نه ذاتی ارادے او خواهشونو لپسے شی او ته کفی طور متوکل علی الله شے او خپل ارادے د الله په ارادے کښی فنا کړے نو بیا به ستا لیکل رزق الله تعالی یقینا تا ته دررسوی اوستا نه یوا به هغه دبل چا دپاره نه وی ستا د سخت حاجت اوضرورت په وخت به ستا دستگیری کوی او ورسره ورسره به د رزق دادکے فکر توفیق درکوی او په دے به پوهیږے چه دلصه حالاتو کښی دا بقی د الله تعالی خاص نصرت اومعد دے . او دغه شان به ته د هر مسبب الاسباب هغه خاصه رحمت او پیکړے او د هغه به شکر په ځانے راوړے . او دا معامل به ستا د مخلوقاتو او غیر الله نه د لرسے کیدو په وجه وی .

فتوح ۱۰۲ الغیب

او دے سره به تا ته د توحید مصحیح فهم او ادراک هم حاصل شی .

هرکله چه د الله تعالی د ذات اوصفات متعلق ستاعلم او یقین پوخ او محکم شی نو بیا به قدرتی طور تا ته شرح مسکا (د حق د پیژندلو او قبولولو دپاره د سبب د پراستیدو) مقام حاصل شی . ستا قلب او دماغ به د معرفت په انوارونوموړ او ستا روح به په اسرار خداوندی توانا شی . دے حالاتو کښی به همیشه تانته په باطنی کشف او نور کوامت د اېنودلے شی ، چه د الله د طرف نه ستا حاجت روائی او مشکل کشائی کیدونکے دے .

الله پاک فرمائی : *مومنون په بنی اسرائیلو کښی دلصه رهبران پیدا کړل چه به خلقو کښی به ے څو نوزید احکامو تبلیغ کولو . او دا قیادت هغوی ته په دے حاصل شو چه هغوی د صورتو کار و اخست او څومونږ په آیا نو نو ے ایمان راوړلو بل ځانے فرمائی : *وَالَّذِينَ جَاءَهُدَا فَبَيْنَا لَهُمْ جَنَّتُمْ سُبْحَانَ (کوم خلق چه څومونږ دپاره د ریاضت او مجاهدتے کوی . نومونږ یقینا هغوی ته دخپلو سمولارو همدایت کوو) . او الله عز و جل فرمائی : *تاسود الله نه ویرة کوی چه دخپل قدرت او اسرارو نه ویر څه هرتے اوبشای . او د معرفت په نور مو بناد کړی .***

بیا به درو حانیتا د لصه او چت مقام حاصل کړے ، چه

فتوح ۱۰۳ الغیب

اشیاء او کائناتو کښی به د تصرف کولو اختیار درکړے شو . او دا به داسه ظاهری امر او اجازت دتی سره وی چه هغه کښی به د شک شپه هیز کښه نشی نه وی اود لږے دلیل سره چه د نمر نه به زیات روښانه وی او داسه کلام سره چه د هغه رد به د مخلوقاتو دپاره ناممکن وی اود اختیار به دلصه الهام سره وی چه هغه کښی به هیز دروغ نه وی او د نفسانی او شیطانی وسوسونه به بالکل پاک اومحفوظ وی . الله پاک خپل بعضے کتا بونو کښی فرمایلی دی : *اے بنی آدم را زة الله یم . ځما نه یوا هیڅوک معبود نشته . زه چه کوم څیز ته حکم ورکړم چه شه نو یقینا هغه شی . نو ته ځما اطاعت اختیار کړه بیا به زه تا ته هم داسه اختیار درکړم ، چه تر څه څیز ته حکم او کړے ، چه شه نو هغه به شی او اذن الهی سره به عالم وجود کښی راشی . او دے کښی شک نشته چه الله تعالی په خپلو انبیاء و صدیقینو اولیاء او خاص بنی آدمو داسه روحانی قوتونو پیرن ورسه کړے دے .*

مقاله (۱۷) وصول الی الله

هرکله چه تا ته د وصل الی الله (خدیکے ته درسی) مقام حاصل شو نو یوه شه چه اوس د توفیق الهی په وجه قرب خداوندی نصیب شو . او د وصل الی الله دا معنی کي چه ته د مخلوقاتو د علاقو او ذاتی خواهشاتو اوارادو نه

نہ آزاد ہے اود اللہ د فعل اورادے ماتحت ہے اوستا
هرقول او فعل دامرالہی مطابق شی۔ نو دا حالت دعوت
اود فنا فی اللہ کیدو حالت دے چہ پہ وصل الی اللہ تعبیر
کولے شی۔

اللہ تہ رسائی د مخلوق درسامی پہ شان مادی حیثیت
نہ لری بلکہ د ہف نوعیت بالکل مختلف دے۔ حکمہ چہ
بکس گویہ شی (ہیچ چیز دہفہ پہ مثل نشہ)۔ ہفہ
دائے سمیع بصیر اورخالق (اورید ویکے اوپید اکونکے) دے
چہ مخلوقا تو کین ہیچ چیز نہ ہفہ سرے تشبیہ نشی ویکدی
او وصل الی اللہ د کیفیت نہ صرف واصل با اللہ خیرداریک
چا چہ د مرتبہ حاصلہ کرے نہ وہ اود عشق اوقرب کے
نصیب شوے نہ دے نو ہفہ دے روحانی کیفیاتو نہ
عاجزہ دے۔

بیا هر واصل با اللہ پہ قرب کین دنورونہ پہ درجہ کین
مختلف وی اود ہفہ شان د اللہ تعالی اسرار تولاو نیاوا و اولیاء
سورہ پہ جدا جدا رنگ دی چہ دیوراز نہ بل بغیر د خدا کے
نہ خبر نہ وی۔ حتی چہ عالم روحانیا تو کین کلہ دا ہے ہم
کیربی چہ یومرید چہ ذات حق سورہ کوم راز لری، ہفہ
جرح ہفہ سہ عہ خبرہ وی۔ اوکلہ دیوراز نہ ہفہ مرید
ہم گکار نہ وی کوم چہ روحانی او باطنی لحاظ سورہ دیور
مقام تہ رسیدے وی۔ اوکلہ چہ مرید د پیرحالت اکییت

تہ اورسی۔ نو بیا ہفہ د پیر نہ جدا کرے شی۔ او خپلہ اللہ
تعالی د ہفہ نگہبان جو رہی۔

د مرید د پیر نہ جدا کول داسے دی تکمیلے رودیکے
پچہ چہ د فی رودیو دیعاد نہ پس ددائی نہ جدا کرے شی،
اود ہفہ شان د ہفہ تعلق دنور وخلقونہ ہم پرکیتے شی۔
نو ترخوچہ مرید خام وی اود ہفہ کین خواہش اورادہ سورہ
وی۔ نو ہفہ د نفسانی عیبونو دلرے کولود پارہ متازہ دے جز
د خواہش اورادے د فنا کیدو نہ پس د پیر حاجت پاتے
نشی۔ اودا حکمہ چہ اوس مرید کین نفسانی اوسفلی کرد
پاتے نشو۔ چہ د ہفہ دلرے کولود پارہ تکبیر پہ دہ د خدا کے
د طرفہ پیر مامورے و۔

اوس ددہ ہادی، رہنما، حافظ اونا صرا اللہ پاک دے
چہ د ہفہ د تجلیاتو انوارے د جہل تیرو تہ نہ پیردی
نوریکہ چہ تہ واصل با اللہ ہے، نو د غیر اللہ نہ ہمیشہ
د پارہ ہے غرضہ او ہے خوفہ شہ۔ اود ہفہ نہ سوا پہ خوف
اورجا یا نفع اور نقصان کین ہیچک موجود نہ کرے۔ بلکہ
ہمیشہ د ہفہ نہ خوف کورے۔ د ہفہ نہ خپل حاجات غوارے
د ہفہ نہ د مغفرت امید لری۔ او ہر دم د ہفہ پہ ذات
تکیہ کورے۔ ہرکلمہ چہ تہ دا ہے شی۔ نو ہمیشہ د اللہ تعالی
پہ امر او فعل نظر لری۔ او ہر حالت کین د مخلوق، بیزارا
شہ۔ ستا د قلب اودماغ د توجہ مرکوز ہے صرف ہیشہ

ذات واحد وک۔ او بول مخلوق د خدا کے تعالی پہ حضور
کین دا ہے عاجزہ او گنہہ لکہ یو غلام چہ دیولوے وسیع
السلطنت، صاحب عظمت اوقہر ناک بادشاہ پہ تجویل
کین وک۔

د خالق اختیارات مخلوق تہ مہ سپارے۔ او مخلوق سورہ ہذا
توقعات مہ وابستہ کورے کوم چہ صرف خالق سورہ زیب لری۔
اود اللہ تعالی نہ پناہ غوارے، د توحید نہ پس د مشرک کیدو
نہ د زبر د دنیا نہ پس د تیرے نہ د وصل نہ پس د قطع نہ
د قرب نہ پس د بعد نہ، د ہدایت نہ پس د ضلالت نہ، او
د ایمان نہ پس د کفر نہ۔

دنیا د اوبو دیولوے نھر پہ مثل دکا چہ دے کین ورج
پہ ورج اضافہ کیری۔ او اوبہ لے د بنی آدمو نفسانی شہوات
دی، چہ د ہنوی پہ طبا شو مسلط دی۔ خودا شہوات
داکتونو نہ وک دی۔ ہرکلمہ چہ یو صاحب بصیرت د
آخرت د نعمتونو پہ مقابلہ کین د دنیا لذتونو نہ دعبرت
پہ نظر اوگوری، نو کہ ہفہ د ایمان نور لری۔ نو پوزہ پہ
شی۔ چہ حقیقی او قابل اعتماد ژوند د آخرت ژوند دے۔
حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمایے دی: «لَا عَيْشَ إِلَّا عَيْشُ
الْآخِرَةِ» (کہ عیش دے نو ہفہ د آخرت عیش دے) اود ہفہ
د مؤمنان او متقیان وخلقونو پارہ خاص دے۔ او حضور صلی اللہ
علیہ وسلم فرمایے دی چہ دنیا د مؤمن پارہ جیل خانہ دے،

اوکا فرد پارہ جنت۔ اوبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم
فرمایے دی: «چہ متقی او پیرہیزگار تہ خدا کے تعالی
د طرفہ قیزے لکیدے وک۔ یعنی د شریعت د حدودو
پابندی ہفہ غیر اللہ تہ نہ پیردی۔ نو ددے دلائلو
با وجود دے د نیوی لذا سورہ زبرہ لے او تیرے شی۔
د بندہ د پارہ پہ بولو راحونو کین بہترین راحت دا
دے۔ چہ ہفہ د مخلوقا تو نہ قطع شی، او اللہ تہ رجوع
اوکری، ہفہ سورہ ربط او عشق اوساقی اود ہفہ د ادا دویہ
تکبیر خپل حان عاجز کری۔ پہ دا ہے کولو بہ تہ د دنیا
د شرک د بندونو نہ آزاد ہے۔ اود ہفہ وخت پہ ستا ہستی
کین د محبوب حقیقی فضل و کرم او عظمت او جلال د آ
وقر او اثر پیدا کری چہ د نفس پہ بند یا تو کین پہ ہفہ
مثال نشی بیاموند ہے۔

مقالہ (۱۸) رضا پہ قضا

د ہفہ مصیبت او تکلیف چا تہ شکایت مہ کورے کوم
کین چہ تہ پروت ہے۔ او مہ پہ اللہ پاک تہمت لکوا کہ
یو دخت کین تہ پہ مصیبتونو او تکلیفونو کین راکر
شے نو پہ دے ہم تہ پوزا شہ۔ چہ د مصیبت نہ پس
راحت اود ہم تہ پس خوشحالی ہم د اللہ پاک د عداد د
قرآن پاک کین راجی: «د مصیبت نہ پس راحت وک»
د اللہ پاک تہمتونو دشمار نہ بھردی۔ حتی تعالی فرمائی:

کہ تاسو د اللہ تعالیٰ نعمتوںہ شمار نہ کروں اَوْ غَوَارِئِ۔ نو ہرگز بے شمار نہ کرے شی۔ نو ہرگز کہہ چہ د اللہ تعالیٰ درمہ نعمتوںہ د نوح انسانی د پاریہ مقدار دی چہ تہ یہ ہفت احاطہ ہم فتنہ گوئے نو دہفتہ د بخشش اور رحمت نہ ہم ہرگز تا امیدہ کرہ مہ۔ اود خالق نہ علاوہ مخلوق سرور باطنی ربط اوتعلق مہ ساتہ۔ ستا محبت و خالص دہفتہ د پاریہ دی۔ کہ خُ حاجت و وی نو دہفتہ پہ حضور کنیں دی۔ او کہ و لغتہ تم کلمہ اوشکایت وی، نو صرف دہفتہ پہ ممکن و وی حکم چہ دنیا کنیں خورمہ اود کوم نوعیت کار کوئی اواروہ چہ دی، ہفتہ قول دہفتہ پہ حکم ظاہر اوجاری دی کوم غریبہ اللہ تعالیٰ مقدم کرے دے۔ ہفتہ خوک مؤخر کولے شی اوکوم لے چہ مؤخر کرے دے ہفتہ خوک مقدم کولے نشی۔

اللہ پاک فرمائی: کہ د اللہ د جانب نہ تانہ خُ نقصان اورسی۔ نو دہفتہ د ذات نہ علاوہ بل خوک دہفتہ لریے کوئے نشتہ۔ او کہ ہفتہ درتہ د خُ ہنیکوئے اوقائلے ارادہ اوکری نو ہنیکو درتہ دہفتہ فضل و کرم مع کولے نشی: او کہ دہفتہ د نعمتوںہ باوجود ناشکری و کرے اود اللہ مکمل اوشکایت کولے نو ظاہرہ دہ چہ تہ پہ نعمت شکر نہ اوباعے۔ اود ہفتہ نعمتوںہ تہ و سپک او کتل۔ یہ د سے حالت کنیں بہ اللہ پاک پہ تا غضب ناک شی (استغفر اللہ)

اوسزا بہ اوجورے۔ نو دقتدیر نہ کلمہ اوشکایت مہ کورہ۔ او د مشیت اللہی خلاف شورا و خوفا مہ کورہ۔ حکمہ چہ دیر مصیبتوںہ د سے دی، چہ ہفتہ پہ انسان د پروردگار نہ د شکایت کولو پہ وجہ نازلیری۔

زہ حیران ہم چہ تہ دہفتہ پروردگار نہ شکایت خنکہ کورہ چہ ہفتہ ارحم الراحمین دے۔ خیر الحاکمین دے۔ فیاض اوکرم دے۔ یہ بندیا نوئے رحمتوںہ اوجنشنوںہ دی۔ او پہ ہفتوی د مورد پلار نہ ہم زیات مشفق اومہربان دے۔ لکہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: اللہ تعالیٰ پہ خپلو بندیا نو دے نہ ہم زیات مہربان دے خورمہ چہ مورد پلار پہ اولاد مہربانہ وی بر نو تہ ہم د ہر لحاظ نہ د اللہ پاک احکاموتہ سرکیر دے۔ او پہ ژوند کنیں چہ کوم مصیبتوںہ در پینیری پہ ہفتہ صبر اوتحمل کورہ اود اللہ تعالیٰ نہ د عفو اوکرم سوال کورہ۔ لکہ چہ پہ توبہ کولو اود عفو غو بنتلو اللہ پاک معافی کوئے اود مشکل تو رفع کوئے دے۔

خپلہ رضا د اللہ تعالیٰ پہ رضا کنیں فنا کورہ۔ اوکوم واقعا چہ تہ پہ ظاہرہ بنہ نہ محسوس دہفتہ متعلق ہم انسی اوشکایت مہ کورہ تا د اللہ تعالیٰ دا ارشاد نہ دے اورید۔ لے۔ اے مؤمنان! پہ تاسو جہاد فرض کرے شوے دے۔ اکر کہ تاسو تہ ہفتہ بنہ نہ بشکری۔ کیدے شی، چہ پوئے تاسو

نہ خوبی۔ جو حقیقت کنیں ہفتہ ستا سود پاریہ فائدہ مست وی اورین ممکنہ دہ چہ پوئے تاسو خوبئی اوجہ کنیں ستا سود پاریہ نقصان وی۔ نو یہ حقیقت حال صرف اللہ بنہ پوہیری: نو دہفتہ اوشکایت پہ وجہ بہ دانی اوجہ حقیقت۔ اللہ تعالیٰ تاسو نہ پہ جہاب کنیں کرے۔ پہ دے وجہ تہ ہیج خیر تہ بد مہ واپہ اود ہیج واقعہ شکایت مہ کورہ۔ بلکہ د شرع پیروی اختیار کورہ۔

د سلوک پہ لاریں روئے قدم تقوی دہ اود دم قدم ولایت دے اورتو چہ مکمل تقوی اختیار نہ کرے شی نوک و ولایت درجہ حاصلول ناشوی دی۔ پہ دے درجہ کنیں د امرباطن متابعت اود خواہشات نفسانی رے لازمی دے۔ بیا تہ ہمیشہ افعال الہیہ سرور رضامند اوسہ اود تسلیم رضی د حالت نہ بدالیت، غوثیت اوسدیقت کنیں فنا شہ۔ لکہ چہ دا د طریقت اوحقیقت انتہا دہ۔ ہرگز چہ تہ داسلک اختیار کرے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ ستا زوند مطمئن اوبارور کرے۔ او کہ پو شوستا پہ مقدر کنیں وی۔ نو پہ خپل خاص رحمت بہ دہفتہ اثر تانہ لریے کرے اوستا حافظ اومدکار بہ شی۔

لکہ د تیرے شیپ نہ پس چہ رزوا ورخ راجی۔ اود دنیا ہر تاریک گتہ د نر پہ نور روینانہ شی۔ دہفتہ نفس انسانی پہ قسم قسم گناہونو کنیں ککر دے۔ اود اللہ تعالیٰ د مقدس

قرب صلاحیت نہ لری، تہ خو چہ دمشق اوجور اود شریک د غلاظت نہ پاک نشی۔ نو د شریعت درونہ مصیبتوںہ ہم د انسان د گناہونو کفارہ دہ چہ د انسان باطن صفا کوی او قلب اود ماغ کنیں د توحید اومعرفت تجلیات پیدا کوی۔ حنفی صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی: "د مؤمن دیور وچ نازینا دہفتہ د بول کال د گناہونو کفارہ دہ:

مقالہ (۱۱) د ایمان درجے

کہ تہ د اللہ د رحمت نہ نا امیدہ کرے۔ نو پوہ شہ چہ ستا یقین اوا ایمان و پر کمزور دے۔ کنی اللہ تعالیٰ چہ د خپل اطاعت شرط سرور کوم وعدے کرے دی۔ ہفتہ ہیچ دہفتہ خلاف ورزی نہ کوی او کلمہ چہ ستا پہ زپہ کنیں یقین اوا ایمان محکم شی، نو اللہ تعالیٰ بہ تا پہ دے خطاب سرور اکرے د دن ریختہ تہ تہ خونچ محبوب اومقرب شوے اوجو سچ رحمتوںہ بہ ستا استقبال تہ راجی۔ دا خطاب بہ تانہ پار بار کپری۔

بیا پتہ د خدا دے د برگزیدہ بندیا نو نہ شے۔ د ایمان دے دے تہ چہ لا اوریے، نو بیا بہ ستا ہیج ذاتی ارادہ اومطلب باقی پاتے نہ شی۔ اود اللہ داراد دے پہ موافقت کنیں بہ روحانی نور اوسور محسوسے اوس تہ د اللہ نہ سوا د بولو نور و خیر و نور نہ بے نیازہ اوبے رغبتہ شوے اود شریک د بولو فتوںہ محفوظ۔ اوس بہ تا د اللہ د طرفہ د

تسلیم اور رضا و مرجع پر ہونے کو کہتے ہیں۔ اور ہفتہ نہایت
او خوشنودی بہ درستی و ہمدردی اور اللہ تعالیٰ ظاہری
اور باطنی نعمتوں بہ ستا و پارہ بس بسیار شی۔

دوسے نہ پس بہ دکلام اللہ علوم او معارف ستا پہ
چشم بصیرت ہے نقابہ شی اور ہفتہ پہ زہرا کین بہ تہ
د اللہ ذات او صفات مشاہدہ کرے۔ بیا اللہ و رومی
وعدے نہ ستا مستقل کید و تہ کوم مدارج او منازل
د ہفتہ نہ بہ تہ اکا کہے تھے او ستا پہ باطنی تجلیا تو کین
بہ اضافہ او کہے شی۔ د خدا نے طرفہ بہ تہ شرح صفا
(د حق اورید لو او قبولو د پارہ د سینے پر لاشدیل) حاصل
شی۔ او ستا کلام بہ حکمت نہ معبر کہے شی۔

بیا بہ دنیا او حق کین جن او اس پر لو علمو تو کین
تہ محبوب با او محترم کہے تھے۔ حکمہ چہ اللہ تعالیٰ اتباع سوا
تا مخلوق تابع کرل۔ اور اللہ محبت د مخلوق د محبت او د
ہفتہ بغض د مخلوق د بغض ضامن دے۔ بیا چہ دنیا کین
تا د کوم حیرتوں خواہش کہے دے۔ او تا تہ پہ گوتو نہ
وی درغلی نو دہفتہ دینے نہ سبب معاوضے بہ تہ پہ آخر
کین در کہے شی۔ د اللہ تعالیٰ قرب بہ ستا نمیب شی
او د جنت المآزک پہ پر لو اصلی نعمتوں بہ بناد
تھے۔

کہ دے فانی دنیا کین تا نفس دلہ او خواہشات

نہ دوہ او کرے۔ او خیل مقصود د خالصہ خیل معبود برحق
او کجولو نو توحید دے۔ جدے پہ برکت بہ اللہ تعالیٰ تا
پہ دنیا کین دخیلو فراوانہ خلال نعمتوں فیض یاب کرے۔
او حق کین بہ د مؤخدیو او صالحینو سوا اوچے درے
نصیب کرے۔

مقالہ (۲۰) مشکوک او مشتبہ خیزوند ترک کرے

حدیث شریف دے، «وَعَمَّا يُرْوَى» (چہ پہ کوم غیز
شک راضی ہفتہ ترک کرے) نوذا اصول یقینی طور سوا د حلال
رزق د حاصلو او د حرامونہ د پیکریدو د پارہ دیرا ہم او
د عمل قابل دی۔ او پہ کار دی، چہ ہر ہفتہ خیز چہ د ہفتہ
حرام او حلالو متعلق ستا پہ زہرا کین حقتہ تذبذب اوسے
اطمینانی پیدا شی نو ہفتہ دا سے او کینرے چہ ہلا و شتہ نہ۔
پہ دا سے حالات کین تہ بارگاہ خداوندی تہ رجوع کوہ۔ او
دخیل پرور کا سرنہ د حلال رزق طلب کوہ۔

د اللہ پاک وعدہ دے: «إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا» (د تکلیف نہ
پس راحت دے)۔ او ہفتہ دے محتاج نہ دے، چہ ہفتہ
تہ وعدہ و زیادہ کہے شی۔ ہفتہ ستا اوستا د حوالو نہ ہے
خیر نہ دے۔ ہفتہ خود اے پرور کا عالم دے چہ کفارو
صافیتوں او فاسقانو تہ ہم رزق و رکوی۔ نو بیا اے مؤمنہ! او
اے موحدا! او اے د خدا نے عبادت کو کیکہ! ہفتہ بہ تا
خنگہ ہیر کرے۔ او دے حدیث «وَعَمَّا يُرْوَى» (چہ پہ

کوم خیز ستا شک راضی، ہفتہ ترک کرے۔) د معنی دی چہ
د مخلوقاتو د صدقاتو او عملیا تو خواہش مہ ساتہ اومہ د
ہفتوں نہ خوف کوہ حکمہ چہ د اہم شرک دے او د شرک
نہ بہ زہرا تہ مکروہ او مشتبہ بل کوم خیز وی۔ نو اللہ پہ
فضل و کرم کیکہ لہ او د ہفتہ در کہے رزق بہ ضرور تا
تہ درسی۔ نو پکار دی چہ ستا د طلب او توجہ مرکز بیوی
او ہفتہ ستا ہفتہ خالق او پروردگار دے چہ د ہفتہ و قدر
پہ لاس کین د با دشا ہانو سلطنتوں او د پر لو مخلوق
بدنوںہ او زہرہ پر لانتہ دی۔

مخلوق سوا چہ حقتہ دی د ہفتہ دی او تا د رزق او
علیات ہم د ہفتہ پہ اذن، حکم او تحریک در کہے شی۔ اللہ
پاک پہ خیل مقدس کتاب کین فرمائی: «وَأَسْأَلُ اللَّهَ
مِنْ فَضْلِهِ» (د اللہ نہ د ہفتہ د فضل طلب کوہ)؛ او اللہ
سیحانہ فرمائی۔ «اللہ نہ یوا چہ خوک تاسوبلی ہفتوں
ستا سو رزق مالکان نہ دی۔ نو دیو اللہ نہ در رزق طلب
کوہی۔ د ہفتہ عبادت کوہی۔ او د ہفتہ شکر اویاسی۔

اللہ پاک فرمائی: «اے نبی! چہ زمانہ دیاں حما متعلق
تا نہ تپوس او کرے نو ورتہ اولیہ، چہ زہ ہفتوں تہ ویر
قریب ہم، او کوم وخت چہ خوک ماہلی نو زہ د ہفتوں وعا
قبولم۔ او اللہ تبارک و تعالیٰ فرمائی حمانہ دعا خوارچی زہ
ستاسو دعا قبولیکہ ہم او اللہ جل و شانہ فرمائی: «ستاسو

حقیقی رازق اللہ تعالیٰ دے، چہ د قوت و طاقت خاوند دے
او بل آیت شریف دے: «إِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَيُذَلِّجُ
مَن يَشَاءُ» (د اللہ چہ چاہتہ خونہ وی ہفتہ تہ بے حساب رزق
ویر کوہ)۔

مقالہ (۲۱) خوب کین ابلیس سوا خیر

یوحنا ما ابلیس علیہ اللعنت پہ خوب کین اولید او د
ہفتہ دوڑلو ارادہ م او کرے۔ ہفتہ را تہ او وے، چہ تہ ما پہ
حقتہ ورتہ۔ او حمانہ حقتہ دے؟ کہہ د اللہ تعالیٰ ارادے
مطابق حمانہ پہ تقدیر کین شریک دے نو حمانہ طاقت
نشتہ، چہ ہفتہ پہ خیر کین بدل کوم، او کہ حمانہ تقدیر
کین خیر لیکے وے نو حمانہ اختیار نہ بھرو چہ ہفتہ
ما پہ شر کین بدل کہے دے۔ نو ہر کجہ چہ زہ د اللہ تعالیٰ
ارادے محکمش عاجز او معذور ہم۔ نو ما پہ لعنت ملامت
کول خنگہ جائز کیدے شی۔

د ہفتہ (ابلیس) شکل د ہجر اکانو پہ شان و۔ او
پہ خیر کین نے نرمی اوستی و۔ او بد د خڑے و۔ او
پہ زہ نے خود کی ویتہ و۔ شر مند کا شکل او ملامت

۔۔۔ دقتہ د ابلیس خبیث، د جان خلاصی یوہ بے بنیادہ او چوتہ بہانہ
دے۔ چہ صرف مام خلق پے تیرا سی، شکہ چہ د عوامو د گواہ کو لو اصل
چہ ہم دے دے۔ او کہ خنگہ چہ نور مغسدان او ضرر د سونکی خلق
د سراسر حق وی دقتہ شان د املون ہم د سراسر مستحق دے۔

صورتہ ہو۔ او دیوے ویریدو کی او ذلیل سری پہ شان نما
تختیں ولا پرو۔

دا خوب ما ذی الحجہ پہ یولسم تاریخ پہ سنگھ
کین دتوار پہ ورخ لیدے وو۔

مقالہ (۲۲) دل پو خلقو آزمائش ہم لوئے کی

دا د الله پاك معمول دے چه هغه خيل مؤمن بندہ
دهغه دایمان مطابق په آزمائش کین اچوی۔ دچاچه ایمان
زیات وی هومره به پیسه آزمائش هم زیات راتی۔ دایمان
په درجوچه غور اوکړے، نو د رسول ابتلا او آزمائش دینا
د ابتلاء نه زیات وی بلکه چه در رسول ایمان دینی دایمان
نه زیات قوی وی بیا دهرنی آزمائش د ابدال نه او دهر
ابدال آزمائش دینی نه زیات وی۔

دغه شان درجه په درجه په آزمائش کین کمی راتی
او مؤمن دایمان مطابق په ابتلاء کین اچولے شی۔ او
په دے خبره در رسول الله صلی الله علیه وسلم دا ارشاد
سنه دے چه دتولو نه زیات آفت او ابتلاء دنیانو په وله
نازیبری او دانیای نه پس درجه په درجه په نور مخلوق۔

۱۔ رسول هغه پیغمبر وی چه د خدای مذهب کتاب پرے نازل شوه
وی۔ که محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم موسی علی السلام او نور محمد
صلی الله علیه وسلم پیغمبر وی چه کتاب پرے نه نازل لیری۔ په الله دتی وده
کیری۔ دینی لفظ در رسول دپاره هم استعمال لیری۔

دغه وجه دوه، چه الله تعالی سادات کرام همیشه په ابتلا
کین ساتی۔ دپاره ددے، چه دوی همیشه دالله تعالی
په قرب او حضور کین وک۔ او دحق دمشاهده نه لری
نوی۔ بلکه چه دوی دالله جل جلاله محبوب او
پسندیده دی۔ او محب دچهل محبوب جدائی هرگز براهت
کولے شی۔ ابتلاء همیشه دوی زب و دحق ته مائل ساتی۔
او دوی دحق تعالی نه لری کیدو ته نه پریږدی۔

دے کیفیت سوح ددوی نفسانی خواهشات محوشی۔ او
غیر الله نه ددوی رغبت او توجیه او پرک۔ دوی حق او
باطل واضح پیژنی۔ او د نفس په آقا توکین نه کینوزی
د حق په وعدو دوی ته اطمینان حاصل وی۔ او هروخت
صبر او شکر سوح د خدای په رضای راتی وی۔ او د خلق خدا
د شر نه محفوظ وی۔ ددوی قلب د تعلق بالله په وجه
محکم او توانا وک۔ او په بولو اعضا ورتد حکومت اوتسلط
حاصل وی۔

د تسلیم اورضا په وجه دوی ته دزیات عمل توفیق
وسکولے شی۔ او دزیاتو درجو پیرن و نه پرکولے شی۔ الله
پاک فرمائی که تا سوحاً شکر اویاسی نوزه به زیات
نعمتونه درکوم ر لے هرکله چه نفسی انسانی بعین دها
وهوس اتباع اختیار کړی۔ او لذت پرستاری شی۔ نو
دا امری الهی د اتباع نه په منزلونو لری شی، او غفلت

او معصیت کین کینوزی۔ په دا ے حالت کین خان ته
مائل کولو او په سمه کار کولو دپاره الله تعالی په ده آفات
او بیایات نازل کړی چه هغه سره د قلب او باطن فوری
اصلاح اوشی۔ بعضه اوقات د ارهمنای د الهام او القای په
ذریعه هم چه د هغه په وجه الله تعالی په خیلو انوارو او
تجلیاتو د مؤمن زبانه روپنا کوی۔ د نفس دفتنون به لے
پچ کوی۔ او دخیل قرب او معرفت نه لے فیض یاب
کوی۔

زه تا سوته دانصیحت کوم، چه د نفس په اتباع کین
کمانه د مصیبتونو او آفتونو سامان مه تیار وکړی بلکه د امر
الهی پیروی اختیار کړی۔ او د الله پاک په ذکر اوتسبیح کین
هیبتگی کوی۔ چه د هغه تائید او نصرت حاصل کړی۔ او
دنیا او عقلی کین پرے خلاصه بیاموی۔

مقاله (۲۳) په نعمتونو شکر ایستل

الله تعالی چه د کومو چیزونو په تاپیرن و نه کړی دے۔
په هغه صبر او شکر کوه۔ او ناشکری مه کوه چه د خدای
په غضب کین راگیر نشی۔ د شکر ادا کولو یوه ادنی فائده
دا دے چه په دے رتقی زیاتیری صحت او عافیت پرے
حاصل لیری۔ او د دنیا او عقلی صحتی پرے دانسان نه
لری کیری۔

یاد سانه، چه په خدای تعالی و توکل کوی، نوبیرو

د طلب نه به الله تعالی تاته رتقی درکوی۔ او ستا فریاد
به پوره کوی۔ نو صبر او شکر اختیار کړی۔ او خپل حال او
اطمینان په هیچ وجه مه بر بادوه۔ ستا هر حرکت، سکون
او فعل و د الله د حکم ماتحت وی۔ کفی ته به په فاسقانو
او نفس پرست بندایانو کین شامل کړی شه۔ کوم چه
په خپل خان او په نورو خلقو هیچ ے همیشه ظلم کوی۔
الله پاک فرمائی « دغه رنگ د نافرمانی
په وجه مونږ بعضه ظالمات بعضه نورو ظالمانو
ته حواله کوه »۔

طاعت او عبادت په دے لازمی دے چه ته دیو دایسه
شهنشاه په محل کین دهغه په حضور کین ولاړی چه
هغه د حکم شان وشوکت، هیبت او جرار لیکر خاوند دے۔
دهغه حکم جاری اویقینی دے۔ دهغه ملک باقی او غیر فانی
دے۔ دهغه فرمان د اشی دے۔ دهغه علم دقیق او کامل
دے۔ دهغه حکمت لوئے دے او عدل لے لاثانی او دهغه
دند بیر او تنظیم نه د زبک او آسمانونو هیچ وړوکه نه وړوکه
اولوئے نه لوی خیزهم د خلاف ورسرئی کولو جبرأت
نشی کولے۔

هرکله چه ته شرک شروع کړی نو دین کپه چه
ته د ظالمانو نه هم زیات خراب شوه بلکه چه قرآن پاک
کین سنار لیکه دی چه « شرک دتولو نه لوی ظلم دے

اوپر دے بناے شریک یونہ معاف کیوں کہ گناہ کار کو لے
 دے۔ اللہ سبحانہ فرمائی: "اللہ بہ شریک گناہ ہرگز معاف نہ
 کری۔ اور شریک نہ علاوہ چہ کو مگناہوں معاف کول اوغوازی
 ہنہ بہ معاف کری۔" نوتالہ پکار دی، چہ دیوا احتیاط
 سرہ دیچہ او بنکارہ شریک نہ خان اوساے۔
 پہ پتہ اوپہ شریکندہ ہر حالے کیں اوصیغہ قول او
 فعل کیں شریک نہ پڑھیز او کویہ د ناہراو باطن گناہوں
 نہ لاس پہ سرشہ۔ او اللہ تعالیٰ تہ پہ عاجزی
 سرہ رجوع او کسرا۔ او دھنہ نہ تہبتہ مہ کور۔
 او دھنہ پہ احکام کیں بحث، جدل او تصرف مہ کور
 کئی سزا بہ او خورے۔ ہنہ مہ ہیروہ کئی ہمہ بہ ہم
 ہی پڑ کری۔ دھنہ پہ دین کیں نوسے او دجان نہ خیرہ
 مہ پیدا کویہ کئی دھنہ پہ عذاب کیں بہ و اچولے شہ
 د نفس تاہمداری پیریدہ کئی نپہ بہ دسے توری
 او ایمان بہ دسے سلب شی۔ پہ دسے وجہ د نفس اتباع
 خپلہ شریک دسے او دھنہ نتیجہ پہ دیوارہ جہانہ ذلت او
 رسوائی دہ۔ اللہ پاک خپل پیغمبر تہ فرمائی: "تا دھنہ
 سرکے انجام اونہ کتہ۔ چہ خپل نفس لے معبود جو کویہ
 (یعنی کوم سرکے چہ د خپل نفس د خواہشات پیریوی
 راواختہ۔ نودنیائے ہم تباہ شو او آخرت لے ہم تباہ
 شو۔)

مقالہ (۲۳) ماسو اللہ فتحے دی

د اللہ تعالیٰ د ناہر مائی نہ ویرہ او کویہ۔ او صدق او
 اخلاص سرہ دھنہ اطاعت گزارشہ۔ د خپل پیروں دکاں
 محکمیں عاجزی اختیار کویہ۔ او د اللہ تعالیٰ پہ عبادت کیں
 دھنہ خیز غرض او آرزو مہ شاملوہ کئی دغہ عبادت بہ
 د خالص د اللہ پاک دیارہ نہ وی۔
 پہ دسے خیرہ یقین اوساے۔ چہ تہ پہ ظاہرہ اویاطنہ
 د اللہ تعالیٰ بندہ لے۔ او بندہ دھر جہت نہ د خپل خالق
 او پیروں دکاں مکیت دسے۔ نوہر وخت د خپل معبود پہ
 حضور کیں مؤدب او فرمانبردار اوسہ۔ دنیا کیں چہ
 اللہ تعالیٰ د مخلوقا تو دیارہ کومہ اندازہ مقبر کپہ دہ۔
 ہنہ کمی بیشی یا تقدیم تا خیر نشی کپہ دسے۔ ہر خہ چہ
 اللہ تعالیٰ ستا دیارہ مقبر کپہ دی۔ خواہ تہ ہنہ خواہ
 یا نہ خواہے ہنہ بہ پہ خپلہ اندازہ او مقبر وخت تاتہ
 دررسی۔ نو کوم خیز چہ تاتہ پہ کونو در نشی پہ ہنہ
 افسوس مہ کویہ۔ او کوم خیز چہ در سرہ موجود دسے۔ پہ
 ہنہ د اللہ پاک د ذکر نہ غافل کپہ مہ۔ کوم خیزونہ چہ
 علم الہی کیں ستا دیارہ مقبر شوی دی۔ ہنہ بل جاتہ
 نشی ور کپہ دسے۔ نود نریق پہ معاملہ کیں پیریشانی خہ
 محفی نہ لری۔
 حاضر وخت پہ ذکر او عبادت کیں کامل محویت

او یکسوئی سرہ مشغول اوسہ۔ او غیر اللہ تہ دومہ توجہ
 مہ کور، چہ د شریک کمان دیبا ندسے اوشی۔ اللہ پاک خپل
 کلام مقنن کیں فرمائی: "انہ پیغمبر! تہ ہنہ خیزونو تہ
 دومہ رغبت سرہ مہ گویہ کوم چہ مونہ کفارولہ ور کپہ
 دی۔ ہنہ خود دسے دیارہ ور کپہ شوعے دی چہ ہنوی پہ
 فتوکیں و اچولے شی۔ اوستا دیروں دکاں نریق دی رہت او
 پائیدار دسے۔ نوتالہ پاک چہ د شریعت او روحانیت کوم
 ظاہری او باطنی نعمتونہ تاتہ ور کپہ دی۔ پہ ہنہ شاکر
 شہ۔ او غیر اللہ تہ د مقرب کپہ ونہ منع شہ۔ حکمہ چہ
 غیر اللہ کیں سراسر فتحے دی۔ او پہ دسے بنا اللہ پاک کفار او
 منافقین پہ قسم قسم فتوکیں اچولے دی۔
 د اللہ پہ نعمتونو قانع کپہ لو کیں ستا دیارہ برکت
 او سعادت دسے۔ تہ بہ خپل مقصود او مطلوب صرف د
 خپل معبود واحد پہ اطاعت بیاموسے۔ او پہ دسے بہ دنیا
 او عقبی کیں عزت حاصل کپہ۔ او درجات بہ د اجت
 کپہ شی۔ نوتالہ پکار دی۔ چہ پخلہ فرائض یعنی کلمتہ
 طیبہ "شَہَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشَہَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
 مُحَمَّدٌ زَكَاةٌ رَوَّحًا" حجّ پہ مکملہ طریقہ ادا کپہ او
 د ممنوعاتو نہ پڑھیز او کپہ۔ د اللہ پاک پہ نزد دینے
 طریق عمل نہ زیات بل محبوب او غوریز خیز نشتہ۔
 اللہ پاک د مونہ بقولہ د خپل تابید او نصرت پہ

برکت دھنہ اعمالو توفیق را کپہ کوم چہ دھنہ پہ سزود
 محبوب او مقبول دی۔ او دنیا او عقبی کیں پیسے خلا بہاموسد
 شی۔ آمین۔

مقالہ (۲۵) ایمان دھر خہ تہ لوکے نعت دسے

کہ پہ ژوند کیں حالات تاسرہ موافقت اونہ کپہ او د
 مصیبتونو پہ وجہ تہ دے اطمینان او پیریشانی بنکار شہ۔ نو
 پہ بے صبری دکاں او شکایت مہ کور۔ چہ نہ اللہ تعالیٰ
 نادارہ او محتاجہ پیدا کپہ یم۔ پہ مانے مصیبتونہ راوستہ
 دی، او اضیار پہ عیش او آرام کیں دی۔ او ہر کول چہ مونہ
 قول دیا با آدم اودی بی حوا اولاد یو۔ او پہ خدائی حقوق
 کیں برابر یونو بیازہ دسے دنور و نہ لاندیرے یم۔ نوعین
 ممکنہ دہ چہ دا ابتلاء او مصیبت د اللہ تعالیٰ طرف نہ
 ستا درجے دہلندی خوشحالی سکون او اطمینان قلب دیارہ
 وی او ہم دسے پہ ذریعہ ہنہ تاتہ ظاہری او باطنی
 ترقی در کول خواہی۔
 تہ ابتلاء کیں پہ دسے و اچولے شوعے چہ ستا سرت
 بنہ دسے او خدائے تعالیٰ دسے د صبر اورضا پہ وجہ
 مشکلات او پیریشانی لرے کول خواہی۔ ستا محکم ایمان
 ونہ داسے دہ چہ دھنہ جر مضبوط دسے۔ ہنہ پہ ترکیبہ
 دہ۔ او پہ صیوہ راتلونکے دہ۔ دھنہ خاتکے او چیتد ویکے دی
 او سورے لے خورید ویکے دسے۔ ستا ایمان دا اونہ د

ایمان محکم دیندار دپارہ د یقولو دنیوی او اخروی سعادت سرچشمہ دہ نو اے د حق بندہ پوہ شہ چہ د دنیا پرستو یہ ایمان کین ہفہ تازگی او توانائی نشستہ پہ کوے چہ اللہ تعالیٰ ستاد ایمان او نہ بناستہ کیے دہ۔ داہو مستقل او لافانی قوت دے۔ چہ د زمئے تغیرات ے ہرگز متاثرہ کوے نشی۔ کہہ د انسان دژوند د اوئے نہ د ایمان عنصر ویرک شی۔ نو دا بہ بالکل خشکہ او پر بادہ پاتے شی۔ نو یہ دنیا کین چہ غورہ اجتماعی ترقی او برکتونہ دی داہول د ایمان د نعمت ثمرات دی۔ او کوہ خلق چہ د ایمان نہ خالی دی۔ ہنوی د قرآن کریم دوینا مطابق کافر مرتکا مقہور او مغضوب دی۔ او دنیا او اخروت د وارو کین ذلیل او خوار دی۔

داسے ہم کیری۔ چہ اللہ تعالیٰ او غواری نو بہ خیل ہدایت مدد او نصرت دنیا پرست اغیار ہم پہ محکم ایما اود صبر اورضا پہ نعمتونو بنا د کری۔ ہنوی خیل مقربان کری۔ او اولیاء اللہ کین ے شامل کری۔ تاریخ پہ دے گواہ دے چہ ہفہ خلق چہ ہروخت بہ پہ غیر اللہ کین ہو او ویرک وو۔ د توحید د عرفان نہ پس داسے فنلف اللہ شوچہ بیا دیوے لمحہ د پارہ ہم غیر اللہ تہ متوجہ نشو۔ اللہ پاک د یہ فضل و کرم کھونہ ایمان محکم او توانا کری۔ او مونہز و یہ صراط مستقیم روان کری۔ آمین۔

اللہ تعالیٰ د وسیع رحمت پہ وجہ وسح پہ ورجح پہ ترقی دہ۔ ستا موجودہ حالت اللہ پاک پہ دنیا او عقلی کین ستاد فلاح و بہبود باعث جوہر کیے دے۔ او پہ تائے د ہفہ نعمتونو پیرزونہ کرہ دہ۔ چہ نہ یوے سترگے لید لے دی او نہ یو عوب او بید لے دی اللہ پاک فرمائی: ”پوسری تہ ہم دانہ دہ معلومہ چہ د ہفہ د نیک اہما لو پہ بدل کین د ہفہ د پارہ کوہ کم زبک خوہر وکی خوہر و نہ پست او محفوظ اینہو دے شوے دی۔“

کوہ خلق چہ د خدا ے تعالیٰ احکام پہ خائے راوی۔ دگنا ہونہ د ورا کوہ۔ او پہ تولو امور و کین د اللہ تعالیٰ رضا اختیار وک نو دنیا او اخروت تول سعادتونہ ہم ددوی تیارہ دی۔ ددوی اطمینان قلب بہ ہجیرے فنا نہ شی۔ ددے برعکس چہ کوہ خلق د خیل خالق او معبود نہ روگردانی کوہ۔ او یوازے دنیا خیل معبود او مسجود گرجوی۔ د ہفہ مثال د ہفہ نبورہ زکے دے چہ او بہ خور ہفہ تہ ہیٹ فائدہ نہ نشی ویر کوہ۔ ہفہ کین ہیٹ و نہ نشی نہ غونید دے۔ او د ہیٹ میوے ترے امید نشی کیدے۔ او ہیٹ کرکیلہ پکین نشی کیدے۔ دا صوبت حال د انسان د خیل غفلت او مصیبت دوجے نہ دے۔ گئی اللہ تعالیٰ خو پہ خیل بندہ مشفق او مہربان دے۔ او د ہفہ ترقی او شہرازی غواری۔

بہ تاتہ ہیٹ ضرر نشی د ررسولے۔ کہہ پرور دکار داسے او غواری چہ مخلوق خدا ستاعلیٰ او روحانی فیوضات او برکاتونہ اخستود پارہ تا تہ راجع شی۔ او ستا تعظیم او تکریم او کری۔ نو پہ ہنوی د اللہ، روح او مقبولیت باوجود بہ اللہ تعالیٰ تاد فخر او تکبر نہ پہ امان ساتی۔ کہہ داسے حالت کین تہ دیوے نیکی نیچے خاوند ے۔ نو دا بہ د اللہ پاک د جانب نہ پرتابیز نو وی چہ دژوند تول ضروریات بہ ہفہ پہ خیلہ برابر وی او تاتہ بہ د ہفہ نہ او د ہفہ د خیلو خیلو نو نہ ہیٹ ضرر نہ رسی۔ دا بہ ستا د طبع موافق او فرمانبرداری وی۔

اوستا پہ حق کین د خدا ے پہ مدد د مکر و فریب، بغض کیے، غیض و غضب او خیانت نہ بالکل پاکہ وی۔ او د ہفہ خیلوان بہ ستا فرمانبرداری وی۔

د دغے نیچے نہ کہہ و فون نہ پیداشی۔ نو ہفہ بہ نیک راستباز، اطاعت شکار او ستاد زبک د خوہر یدو وی۔ جگہ چہ د نیچے او اولاد متقی کیدل د اللہ تعالیٰ د پرلویئے نعمت دے۔ اللہ پاک د حضرت زکریا علیہ السلام متعلق فرمائی: ”مونہز د زکریا علیہ السلام نیچہ د ہفہ د پارہ نیچہ کرہ۔“ او پہ کلام اللہ کین د صالحینو د دعا داسے راغہ دہ: ”اے خدا یہ کھونہز سترگے کھونہز: پہ بنجو او اولاد کیے کرے۔ او مونہز د متقیانو پیشوایان کرے۔“ او د حضرت زکریا علیہ السلام

مقالہ (۲۶) قرب اللہن پبصبر او رضا کین دے

خیل خالق سرہ د کامل ربط او عشق پید اکو لو د پارہ د مخلوقاتونہ تعلق قطع کرہ او خیل معبود حقیقی د خیلو حاجات او ضروریاتو مرجع او کھوہ چہ ستا پارہ صرف د پرور دکار ارادہ او اطاعت باقی پاتے شی۔ او د شکر د اسبابو نہ ویر کار ے داسے حالت کین بہ ستازی د نورنہ معبود شی او د خیر اللہ د پارہ بہ ہیٹ کفیائش پکین پاتے نشی۔ دہہ وخت بہ تہ د توحید د عقیدے خیلہ نگہیا ے۔ او پہ کائنا تو کین چہ کوہ خیر ستا د توحید پہ عقیدہ کین دخل انداز کیری ہفہ بہ نیست و نابود کرے۔

بیا بہ ستا خواہشات نفس ہم ستا خلاف بغاوت نشی کوہ۔ او تہ بہ پہ کامل سکون او اطمینان سرہ ژوند تیروے۔ دہہ وخت بہ د کلام اللہ نہ میوا بل ہیٹ کلام تہ اوریدل نہ خواریے۔ او ذات اللہی د مشاہدے نہ علاوہ بہ دبل ہیٹ خیر مشاہدہ نہ خواریے۔ ستا پیروی بہ صرف د احکام اللہ پیروی وی۔ او ہر فعل بہ د ہفہ د رضا ماتحت وی۔ او د ہفہ پہ تعمیل کین بہ تہ د صبر او استقامت نہ کار اخستونگے ے۔ ہر کلمہ چہ تانہ د امریہ حاصلہ شی۔ نو ستا قلب کین بہ خیلہ اللہ پاک د یقین او اطمینان محافظ شی۔ پہ تا بہ د حقیقت او توحید معارف راخر گئی کرے۔ او د شیطان او نفس امارہ وسوسے او غیوہ

دعا دہا ۱۰ سے پروردگار! خدا دا خوںے خپل محبوب او مقبول اوگرخوںے ۽ نودا سے دعا گلے به ستا په حق کین مقبولے گرضی حکم که چه اهل خلقوته ددے دعا کا نو برکت ضرور رسی۔

دانبیاء علیہم السلام نه پس دینو بنجو اومتی اولاد مستحق هغه خلق دی چه علم الهی کین ددے درج اهل دی۔ ددے نه علاوه چه کوم خیزونه ستا مقدر کین دی۔ هغه به ضرور تاته درسی۔ دهغه دپاره ستا پریشانی خه معنی نه لری حکم که چه هغه خردی هم ستا دپاره۔ دے حال کین به ته د حکم الهی په خله داوری کنکے۔ او په دے طریقہ د نعمت په موند به هم تا ته لوسے شواب حاصلیری۔ او کوم نعمتونه چه تاته الله تعالی درکوی۔ په هغه کین به غریبانو، محتاجانو او نورو مستحقینو ته د خپله حصے ورکولو تاته حکم درکولے شی۔ او دانی سبیل الله خرج به هم ستا دپاره د نعمت دزیاتی باعث وی۔ بیا به ستا ټول ظاهری او باطنی معاملات بالکل پاک او روپانه وی۔

ددے ټولو نعمتونو په حاصلولو کین صبر، رضا، مجز او انکساری خپل شعار جوړ کړه۔ دالله تعالی دا حکامو پیروی کوه او دمنهیا تو نه دوه اوکړه ددے په برکت به ته د ټولو مصیبتونو نه په امن شه او دزیر داطمینان۔

ټولے ذریعے به درته حاصلے شی۔ دالله پاک رحمت به په تا خور شی۔ او جهل او باطل تاریکی به درن لرے شی۔ او اسرار الهی به تاته څرگند شی او ستا سیند به د علم لدنی نه معموره، او پر نور شی۔ تاسره به غائبانو او الدعام په ژبه خبرے کیری او ټولو حق امور کین به زبیر او تکره شه۔ او په دے الفاظو به مخاطب کولے شه ۽ نن ورځ ته ځویو په دربار کین د خاص قدر او عزت خاوند لے او ځموسر د ظاهری او باطنی نعمتونو امانت دار به دے وخت کین ته د حضرت یوسف علیه السلام هغه دبتیینه حال ته راوپانده کړه۔ د شایع مصر په ژبه یوسف علیه السلام هم په دے الفاظو مخاطب کړے شوه۔ وه یکن حقیقت کین د صدق او معرفت خاوند یوسف علیه السلام سوه خطاب کونکے الله پاک وو۔ چه په ظاهر لے حضرت یوسف علیه السلام ته د صد اقت، دیانت او تقوی په وجه د ممبر سلطنت حواله کوه۔ او په باطن لے پر دے د علم او معرفت دسیا دت او قیادت پیروونه اوکړه۔ الله پاک فرمائی: ۽ دغه رنگ مونږ یوسف علیه السلام ته په زمکه حکومت ورکوه۔ چه چرت به غوښتل، هلت به لے قیام کولو او دهغه د باطنی صفاتو متعلق فرمائی: ۽ مونږ یوسف علیه السلام په صراط مستقیم ثابت قدم اوسانده چه دکنا هونو او فاحشاونو بچ شی۔ بیشکه چه یوسف علیه السلام ځویو: د مخلصانو

بند کا فون وو۔
نواسے دصدق او ایمان خاوند۔ هرکله چه ته په ټول الفاظو مخاطب کړے شی نو په تابه د لوسه علم یعنی د علم توحید، علم ذات او علم صفات پیروونه اوکړے شی، او په دے لوسه نعمت به ملائکه او بنیاد ټول تاته مبارکی درکوی او بیا به د خدا لے شافی په اذن کین د ځنو امورو د علم نه وجود کین دروستلو تاته توفیق او صلاحیت حاصل شی او د خدا لے په حضور کین به دنیا کین عزت او قیادت بیا هوسے۔ او په هغی کین به په دیدار الهی مشفق شی چه د هغه خوشحالی انتها نشته۔

مقاله (۲۷) دخیر اوشوبیان
اکر که خیر اوشر په دنیا کین موجود دے، اود الله په کرهلو او عمل کین ددے دوار و خیزونو ظهور بیا موندلے شی، خود اکثر آیات کریمه کړ پیش نظر دخیر ټول خیزونو دالله پاک د جانب نه دی اود شر ټول خیزونو دالبیس اود نفس انسانی نه دی، نو خیر خوسراسر دالله پاک جانب ته منسوب کیده شی۔ خوشر په هرڅو صورت کین دهغه پاک ذات ته منسوب کیده نه شی۔ شرحونه دهغه په ذات کین اونه دهغه د جانب نه دے۔ بلکه دا د نفس اماره نه دے۔

الله پاک فرمائی: ۽ تاسوته چه کومه نیکي رسی، هغه دالله تعالی د جانب نه دے۔ او چه کومه بدی درسی، هغه

سواسر ستاسو دخپل نفس نه دے۔ نو زکه په تاسو ددے خبر نمانی کوم چه خیر یعنی د توحید او تقوی لار اختیار کړی اوشر یعنی دشرک اوفسق خیزونه پریردی۔ او حق بعبان: فرمائی: ۽ ځما بندیانو! د اعمال صالحه په عوض کین تاسو جنت کین داخل شی۔ سبحان الله! دالله پاک خوسره لوسه رحمت دے۔ چه بندیان لے د نیک اعمالو په وجه د جنت مستحق کول۔ حالانکه دا نیک اعمال هم سراسر د الله تعالی د توفیق اونصرت په وجه دی۔

حضور صلی الله علیه وسلم فرمائیله دی: چه جنت کین به هیڅوک دخپلو اعمالو په سبب نه داخلیری: ۽ نود حضرت صلی الله علیه وسلم نه تپوس اوشلو بیا چه یا رسول الله تاسو به هم نه؟ نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ورته او فرمائیله: چه هو، زه به هم نه، مگر دالله تعالی د رحمت واسعه په برکت دا حدیث دپی بی عائشه صدیقہ ۳ نه روایت دے، نو زه تاسو ته د شریعت د احترام کولو، او د راجه هدایت اختیارولو تاکید کوم۔

هرکله چه ته دا حکام الهی تعمیل او د دستور شریعت احترام اوکړے، نو الله تعالی به تا د شر او فساد نه محفوظ اوساتی۔ دخیر لارے چارے به تاته روپانه کړی۔ او شریعت به ددته آسان کړی۔ اود ټولو کنا هونو نه به د بچ کړی۔ الله پاک فرمائی: کوم خلق چه ځویو: د بختونو لور کوشی

کوی ، نو موند د هغوی دپاره صراط مستقیم رویتا نه کوی او د هغوی رهنمائی کوی - او په دے بنا د حضرت یوسف علیہ السلام متعلق الله پاك فرمائی :- موند د هر قسم بدئی او فحش نه یوسف علیه السلام محفوظ کما . خکله چه هغه خما د مخلص بندگا نو نه وو - او الله پاك ارشاد فرمائی :- کله تا سوا ایمان راوی کی - او شکر اویاسی نو الله به بیا وے تا سو له عذاب درکوی :- د دے نه ظاهره شوه چه مؤمن اوشا کر بندیان دنیا کین هم دمصبیتون او آفتونونه پیر دی - او آخرت کین به هم د ذلت و عذاب نه خلاص وی نو الله تعالی شکر گذاری کوی چه د نعمت دزیاتی باعث ده -

الله پاك فرمائی :- که تا سو شکر اویاسی ، نو موند به مؤمنونه لازیات کرو - نو اے مؤمن بنده ؛ هر که چه ستا ایمان نور آخرت کین د دوزخ اور هم مرکوبے شی . نو دنیا کین د آفتونو اویاسی تو اور ولے مرنه کری . هان د الله تعالی محبوب اویر کوی بندیانو ته چه دنیا کین کوم مصیبتونه او آفتونه پینیری ، نو د هغه نه هم د الله تعالی د امتصدوی چه د هغوی یقین اویاسی لا محکم کری . او د خراب عمل او فاسدے عقیدے نه دے قلب او د مانع پاك کری - او د اے ابتلا مرسو سره په هغوی توحید الهی ، معرفه حق او اسرار باطن واضحه اویسے نقابہ کری .

زیرک یو د اے کور دے . چه هغه کین دوه تنه نشی خائے کیدے . حق سبحانه فرمائی :! الله تعالی دیوسری سینه کین

دوه زبون نه دی پیدا کری :- او الله جل جلاله فرمائی :- بادشاهان چه یو کلي ته ورنوی ، نو هغه تباہ کری - او د هغه عزت مند ذلیل کری :- نو د عزت خادندان د بنو خلیفونو اونعمتونو نه شی . خکله چه د دے نه حکمتین په زیرک د شیطان او هو اے نفس حکومتونو او د هغوی حکم سره به اعضاء قسم قسم گناہونو او گمراهو کین کیر وړ . بیا چه د هغوی تصرف د زیرک نه په نلو شو . او اعضاء آدم بیا موند او دار الحکومت یعنی زیرک خالی شو . نو د توحید ، علم ابعثت مسکن شو . نو د الله تعالی د علاقه بیلے هستی له په زیرک کین خائے ویر کول یو د اے شوک دے ، چه د قول اعتقادی اوعملی خباثتونو چر دے . د دے برعکس توحید د انسان قلب او قول اعضاء ذرات باری تعالی دپاره خاص کری . د هغه سینه د هر قسم خیرونو پاکه کری او کامل اطمینان ورس ته ورس کری .

د کوم سړی توحید چه غومره زیات محکم اوتوانا وی . هغومره د الله تعالی قرب هم هغه ته زیات حاصل وی . او هغومره هغه ذرات الهی اوصفات الهی په اسرارو زیات باخبره وی . په دے بنا حضور صلی الله علیه و سلم اوفرمائیل و زکریا ستا سونه الله پاك زیات پیژنم - او تا سو نه زیات د الله تعالی نه ویریریم :- نو غومره چه یوسرے خپل خالق او پرورس دکارت زیات قریب وی . هغومره د

هغه نه زیات خوف اویرک کوی . او د هغه د احکامو موئید وک -

د الله پاك د قریب یوه قضیه دا هم ده چه بندلا د هغه د نعمتونو یو یو احترام اویرکي - او هر دم د هغه شکر په خائے راوری . او غیر الله ته توجه اونه کری کینی د ابه د حق په اطاعت کین شرکندلا کوتاهی وی . دینی علیه السلام ببیاسے او اصحاب د فسق و فجور نه په دے محفوظ ووجه هغوی ته دیو د اے مقدس اومتقی ذات قرب حاصل وو . چه د هغه د اثر دلانندے د فسق و فجور امکات نه وو . په دے بنا د هغه ذات روحانی اوباطنی درجه به غومره اوچته وی . چه د هغه د الله پاك قرب نصیب وی .

الله تعالی د دے خبرے نه بالا اویرتر دے چه مخلوقا کین هغه سره چاته تشبیه ورکړے شی . الله پاك خپله فرمائی چه :- د الله تعالی دپاره مثالونه هرگز مه بیانوی . د الله په مثل هیڅ خیز نشته :- نو د توحید واصله تقاسما داده چه الله تعالی په ذات اوصفات دوارو کین یکتا اویسے مثل او گنوی . او مخلوق کین هیڅ خوک هغه سره شریک نه کری .

مقاله (۲۸) موجد ته زیرک

د عفو او نصرت طلبکارے . حالانکه د هغه د بخشش او حمایت دپاره توحید یو بنیادی خیز دے . الله پاك فرمائی :- تا هغه سره اونه لید چه خپل نفس خپل معبود چیر کړے وو نو د ايو واصله حقیقت دے ، چه د الله تعالی دمدد او د نعمتونو د حاصلولو دپاره ستا مؤمن کیدل لازمی دی ترڅو چه ته د شرک ټول خیزونه ترک نه کړے . او په ظاهره او په باطنه د یو خدائے تا بعد ارفصه - نو دنیا او عقلمی کین به خلاصه بیا نه موی .

ته د دنیاوی خواهشاتو عبادت کوے . او د دے برعکس د نفسانی خواهشاتو پرینودل او مشیت الهی کین فنا کیدل توحید دے . د توحید اثرات دادی . چه هغه ستا عقیدة او عمل د ټولو خباثونو نه پاک کری . او دیو مخلص هستی په طور د په بارکاتو الهی کین په اوچت مقام کین اودروی چه هغله به په تا د ا بشارتونه (زیری) کیدی چه " من روح ته ځمونی په نزد صاحب قدرت و تمکین او محبوب او معتد له چه د مرتبه بیا موی . نو د الله تعالی رحمتونه او نعمتونه به نور هم به تا زیات شی . په تا به د قرب الهی پیژنوسنه او کړے شی . او د الله تعالی رضا او خوشنودی به ستا د اطمینان باعث شی .

د دنیا دستور د اے راغله دے چه دلته ټول مواد خپل اصلی او خالص صورت کین دراتلو نه چکین په یو

ناقصہ کیفیت کبھی وی - بیاد کیمیاوی عمل پہ ذریعہ د خاویے اور کنگہ ذرات دھنے نہ جدا کرے شی اوتیجہ اے دا با اوچی چہ ہنہ جہادات بوخالص اوقابل استعمال صورت اختیار کری - اودھے نہ بہ بیادیر فائدہ مند کاروند اختیار شی - نو د انسان ہستی حد غیبہ دہ - چہ ہر کل ہنہ د شرک اود بدعت، ہونو اود خواہشا تو د پیروی دخیرونہ پاکہ اوصافہ شی - نو انسان کامل شی - اویا دھنہ نہ، نہ صرف خپل حان تہ، بلکہ قول بنی نوع انسان تہ ترے بے اندازے فائدہ رمی - نوزگہ پہ تا دا تاکید کوم چہ تہ ہم د عقیدے اوعمل دخیری نہ پاکہ شہ اود شرک اوفسق نہ پرہیز اوکرے - پہ دا سے کولو بہ تہ یقینا بہ بارگاہ الہی کبھی مقرب شہ - د حکمت اومعرفت پیرن وند سبہ دریاندے اود کرے شی - اوعقبی کبھی بہ انبیاء اوصدیقاو سرا د عزت اواحترام درجہ بیاموے -

دا اللہ تعالی اطاعت اوفرمانبرداری اختیار کری - دھنے پہ برکت بہ دعالم اومعرفت خاوند شہ - اود اللہ تعالی عفو اومحشش پہ تا لازیات شی - اویہ دے حقیقت بنہ بنہ بوشہ چہ کوم ظاہری اوباطنی نعمتونہ تاند دنیا کبھی در کرے شی - اوکوم عزت اوابرو اوفلاح اوبہبود تہ نہ عقبی کبھی بیاموے - دا اول د توحید ثمرات دی -

مقالہ (۲۹) متوکل علی اللہ تہ خوشخبری

د حضور صلی اللہ علیہ وسلم حدیث ہے : کینے شی چہ فقرد انسان دیارے د کفر باعث شی : نو د زمانے د تغیر پہ سبب بہ ذات اوصفا رب الہی کبھی شک اوشیجہ لہ دخل و دکل صرف دھے خلقو کار دے چہ دھنوی یقین اویمان بالکل کمزورے وی - اود توکل علی اللہ جد بہ نہ لری - دیوموحد اود پنجے عقیدے د مؤمن یقین اویمان ہمیشہ محکم اوتواناوی اود زمانے تغیرات پہ ہیچ اثر نشی کوئے - اللہ پاک فرمائی : کوم سرے چہ پہ اللہ تعالی کامل توکل لری، نو اللہ تعالی دھنہ دیارے کافی دے : بل جائے ارشاد دے : "د توکل خاوند اولدیکار دی چہ ہمیشہ پہ اللہ توکل کوئی - اویہ دے بنا د توکل خاوندانو تہ دا خوشخبری دہ : چہ کوم سرے د خدائے نہ ویریری اود دھنہ اطاعت کوئی نو اللہ تعالی بہ دھنہ دیارے رزق کشادہ کری - اودھنہ تہ بہ دد سے ذریعہ تہ رزق و سر کوئی چہ دھنہ گمان کبھی بہ ہم نہ راجی -

کوم سرے سرے چہ اللہ تعالی خپل لطف اوکرم اوکری - د مصیبتونہ اوقوتونہ نئے خلاص کری - اویہ خپل نعمتونہ پرے - وانہ کری - نو لازمی دہ چہ دھنہ ایمان محکم دے اود اللہ تعالی دیسببہ نعمتونہ شکر گزار دے - ددے برعکس بل ہنہ سرے دے چہ د

خپل ضعیف ایمان، تذبذب اوشک و شیبہ پہ وجہ مصیبتونہ اوقوتونہ کبھی راگیر دے - کفر اوانکار کوئی - اود دنیا اوعقل پہ پریشانی اویہ عزتی کبھی پرہوتے وی - نو دد سے سرے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی چہ دقیات پہ و سرج بہ د پوتونہ زیات عذاب اود لذت کبھی ہنہ سرے دی چہ دخیل ضعیف یقین اویمان پہ وجہ دنیا کبھی ہم کافر شو - اود حشر و نشر نہ ہم منکر شو - نو کفر، بغفلت اود خدائے ہیر ونگے فقر ہنہ دے چہ دھنے نہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم پناہ غوینتے دہ -

زک تاسوتہ دا بنودل عوارم، چہ دھے خلقو صحبت اختیار کری، چہ علم اویمان کبھی راسخ دی - اوتل پہ اللہ تعالی متوکل دی - ہنوی بہ ستا سونظاہر اوباطن د ہر قسم کرد وغبارنہ پاکہ کری - اوزرگہ اودماغ کبھی بہ مو توحید مستقل طور سے کینوی - اود دھنوی دیوحاف فیض پہ برکت بہ دنیا اواخترت دیارو کبھی فلاح اوبہبود بیاموئی -

مقالہ (۳۰) د صبر اوتحمل فائدے

زک تعجب کبھی نم چہ تہ دنا پوھی پہ وجہ وائے چہ پہ کوم تہ پیر اوسیلہ بہ زک خپل مقصد اومراد تہ اورسم، حالانکہ پہ قرآن پاک کبھی صفا رانے دی چہ اللہ تعالی ہنہ خلقو سرے دے - چہ د صبر اوتحمل نہ کار

اخلی او پہ ہنہ تکیہ کوئی - اواللہ پاک فرمائی : اے ایماندارو! صبر اوتحمل نہ کاراخلی - اواللہ سوہمنزی ربط پیدا کری - دھنہ تہ ویرہ کوئی - اویک عملی کوئی چہ خلاص بیاموئی -

دکلام پاک د پیر اوتونہ ثابتہ دہ : چہ دنیا اوعقل کبھی د فلاح و بہبود بہترینہ ذریعہ صبر اوتحمل دے - اواللہ تعالی ہر مؤمن تہ حکما د صبر تلقین فرمائے دے، حکم چہ انسانی ژوند کبھی سلامتی اواخر وعافیت پہ صبر اوتحمل اوستقامت کبھی دے - نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی : دایمان دیارے صبر د سے ضروری دے، نکہ د جسم دیارے روح : اوحضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی : دھر عمل ثواب دھے داندازے مطابق دے - لیکن د صبر ثواب بے حد اعلیہ اندازے دے : اواللہ پاک فرمائی : " ہر کلمہ چہ تاسود شریعت اوحود اللہ د حفاظت دیارے د صبر اوتحمل نہ کارواخے نو اللہ تعالی بہ درنہ مصیبتونہ لریے کری - اودومرہ فراوانہ رزق بہ در کری، خنگہ چہ اے دھے دیارے پہ خپل کتاب کبھی دا وعدہ فرمائے دہ : کوم سرے چہ دا اللہ تعالی اطاعت اختیار کری نو اللہ تعالی بہ پہ ہنہ خپل نعمتونہ لازیات کری اودھنہ تہ بہ دد سے جائے نہ رزق و رگری چہ دھنہ پیکار کبھی بہ ہم نہ راجی -

تہ دخیل کشائشی رزق او خوشحالی دپارہ دصبر او توکل لارا اختیار کرے۔ جگہ چہ دنیسا نوملیم السلام او صالحان و صالحات و کتلونہ ہم معلومی، چہ دصبر او تحمل پہ وجہ اللہ تعالیٰ ہوتی تہ د مصیبتونہ نہ خلاصہ ورا کہے وو او دخیلو پہ پناہ نعمتونہ ے پہ ہوتی بیرونہ کرے وہ قبول اولیا اللہ ہمیشہ پہ صبر او تحمل استقامت کرے دے۔ او خپلو مریدانو تہ ے ہم ددے تلقین کرے دے او تاکید ے فرمائیے دے۔ دصبر پہ اختیار اولو اللہ تعالیٰ ستا دپارہ دنیا او عقبی کین دلوے جزا و عذاب فرمائیے دے، اللہ پاک فرمائی: دغہ شان موئن صبر کو و کولتہ لویہ جزا و رکو بل حائے ارشاد دے: اللہ پاک صبر کو کینی او احسان کو کینی خپل محبوب گروئی:

تو کلام اللہ! حدیث نبوی ۳ او اللہ ددوستا دوستی نہ واضعہ دے چہ صبر دنیا او عقبی کین دهر سعادت او سلامتی اصل او بنیاد دے او مؤمن بندہ دصبر او تحمل پہ ذریعہ اللہ پاک درضا دخالصی او دجنت مستحق گروئی او ددے پہ وجہ روحانی عروج بیا موی، چہ ملائکہ و صراطے پیخیی۔ ددے نہ پس ددے دپارہ اللہ تعالیٰ قریب دے۔ او دعزت ہخہ مقام دے چہ ہخہ لہ فنا نشتہ۔

مقالہ (۳۱) دوستی دشمنی اللہ دپارہ

مسلمان لہ پکاری، کہ چاسرہ محبت کوئی، نو ہم اللہ دپارہ، او کہ عداوت، نو ہم اللہ دپارہ دخیل نفس او ذاتی جذبات۔ پہ ہخہ کین دخل نہ وی۔ تہ د ہر سرگ سیرت، عقائد او اعمال پہ فور مطالعہ کرے، تہ ہخہ دتوحید اوست مطابقت وی نوستا دپارہ ہخہ سرگ محبت او دوستی سائل بالکل جائز او اللہ پہ نظر کین د ستائے جو کہ دی جو کہ دہخہ عقائد او اعمال دتوحید او سنت د تقاضا خلاف وی۔ او ہخہ مشرک او فاسق وی۔ نو ہخہ سرگ بکس او عداوت سائل ستا دپارہ لازمی دی۔ تہ اللہ تعالیٰ درضا دپارہ دہخہ نہ خ واپورہ۔ کہ تہ یوموحد او متقی سرگ سرگ محبت سائے، نو بھش اللہ د خوشنودی دپارہ۔ او کہ یومشرک او فاسق سرگ سرگ عداوت کوئے، نو ہخہ ہم صرف درضائے الہی دپارہ۔

دخیل نفس دخواہشات او ذاتی اغراض دپارہ ہمہ چا سرگ محبت سائے او ہمہ عداوت۔ جگہ چہ کوم محبت پہ نفسانی خواہشات و مبینی وی، ہخہ عارضی، فتنہ آنکیز او پریشانی پیدا کوئیکے وی۔ دغہ شان کوم عداوت چہ پہ ذاتی خواہشات وی۔ ہخہ دظلم او زیادتی او تباہی باعث وی۔ نو دخیل نفس پہ خاطر محبت او عداوت سائل دوارہ تباہ کن دی۔ او اللہ تعالیٰ پہ نزد پہ دنیا

نو ہم اللہ تعالیٰ دپارہ او کہ عداوت وی نو ہم اللہ تعالیٰ دپارہ۔

مقالہ (۳۲) غیر اللہ محبت شرک دے

حقیقی معنویں محبت اللہ پاک سرگ خاص دے۔ او غیر اللہ لہ پہ دے کین دخل و رکول شرک دے جگہ چہ دانسان ذمہ فطری طور سرگ اللہ تعالیٰ مسکن دے۔ خو ہر کہ چہ غیر اللہ تہ دے کین اثر کول حاصل شی۔ نو دا دتوحید الہی خرگندہ خلاف و زری دے۔ اللہ پاک فرمائی: ہما مؤمن او مؤحد بندیان ماسرہ محبت سائل۔ او زک ہوتی سرگ محبت سائل۔ او حق سبحانہ فرمائی: کہ تاسو پہ اللہ تعالیٰ ایمان لری او دہخہ عبادت کوئی۔ نو صرف ہخہ سرگ محبت کوئی: او د مشرکینو متعلق اللہ پاک فرمائی: مشرکین او کفار خپلو فرضی خدا یا تو اودنیوی ساز و سامان سرگ دومرہ زیات محبت سائل چہ دہخہ جو کہ صرف اللہ پاک دے۔ لیکن کوم خلق چہ مؤحد او ایمان دار دی ہوتی صرف اللہ پاک سرگ پہ پناہ محبت سائل۔ بل حائے ارشاد باری دے: ای ایماندارو ستاسو مالونہ او اہل و عیال د تاسو اللہ د ذکر نہ غافل نہ کری۔ او کوم خلق چہ ددے خیزونو پہ محبت کین دوی نہ کری۔ او اللہ د ذکر نہ غافل شی، نو ہمدغہ خلق گمراہ او زیان کاری وی۔

او عقبی کین مقصوب۔

د دے برعکس بعضی د اللہ دپارہ چاسرہ محبت یا عداوت سائل دعزت او ایمان دسلامتی غنہ دے۔ داے سرگ اللہ تعالیٰ پہ دوارہ جہان محبوب او پرکرنیکہ گروئی۔ او دانیبا او صدیقانو پہ دل کین ے شاملوی دغہ وجہ دچہ حصو رضلی اللہ علیہ وسلم بہ ہمیشہ بعضی د اللہ تعالیٰ درضا دپارہ خلقو سرگ محبت او عداوت سائلو۔ او خپل نفس لہ ے ہجھکے پہ ہخہ کین دخل نہ ورا کولو۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: کہ چاسرہ محبت کوئے، نو ہم د اللہ دپارہ، او کہ عداوت نو ہم د اللہ دپارہ دغہ دنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم معمول او اسوہ حسنہ دے۔ او دغہ دتولو اولیاء اللہ دسور العمل دے۔ ددے برخلاف بعضی د اتباع نفس پہ خاطر محبت یا عداوت سائل د کتاب اللہ اوست رسول اللہ نہ قطعی انحراف دے۔ او داے سرگ د خدا کے تعالیٰ پہ نزد پہ دوارہ جہان کین مقصوب او مقرب دے۔

اللہ پاک فرمائی: د نفسانی خواہشات اتباع مہ کوئی جگہ چہ دا خیر د اللہ پاک د لارے نہ گمراہ کوئیکے دے بل حائے ارشاد دے: تا ہخہ سپے اونہ لید چہ تولو معاملات کین ہخہ خپل نفس خپل معبود او گروئی۔ نو سلامتی د نفس پہ مخالفت او اللہ پہ رضا کین دے۔ او ہخہ دا چہ محبت وی۔

پہ احادیث کیں ہم دے خبرے تاکید را خلع دے۔
 چہ د مؤمن بندہ محبت صرف اللہ تعالیٰ سرے خاص کیدل
 پکاردی او مخلوقا تو کیں د مؤمن زبکہ اودماغ جو کیدل
 د اللہ ذکر او عبادت د تقاضونہ غافلہ نہ کری،
 نورۃ تانہ ددے خبرے نصیحت کوم چہ تہ خپل محبت
 او توجہ اللہ تعالیٰ تہ وقف کرے۔ اود غیر اللہ نہ چوہ
 اختیار کرے۔ اود عشق کومہ پاکہ جذبہ چہ فطری طور
 سرے د اللہ پاک ذات سرے تعلق لری ہفہ مرکز مخلوقات
 سرے مہ کدوہ کئی ستا زبکہ بہ دشرک پہ وجہ د توحید
 پہ معنوہ پوہیدلو اود ہفہ د عملی تقاضو د پورے کولونہ
 محروم پاتے شی۔
 د اللہ پاک غیرت دانشی برداشت کولے، چہ کوم
 زبکہ دہفہ د محبت او ذکر د پارے خاص وی ہفہ کیں د
 غیر اللہ ہم دخل او کری۔ ہرگہ چہ تہ د وحدانیت پہ دے
 تقاضا پورے ہفہ اود عارضی اوفانی غیروں نہ کتارے کش
 شے اود ازلی اوابدی ہستی محبت اختیار کپے نو سابر
 د اللہ پاک لطف و کرم ستا استقلال لہ راجی اود پورے
 پہ حیثیت بہ پہ دوارہ جہانہ ہفہ عزت حاصل کری چہ د
 غیر اللہ پرستار بہ ویرا تکروتہ پہ خولہ پاتے شی۔
مقالہ (۳۳) د سر و خاور قسمونہ
 سری پہ خاور، قسمہ دی، پورہنہ سہ دے چہ

نہ کے ژبہ وی، چہ پہ ہفہ خہ بیان او کری۔ اونہ نہ زبکہ
 چہ ہفہ کیں خہ علم او معرفت پروت وی۔ نو د اے سپے
 عامی، غافل اواز مودو کار دے۔ چہ نہ پرے خہ اعتبار کید
 شی اونہ پکین خہ خیر شتہ۔ نو تہ دد اے خلقونہ مہ کیرے۔
 حکمہ چہ دوئی د خدا کے پہ عذاب کیں دی۔ د دوئی د مکتوبات
 نہ دے مونز خدا کے اوساقی۔ تہ د عالما زبکہ شہ اود دیرت
 دلایسے بنود و کونہ شہ۔ اود مجلس بندگانو نہ شہ۔ اود
 خدا کے دنا فرمان نہ ویرے او کری۔ چہ د خدا کے نزدیکت
 اود پیغمبران و نواب پیاموس رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 حضرت صلی کرم اللہ وجہہ تہ او فرمانیل دکہ ستا پہ ذریعہ
 خدا کے تعالیٰ دیوسری ہدایت ہم نصب کری، نو دے
 کیں ستا د پارے د تیلے دنیا نہ زیاتہ بہتری دہ؟
 دویم ہفہ سپے دے۔ چہ دہفہ ژبہ خوشتہ خو
 زبکہ نہ لری۔ دہفہ خبرے د حکمت نہ دے وی۔ او خلقو
 تہ نصیحت کوی۔ خو خیلہ پیسے عمل نہ کوی۔ خلق خدا
 تہ بلی خو خیلہ ترے تبتی۔ د خلقو عیبونہ خورگند وی
 خو خیل عیبونہ پت ساقی۔ خلق تہ خان پرہیزگار بنکارے
 کوی خو پہ پتہ گناہونہ کوی۔ د ایسے سپے پہ مثل د شرح
 دے۔ اگر گہ پہ صورت دسری دے۔ ددہ نہ خان بچ
 کول پکار دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمانیلے دی۔
 د تلو نہ زیات خوف ماسرے دامت د خرابو عالما نو دے

خدا کے دے مونز ددا سے خلقونہ پہ امان کری۔ ددھے
 خلقونہ تبتتہ کوی۔ ہسے نہ چہ پہ خلو غرور و زبر و خبر و
 دھوکہ کری۔ اود گناہونو پہ او رو اوسیری۔
 دریم ہفہ سپے دے، چہ دہفہ زبکہ خوشتہ ولے
 ژبہ نہ نشتہ۔ دے مؤمن دے۔ خود خلقونہ پتہ دے۔
 خدا کے پرے د خیلہ پناہ پردہ اچولے دے۔ دے دخیلو
 عیبونہ خبردار کپے شوے دے۔ زبکہ کے رو بنانہ دے
 دے ہودا اوپے فائدے خبرونہ دست بردارے دے اوپہ
 دے پورے دے۔ چہ سلامتی پہ خاموشی کیں دہ۔ حضور صلی
 اللہ علیہ وسلم فرمانیلے دی۔ "چا چہ خاموشی اختیار کرے،
 نو سلامتی کے پیاموندہ" اودا کے ہم فرمانیلے دی؟ د
 عبادت لس حصے دی۔ پہ دے کیں نہفہ د خاموشی دی؟
 نو د اے سپے ولی اللہ دے چہ د نفس اود خلقو د آفاتو
 نہ بچ دے۔ دے سلامتی او عقل خاوند دے۔ ددوخت
 پہ خان لازم کرے۔ چہ د اللہ پاک پہ دوستانو اوتیکہ بنگانو
 کیں داخل شے۔
 خلو سہ ہفہ سپے دے چہ د ملائکو پہ عالم
 کیں د عظیم (لئے) پہ نوم بلے شی۔ حدیث کیں راجی
 "چا چہ علم او کیم او پہ ہفہ کے عمل او کیم او خلقو تہ
 کے او بنودو نو عالم ملکوت کیں ہفہ پہ عظیم یادیریکہ
 او د ایسے سپے د خدا کے او دہفہ د آیاتو نو عالم دے۔

ددہ پہ زبکہ کیں نادراہمونہ امانت اہنودے شوی دی۔
 او اللہ پاک دے پہ ہفہ علوم و اوقاف کرے دے۔ چہ پہ
 ہفہ کے غیر نہ دی آگاہ کری۔ ددہ سینہ کے داسرارو
 د قبولو د پارے پرا نقتے دے۔ دے کے بزبکہ پیداکرے دے
 چہ خلق نیکی تہ بلی۔ اود عذاب نہ تہ ویری۔ دے
 ہم ہادی دے ہم مہدی دے۔ ہم شفیع دے۔ ہم
 مشفق دے ہم صادق دے۔ ہم مسدوق دے۔ دے
 پیغمبران و نوا نشین دے۔ پہ ددہ دے اللہ تعالیٰ سلامونہ
 برکتونہ اود رحمتونہ وی۔
 نو د اخلو سہ یا آخری سپے چہ ددہ تہ اللہ پاک ژبہ
 اوزرے دوارے عطا کرے دی۔ پہ بنیاد موکین ددہ مرتبہ
 دانتھا مرتبہ دے۔ د پیغمبرانو نہ پس ہیچوگ پہ مرتبہ کیں
 ددہ جوگہ نہ دی۔ ددہ د مخالفت نہ۔ ددہ د قول تہ او
 ددہ نصیحت تہ ددہ د رجوع نہ کولو ویرے او کری حکمہ چہ
 ستا سلامتی پہ ہفہ کیں دے۔ چہ دے کے درتہ بنائی
 ہم دا سپے پہ زمکہ د خدا کے خلیفہ دے۔ ہم دے د
 سیرت نبوک تابع، د توحید اللہی محافظ او نفس
 انسانی خیر خواہ دے نو ددہ صحبت او محبت پہ خان

۱۔ ہدایت یافتہ	۲۔ ہدایت کو تک
۳۔ معقول الشفاعتہ	۴۔ شفاعت کو تک
۵۔ رشتہ مند شوے	۶۔ رشتہ مند کو تک

لازم کرے۔ اوددہ دروحانی اور باطنی فیوض اور برکات تو نہ
استفادہ اور کبرہ حکمہ چہ ہم دے ستاد قلب اور مغز د
گروہیوں صفا کوئیکے اور توحید پہ نورے روینا نہ کوئیکے۔
داللہ تعالیٰ دقرب دپارے چہ تہ دداسے سری صحبت اختیار
کرے۔ نو پہ تا دا خبرہ واجب کبری، چہ دشوک اوفاسق
دصحت نہ قطنی پرہیز اوکرے۔
ستاد فائدے دپارے ما نائے دخلقو قسمون بیان کرل
او مضر او مفید سیرکین م درتفرق واضعہ کہ۔ نو دے
پیروی کول اوس ستا کار دے۔ زہ درتہ دا بیا وانم چہ
داللہ دصحت دپارے داہل اللہ صحبت دیرمنوری دے۔
اللہ پاک دے مونزلہ دھے اعمالو توفیق راکری، بہ کورہ
چہ ہنہ خوشحالیری۔ آمین۔

مقالہ (۳۴) عبادت کیں اخلاص

داللہ تعالیٰ پہ ذکر او عبادت کیں اخلاص یوبندی
خیز اور توحید روح دے۔ دخیل پروردگار اطاعت
کو۔ دھنہ دشربیت احترام کو۔ اودھنہ ذات سرہ
ہیز قسم ظلم اور زیاتے مہ منسوب کو۔ تہ داوائے
چہ روزی ما تہ پہ وخت نہ راری۔ اوغم او مصیبت
را نہ پہ وخت نہ لے کبری تہ پہ دے نہ پورہیے
پچہ دھر خیز دپارے خیل وخت مقرر دے۔ نو دھنہ پہ
کار نو دتہمت نکول نہ توبہ اوکارہ حکمہ چہ دھنہ

وامر پہ خیل مناسب او قانونیں وقوع بیا موی۔ اودھنہ
دمشیت لاندے دھے تمیل کیدی۔ اللہ پاک فرمائی۔
خما مخلص بندیان خما دا طاعت نہ خ نہ اودی۔ اونہ
خما د احکامونہ غفلت او روگردانی کوئی۔ داللہ پاک ہیز
کارہٹ او بے مقصدہ نہ دے۔ نو تہ اخلاص او محویت
سورہ دھنہ عبادت کو۔ اودصرط مستقیم نہ بے روع
کیرہ مہ۔ کہ تہ دھنہ دا حکامو احترام کوے۔ نو دھنہ
بہ ہم ستا مدد او اعانت کوئی۔ او دنیا او عقی کیں بہ د
خلاصہ نصیب کوی۔

دھر تکلیف او مصیبت دپارے انتہا شتہ۔ نو تہ دصبر
او خاموشی نہ کار اخلہ۔ پہ قننا و قدر راضی شہ۔ او پہ
دے پورہ شہ چہ سختی پسہ خوشحالی راخی۔ تکہ چہ توبہ
شہ تیرہ شی۔ نو ورپسہ نہ ناصبا راخی۔ اللہ پاک فرمائی :-
ہاے پیغمبر! چہ خما بندیان درنہ خما متعلق یوبنتنہ
اوکرے چہ اللہ کوم خائے دے نو روتہ او پورہ چہ نہ ہنہ
تہ دیر قریب یم۔ او کوم وخت چہ خوک مانہ سوال اوکرے
نو زائے سوال قبولم۔ خما بندیا زولہ بکار دی چہ پما
کامل یقین اوساقی۔ چہ صراط مستقیم بیا موی۔ او اللہ پاک
فرمائی۔ تا سو خما پہ بارگاہ کیں سوال کوئی۔ زہ بہ ستا سو
خبروریات پورہ کوم۔ ددے نہ علاوہ ہم پہ دیر وایتونہ
او حدیثون کیں ددعا فضیلت او اللہ پاک نہ سوال کولہ۔

تریب وارد شے دے۔ کہ اللہ پاک ستا دما نہ قبولہ
نہ کوی نو ددے بدلہ پہ پہ ہنہ جہان درکری۔ حدیث
کیں راخی چہ دقیامت پہ ورج بہ سرے پہ عمل نامہ کیں
دایسے حساب اوینی چہ شناخت بہ لے نشی کولے۔ نو
ہنہ تہ پہ اوویکے شی چہ داستا دھے دما کا مو معاوضہ
دے چہ تاہ پہ دنیا کیں خونبتے خود نیا کیں لے قبیل
مقدار نہ و۔

داهم خہ ورا خبرہ نہ دے، چہ تہ ددعا پہ وخت
کیں خدائے یادوئیکے لے حکمہ چہ تہ دھنہ نہ سوال کوے
او دھنہ دغیر نہ لے نہ کوے او خیل حاجت بغیر دھنہ
نہ بل چا تہ نہ پیش کوے۔

شہ او ورج تندرستی، بیماری، اوسختی اونرمی کیں
ستا دوا حالتو نہ دی۔ پورہینہ حالت دا دے چہ تہ دسوال نہ
منع شے اور بنا پہ قننا شے۔ اودخدا لے دقل سورہ دایسے
موافق شے لکہ مردہ چہ مردہ شوئے پہ لاس کیں وی یا
پے رودیکے پچہ دوائی پہ لاس کیں یا غونہ ویکے دچکان
سوار پہ ٹکئیں چہ کوم خوائے خواریا۔ ہنہ خوائے اولی
را اولی۔ چہ تقدیر و خنکہ خواریا، ہنہ وکریوی کہ ستا
مقدار کیں نعمت دے، نو پہ ہنہ شکر اویسہ۔ اودزیات
بخشش سوال ترے کو۔ اللہ پاک فرمائی کہ تہ ستا سو کروی
نوزہ بہ لازیات نعمتو نہ درکرم۔ او کہ ستا تقدیر کیں

سختی وی نو صبر کو۔ حکمہ چہ اللہ پاک فرمائی۔ اللہ د
صبر کونکومل دے۔ بل خائے ارشاد دے۔ ہنہ صابرانو
تہ خوشخبری ورکے، چہ مصیبت ورتہ اورسی، نو دوائی مو
دھنہ یو۔ او ہنہ تہ راجع کیدونکی یو۔ پہ دایسے خلقو د
خدائے سلامونہ اور بحتونہ دی۔ او ہم دوی ہدایت
موندونکی دی۔ او اللہ عزوجل فرمائی کہ تاسو د
خدائے ددین مدد کوئی۔ نو اللہ پاک بہ ستا سو مدد کوئی۔
او تاسو بہ ثابت قدم کوی۔

دوئم حالت دا دے چہ تہ داللہ تعالیٰ دلوئے دپارے
دھنہ نہ پہ دما او زائے سورہ سوال کوئی۔ حکمہ چہ دھنہ
حکم دے چہ سوال دھنہ نہ کوئی۔ اللہ پاک فرمائی :-
خیل رب نہ خوارکے۔ او انصاف ہم دفعہ دے۔ حکمہ چہ
ہنہ تاسو خمان تہ سوال او راجع کولو دپارے ہلی۔ ددعا او
سوال اللہ پاک ستا آرام باعث گرگولے دی۔ نو پہ دے
دواپہ حالتو نو فکر اوکرے۔ اوددے نہ بھرہمہ ووجہ۔ حکمہ
چہ دخدائے دقرب حاصلو لو دپارے بل حالت نشتہ۔
پہ ہر حالت کیں داللہ پاک دایسے ذکر او عبادت کوہ
چہ ہنہ کیں دغیر اللہ تصور قدرے ہم شامل نہ وی۔
حدیث قدسی دے :- تہ دخیل پروردگار عبادت پہ دایسے
یکسوئی سورہ کوہ، چہ گویا تہ اللہ پاک وینے۔ او کہ تہ دجد
او محویت دا درجہ نہ لے۔ نو کم نہ کم دایقین حوض صبر

ساتہ چہ اللہ پاک تادینے : نوذعیادت پہ آد اویکین ہیڑ
نقص مہ راولہ۔
دائتہ تقالی دوحداثیت طلبکار شہ۔ اودشوک نہ پھیر
شہ۔ پہ ہیڑ حالت کین د اللہ پاک پہ بدظن کیرہ مہ۔ ہر
حالت کین د ہفہ وقادار اوسہ۔ یوانے اللہ پاک تہ یکسوی
نہ صرف دعیادت د قبولیت باعث وی۔ بلکہ دے سرہ برکتونہ
اویکویکین فورہ ہم اضافہ کیری۔ خومرہ چہ ممکن امتونہ
تباہ شوی دی، ہفہ د توحید اواخلاص د فقدان پہ وجہ
تباہ شوی دی۔
اللہ پاک د ابراہم علیہ السلام د قولو نہ لوئے صفت
دا بیان کرے دے۔ چہ ہفہ بہ کامل یکسوی سرہ د اللہ
پاک عبادت کولو۔ اوکاشا تو کین بہے ہیڑ غیر ہفہ سرہ نہ
شریک کولو۔ اللہ پاک فرمائی : مونہ تاسوتہ دین ابراہم
عطا کھے دے۔ او ستاسو دے روحانی پلار ستاسو نوم
سامان اپنہ دے : نو پہ مونہ واجب دی چہ توحید
اواخلاص کین د ہفہ پیروی اختیار کړو۔ او خپل عبادت
دشوک تہ پاک کړو۔
مقالہ (۳۵) پرهیزکاری د دین بنیاد دے
پرهیزکاری پہ خان لازمی کړے۔ لکھ چہ د سامان د
ظاہر و باطن سلامتی پہ دے کین دے، چہ د دے پہ دے
پہ صراط مستقیم روان شہ لکھ چہ ہم پرهیزکاری د

دین اصل بنیاد دے۔ حدیث کین راخی : سامان لہ یوانے
د حرامو خیزونو اوحرامو افعالو نہ دے کول نہ دی پکار۔ بلکہ
شرعی طور سرہ د حرام اشیاؤ اوافعالو د ذرا شو اواسیا ہونہ ہم
ور نہ پرهیز پکار دے۔ لکھ چہ گناہ اسبابونہ تڑسے کیدل یا ہفہ
سرہ تعلق سائل یقیناً انسان پہ گناہ کین اچوی۔ حضرت عمر
فرمائیے دی۔ چہ مونہ بہ نقتہ حصہ حلال خیزونہ پہ دے شہ۔
پریستودل چہ چرتہ حرام پکین نہ وی۔ اوحضرت ابو بکر صدیق
رضی اللہ عنہ فرمائی : چہ مونہ بہ د صباح خیزونو آویا دے
پہ دے خیال ترک کولے چہ چرتہ گناہ کین گیر نہ شو۔ دا عرض
ہعزوی د حرامود پچ کید لو د پارہ کول۔
اللہ پاک فرمائی : د خپل عاقبت د پارہ د تیکل ذخیرہ راغونڈ
کړی۔ او بہرین ذریعہ پرهیزکاری دے۔ اللہ جل جلالہ
فرمائی : د اللہ پہ نزد تاسو قبول کین زیات دعزت قابل ہفہ
دے چہ زیات پرهیز کار دے۔ نو عینکو بزرگاؤ بہ ہند غیرتہ
استمال کین نہ راوستل، چہ ہفہ بہ مشکوک وو۔ اود حرام او
د ناجائز خیزونو د اسبابونہ بہے ہم مکمل پرهیز کولو۔
حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : بنہ پورہ شی،
چہ دہر بادشاہ د پارہ پر وشوی۔ اود اللہ تعالی د روشو
حرام خیزونہ دی۔ نو کوم سرے چہ دے نہ کیرا پورہ کړی
د ہفہ د پارہ عین ممکنہ دے چہ پہ دیکین را کینوونہ نوذ
شریعت د حفاظت بہترینہ طریقہ داد دے چہ پرهیزکاری د

توح ۱۵۴ الغیب
لارے اختیار کړی اود گناہ د اسبابونہ پرهیز اوکړی۔
کوم سرے چہ د امرالغیب احترام کوی۔ او پرهیزکاری
اختیار وی، نو د اللہ پاک مدد د ہفہ شامل حال وی۔ اوهفہ
د مصیبتونو اوتکلیفونو نہ محفوظ وی۔ اللہ پاک فرمائی :
"کوم خلق چہ جھونہ نزدیکت اوجھونہ پہ کلام د پھیلانو
کوشش کوی، نو مونہ خپلہ صراط مستقیم تہ د ہغوی
رہنما فی کوو اوشریعت د ہغوی د پارہ اسانوو۔
ہر مسلمان لہ پکار دی، چہ د نفس د تابعداری نہ پرهیز
اوکړی۔ او پہ راز راست د تلو کوشش کوی۔ د فاسق اوفاجر
خلقو نہ گناہ کش شی۔ اوهفہ خلقو سرہ صحبت اختیار کړی،
چہ د اللہ پاک فرمانبردار پی۔ زہ تانہ دا پند وړکوم چہ دخپلو
تبرو گناہونو اولغزشونو نہ توبہ کړو۔ او عینکین د پارہ راست
بازی اختیار کړو۔ د اللہ پاک تہ دیکل توفیق طلب کړو چہ
د نفس د اتباع اودشوک د آفتونو نہ محفوظ شہ۔ اوسلامتی
بیاموے۔
مقالہ (۳۶) دین پہ دنیا مقدم کړی
د دین کار پہ دنیا مقدم کړی اود نیاوی امور د کین حکام
الغیب مہ ہیر وے۔ دین اصل مال (رأس المال) اوکړی او
دنیا فرع اود رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د اسوۂ حسنہ
پہ تعبیل کین کوتاھی مہ کړو۔ تانہ د نفس امارۂ مغلوب
کو او د دین مطابق ہفہ تہ د تہذیب اود ادب بنو د لو حکم

توح ۱۵۵ الغیب
د کرکے شوعے دے۔ خود دے برعکس تاد نفس غلامی اختیار
کړی او پھخان د ظلم اوکړے۔ پہ دے وجہ تہ د صراط مستقیم نہ
واویدے۔ اود نفس د پیروی پہ وجہ پہ عقبی کین د دلیل
اورسا خلقو نہ شوے۔
کہ تہ د عقیل پہ لار تیلے نو دنیا او عقیل د وار و کین بہ د
عزت او ابرو خاوند وے۔ اود پرور د کار خوشدوی لہ د
حاصلہ کړے وے۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی :
" اللہ تعالی دنیا د آخرت پہ نیت وړکوی، خوا آخرت صرف
د دنیا پہ متابعت نہ وړکوی۔ اودا بالکل واضحہ دے چہ
د آخرت نیت د شریعت کامل اطاعت دے۔ نیت دعبادت
روح دے۔ اود اصمالد جزا فیصلہ پہ دے کیری نوکے
تا د آخرت د طلب پہ نیت د اللہ تعالی اطاعت کولے نوذ
خدائے تعالی د خاصانو نہ بہ وے۔ اوهرکله چہ تہ د
خدائے تعالی د خاصانو نہ وے، نو دکاشا تو قول اشیاہ بہ
ستا تابعدار وے۔ اوکے تہ د نیوی امور و کین د مصرف کیدے
پہ وجہ د آخرت نہ اعراض اوکړے نو پروردگار بہ د خانہ
ناراضہ کړے۔
دنیا د خدائے تابعدار دے۔ د ہفہ نافرمانہ خواری
اود ہفہ د فرمانبردار عزت کوی۔ حضور صلی اللہ علیہ
وسلم فرمائیے دی : " دنیا او آخرت پہ مثل د دوو بونو (دو
خاوند د دوو بونو) دی۔ کہ یوہ خوشحالہ کړے، نو دویہ

بہ درجہ ناراضہ شی۔ تو کوم سرسہ چہ د اللہ تعالیٰ کامل اطا عطا
 اختیاروی۔ قول کائنات د ہنہ عزت کوی۔ اوخوک چہ ہنہ
 بافرمانی کوی، قول کائنات د ہنہ نہ بیزارہ شی۔ اللہ پاک
 فرمائی "تاسو کیں بعض داسے دی، چہ بعض ددنیہ پرتار
 دی او بعض داسے دی، چہ آخرت عواری۔ او بل
 خانے ارشاد دے۔ "خلق کیں حکمت افراست داسے
 خاوندان ہم شتہ، چہ وائی۔ اے پروردگار! مونزلہ
 دنیا کیں ہم سعادت را کرے۔ او آخرت کیں ہم سعادت
 او دوزخ داورنہم اوسائے۔ تو اوس تہ او ایچہ تہ
 دے کیں دکرے دے نہ کیدل عواریے۔
 بعض دیا کیں عوکیدل او خیل عاقبت نہ غافل کیدل
 دایمان اواسلام نہ بالکل خلاف دی۔ هرکله چہ تہ آخرت
 کیں حاضر کیرے شے۔ نو دحشر میدان کیں بہ دورہ دے
 وی۔ پودوزخیان او بل جنتیان۔ دجنتیانویہ قولی کیں د
 دا خلیل سعادت بہ تہ ہلہ حاصل کرے چہ د نفس طلعت
 پریردے، د خدائے تعالیٰ طاعت اختیار کرے۔ او د خدائی
 احکامویہ احترام کیں دنسانی خواہشاتونہ لاس پہ سر
 شے۔ دانہ پاک دیدارچہ د قولونہ لوستے نعمت دے، او د
 جنت ہر قسم عیش دانہ پاک تابعداریند یا نود پارہا
 دے۔ نو دعقین دپونو سعادتونو حاصلولو دیا خیل نفس
 تہ د شفقت پہ نظر او گورے۔ او د نفس امارہ پہ خائے نفس

مطمئنہ خیال اوساتہ۔
 د نفس مطمئنہ د حاصلولو اہم ترینہ ذریعہ دادہ، چہ
 د شیطان مزاجہ خلق او خرابو دوستا نونہ کنارہ کش شے
 او ذکر اللہ کیں مشغول شے۔ دلخویاتو اوعبثیاتو نہ
 پرهیز اوکریے۔ او د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پرتو
 اختیار کرے۔ د صراط مستقیم موند لو د پارہ د کتاب اللہ
 یہ آیتونو د مسلسل غور، فکر او تدبیر ضرورت دے۔ نو یہ
 کتاب او سنت خان پوہ کرئی، او پہ ہنہ عمل اوکے۔ بعض
 مناظرو۔ جدال او قبیل وقال کیں مہ کبیوزہ۔ جگہ چہ تہ
 سوہ عقل گمراہ شی۔ او د عمل لار دانسان نہ خطاشی۔
 اللہ پاک فرمائی: "کوم احکام چہ خودیز رسول تاسوتہ
 بیانوی، یہ ہنہ عمل اوکریے۔ او د خٹ نہ موچہ منج کوی۔ ہنہ
 ترک کرئی۔ او د اللہ نہ دیرہ وکریے۔ چہ عاقبت موبہ شے
 نو د مسلمان د پارہ د توحید او سنت پیروی لازمہ دے۔ دا
 بدعت دے۔ چہ د خانہ خبریے جو پے کپے شی۔ او دین
 تہ منسوب کرے شی۔ او د ہنہ پیروی د اسلام پیروی
 اوکریے شی۔ اللہ پاک فرمائی: خلقو رہبانیت (ترک دنیا)
 دخیل لاسہ یو طریق عمل جو کرے۔ او پہ خانے لازم
 اوکریو، حالانکہ رہبانیت او د دنیا حلال خیزوتہ
 پرینودل۔ مونزہ پہ ہنوی نہ دی فرض کری۔ او نہ خود
 ہنہ حکم وکرے دے۔ د غہ وجہ دہ چہ دوی ددے

خلاف فطرت طریق عمل پیروی اونہ کہے شوہ۔ پہ دے
 سبب ہر ہنہ عقیدہ یا عمل چہ د ہنہ آسمانی کتابونو او
 شریعت کیں خٹ سند نہ وی، بدعت دے او د ہنہ پیروی
 عین گمراہی دے۔
 د بدعت شد سخت دے۔ اوسنت د حضور صلی اللہ علیہ
 وسلم د حیات طیبہ ہنہ دستور العمل دے، چہ اللہ پاک داسو
 حسنہ پہ نوم یاد کرے دے۔ حق سبحان فرمائی: "خوک چہ
 د اللہ درضا طلبکار وی او پہ ورج د محشر د خلاصی اریہ
 وی، نو د ہنہ د پارہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم طریق
 عمل پومثالی سیرت دے؛ بل خائے ارشاد دے "خوک
 نبی پہ خیل خواہش ہیج نہ وائی۔ خٹ چہ وائی ہنہ خودیز
 د طرفہ وی وی۔ نو د ہنہ پیروی کوی، او اللہ پاک فرمائی:
 "اے پیغمبر! دوی تہ او دایر۔ کہ تاسو د اللہ دوستی خواہی
 نوخما پیروی اوکری، چہ خدا اے مودوست شی۔ او د
 خدا اے دوستی د حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قول اوقبل
 تابعداری دے۔
 پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "کسب کول حیا
 ظاہری عادت دے او توکل حیا باطنی حالت دے، نو
 اے د آخرت طلبکار۔ کہ ستا ایمان کمزورے وی۔ نو
 ستا وظیفہ کسب کول دی، چہ دا د حضور صلی اللہ وسلم
 سنت دی، او کہ ستا ایمان محکم وی۔ نو ستا وظیفہ توکل دے۔

اللہ پاک فرمائی: "خوک چہ پہ اللہ تعالیٰ توکل کوی نو ہنہ
 ورلہ کافی دے۔ او حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے
 دی: "کہ چا دا ہے کار اوکریو چہ د ہنہ پہ حقلہ شریعت
 کیں حکم موجود نہ وی۔ نو ہنہ مردود دے۔ نو ہر حالت
 کیں د قرآن او سنت تابع کیدل پکاریے۔ د محمد صلی اللہ
 علیہ وسلم نہ پس ترقیامت خودیز د پارہ بل پیغمبر نہ شے۔
 چہ د ہنہ اتباع اوکریو۔ او د قرآن نہ علاوہ خودیز د پارہ
 بل آسمانی کتاب نشتہ، چہ د ہنہ پہ احکام عمل اوکریو
 نو زہ پہ تولوسلمانانو تا کید کوم چہ ہنوی صرف د کتاب
 اللہ اوسنت رسول اللہ اتباع اوکری۔ چہ تباہ او پرباد
 شے۔ ددے دواہونہ خلاف وری کول د شیطان پہ پیچر
 کیں راتل دی۔ نو دعقیدے او عمل د ہر آفت نہ سلامت
 پاتے کیدل د قرآن اوسنت اتباع سوہ وابستہ وی۔ او
 دا اتباع یودا ہے مقدس نعمت دے۔ چہ ددے پہ ذریعہ
 بندہ ولایت، ابد الیت او دشوئیت او چت عقلمانو تہ
 رسی۔
مقالہ (۳۷) د حسد صدقہ
 اے مسلمان! کہ تہ پہ اللہ، د ہنہ پہ رسول او پہ
 کتاب اللہ ایمان لرے او بیاہم بل مسلمان وروسو
 حسد کویے۔ نو دا دیرہ د افسوس خبرہ دہ اوخما دیاند
 دا یقین راخی چہ ستا ایمان بالکل ضعیف او توکل وکوزر

دے۔ تہ ذیل مسلمان خوشحالی سے برداشت کرے۔ دھنہ
بٹہ لباس، بٹہ خوراک اور اہل و عیال تہ نشے کئے۔ اور دھنہ
تک طرف پہ وجہ دا خیال کرے، چہ دھنہ بٹوں نعمتوںہ
د دھنہ نہ لے کرے شی، کوم چہ دھنہ خلقتی اور
رازق ہنہ لہ ورکری دی۔ داد لے شوہ چہ تہ د
خدائے پہ خدائی کیں دھنہ پہ تقسیم رزق کیں اور
دھنہ پہ اختیار کیں دخل ورکول خواہے اور اصریحاً
کفر دے۔

یاد ساتہ چہ دہنہ تعالیٰ اختیارات ستا اختیارات
کیدے ستی۔ اور دھنہ تصرفات ستا تصرفات کیدے ستی۔
اللہ تعالیٰ چہ چاہے تہ غنہ نعمتوںہ ورکول عواری نو تہ دخیل
حسد پہ جذبہ کیں دھنہ مقابلے تہ را اوئے اور احوال
چہ کوم نعمتوںہ اللہ پاک بل تہ ورکری دی، ہنہ پرے تہ
بند کرے۔ نو دا خرگندہ دشمنیت ایز دی سرہ مقابلہ تہ
دہ! کہ دہ، او یقیناً دہ۔ نو تہ پہ دے پوہ شہ چہ پہ دے
کیں ستا پارہ خیر نشتہ۔

حسد یو دے لعتی خیز دے چہ ستا ایمان دے کور
د خپل موئی د رحیم نہ د غور کوی۔ اور اللہ پاک د مخالفت
کوی۔ قرآن حکیم کیں چہ د حضرت یوسف علیہ السلام
اور دھنہ د روئو و کومہ قصہ ذکر دہ دھنہ پہ مقصد اور
معنی لہ غور اور کوی، چہ د یوسف علیہ السلام روئو

باوجود د سازشونہ، ہنہ دھنہ اوچے مرتبے او بے حسابہ
نعمتوںہ نہ ہر دم نہ کرے شو، کوم چہ دھنہ پہ مقدر
کیں دہ۔ اویا خومرہ ہنوی پہ خپلو کوی وستومانہ شو۔
اور ہرکله چہ مصر کیں یوسف علیہ السلام تہ پیش شو۔
نودائے اوسلہ ۳۔ خونور د پہ خدائے قسم وی، چہ تالہ
بیشکہ اللہ پاک پہ مونہ فضیلت در کرے دے۔ اور مونہ دخیل
ظلم زیاتئی معافی عوار دے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیوی دی: ۲۔ حسد د
مسلمانانہ نیکی داسے سیزی، لکہ اور چہ لرگی ۳۔ اوحیث
قدسی دے، چہ اللہ پاک فرمائی، حاسدانان حما او حما د
نعمتوںہ دشمنان دی ہ حاسدانان د اللہ دشمنان پہ دشمنان
دی۔ چہ اللہ پاک دخیل مشیت ماتحت چہ خپلو بند یا نو
تہ غنہ خیز اور خومرہ ورکول عواری، نو دوی تہ مخالفت
کوی۔ اور اللہ پاک فرمائی: ۳۔ پہ دنیاوی ژوند کیں مونہ د
خپلو بند یا نو رزق خپلہ تقسیم کرے دے۔ نو بیا غول
دا جرأت کرے شی، چہ د اللہ تعالیٰ د فیصلہ شوی تقسیم
خلاف خبرہ اور کوی اور دھنہ مقابلہ تہ اور دیدی۔

یاد ساتہ چہ بل سرہ حسد کول پہ خپل ذات نظر کول
دی۔ اور اد بدین قسم حماقت اور ناروا بخل دے۔ اللہ پاک
فرمائی: ۴۔ مونہ خوبیہ خپلو بند یا نو ظلم نہ کوی۔ ہنوی د
خپلو بد عمل اور حسد پہ وجہ خپلہ پہ خپل ذات ظلم کوی۔

بل خائے ارشاد باری تعالیٰ دے ۵۔ حما احکام اور فیصلے تہ
بد لیبی، اور نہ زہ ذریہ بر یہ خپلو بند یا نو ظلم کوم۔ نو ستا
سلامت د پارہ بہترہ دادہ، چہ یوسلمان و سرورہ خوشحالی
اور اوسوہ حالی کیں اوئے، نو ہیو کله ہنہ سرہ حسد مہ کوی۔
بلکہ دھنہ پہ کامیائی اور ترقی خوشحالہ شہ۔ دے طرز صلہ
بہ اللہ تعالیٰ ستا درینا شی اور خپل قسم تقسیم نعمتوںہ
در بند دے اور کوی۔ اللہ پاک د مونہ اور تا سو د حسد نہ پہ ایمان
کری۔ اور خپلو نعمتوںہ د شکر توہیق د راکری۔ آمین۔

تہ خپل ذات سرہ ہم حسد مہ کوی۔ خپل ذات سرہ
حسد کول دا ک۔ چہ ستا رزق پہ خپل فضل اور کور
تا تہ کوم نعمتوںہ در کپے دی۔ دھنہ استعمال کیں تہ د
بخل نہ کارمہ اخلہ۔ لکہ دا چہ پہ خپل خان اور اہل و عیال
د خوب الک خبناک، چاہے، اور ہائش پہ حقلہ تنگدستی
راوے۔ داسے کول خپل ذات سرہ خرگند حسد اور ظلم
کول دی۔ اور اللہ تعالیٰ د نعمتوںہ نا قدری۔

د نعمتوںہ شکر داسے چہ دھنہ دہتولو پہ خائے ہنہ
ظاہر کرے او پہ ارت مہتہ استعمال کرے۔ اللہ پاک
خپل رسول برحق تہ فرمائی: ۳۔ دخیل پروردگار د نعمتوںہ
اظہار اور کوی اور خلقو محبتیں لے بیان کرے ۴۔ اللہ تعالیٰ
د مونہ لہ د شکر نعمت عملی توفیق راکری۔

آمین

مقالہ (۳۸) د صدق اور اخلاص اجر
کوم سرہ چہ د دین برحق خدمت اور تبلیغ اور اشاعت
پہ صدق اور اخلاص سرہ اور کوی، نو د اللہ اجر دھنہ د پارہ
کافی دے۔ اور ہنہ دا چہ دنیا اومتہل پہ دوارہ جہان کیں
بہ باعزتہ اور با آبروی۔ اللہ پاک فرمائی: ۳۔ تاسو د اللہ
مدد کوئی، ہنہ بہ ستاسو مدد کوی ۲۔ او بہ سراط مستقیم
بہ موثبات قدم کری، نو زہ تاسو تہ دا تلقین کوم اچہ
د اللہ دکلام تبلیغ اور اشاعت کوی۔ ہنہ سرہ غول مہ
شر کوئی اور تسلیم اور رضا خپل شعارجور کوی۔

کوم مسلمان چہ د اللہ دکلام اور دہی ۴۔ سنت د تبلیغ
اور اشاعت د پارہ خپل ژوند وقف کری نو دھنہ اجر اور
ثواب د فی سبیل اللہ جہاد کونکو نہ ہم زیات وی اور اللہ
تعالیٰ مدد اور نصرت ہمیشہ دھنہ شاملی حال وی۔

مقالہ (۳۹) رزق نعمت کفران نعمت کے
د حکم الہی نہ بظہر بعض د نفس پہ خواہش د یو خیز
قبول گمراہی دے۔ دے د خواہش نفس خلاف رضائے
مولیٰ پہ خاطر د یو خیز قبول اور دھنہ پہ تعمیل کیں تکلیف
برداشت کول د اشیاؤ اور اولیاؤ اسوہ حسد دے اور داسے
مخلصین بہ دوی پہ دلہ کیں پوس تہ کولے شی۔

یاد ساتہ ۱۔ چہ ہرکله اللہ تعالیٰ یہ تاد نعمتوںہ پورہ
کوی اور تہ ہنہ نہ قبولے۔ یاد ہنہ نہ روگردانی کرے، نو

داسرا سرگفران نعمت دے۔ اودائتہ پاک درنق او عطا توجہ قدری دے۔ نو دالله تعالیٰ درنق اودھنہ د نعمتو پد خوشحالی سوع استقبال کوہ۔ اودھنہ پد خوشحالی قبولہ حکمہ چہ دے سوع محکب دپارہم درنق کب زبانی اوبرکت رانی۔

مقالہ (۳۰) ولایت د شریعت مکملہ پیروی دہ

ترخوچہ تہ و نفس امارہ نہ ازاد نہتہ۔ اود شریعت مکملہ پیروی اختیار نہ کرہ، نو اولیاء اللہ پد نہ کب د داخلید و کوشش مہ کوہ۔ د شریعت پیروی د مطلب دے چہ ستا قول اقوال، افعال د اللہ تعالیٰ د امر و نہی مطابق شی۔ یعنی ستا اوریدل، لیدل، تلل، اود کیدل، وینیدل الغرض قول اعمال دینائے اللہ ماتحت شی۔ اود اھر خہ دیوبن او ملت د حد متد پارہ وی۔

ستا جسمانی خیز ونہ ستا پارہ پیروی د کار نہ دھاب او لہے والی باعث وی ترخوچہ تہ اصلاح باطن او ترکیب روح سوع خالص روح جوہ نہتہ اود جسمانی گودونونہ ویزار تہتہ نو قریب خداوندی بہ حاصل نہتہ کرے شی۔ ولہ ہرکلمہ چہ تہ ریشت او مجاہدے سوع خالصی روح شی۔ اود ہر لہے ذکر الہی کب مصروف شی۔ نو پد تا بہ اسرار الہی راخرگند کرے شی۔ اود کائنات حکمتونہ پد تا تہ لہے نقابہ شی د اذ فانی الذات مرتبہ دہ۔

کلمہ چہ تہ دعائے بسفی نہ لہے تعلقہ شی۔ اوشیاء د دیدار اوجلوہ خداوندی د پارہ حجاب او کب نہ، خنگہ چہ حضرت ابراہیم علیہ السلام د لوحید د حقیقت نہ پس اوفرمائیل لہے شکہ د اقول بتان د شکہ بہ وجہ خدا شناسی دی۔ اویو خدا لہے خبار ہما اودوست دے۔ دغہ شار۔ چہ تہ ہم خیل خواہشات فسانی اومخوقات د معصیت بتان او کب نہ اودھنوی د فرمانبرداری نہ لاس پد سرشے، نولہ بہ پد تا علوم لدق اوسرار الہی کشف شروع شی تہ بہ دراز دارونہ شی اودولایت د مجاہدات قوت اوصلاح پد تانہ عطا کرے شی۔ دغہ وخت بہ تہ محسوسہ کرے، چہ تا یو معنوی، روحانی اوباطنی ٹوند بیاموند۔ ستا قول وجود بہ د قدرت الہیہ مظهر جوہر شی۔ بیا بہ تہ دھنہ بہ رابطہ آورے، گورے، گورے، اود خبرے، دھنہ نہ بہ آرام اواطمینان بیا موے۔ د امر و نہی پیروی بہ کوے۔ د حدود شرعی حفاظت بہ کوے۔ اود غیر اللہ بہ موجود نہ ویجہ۔

دولایت درجہ بیاموند لود پارہ، اتباع نفس، فسق و فجور اولغویاتونہ پرہیز او کرہ۔ او بہ اخلاص د شریعت پیروی اختیار کرہ۔ خیاد ساتھ۔ چہ دکوم حقیقت یا طریقت شروع تائید اوندہ کرہ۔ ہنہ جائز اوندہ کوی ہنہ جائز اوندہ کب نہ۔ ہنہ صریحاً کفر دے۔

مقالہ (۳۱) آزمائش نہ پس د اللہ پاک پیروی دے زہ تا سوتہ د اللہ اود بندہ د تعلق تو متعلق یومثال بیانم۔ یو بادشاہ شاہ دے چہ ہنہ پد خیل رعایا کب یوسرے اہل اوبیتی، اود دنیا د حکومت ورتہ حوالہ کرے۔ پد خلعت او اعزاز لہے سرفراز کرے۔ اوجیل معتد لہے جوہر کرے۔ بیا دغہ سرے د خیل متعصب د رعایت نہ یوہ مودہ پد لہے خیل فرانس ہمینہ شان سوع ادا کرے اوبادشاہ تہ د خیل لہے امتدائی ہیژ موقع پد کوتو نہ و رکوی۔ دینار خلق ہم ددک د شہ انتظام پد وجہ ددک نہ خوشحالہ وی۔ اوشا با لہے پرے والی۔ اوبادشاہ ہم ددک پد طاعت او صلاحیت مطمئن دے۔

خہ مودہ پس دغہ سرے پد عیش و عشرت کب پیروی د خیل عہدے پد عہد کب د خیلو فرانسونہ بالکل لہے پد عہد لہے بادشاہ تہ ددک د حالات پتہ او لکی۔ نو ہنہ پرے قہرجن شی اود عہد لہے نہ لہے مات کرے۔ بیا ویرہ د ہنہ جرمونو محاسب لہے اولی کوم چہ ددک د خیل حکومت پد دورات کب بادشاہ د امر و نہی خلاف کرے وی۔ د تحقیقات نہ پس دے بند یوان کرے شی۔ دے سوع، د ددک عور او نکب زائل شی۔ اودے پد خیلو تقصیرونو او کوتاہی پد پتہ نہ اوتو بہ کار شی۔ ددک د اپنیہائی اوانکسار چہ د بادشاہ مشاہدہ کب رانی۔ نو خیل زور متعصب

دوبارہ و رکوی۔ اود پد وی تہ زیات احسان ویرہ راواخل د حکومت اوقیادت ددک تہ دائمی و رکبے شی۔ اواپس لہے ترے بیا نہ اخلی۔

دغہ مثال د اللہ اود بندہ د تعلق ہم دے۔ اللہ تعالیٰ چہ پرموئن بندہ خیل مقرب جوہر کرے، نو پد ہنہ د خیلو لہے حسابہ نعمتونو پد پد کوی۔ د لہے پد پد لہے چہ نہ یوے سرگے لید لہے وی۔ اوندہ یو عود اوریدے وی۔ لکہ باطن نعمتونو کب د زکے اواسمانونو عجائب، دکائنات اسرار، کشف روحانی، ددعا قبیلید، تقوی، محبوبیت قلب کب دکلمات حکمت نزول او ذکر و خیرہ۔ دغہ شان ظاہری نعمتونو پرے ہم تمام کرے۔ لکہ صحت اوتوانائی بندہ خوراک شہناک، حلالو خیزونو کب فرانی، شیکہ بی بی اوسبہ اولاد۔

پہ دے باطنی اوظاہری نعمتونو تریدہ وختہ دے بنا د وی۔ حتی چہ دومر دے کب مشغول شی خہ غفلت کب کتبوی۔ خیل معبود ہر کرے، اود نفس امارہ تابع دارک راواخلی۔ فسق و فجور کب پیروی چہ اللہ پاک د دکا کب کبیت اوبیتی نو د اصلاح د پارہ لہے پد مصیبتونو کب راگیر کرے اوسختو اودیشاؤ کب لہے اختہ کرے۔ بیا دے پد خیلو حال تو سوچ اوفکر راواخلی۔ اود خیلو باطنی اوظاہری تغیراتونہ محسوسہ کرے چہ داھر خہ ددک بمعصیت

اور غفلت پہ وجہ وی نمود ہے د اللہ تعالیٰ پہ حضور کینے توبہ کا رشی۔ اور صراط مستقیم تہ رجوع اوکری۔ اور عبادت خپل زور دستور العمل اختیار کری۔

د نفس امارتہ د اتباع نہ چہ دے بیزارہ شی۔ او خپل پرور د کار تہ راجع شی۔ نو د اللہ تعالیٰ د طرفہ دہ تمہ پشارتو (خوشخبری) اور دے شی او تیر نعمتونہ ورتہ دویارہ با انزالہ فر کرے شی۔ یہ دہ د اللہ تعالیٰ د باطنی او ظاہری برکات و دروازے پرا نیستے شی۔ خلق خدا اور سب محبت او تعاون را واخلی۔ هر جائے دہ د تعریف او توصیف کیری۔ او بادشاہان نے مسخر شی۔

دغہ شان اللہ تعالیٰ خپل باطنی او ظاہری نعمتونہ یہ دہ تمام کری۔ اللہ پاک فرمائی: «ہیژ انسان تہ دانہ دہ معلومہ چہ دہ د تک اعمالوپہ بد لہ کین ددہ د پارہ د زریہ ک خوب دید و کوم کوم نعمتونہ پتا اپنودے شوے دی۔»

مقاله (۴۲) د نفس انسانی دوہ حالتونہ

د نفس انسانی دوہ حالتونہ دی۔ یوراحت او میل مصیبت۔ او د حقیقت دے چہ انسان پہ دے دواپرو حالتون کین آزمائیلے۔ ترکو مہ جدہ چہ دے د خپل پروردگار مطیع او فرمانبردار رہے۔ اللہ پاک فرمائی: «انسان چہ راحت کین شی نو نافرمانی را واخلی اوچہ مصیبت کین

شی، نو شکوہ او شکایت کوی: واضحہ دے چہ داد نفس انسانی کمزوری دے۔ چہ راحت پہ حالت کین د تقویٰ او شکر نہ کار نہ اخلی، او مصیبت پہ حالت کین صبر تحمل او توکل نہ اختیاروی۔ او د اللہ پاک خلاف بدگویی شروع کری۔

د نفس کارگستاخی او بے ادبی دے۔ او د مخلوقا تو اللہ پاک سرہ شریک جو پول دی۔ بلہ داچہ نفس هجکله د اللہ پہ ورکری شوی رزاق مطمئن او شکر گزارہ کیری نہ۔ او همیشه د خواهشا تو کیکے انسان پہ پریشانی کین ساتی بیا چہ نفس د مصیبتونہ د خلاصے بیاموی، نو غرورہ تکبر او عیش کین کینوی۔ او د خپل پرور د کار د اطاعت نہ روگردانی را واخلی نو بیا چہ مصیبتون کین را گری کرے شی د پارہ دے چہ دہ خیری او بیخالی شی او د شرک اوشق نہ منع شی۔

بیا کہ نفس غفلت او مصیبت پرید دی۔ او پد سہ لاری۔ او اطاعت او شکرگزاری را واخلی نو احوالی پرے د خپلو نعمتو نو دانی پریر وئے شروع کری او هر حالت کین دهنه معاون او مددگار وی۔ نو کوسرے چہ دنیا را واخلی کین دسلامتی خواستگار وی۔ هنه له پکار دی چہ صبر او تحمل اختیار کری او د ریشائے الہی نہ غمنا آری۔ او خپل حاجات همیشه دهنه نہ طلب کوی۔ شہ چہ اللہ تعالیٰ

ورکوی۔ پہ هے شکر او باسی۔ او د هغه نہ دهره عظیمی ساقی۔

تا د اللہ تعالیٰ د ارشاد نہ دے اورید لے چہ هرکله اللہ تعالیٰ دیوخیز پہ وجود کین د راستاوارادہ اوکری۔ نو ورتہ اووائی کن (دے)، نو هغه فوراً شی یعنی وجود کین رشی)۔ او اللہ پاک فرمائی: «مومنانو له خصوص پہ اللہ پاک تکلیف پکار دے: د اللہ پاک قول افعال بنہ او حکمت او مصالحت نہ دے وی۔ خو هغه خپل حکمت او مصالحت بندیانو نہ پتا ساتے دے۔ بندہ له پکار دی چہ رضا او تسلیم اختیار کری۔ او د اللہ حکم سوا اتفاق او خپل گفتار او حرکتو سکنا تو کین د اللہ تعالیٰ خلاف د شکوے او شکایت نہ منع شی۔»

حدیث شریف دے۔ ابن عباس رضی اللہ عنہ فرمائی چہ زہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پیسے سوروم۔ نو حسنو علیہ اللہ علیہ وسلم ماتہ ارشاد او فرمایو: «اے هکله ا د اللہ د حقوقو حفاظت کوہ، اللہ بہ ستا اوستا د حقوقو حفاظت کوی۔ اللہ حاضر او ناظر او گنبرہ۔ نو هغه نہ تہ د خپل ورانہ موجود بیا موے۔ او چہ تہ سوال کوے۔ او مدد خواریے، نو د اللہ نہ خواریے: اللہ چہ د بندیانو پہ قسمت کین غنہ نیکی دی هغه دازل نہ مقدر شوے دی او هجکله لے نفس بدگوار چا تہ چہ غنہ نا کدایا نقصان رسید وکتک دے، هغه بہ

ور تہ وراسی۔ کہ تہ پہ اللہ توکل اوکریے۔ او حکم یقین پرے اوستے نو د پر خیر بہ بیا موے۔ او کہ یقین او توکل برقرار اوستے نو کوم خیر نہ چہ تہ بدگنرے، هم هغه بہ ستا د پارہ تکلیف باعث شی۔ پہ هغه صبر او تحمل کول ستا د پارہ د پر غوریز وی۔ یاد ساتہ چہ د صابرانو د پارہ د اللہ تعالیٰ مدد یقینی دے حکمہ چہ د مصیبت نہ پر۔ راحت دے۔

مؤمن له پکار دی، چہ خپل قلب او دماغ صفا کری، او د نفس د وسوسونہ خان چیر کری۔ د مؤمن د پارہ عاقبت ہم دے کین دے، چہ ددغه حدیث پہ معنوبنہ غور اوکری۔ بو تل عمری پرے عمل اوکری، چہ د دنیا او عقلی د تولو آفتونہ سلامت شی۔ او حقیقی اطمینان قلب بیا موی۔ او د اللہ پاک پہ رحمت پہ دوا چہانہ بنا د شی۔

مقاله (۴۳) د مخلوق نہ سوال کول

د مخلوق نہ صرف هغه خلق سوال کوی، چہ د هغوی یقین او ایمان ضعیف وی۔ صبر او توکل پکین نہ وی، او د توحید الہی معرفت نہ لری۔ د دے برعکس د غیر اللہ حکم د سوال کولو نہ فقط هغه خلق محفوظ پاتے کیدے چہ د حق تعالیٰ د توحید معرفت لری، محکم یقین او ایمان لری د هغوی طریقہ توکل علی اللہ وی۔ یہ ذکر او فکر همیشه کوی د حقیقت او صداقت بصیرت لری۔ او د امتضائے ایمانی

فتوح ۱۴۲ الغیب

پہ درجہ دے خیرہ نہ شوم اوجیا ورٹی چہ دخی وقیم
 اللہ پاک یہ موجودگی کنی مخلوق تو کنی دجا نہ سوال اوکری
مقالہ (۳۳) بعضے دعا گانے وے نہ قبلین
 دمؤمن ہرہ دعا لازمی طور سے نہ قبلین اوکوسہ
 دعا چہ قبولہ نہ شی۔ نزدھے پہ نہ قبلین دکن د خدا کے
 حکمت اور پرے پتے فائدے پرے وی۔ انسان عالم الغیب
 صرف اللہ تعالیٰ دے۔ اوھنہ نہ پوھیری۔ چہ دھنہ د
 بندہ فلاح او بھود پہ غہ خیز کنی دے۔ کہہ دیو آیت مفہوم
 دے۔ جن مکہ دے، چہ دیو خیز خان دپارہ غوبنل موبن
 بندہ گنوی، لیکن حقیقتاً ہنہ خنوی د پارہ مضروی او اللہ
 تعالیٰ نے بی غوبنیتو موبن نہ عطا کری۔ بعضے وقت دعاد
 نہ قبلین ویر سبب دا ہم وی چہ بندہ غافل شی۔ او خوف
 ورجا (ویہ او امید) چہ دا ایمان دلوانما تو نہ دی، دھنہ نہ
 ذائل شی۔ معرفت او حقیقت پہ ہرجال کنی امید او ویہ
 لازم او ملزم خیز ورنہ دی۔ او دے مثال لکہ دمرئی د
 دوو پرو بغیر نشی اوتے، دھنہ شان دیو مؤمن حال ہم
 د خوف اور جا بغیر ناقص او نامکمل وی۔ دمومن حال
 او مقام دادے چہ ہنہ غیر اللہ تہ رجوع اونہ کری۔ نو د
 ہرے دعا پہ قبولیت اموار کول ہم د غیر اللہ حیثیت نری
 او دمؤمن د توحید عقیدے سے سرے بنائی۔
 دھرہ دعا نہ قبلین و دوعہ واضحہ سببوں نہ دی۔ یو خو

فتوح ۱۴۳ الغیب

دا چہ مؤمن کنی تکبر او شرور را نشی۔ اوھنہ د اللہ پہ آکر
 او احترام کنی غافل او گستاخ نشی۔ او دوئم سبب نے دا
 دے چہ محض د خواہش او عادت پہ ملور سوال کول زم
 جوہر کری۔ حکمہ چہ دا ہم د شرک خفی یوصورت دے۔
 او شرک خفی د شرک جلی نہ پہ دوئمہ درجہ خراب خیز
 دے۔ د اللہ تعالیٰ نہ چہ سوال خالصہ دا شیاع شریعت
 او تعمیل امر د پارہ وی۔ نوھنہ سوال دمؤمن د پارہ زیات
 د قرب اورضا کے الھی باعث وی۔ او دغیے نور سوالونہ چہ
 د نفس د خواہشاتو نہ مڑاوی نو دھے قبولیت یقینی وی۔
 دمؤمن د بعضے دعا گانو نہ قبلین و چہ موبن کومر
 اسباب بیان کرل دھے نہ دا مطلب ہرگز نہ دے چہ
 بندہ د خیل حاجات خدا کے تہ نہ پیش کوی۔ او دھنہ
 نہ د سوال کول کنی کوتاہی کوی۔ حکمہ چہ مؤمن د خدا کے نہ
 سوال اونہ کری۔ نو دجانہ بہ نے کوی۔ اللہ پاک فرمائی: **حُما**
 نہ سوال کوی، چہ حاجات موتر سرہ کریم۔ او بل حائے ارشاد
 دے: **یا پیغمبر! چہ حُما بندیاں حُما متعلق ستان تیرس**
اوکری نور تہ او واپہ۔ چہ نڈہ دوئی تہ دیر قریب یم۔ کوم
وخت چہ حُما مائہ سوال اوکری، نو زوئے سوال قبولم۔ نو
بند یا نولہ پکار دی چہ ہنوی حُما اطاعت اختیار کری او
پہ ما حکم ایمان اوساتی چہ پہ د پارہ جہانہ خلاصہ
بیاموی۔

فتوح ۱۴۴ الغیب

مقالہ (۳۵) اصحاب عسرا و اصحاب یسر
 د خلق دوہ دے دی، یو اصحاب عسرا او یو اصحاب یسر
 اصحاب عسرا ہنہ خلق دی۔ چہ مصیبتونو او پریشانو کنی
 اختہ وی۔ او اصحاب یسر ہنہ خلق دی چہ راحت او
 آرام ژوند تیر وی۔ خود یا د مسائل پکاری۔ چہ د دے
 د لوحالات د باطنی اسباب او خارجی تاثراتو نہ خالی نہ کری
 کوم خلق چہ پہ راحت او آرام کنی دی۔ نو دا ہم دھوئی
 د پارہ یوہ ابتلا دہ۔ چہ آیا د نعمت او آسودگی پہ حالت
 کنی ہنوی ذکر او شکر اختیار وی یا سرکشی راخی۔
 ہرکلمہ چہ دوئی د ذکر او اطاعت پہ حائے غفلت او
 فسق او فجور کنی کنبیوی۔ نو اللہ تعالیٰ دوئی پہ قسم قسم
 مصیبتونو کنی واچوی۔ او دنا شکر ہی وجہ کے پہ عذاب
 کنی اختہ کری۔ کہہ یو اسودہ حال سرے پہ دے پوھید
 چہ اللہ تعالیٰ **تَعَالَىٰ لِمَا يُرِيدُ** دے، یعنی چہ خہ خوارگی
 ہنہ کوی۔ نو د نعمت پہ موجودگی کنی بہ نے غفلت او
 معصیت نہ اختیار وے۔ بلکہ ذکر، طاعت او شکر کنی
 بہ مشغول وے۔
 کہہ دیو دنیا دار سرگی غفلت او معصیت پہ دے وجہ
 وی چہ ہنہ د حقیقت ہیر کرے دے۔ چہ دے دنیا د
 آدم نہ تزدے دمہ پورے ہیچا سرہ وفا نہ دہ کرے او د
 ہنوی یوسری حالات پہ یو کیفیت برقرار نشی پاتے کبی

فتوح ۱۴۵ الغیب

او دھر سرے پہ ژوند کنی تغیرات راخی، او کہہ د تغیراتو او
 سترل نہ دچا ہستی محفوظہ دے۔ او محفوظہ پائے کیدے
 شی، نوھنہ فقط د اللہ تعالیٰ ہستی دے۔ مخلوقات د حالاتو د
 تغیر نہ قطعاً چر کیدے شی۔ نو دے سرے د دولت پہ نشہ
 کنی ابدی حقیقت ہیر کرے دے۔ او غفلت او معصیت کنی
 کنی اختہ دے۔ نو دا ہم سرے د اللہ د قہر او غضب نہ
 وے چر شی۔ دا د اللہ پاک قانون قدرت دے، چہ ہنہ پہ
 خیلو بند یا نو د سختی نہ پس راحت راوی۔ او د نعمت پہ
 شکر پہ نعمت کنی اضافہ کوی۔ وے د راحت او آرام بیلونہ
 د پارہ سختی تیرول ضروری وی۔
 د صبر او شکر جزا ہمیشہ د رزق فراخی او سکون قلب
 دی۔ او اللہ تعالیٰ د خیل امرونہو د تعمیل کونکی معاون او
 مددگار دے۔ کہہ د مصلحت وخت پہ بنا یو سرے پہ
 مصیبتونو کنی اختہ کری، نبیائے پہ نعمتونو او بخششونو
 ہم بنا د کری۔ جنور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی:
« د اللہ پاک نعمت دیو وحشی خنار پہ شان دے، پہ ثنا
او شکر سرے کے قید کرے» نو د دعوت او نعمت شکر پہ دا
 دہ چہ دے پہ وجہ سرے متکبر او خلقو د پارہ مضر
 نشی۔ اسراف اونہ کری۔ د خدائی حدودو نہ تجاوز نہ
 کوی۔ فسق او فجور او حرامونکی کنبیوی۔ دا اللہ د
 طرفہ چہ کوم حقوق العباد مقرر دی۔ ہنہ پہ خلوص

ادا کری۔ زکوٰۃ پہ مکمل دیا نسا اری سوا اوکا بی غریبانو
اومسکینانو تہ صدقہ اوخیرات ورکری۔ حاجقندو او
مصیبت زدہ خلق سوا ہمدردی اوکری۔ اود مظلوم مدد
اوکری۔ اوخیل اعضاء د حرامونہ پچ اوساتی۔ داہول اعمال
د نعمت د شکر اوزیاتی باعث دی۔ پہ دے عمل کوکے پہ۔
پہ جنت کین دانیانو، صدیقانو او اولیاء اللہ مکرمے وی۔
اودنیان کین بہ ہم دعزت او ابروخاوند وی۔

د دے برعکس کہ بندہ د نعمت نا شکر وی اوکری۔ اود
دولت مند کی پہ وجہ پہ غفلت او مصیبت کین کینوی وی۔
نودھنہ دیارہ پہ دواپہ جہانہ ذلت اورسوانی دہ۔ خیر
د دے پہ دے حقیقت پوہیدل پکار دی چہ د انسان پہ
ژوند کین آفات اوبلیات یوازے د غفلت او مصیبت او
د نعمت د ناشکرگی پہ وجہ نہ وی۔ بیکہ د دے نوراسباب
ہم وی۔ مثلاً د مصیبتونو او تکلیفونو یوسبب دادے چہ دا
د انسان د خپلوگنا ہونو او اہمالو نتیجہ وی اود دے پہ چہ
د انسان تھدیپ اومعذرت مقصود وی۔ لکنہ چہ اللہ پاک
غوازی۔ چہ دا دے سپرے دکراہی اونا فرمائی نہ بیزارے شی
اوپہ صراط مستقیم روان شی۔

د آقا تو بلتا تو دوئم سبب دادے چہ داد اللہ تعالیٰ
پہ مقرب او برگزیدہ بندیانو یوازمانشی وی۔ او اللہ تعالیٰ
د دے پہ ذریعہ د دوی د ایمان، یقین، صبر او توکل استی

اخلی۔ اوبیا د دے آزمائش پہ وجہ دھنوی ایمان او توکل
زیات محکم کری۔ اودنیان اوعقبی کین دے درجے او جتے
کریک اود سختو مصیبتونو پہ وجہ ورلہ لوئے اجرورکری
د دے قسم برگزیدہ بندیان انبیائے کرام، صدیقین
او اولیاء اللہ دی۔ دوی د حال اومقام ناوندان وی۔ د
دوی یقین، ایمان او توکل د عاموسلمانانو نہ پہ درجو
اوجت او محکم وی۔ اویہ دوک مصیبتونو کین ہم د
حقیقت او معرفت دروازے پراستے وی۔ د ابتلا پہ چہ
اللہ تعالیٰ پہ دوی د توحید اسرار واضحہ کرے وی۔
اودوی د شکر جلی اوحقی پاک ساتی۔ دیارہ د دے چہ
د دوک باطن دانوارقدسیہ نہ معصورہ کری، اودوی
مقربان بازگاہ کری۔ اوبیا لے پہ دیارہ جہانہ د آدم پہ اولاد
سوربند کری۔

د مؤمن دگنا ہونو نہ د پاک کو ملامت دادے چہ
ہنہ لہ پہ ژوند کین صبر جمیل ورکری۔ اود لغویانو تہ
پہ ذکر او فکر کین مصروف شی۔ د مصیبتونو پہ وجہ
پریشا نہ شی۔ اونہ د مخلوقانو تکبیر د خپلو مصیبتونو
اوپریشانو ذکر کری۔ بیکہ راستباز اوسی۔ اوخیل حاجا
د خیل پرورے دگار پہ حضور کین پیش کوی اودھنہ نہ
مدد غوازی۔

د دے نہ علاوہ کومہ ابتلاء چہ درجات او مقاماتو

د اوجت وانی دیارہ دہ۔ نودھنہ علامت دادے چہ جس
مشیت اللہی سوا موافقت داوخیلی۔ او ذکر اللہی سوا
سکون بیاموی۔ د غیبا تہ توجہ اوکریوی۔ اوفنا فی
الذات شی۔ د ابتلا د احالت د انبیاء علیہم السلام او
برگزیدہ اولیاء دیارہ خاص دے۔ اودعہ خلق د دے
تقاضا پورے کولے شی۔ چہ تائید اللہی لے خصوصیت سوا
شامل حال وی۔ ہر سبب دے ابتلا جوکہ کیدے
نہ شی۔
حاصل دکلام دادے، چہ اصحاب عسرو د آفتونو او
مصیبتونو پہ وجہ د خیل پرورے دگار نہ کولے اوشکایت نہ
کوی، بیکہ پہ پورے یقین د پہ ہنہ توکل ساتی او اصحاب
یسرو د دولت پہ نشہ کین سرکشی اونا فرمائی نہ کوی۔
بیکہ ذکر، طاعت، شکر اوشاکین د مشغول اوسی۔

مقالہ (۲۶) یوحنا یث قد سی
حدیث قدسی دے۔ چہ اللہ پاک فرمائی: "کوم سکر
چہ خما د ذکر پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال اونہ کرو۔ نودہ
بہ ہنہ تہ د سوال کوکونہ ہم زیات خیر ورکرم" د دے
وجہ دادے، چہ ہرکے اللہ پاک یومؤمن خیل محبوب کخول
اوغوازی، نودہ ہنہ د مختلفو مصیبتونو د آزمائش نہ پس
روحانی پرورے کوی، مثلاً ہرکے چہ پرندہ پہ مصیبتونو
اود آفتونو کین راکری شی، نودہ خیل کمزورگی پہ وجہ د خیل حقیقی

مشکل کشا اوقاض الحاجات پہ کما لے ہنہ مخلوقانو تہ
رجوع کوی۔ اومختلف انداز کین د مخلوق تکبیر سوال کوی
خودمدد دا طریقہ د توحید خلاف دہ۔ پہ دے د بندہ پریشا
ختہ نہ شی۔ آخر ہنہ د مخلوقانو نہ بیزارے شی۔ د خیل خالق
پہ تکبیر پہ سجدہ شی دھنہ پہ ذکر اوتنا کین جو شی۔
اوخیل حاجات ترے غوازی۔ پہ دے حالت کین دے د
غیر اللہ تصور قدرے ہم نہ کوی۔

د توحید د حقیقت دیاموند لو تہ پس اللہ پاک ددہ
حافظ، ناصر، معاون اوممددگار شی، اللہ پاک فرمائی:
"اے اللہ نبی! دوی تہ اویا پہ چہ خما مولا اودالی اللہ
دے، چہ قرآن لے نازل کرے دے۔ اود بولوسالخانو مل
دے۔ پہ دے وخت کین دیندہ ذریعہ سترگے ہم پہ دے
حدیث قدسی اوعربیوی دا چہ: "کوم سکر خما د ذکر
پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال اونہ کرو۔ نودہ بہ ہنہ
سوال کوکونہ ہم زیات خیر ورکرم" دا ہنہ توحید کل
اومھویت فی الذات دے، چہ اولیاء اوابد الوحاصہ دہ۔
دل نہ بندہ تہ ہنہ قوت ورکری شی، چہ پہ اذن اللہی د
دہ پہ حکم کن۔ عجائب پہ ظہور کین راخی، دہ تہ
انشراح صدر حامل وی۔ او پہ دے دوا پرچھا نوکین لے
ذکر خیر کیری۔

د اللہ پاک ارشاد دے: "اے نبی آدمہ! اے اللہ ہم خما

ند علاوہ بل ہیچوںک معبود نشته۔ زکا چہ خہ خیرتہ اووم
چہ موجود شه، نوزنه فوژا موجود شی۔ خما پہ وحدانیت
کین فناشه چہ بیا تر ہم کوم خیرتہ اوولے چہ موجود
شه، نوزنه به خما پہ اذن فوژا موجود شی۔

مقاله (۴۸) د سلوک ابتداء او انتہاء
یو بودا سیری پہ خوب کین خما نہ تپوس اوکته۔ چہ
هنه کوم خیر دے چہ د هغه په ذریعہ بندہ دانته پاک
قرب بیا مومی۔ نو ما جواب ورکته چہ د قرب الہی بودا
ابتداء ده اولہ انتہاء۔ ددے ابتداء تقوی او پرہیزگاری
ده۔ او انتہائے تسلیم، رضا او توکل دے۔

مقاله (۴۸) د فرضو، سنتو او نفلو درجے
مومن له پکاری دی چہ د فرضو، سنتو او نفلو خیلے
خیلے درجے او پڑنی۔ او درجہ په درجہ د هغه تعیل او کړی
هڅو عبادت کین دایسے نه دی کول پکار چہ د فرضونہ
تکلیب سنت او دستونہ تکلیب نفل اختیار کړی۔ هر
مسلمان د دوقولونہ تکلیب فراموش ادا کوی، چہ د هغه نہ
فارغ شی۔ نو سنت د ادا کوی، او بیا وپسے د نفل کوی۔
ترخو چہ یوسپسے د فراموشونہ په بنه شان فارغ نه وی
نو سنتون کین مشغولیدلے جهالت دے۔ او دستونہ
تکلیب نفل کمراھی ده، نو کوم عبادت چہ ددے قاعدے
خلاف وی هغه په درکاره خداوندی کین قبول

نه دے۔

د هغه سیری مثال چہ د فرضونہ تکلیب سنت کوی،
او دستونہ تکلیب نفل کوی دایسے دے لکه یو بادشاہ
چہ خپل یو ماتحت په خپل حضور کین طلب کړی۔ او
هنه سرسے د بادشاہ په دربار کین د حاضرینو په خلط
د جاوین پر په خدمت کین لگیا شی۔ حضور صلی الله علیه
وسلم فرمائیله دی کوم سپسے چہ فرض پریردی او نفلو کین
مشغول شی، نو د هغه مثال لکه د هغه حملدارے پنخه دے
چہ کوم وخت د هغه د لنگون شی نوزنه حمل اوغورخوی۔
نودغه هغه نه حملدارا پاتے شو۔ او نہ صاحب اولادہ۔
دغه رنگ الله پاک دچانفلونہ نه قبولی۔ ترخو چہ
فراموش ادا نه کړی۔ او دموخو گزار مثال د سوداگر دے،
چہ ترخو هغه رأس المال نه لری۔ نو کپته نشی کولے ہم
دغه کیفیت د هغه سیری دے چہ فرض او سنت پریردی
او نفلو کین مشغول شی۔ حالانکه د فرضو او سنتو په
موجودگی کین نفل هیڅ اهمیت نه لری حکم چہ دایو
اختیاری عمل دے او بندہ ددے په ادا کولو مامور نه
دے۔

دغه شان روژه قیاس کړی یعنی فرض روژه
پرینودل او نفل روژه نیول ضلالت دے۔ او دغه
رنگ زکوٰۃ چہ فرض دے هغه نه ادا کول او نفل صیتر

صدقہ او خیرات کول جهل دے چہ په درکاره دانته تعالی
منظور نه دے۔

مومن له پکاری دی چہ د فراموشاوتیت او اہمیت هیر نه
کړی۔ د شرعی عمل ما تو نه پرہیز او کړی۔ او الله پاک سوا
په مخلوقاتو کین هیچوک شریک نه کړی۔ او نه د خلق د
خوشحالو د پارا د امر الہی خلاف ورزی او کړی، حضور
صلی الله علیه وسلم فرمائیله دی: **لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي
مَعْرِفَةِ الْخَالِقِ** یعنی په مخلوقاتو کین د هیچا دایسے تاجدایا
جائز نه ده، چہ الله تعالی نافرمانی وی۔

مقاله (۴۹) د خوب او حرام خوراک صدقات
کوم سیری چہ خوب له په بیداری او اکاھی ترجیح ورکړی
هغه په دواړو جهانہ په خسار کین دے حکم چہ خوب
دمرک استازے دے، او خوب چہ د مناسبت اندازے نه
زیات شی، نو بیا د هغلت علامت دے۔ او د مومن ذکر الہی
او نیک عملی ته نه پریردی۔ ددے علاوہ د خوب کثرت
زیرک سخت او تاریک کوی۔ او فطری او روحانی ژوند
ترسے زائل کوی او لغویا تو ته میلان پیدا کوی۔ په کچ
وجه خوب پریردہ۔ د خوب اثر قدرے ہم الله تعالی
سوا خہ تعلق نه لری حکم چہ هغه د ټولو سفلی نقالسو
نہ پاک دے۔ دغه رنگ پرینتو ہم خوب حرام دے
حکم چہ هغوی ته د الله پاک قربت حاصل دے او دغه

شان جنتیان به ہم د خوب نه بے تعلقه وی۔ نو د یو
مومن دپارو د ضرورت نه زیات خوب د زیرک د هغتی
او د هغلت او معصیت باعث دے۔

ددے برعکس بیداری د ذکر او عبادت د مخلوق
خدا د خدمت او دنیا او عقبی د خلاصی باعث دے، نو کوی
سپسے چہ د مناسبت اندازے نه زیات خوب محض د خوراک
نفس په خاطر کوی، نو د هغه به دایسے بنو بنو نیکو او کارنامو
نه کپته او خیرتی۔ چہ د هغه کوی به هیچو کله پورا نه کپه
شی۔ دغه وجه ده چہ ټولو انبیاء، صدیقین او اولیاء الله
پخپل ژوند کین خوب کم کړے دے۔ او وینن زیات پاتے
شوی۔ او د بیداری په وجه د ذکر او عبادت تبلیغ دین
او د مخلوق خدا د خدمت په برکت دایسے اوچتے د سچو یا مومن
دی چہ په خوب کین هیچکله نشی بیا موندے۔

کوم سپسے چہ بیدار وی، او ذکر الہی کین مشغول وی
نود هغه قلب ہم همیشه بیدار او نور نه ډک وی۔ په
دے وجه په صحیح معنوکین بیدار او سیدلو د پارا د حرامو
نه ہم خان ساتل پکاری دی، حکم چہ حرام قلب او دماغ
دواړه تاریک کوی۔ او زیرک چہ تاریک او رنگ آلود شی۔ نو
د عبادتو قبولیت ہم مشتبه شی۔ نو زیرک د ژوند او معرفت
او فکر د پارا حلال زرق دیر بلازی دے۔ حرام سرتر پایہ
شردے۔ او حلال سراسر خیر دے۔ ددے په درجہ به

مؤمن ذات اوصفات الہی اسرار و اسرار کو کبریٰ۔
بیاد امر الہی نہ بظہر پہ حلال رزق کہیں ہم اسرار
کول دیکھو پہ حائے معصیت اختیارول دی۔ حکمہ چہ دے
سرخ غفلت پیدا کریں اوزیات خوب راوی او دحلل
رزق خورک ہم پہ اعتدال سرے پکار دے چہ ہوش صورت
کین معصیت ترے جوہ نشی۔ اللہ پاک فرمائی: اے
مؤمنان! اِحلال رزق خوری خبی خوراسراف
مہ کریں:

**مقالہ (۱۰) د قریب الہی حصول اود
ہے آداب**

اللہ پاک سرے ستا نعلق اومعاملہ پہ دوه صورتونو
کین کیدے شی۔ یوحوداچہ تہ اللہ تعالیٰ تہ قریب
اوندے اے اودوہہ داچہ تہ اللہ تعالیٰ نہ غافل
لرے اے، نو پہ تا دافروض لازمیری، چہ تہ ہنہ تہ د
نزدیکت مخلصانہ کوشش راواخلے۔ اود ہے اسلمہ تحقیق
اوپرہ چہ نادخل خالق اوپرہ دکار نہ لرے ساق۔
نود غفلت اوسستی نہ کارمہ اخلہ۔ اوللہ تعالیٰ تہ نزدیکت
د پارہ دا خلاص اوجہ نیت کار واخلہ۔

د قریب: الہی یوہ ذریعہ دادہ، چہ تہ دلس اتارہ
دیروی نہ لاس پہ سرشہ۔ اوہی مات اوشہوات پریردے
دونہہ ذریعہ دے دادہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور کین پہ

خپلو تیرو گناہونو پینہاندے۔ ذریعہ پہ صدق توہ کار
اود امر الہی پیروی اختیار کپے۔ ذکر الہی اوتسابع
شریعت سرہ سرہ د اہل اللہ صحبت ہم د قریب الہی د
حصول دیارہ دیر مفید دے، چہ ریاضت، مجاہدہ او
تذکیہ نفس سرہ تاتہ قریب خداوندی حاصل شی نو بیچہ
تہ دکوم خیز ارض وکوی، ہنہ بہ تاتہ درکولے شی او
روحانیت کین بہ حکمت کریں او کرامت عظمیٰ حاصل
کپے۔ او تہ بہ د ہض واصل باللہ خلقونہ۔ چہ پہ
ہنوی ہر وخت د اللہ پاک د نعمتونو اوجمشنونو
بارات وی۔

پہ خپل ہیڑ حالت مغرورہ کیرہ مہ۔ او خدمت خلق
کین دھیڑ قسم کوتاھی مہ کویہ کین ستا پہ اعمالو کین
بہ د ظلم اوجہل شہہ پیداشی۔ اللہ پاک فرمائی: "مؤمن
خپل امانت یعنی دستور شریعت آسمانونو، زمکو او
غروونو، وراوندے کئ، خوهنوی ددے بوجہ اوجہڑ
نہ عذر لوکئ، اوترے او پریدل، لیکن انسان دا امانت
سے خود اوجت کئ، بیشکہ چہ انسان د خپلو فراموشو تہ
پرسہ کولو پہ صورت کین ظالم اوجاہل دے۔ نو پیکار
دی چہ کوم خواہشات نفسانی تہ درمانے الہی دیارہ
پریردے، ہفت تہ دوبارہ مائل ہفت۔ دھن نہ خپل قلب
اودماغ محفوظ اوسات۔ فناقی اللہ شہ۔ اود امر الہی کامل

اطاعت اختیار کپے۔
د اللہ تعالیٰ نہ بغیر خٹہ چہ کائنا تو کین دی، دھن تہ
بے پرواشہ، او خپلو مطالباتو کین بغیر اللہ نہ بل چاتہ
رجوع مہ کوی۔ دونیا مسمیتونہ د اللہ د جانب نہ یواکھی
اوتیرہ او عبرت ترے واخلہ، حکمہ چہ دے نہ ستا پسمہ
لازکول مقصود دی۔ بندہ کین چہ دا خلاص او رجوع
الی اللہ جن پر موجودوی نوہ حالت کین اللہ پاک دھن
معاون اومد دکاروی۔ اللہ پاک فرمائی: "تاسوما یاد کریں،
زہ بہ تاسو یاد کریم۔ او خما شکر پہ حائے راویں ناشکری
مہ کریں۔"

مقالہ (۱۱) غیر اللہ نہ دویزارین و ثواب

کوم سرے چہ خپل ہستی د ذکر اوعبادت دیارہ
وقف کریں، اود مخلوقاتو نہ عبادوی، او فناقی اللہ شی۔
نوفہ تہ پہ د نور مؤمنانونہ دوچند ثواب وکولے
شی۔ یوحوالصفا د رضائے الہی د پارہ د دنیا د شرک
کولو پہ وجہ، او بل خپل حات د ذکر اوعبادت دیارہ
وقف کریں۔ پہ ہنہ د خدا لے تعالیٰ نعمتونہ او پریردے
وسے ہم زیاتے شی او ہنہ د ابدالو اولیاء اللہ پہ
د کین داخل شی۔

بیا چہ دغہ عارف باللہ د خدا لے پہ نعمتونو اود
امر الہی پہ جاری کولو کین مشغول شی او پہ ہیڑ کین

ترے شہ غفلت، معصیت یا شرک اونشی۔ نو پہ دحسب
ہم ہنہ تہ دونوہ ثواب وکولے شی حکمہ چہ یوحہنہ
پہ دے نعمتونو شکر اوباسی۔ او بل پرے غرور او تکبر
اونہ کریں۔ او بلہ داچہ ذریعہ پہ مینہ امر الہی پہ خلے
راویں۔ دلتہ کین داسوال پیدا کریں، چہ ہرکلیو
عارف دنیا اودھے اسباب ترک کریں، او فناقی اللہ شی۔
او پہ دے بنا پہ ابدالو اور برگزیدہ اولیاء اللہ کین شمار
شی، نو بیا پہ دنیاوی مال و متاع کین د ہفتہ لے مشغول
شی حالانکہ داخیز دھنہ دمزاج اومذہب خلاف دے۔
نود دے جواب دادے چہ **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** (امحال
پہ نیتونو مبنی دی) پہ دے وجہ دھنہ پہ دنیاوی
نعمتونو کین مشغول د امر الہی ماتحت اود شکر نعمت
پہ وجہ دی۔ اللہ پاک فرمائی: "کہ تاسو خما پہ نعمتونو
شکر اوباسی، نو زہ بہ د زیاتو نعمتونو پریردے درسا ندے
اکرم: بل حائے ارشاد دے: "اے پیغمبر اکرم! نعمتونہ
چہ د اللہ پاک د طرف نہ تاتہ حاصل دی، دھن اظہار
او کہ او شکر پرے اوباسہ۔"

دا واضعہ حقیقت دے چہ د اللہ پاک عطا کپے شوی
نعمتونہ سرے پہ غفلت او معصیت کین وانہ چوی، نو
دھنہ پہ روحانی اوباطنی عظمت ہیڑ اشنغوی پریری۔
او اللہ تعالیٰ محض د خپل فضل اکرم پہ وجہ ہنہ تہ

اجرا و ثواب درکوی۔ او پہ خپل لطف اور کرم احسان د
ہفتہ پرورش کوی۔ حکمہ چہ ہفتہ درضا او امرالہی پہ
خاطر د خپل نفس پیروی پریشیدہ او خپل خان سہ
ذکر او فکر تہ وقف کرے دے۔

دوہ مثال د پیش رودونکی بھی دے۔ چہ نفس د تقاضا
نہ خبر نہ دے۔ اور خدا نے یہ فضل د مور پلار پر ذریعہ
د رزق پہ نعمت مطمئن دے۔ هرکله چہ دے الله پاك
د نفس د آفتو زونہ آرا د کوی۔ نود خلقو زبونہ دے نہ مائل
کری او هغوی ورسو محبت او شفقت راواخلی۔ بیا هر
سرے دے سره احسان او مروت کوی۔ اور الله درضا مند
پر وجه قبول مخلوقات دوہ نہ رضامند وی او ددہ خدمت
او مدد کوی۔

هر هغه سرتک نہ بہ دویره اجرا و ثواب ورکولے شی
چہ د غیر الله نہ یو خواشی او ذکر او فکر کین مشغول شی۔
دلایه سرے بہ دواپه جهانہ هر وخت خداے تعالیٰ تہ
قریب وی۔ ددہ به هر قسم تکلیف لیرے وی۔ اور کائنات
تول خیزونہ په خدمت کین غارہ بسته نکلیا وی حکمہ
چہ الله تعالیٰ په هر حالت کین دده معاون او مددگار
دے۔

په دے وجه - مَنْ كَانَ لِشَاكَانَ اللهُ لَهُ - کوم سرے
چہ د الله شی، نوالله دهغه شی)۔ او الله پاك فرمائی:

۱۰ اے نبی! دوی ته او وایہ، الله خبا مددگار دے، چہ
په ماے خپل مقدس کلام نازل کپه دے۔ او هغه، هغه
خلق خوشوی چہ صلحان وی۔

مقاله (۵۲) داو لیا الله دا پتلا عسب
الله پاك خپل بعض برکزیده بندیان په دے سبب
په مصیبتونو کین اچوی، چہ هغوی د مخلوق نه بیزار
شی۔ او الله پاك ته متوجه شی او دهغه نه دعا کولے
او غوازی حکمہ چہ الله تعالیٰ دعا کالے او دهغه سته
حاجتونہ غوښتل خوشوی دپاره ددے چہ خپل فضل
او کرم پرے او کړی۔

هرکله چہ برکزیده اولیاء د الله پاك په حضور کین
حاجت غوازی، نود الله پاك جود او کرم ورته داجابت او
قبولیت دپاره هرکله وائی خوکه بعض وخت دعا قبولیت
کین غه تاخیر راشی۔ نود ادر خاص مصلحت په بناوی او
دمؤمنانو دپاره د پریشانی خیز نه دے۔ نو پکار دی چہ د
مصیبتونو په دوران کین ذکر الہی جاری اوساتلے شی، او
د امر ونهی پوره پا بندی او کړی شی۔ او خپل حاجات
او ضرورت بات د الله پاك نه با قاعده غوښتلے شی۔

الله پاك فرمائی: "اَدْعُوْنِيْ اَسْتَجِبْ لَكُمْ" (مانه سوال
کوی، زه به موسوال قبولم) بنده له پکار دی چہ د مصیبت
په وخت کین عجز او زاری هرگز پرے نږدی، حکمہ چہ

الله پاك فرمائی: "د یو بل مالونه اوجاندا دونه په باطله
ذرافو مه غصب کوی: نودا یو بنیا دی اصول دے چہ دد
پیش نظر د هرے ممکنه بددیانتی تردید پکار دے۔ د الله
پاك د رضاطلبکار دی چہ په ذکر و عبادت کین مکمل
اخلاص اختیار کړی او اخلاص یوازے دانه دے چہ
په عبادتو کین صرف دریا کاری نه پر هیز او کپه شی
بلکه د اخلاص یواهمه تقاضا داهم دے، چہ هیر یو
عبادت، خواه فرض وی یا نقل، دهغه په ادا کولو کین د
الله تعالیٰ نه د اجرا و ثواب یا معاوضه خه خواهش
اونه ساتی، بلکه دعبادت مقصد صرف رضا او اطاعت
الهی اولری۔

کوموا لیا الله اوصوقیا لے کرامو چہ د توحید حقیقت
او ماهیت بیاموندے دے۔ هغوی هر هغه عبادت شرک
گنری چہ په هغه کین د الله تعالیٰ نه د اجرا و معاوضه
ذی۔ نو ذکر او عبادت او د احکام الہی پیروی کین د اجرو
ثواب نیت نه بیانی گنی بیاداد توحید نه منل دی۔

تول عبادات د الله پاك د جانی نه دی۔ که هغه موثر
په خائے دایرو، او د الله د احکامو تعمیل او کړی۔ نوداهم
سراسر دهغه تائید او نصرت دے۔ د احکام الہی د
تعمیل دپاره چہ د کوم قوت او همت ضرورت دے، هغه
خوهم د الله پاك عطا کرده دے۔ نود عبادتو د اجرا و ثواب

بعض اوقات الله د مصیبتونو په ذریعہ مؤمن دعاته
سازوی، چہ غفلت او معصیت ترے لیرے کړی، او خپل
مقرب لے جوړ کړی۔

مقاله (۵۳) د الله پاك درضا طلب
د الله پاك درضا طلب کوی۔ او دهغه د خوشنودی د
پاره د نفس اماره د خواهشاتو د اشیام نه کناره کش نشی۔ خو که
چہ په رضائے الہی کین فنا شو، نو حقیقی بقائے بیا موندل
خپل خواهشات او ارادے د رضائے الہی تابع کړه، بلکه
چہ دنیا کین هم دغه یولوے نعمت دے او هم د ادقرب
الهی د تولونه پریمی لے اوبهترین ذریعہ دے۔

خو که د الله په رضائے کین فنا شو او خپل خواهشات
لے دهغه د امر د امر په تمیل کین پریشودل۔ نود دنیا او
عقبی هر قسم عذاب په هغه حرام شو۔ او خو که چہ د
الله درضا طلبکار وی، نود هغه دپاره داهم لازمہ دے
چہ الله تعالیٰ د خپل مشیت ماتحت کوم نعمتونه اورزق
هغه ته عطا کړی، نو په هغه د شکر گزار شی۔ او دنوش
خلقو حقوق د هرگز نه غصب کوی۔ او نه دسپه نظم زبانی
په هغوی د نعمتونو او درزق د بندولو کوشش کوی، کوچه
د هغوی په مقدر کین وی۔ بلکه چہ د حقوق العباد منسب
کول په مشیت الہی کین دخل کول دی، او صریحا شرک دے
چہ د الله تعالیٰ په نزد ناقابل عفو دے۔

طلب کو بوند بہتر دہا، چہ دہے پہ جائے بندہ زیات ثنا و شکر ادا کری۔ چہ د اللہ د جانب نہ پرے نعمتو نہ لا زیات شی اود نیا او عقیب کین ددہ د پارہ د برکتو نہ باعش شی۔

کہ تہ د رضائے الہی طلبگارے۔ اود اللہ تعالیٰ مغضوب او معنوب نہ جو پرے۔ نو د خلقو حقوق پہ ہیچ وجہ مہ غصب کوہ۔ حکمہ چہ کوم خلق د اللہ پاک پہ ویرا کرے شوی رزق شکر گزار شی۔ اود نور حقوق پہ ظلم زیاتی غصب کوئی، نرہنہ پہ دوارہ جہانہ پہ خسارہ کین دے۔ او خوک چہ غاصبان وی دھنوی تہے نیکی بر باد دے دی حکمہ چہ د ابد ترین خلق دی۔ اود کلام اللہ مطابق ظالمان او جاہلان دی چہ د عقل او بصیرت نہ بالکل خالی دی۔

کہ دوی د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو رضامند دے، دھنہ شکرے ادا کولے اود مخلوق خدا حقوقے پہ ناچار نہ غصب کولے، نو یقینا دے آیت: لَنْ يَنْفَكُوا مِنْكَ لَنْ يَذَّكَّرُوا (کہ تاسو شکر او باسی نوزہ بہ زیات نعمتونو درکرم) مطابق بہ دھنوی رزق زیاتید لے اودھنوی مرادونہ بہ پورے کیدل۔

اللہ پاک د موثر او تاسو دھنہ خلقونہ کری، چہ ذکر او اطاعت کین د اللہ پاک درضا طلبگار دی اود اللہ

تعالیٰ د نعمتونو شکر گزار دی۔ او حسب شریعت د خپل حال د حفاظت د پارہ د اللہ تعالیٰ د تائید او نصرت خواںکار دی۔ آمین۔

مقاله (۵۴) د تقویٰ شرح او وضاحت

کوم سرے چہ عقیب کین فلاح د بہبود عواری ہنہ لہ پکار دی چہ د نفس او دنیوی اسباب پرستش پریدی اود دفعہ شان کوم سرے چہ د اللہ پاک رضا عواری، ہنہ پکار دی، چہ د خپلویکو اعمالو د جزا تصور پریدی۔ حکمہ چہ دا بے کول د توحید خلاف دی۔ او پہ اخلاص خراب اثر عورجی۔

ترخو چہ دیوسری پہ زہد کین دشہواتو اود دنیاوی لذاتو ہوس موجود وی۔ نو ہنہ خپل عاقبت خاست کولے نشی۔ او ترخو چہ یوسرے د عاقبت د جنت او ماہیا خواہشمند وی۔ نو ہنہ خالصتاً د دیدار اورضائے الہی طلبگار تہ دے۔ پہ دے بنا د اے سری د زہد او تقویٰ د حیثیت او ماہیت نہ ناخبرہ دے۔ اود ہنہ د تقاضونہ نابلدہ۔ دے وجہ دادہ، چہ دنیاوی اشیاء ہر حالت کین خواہش نفس او ہوس سرہ متعلق دی۔ انفس شرک تہ میلان کونیکہ دے۔ نو مؤمن لہ پکار دی چہ خپل رضیت، عیوب اسس او محبت فقط ذات خداوندی تہ دقت کری اود نفس د دا بے ترغیباتو نہ پرہیز او کری چہ انسان غفلت او شرک تہ

بلی۔

دھنہ رنگ د نفس د ترغیباتو اولذات سفلی نہ کنارہ کشی د سری زہد او تقویٰ تکیل تہ رسی۔ او ہنہ بہ درکار خداونہ کین د عزت او قبولیت درجہ بیا موی۔ نو ہرکلمہ چہ یوسرے پہ تقویٰ کین پختہ شی۔ نو بیا حقیقی معنوی ہنہ تہ اطمینان قلب حاصل شی۔ ہول مصیبتونہ لے رفغ شی اود اللہ تعالیٰ د چہ حسابہ نعمتونو پیریزونے پیرے شروع شی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: « دنیا کین پہ زہد د مؤمن قلب سکون او اطمینان بیا موی، او جسم پیرے راحت د نو دایو واضعہ حقیقت دے، چہ ترخو یو سری پہ زہد د غیر اللہ غلبہ وی، ہنہ حقیقی خوشحالی او اطمینان قلب نشی بیا موندے۔ دفعہ شان د نفس انسانی عجاب ہم ترہف پیرت کیدے نشی، ترخو چہ ہنہ مکملہ طریقتہ دنیاوی علائقہ پیرے نردی۔

مؤمن لہ پکار دی، چہ زہد فی الدنیا تکیل نہ پیر زہد فی الاخرت اختیار کری۔ اود ہنہ تفصیل دفعہ دے کئی ظاہرہ دہ چہ دھنہ عبادت خالصتاً درضائے الہی د پارہ نہ دے۔ بلکہ د حور و غلمان خواہش اونہ کری، نو ہنہ چہ مؤمن زہد فی الاخرت اختیار کری۔ نو اللہ تعالیٰ پھنہ د خپلو چششونو او نعمتونو د اے پیریزونے راواخلی، لکہ چہ پہ خپلو انبیاء، اولیاء او عارفانو لے کوی۔ او خپل

محبوب او مقرب لے جوہر کری۔

د زہد فی الدنیا اوزہد فی الاخرت پہ برکت بندہ ظاہری او باطنی لحاظ سرہ ترقی کوی۔ اود نیا او عقیب کین پہ دا بے نعمتونو نیاد شی، چہ درشاو نبوی مطابق ہنہ نعمتونہ نہ پیرے سترگہ لید لے وی، نہ یو خوب اورید لے وی او نہ دیو انسان پہ زہد لے ہم و گمان راخے وی۔ اود دفعہ دا بے خدائی نعمتونہ دی چہ انسانی عقل پیرے د پوہیدلو نہ عاجز دے۔ او تشریح او اظہار لے پہ عبارت کین ناممکن۔

مقاله (۵۵) دولایت تکمیل

زہد تاسوتہ دلذات نفسانی د ترک کولو مختلف پورٹی بناش۔ اود اہم درتہ واضعہ کوم، چہ دھو او ہوس انفس اتارہ د پیر وی نہ پرہیز کولو سرہ دولایت تکیل شنگہ کیری۔ نو د نفس دلاجو او پابندونہ د خلاصی د پارہ پہ شروع کین انسان خیلہ دانتھا فی جد و جہد او قوت اولدی تہ کاراخی۔ دخواہشات نفسانی تہ ددہ مزاج د تکلیب نہ واقف او عادی دے۔ نو دعادت د پیکٹی د پارہ ددہ د پارہ مجاہدہ دیرہ ضروری دہ۔ خود دہ نیت او مقصد مبارک دے۔ پہ دے وجہ اللہ تعالیٰ پد خپل خائ تائید او توفیق ددہ نصرت او مدد کوی۔

اللہ پاک فرمائی: « وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فَاِنَّا لَنَهَيِّئَنَّ لَهُمْ

فتح ۱۹۷ الغیب

سُبْحَانَ (کرم خلق چه کمونند در نما جوئی د پاره جده چهد کوی. نومونر هخوی ته د سمولارو هدايت کور. درهنا بیی اودنفس اتماره دخلاصی نه علاوه الله تعالی کے د خپلو بعضه اولیاء او برگزیده بندیان وصحبت هم نصیب کړی چه دهغه په ذریعہ په ذریعہ مؤثره طریقہ دده روحانی او باطنی تزکیه کیری.

بیا داسه مومن بنده دخپل نفس نه فانی شی. او ذات الہی کینی باقی. هغه د ټولو حرام او مشتبہ څیزو نه د ژوند ضرور یا تو کینی پرہیز کوی او صرف حلال او مباح څیزونه اختیاروی. چه دهغه په وجه دهغه د ذکر او عبادت په قبولیت کینی هیڅ شبه پاته نشی. دغه شان د شہادت نفسانی نه پرہیز کول د عمر ماتونہ پچ کیدل د الله تعالی رحلال او جائز څیزونو استعمالول او ذکر او عبادت کینی د مشغولیدو په برکت هغه د ولایت مقام ته اورسی. اود اهل همت او عزیمت اولیاء الله او خواصو پر زمره کینی داخل شی. دلته دے په باطن کینی د الله د جانبته دا آواز اورسی: چه هرکله تادرنه الله تعالی د پاره فضا فی اودنیایوی خواهشات پرینودل، نودعقبن متعلق هم خپل خواهشات پرین. د. او د اخلاص او توحید د تکمیل د پاره د ټول کانساتو او خپلو خواهشاتونہ د چا او کړه. او هغه سره د هر قسم د شرکت او بدعت د تصور او میلان

فتح ۱۹۶ الغیب

نه کناره کش شه. اوفتانی التوحید شه. بیا خاموشی اودب سره ځموند د قرب اوصدق مقام کینی داخل شه چه هغه به ستا د پاره د انبی خوشحالی او اطینان وی. او هڅ قسم غم او تشویش به نه وی. نوتہ دخپل خالق او پرورس دکار د رضا او خوشنودی د پاره د ټولو مخلوقاتو اولذات نفسانی نه روگردانی اختیار کړه.

یومعلمی او موحد سړی ته چه دادرجه حاصله شی. یو پهنه د الله تعالی د طرفه د علوم او معارف کشف اود فضل وکرم انوار شروع شی. دغیبانه هغه ته خلعت الہی اغوستلے شی. بیا هغه ته د اتلین کولے شی، چه د الله تعالی د دے خاص نعمتونو او عطیایو هر وخت شکر په ځایه راوړه. ځکه چه د دے نافرمانی کول د دے د عطا کوونکی سپکاوی دے. دغه وخت د ذکر او شکر په وجه په بنده د الله تعالی درضا، فضل وکرم او قربا خاص پیونړونے اوشی.

بیا د الله تعالی د نعمتونو او عطیایو د قبولو هم مختلف حالتونہ وی. یو خودا چه بنده بعض خپل خواهش سره هذ قبول کړی اودا مکروه اونا جا بزوی. اود دوئم صورت دا دے، چه هغه د شریعت د حکم ماتحت قبول کړی. او دامباح او حلال وی. د دے نه د پاسه صورت دا دے چه غیبی اشارے او باطنی حکم سره قبول کړی. بیا د دے

فتح ۱۹۸ الغیب

هم اوچته درجه داد چه د الله تعالی ټول نعمتونہ یوعطیایا دخپل خواهش او ارادے مطابق نه بلکه د مشیت الہی موافق قبول کړی. دا د مرید د مراد موندلو. د ابد الیتا د حاصلولو اود فعل خداوندی کامل متابعت دے، چه د ولایت استهاد دے.

کرم سره چه د ابد الیتا دے درجه ته اورسی، نو دے دارشاد الہی مستحق او کړی. "اے نبی! دوی ته اووایر چه ځما حافظ او معاون الله تعالی دے. چچپل مقدس کلام لے په مانازل کړی دے. او د ټولو صالحانو مل دے. په دے بنامتنی اوصالح هغه سره دے، چه د الله پاک د امر او نهی مکمل اطاعت کوی. اود عمر ماتو او مشتبهاونہ پرہیز کوی. الله تعالی خپل د داسے سړی مدد، حفاظت او پرورس کوی. داسے سره د قبض اویسقطت کیفیات او د حالاتو نشیب اوفزادته څه اهمیت نه ورکوی او د مشیت الہی ماتحت هر وخت خوشحاله او مطمین اوجا اوافعال الہی سره موافقت کوی.

دا هغه بلندترین مقام دے، چه دلته دا ولایه او ابدالو باطنی احوال انتہا ته رسی. او ولایت پر دے تکمیل بیامومی. اودلته په بنده هر وخت دانوارو اوسرکاتو نزول وی.

فتح ۱۹۹ الغیب

مقاله (۵۶) د باقی بالله مطلب

هرکله چه یومومن بنده د مخلوقاتو او خواهشات نفسانی نه، خواه هغه دنیاوی وی یا اخروی، بے تعلقه شی او د الله پاک په ذات واحد کینی جوړ شی. اود ضمیر الله تصورات دخپل قلب اودماغ نه بهر کړی. نوهغه یقینا فانی بغیر الله او باقی بالله شی. او هم داد توحید انتہا دے. دایستد د الله پاک محبوب او مقرب وی. اود مخلوقاتو په زړونکینی هم دهغه د پاره محبت او عزت وی. دے د الله ذکر او حمد له په ټولو څیزونو ترجیح ورکوی اود هغه په فضل او کرم صاحب نعمت اود دولت شی. د الله پاک د جانبته هغه ته خوشخبری ورکولے شی، چه ځموند نعمتونہ اوجششونہ به تل په تا فراوان وی. اود نرق به د فراخه.

دے حالت کینی بنده د الله تعالی کامل اطاعت گزار وی. دده اراده اوتدبیر د الله پاک په مرضی وی. اوله چه د الله رضای، په هغه د دکه رضای، دے د الله نه سوانیر الله نه وجودا ویی اونه فعلد بیا الله پاک په خپل قدرت کامله خپل ظاهری اوباطنی نعمتونہ په بنده داسے فراوانه کړی، چه دهغه وهم وگان کینی هم نه راځی. ځکه چه د دکه ذاتی اراده دخدا دے په اراده کینی فضا شی اود توحید برکات پر دے شروع شی.

اوس دے بذات خود د الله پاک اراده، بلکه دهغه

دھنہ مراد جوہر شی۔ حکمہ چہ د ارادے او خواہش دودے
ذات سرخہ خٹہ تعلق پاتے نہ شو۔ بلکہ دے سراسر ذات
خداوندی سرخہ منسوب کرے شو۔ د اللہ تعالیٰ ارادہ سرخہ
خبر دے۔ او ہفت کین شریہ ہیجہ دخل نشتہ۔ ہفتہ ہر
لصہ دارتقا نشان لری۔ او د بندہ ظاہری او باطنی احوال
بتدریج ارتقا بیاموی۔
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ہم د معنوی اور
عروج د درجہ حکمہ عطا شوے وے، چہ دوی د ذاتی ارادے
او خواہش نہ پاک کرے شوے وے۔ او خانے دھرا لحاظ
نہ د مشیت الہی تابع کرے وے۔ دوی یوازے د اللہ پاک
محبوب او مقرب نہ وے بلکہ د مراد درجہ کے ہم یا موندے
وے چہ فانی اللہ کیدو سرخہ حاصلیری۔
واضحہ وے چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم افعال پہ
حقیقت کین د اللہ پاک افعال وے او کو مو صاحبو چہ بہ د
حضور صلی اللہ علیہ وسلم پہ لاس بیعت کرے۔ ہفتہ د
د اللہ پاک پہ لاس بیعت کرے وے۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشادات د تقدیرات الہی ظہور وے۔ اکر کہ کفار وے او
منافقین تہ د داعیج خبرے بنکاری دے۔
د دین د حقیقت او حکمت طلبکار لہ یاد سا تل پکارے
چہ دیو ولی دیار د روحانی او باطنی عواملو انتہا دیو نی د
روحانی او باطنی عواملو ابتداء وے۔ او د ولایت او ابد الیت

د انتہائی درجے نہ پس د نبوت تہ سوا بلہ درجہ نشتہ۔
نو کوم چہ د خیل باطن تزکیہ کول خواری۔ او د نفس امارہ
د شریہ د خلاصی خواہش مند وی۔ ہفتہ لہ پکار دی چہ
د دا سے خلق صحبت اختیار کری۔ چہ فانی بغیر اللہ کرا
حکمہ چہ د حیات ابدی رہن ہم دغہ دے۔
مقالہ (۵۷) اولیاء اللہ اوقیض و بسط
اولیاء اللہ خیلو باطنی احوال کین کلہ قبض کین وی،
کلہ بسط کین۔ د تصوف پہ اصطلاح کین قبض ہفت باطن
کیفیت تہ وائی چہ پہ قلب روحانی جناب او غفلت خواری
او دھنے پہ دوران کین د کشف او مشاہدے د لذت نخل
وی۔ دا حالت باطنی او ذہنی لحاظ سرخہ انتہائی پریشانی
پہا کوی۔ خود دے کیفیت لازمی نتیجہ بسط و کشاد وی۔
چہ د قبض ضد دے، د دے وے نہ اولیاء اللہ د قبض
درد انگیز تاثرات پہ خوشعائی برداشت کوی۔
د اثر او نتیجہ پہ لحاظ سرخہ د قبض کیفیت ہر حالت کین
د روحانی ترقی سکون او اطمینان باعث وی۔ د دے وے
نہ د دے نہ د مکلفے فائدے اہستلو تلقین شوے دے۔
او پہ دے بنا مشیت الہی سرخہ موافقت کول سراسر بسط
دے۔ نو د ولی اللہ دیار د لازم دی چہ ہفتہ د تقدیر پہ
امور کین ہیجہ قسم جگرہ نہ کوی۔ او د قبض او بسط
دوران کین د حالاتو تغیراتو سرخہ موافقت او کوی حکمہ چہ

د واقعاتو احوالاتو قول حکمتو نہ صرف اللہ تعالیٰ پیرنی
چہ عالم الغیب دے او د افعالو او تقدیراتو خٹہ اشتہا
نشتہ۔
پہ دے ضمن کین دا خبرہ ہم یاد سا تل پکار دی چہ
یومون بند و خورمہ دلالت نفسانی نہ دوز کومب،
ہفومرہ پہ د قبض د حالت نہ خلاصی بیاموی۔ او د بسط
حالت پہ حاصلوی۔ حکمہ چہ د بسط کیفیت سراسر نفس
اتار د دلاجی نہ پہ خلاصی محض وے۔ ہر کل چہ د یو
ولی اللہ باطن د نفس د خیا شو تو نہ با لکل پاک شی۔ او ہفتہ
کین د خیل خالق او پرور د کار نہ سوا خہ باقی پاتے نی،
نو د بسط کیفیت پرے مکمل طور سرخہ ظاہر شی۔ او کلمات
تہ ظاہریری۔ نو د خواہشات نفسانی نہ خلاصی موندی
د بسط علامت دے۔ چہ د بسط د حصول بہترینہ ذریعہ
دے۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ اللہ تعالیٰ بغیر د بند د سوال
نہ خیلہ ہفتہ حاجت روائی او مشکل کشائی کوی۔
ہر کل چہ یو ولی اللہ د نفس اتار د پیروی نہ کئی
خاور سرخہ خلاصی بیاموی۔ او پہ ہر لحاظ رشتے الہی
کین فنا شی۔ نو ہفتہ ہذا اب خود مشیت خداوندی جوہر
شی مجاہد او غراب تہ سرخہ غرگندییری۔ او د ہفتہ احکام پر
کائناتو کین جاری کیری۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ د حدیث
قدسی مطابق اللہ پاک د دہ نور شی، چہ چہ اوریدہ کرا

او د دے سرگتے شی، چہ پے لیدہ کوی۔ او د دے ڈبہ شی
چہ پرے وکیل کوی۔ اللہ پاک تہ خیل ولی د پیر دے وے
او د دے اللہ پاک شان کرم نہ دے، چہ ہفتہ خیل ولی پہ
گمراہی کین اچوی۔ بلکہ اللہ پاک د ہفتہ د ظاہرا و باطن
حفاظت کوی۔ او د ہفتہ د سلامتی دیا راکہ ہفتہ تہ د حد و
شرعیہ د حفاظت او متابعت توفیق عطا کوی او د تولد
لوہ خبرہ دا چہ د اس الہی اطاعت اونہی نہ پریز دھن
دا حوالو د سلامتی ضامن وی۔ او پہ ہفتہ د بسط و کشاد او
قرب خداوندی پیر وے وی۔
اللہ پاک فرمائی: « دہ رنگ موندی یوسف علیہ السلام
پہ خیل حفاظت او مدد د بدراہد کیدو نہ محفوظ کٹے۔ بیشک
ہفتہ کھونڈ د مخلص بند یا تو نہ وے بل خائے ارشاد وے۔
۱۰ اے ابلیس! خما پہ مخلص او برگزیدہ بند یا تو بہ نہ ہرگز
غلبہ بیانہ وے۔ حکمہ چہ ہنوی خما توحید خیل قلب او
روح کین خائے کرے دے: او اللہ پاک حضور صلی اللہ
علیہ وسلم تہ خطاب فرمائی: « خما مخلص بند یا نہ
ہیچکل شیطان گمراہ نہ کرے شی۔ حکمہ چہ زہ خیلہ د
ہنوی حفاظت کوم۔ (اللہ پاک د موندو ہم د مخلص بند یا
نہ کیری او د شیطان د گمراہی نہ موندی پہ حفاظت کین کوی۔
آمین)
ہر کل چہ دیو ولی اللہ خدا کے تعالیٰ خیلہ محافظ او

مددگار رہی۔ نبی شیطان پہ ہفہ خہ اترکے شی۔ اوپہ
ہر ماتو کیں ہفہ خرنک غورخید لے شی۔ اللہ و موند تلو
مؤمنانو لہ دامرد تمیل اود نہیں نہ دپہیز کولو توفیتی
راکری۔ او دھفہ خلتور و حافی صحبت مور نصیب کری، چہ
د قبض دپہیزان کن نکلیونونہ لے خلاصہ بیاموند
دے، اوپہ بسط و کشاد بنا د شوے دی، نو ذکر او
عبادت انتہا، تزکیہ نفس، سکون قلب اود بسط چلو دانی
لذات دی۔

مقاله (۵۸) توحید اوفنکے نفس

خپلے ظاہری اوباطنی سترکے دغیر اللہ نہ وارہے، او
صرف دباری تعالیٰ پہ ہستی لے نیجے کری۔ مخلوقا تو نہ
مہ گورے۔ بلکہ خالق اویرور کار تہ اوگورے کہ مخلوقات
مشاہدہ کول غورے، نو ستاد نظر منتہا و د مخلوقا تو
خالق اوصانع وی دپارے ددے چہ دہفہ د عظمت او
صنعت عرفان حاصل کریے۔ او دہفہ پہ توحید پورا
دے۔

زہ پہ تا دا تاکید کوم چہ ددے کا ثبات جھوتو
رطوفونو تہ ہم مہ گورے۔ بلکہ دھفہ غیر فانی اوابدی
ذات مشاہدہ اوکری چہ دزمان و مکان اود جہات د
قید و بند نہ بالکل آزاد اوبالا تڑدے ترخوچہ ستانور
صرف پہ مخلوقا تو بیخ دی نوپہ تاد اللہ تعالیٰ ذات و

صفات د اسرار و کشف نشی کیدے۔ د توحید د جہت پہ
خاطر د فورہ تہ اوجھوتونہ روگور دا نہ شہ۔ نو دہفہ وخت
بہ ستاد زہ پہ سترگہ د اللہ پاک د لوئے فضل جہت پرا
شی۔ او تہ بہ ازلی اوابدی حقائق د نور ایمانی پراسنرا
کین خرنکند اوویجے۔

بیاد توحید نوریہ ستا دباطن نہ ستا پہ ظاہر ہم
اشارند از شی۔ اوستانہ بہ کرامات ظاہریہی۔ خویہ اللہ
یوخل د نظر بنخولونہ پس کہہ بیاپہ غیر اللہ اومخلوقا تو
نظر بنخوے تو تہ بہ د شرک مرتکب لے۔ ستا د زہ پہ
سترگہ بہ پردہ راشی، چہ دھفہ پہ نتیجہ کین بہ نہ د
قبض پہ کیفیت کین اختہ لے۔ اود اسزابہ د دھفہ شرک
اوغیر اللہ کین دھوکید و پوجہ وی۔

بیاجہ تہ اللہ تعالیٰ پہ ذات اوصفات کین یکتا
اوکنرے۔ او دخیل توجہ مرکز ہفہ اوگرخوے۔ دہفہ پہ
فضل و کرم نظر اوساتے۔ خپل نول امیدونہ اوتوقعات
ہفہ سرہ وابستہ کریے۔ او خپل خان دغیر اللہ نہ بیگانہ
کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ د خان تہ نور ہم قریب کری۔ اوتا
تہ بہ مقام صدق کین خانہ د رکری۔ پہ خپلو قما اوسم
نعتونہ بہ د بنا د کری۔ ہر مشکل کین بہ ستا مدد اواعانت
کوی۔ او ہیشہ بہ ستا حافظ اونا سروی۔

نود اللہ پاک ذات دخپلے توجہ د مرکز کولو نہ پس تہ

فانی بغیر اللہ اوباقی باللہ شہ، اودہفہ دمؤمن دپاک لرونہ
مقصود دے۔

مقاله (۵۹) صبر او شکر

انسان تہ پہ ڈوند کین دودہ مختلف قسمہ حالتونہ
پہنچری۔ یا خود دے مصیبتونو کین اختہ وی یا راحت کین
ڈوند تیروی۔ اود اکیفیات د زمانے د حالاتو د تقیرا تو
پہ سبب وی۔ پہ دے وجہ ہر مؤمن تہ کلام اللہ اواحا
نبوی کین تاکید شوے دے۔ چہ دمصیبتونو پہ دوران
کین صبر او توکل خپل دستور جو رکری اوپہ اللہ پاک خپلہ
تکیہ اوساتی۔ اودہفہ تہ دخپلے مشکل کشایی زاری کوی۔ او
پہ صبر اورضا تڑدے مدد اوغورای۔ دہفہ خلاف شکوہ
شکایت نہ کوی اونہ و مخلوقا تو تہ خائے پہ خائے خپل
حاجات پیش کوی۔

کہ راحت وی، نو داسے حالت کین اللہ پاک تاتہ
حکما فرمائی چہ - ہر وخت خما شکر پہ خائے راویہ۔ او
خما ناشکری مہ کوہ - د نعمت شکر صرف تڑدے ہر دور
نہ دی ساتل پکار، بلکہ د نعمت شکر پہ زہ او اعضاؤ
ہم ادا کول پکار دی۔ د زہ شکر داسے چہ دغیر اللہ تسوا
ہم اونہ کوی اوپہ ذات الہی کین جو شی۔ او پہ خپلہ
خاموشہ ژہ ہر وخت د حد و شکر کلمات وظیفہ کری۔
بیاد اعضاؤ شکر داسے، چہ دمنہیا تونہ لے پچ اوساتی۔

اود اللہ تعالیٰ د احکامو تعجیل پیرے اوکری۔

تولے ذریعہ او وسیلے د اللہ پاک پیدا کردہ دی۔ اودہفہ
خالق کل دے۔ ددے وجہ نہ دہفہ حقیقی شکر پہ خائے
راورل پکاری۔ لکہ چہ خوک تعذر راورونکی تہ نظر نہ کوی،
بلکہ د تحفہ دوستونکی یعنی مالک خیال ساتی۔ اودہفہ شکر پہ
ادا کوی۔ نو کوم سہی چہ ظاہر سبب تہ اوکل۔ او حقیقی سبب
الاسباب اوقاضی الحاجات تہ لے توجہ اونہ کوی، نو دہفہ
علم او معرفت ناقص دے۔ اود ایمان حقیقت تہ لے رسائی
نشستہ۔ د قلبی شکر ہم دا تقاضی دہ، چہ حرکات سکنت،
ظاہر اوباطن، منافع اولنات خورہ خیزونہ چہ انسان تہ
حاصل دی، ہفہ قول د اللہ پاک د جانب تہ اوکری۔ اوپہ
ہفہ شکر اوباسی۔

اللہ پاک فرمائی: ہر ہفہ خیز چہ تاسوسہ دے، د
اللہ پاک عطا کردہ دے۔ اوحق سبحانہ فرمائی: اللہ پاک
تاسوتہ خپل ظاہری اوباطنی نعمتونہ مکمل طور سہ د رکری،
دپار ددے، چہ پہ ہفہ شکر اوباسی: اوحق تعالیٰ فرمائی
کہ تاسو د اللہ پاک نعمتونہ شمیرل اوغورای، نو پورہ بہ
لے نہ کہے شی۔ نو بیاد ہفہ ناشکری ولے کوئی۔ نوپہ
مؤمن واجب دی، چہ پہ ژہ د شکر ادا کولو نہ علاوہ پہ
اعضاؤ ہم دخدا لے تعالیٰ شکر ادا کری۔ اود اعضاؤ شکر
دادے، چہ پہ ہفہ د خالق اطاعت اوکری۔ اوپہ ہفہ د

مخلوق تازو دایے اطاعت اونہ کری۔ چہ دھنے نہ دخالقی
نافرمانی ظاہر پیری۔ حکمہ چہ کوم خیر کین د الله نافرمان
وی، ہنہ جائز نہ دے موصل خیر و الله پاک اطاعت
اوددے نہ عداوہ نور قول خیر و نہ د تابع حیثیت لری۔ کہ
مؤمن ددے خلاف کوی۔ نو د صراط مستقیم بہ خاکے
بہ گمراہی کین کینبوی۔

الله پاک فرمائی: «خوگ چہ د الله پاک نازل شوی
آیتونو او احکام مو مطابق حکم اونہ کری، نو ہنہ خلق کافر
دی۔ بل خاکے ارشاد دے: «خوگ چہ د الله تعالیٰ نازل
شوی آیتونو سزا حکم اونہ کری، ہنہ فاسق، ظالم او
گمراہ خلق دی۔ نو ہر مسلمان لہ پکاری۔ کہ مصیبت
وی۔ او کہ راحت، ہنہ لہ دینی آداب ہیرون نہ دی پکار۔
کہ مصیبت وی، نو پہ صبر او توکل د قائم اوسی۔ او کہ
راحت او نعمت وی، نو فسق او مصیبت نہ د جان پیر
کری۔ او پہ ژبہ او اعضا د دخداکے تعالیٰ شکر پہ خاکے
راوری۔ مصیبت کین د دخلقو مخکین د شکایت اظہار
نہ کوی او پہ صبر اور رضا د مشیت الہی سزا موافقت
او کری۔ دھنہ پہ فضل و کرم و کاملہ تکبہ ساقی۔ او ہنہ
تہ د د خپلہ حاجت روایی خواست کوی۔ الله تعالیٰ پہ دے
طریقہ دخپلو انبیا و اولیا و اوریکز یدہ نہ مصیبت نہ
لری کوی۔ او د هغوی مشکل کشائی کوی۔ حکمہ چہ شے

پسے ورج او خزان پسے بہار راخی۔
د قانون قدرت ما تحت دہر خیز د پارہ ضد او انتہا
وی۔ دہنہ رنگ د سختی نہ پس آسانی اود مصیبت نہ پس
راحت لازمی وی۔ خو پہ شرط ددے چہ د الله پاک بہ
ذات واحد کامل توکل او پختہ عقیدہ لری۔ یوحنا پیش
کین راخی چہ صبر کامل ایمان دے۔ او توکل د صبر
روح دے۔ او الله پاک فرمائی: «الله پاک د صابرا نو
ملک دے۔»

د احقیقت ہیرون نہ دی پکار، چہ انبیا لے کرامو
او اولیا لے عطا موتہ لوکے لری د صبر او توکل پہ
برکت حاصلے شوی۔ اود شکر پہ وجہ پہ زیانعت
بنا د شوی۔

نو تہ ہم اخلاص او صداقت سزا د هغوی اتباع او کوی
چہ صراط مستقیم د نصیب شی۔

مقالہ (۶۰) د کتاب الله او سنت رسول الله
اتباع

دیو مؤمن خپل طبعی مادات پوینودل اود شریعت
اتباع (پیروی) کول د سلوک ابتداء دے۔ ددے پس مقدمات
الہیہ سزا موافقت کول د سلوک او چتہ درجہ دے۔ او بیا
د شریعت او حدود د الله متابعت سزا د بشریت تقاضا
پہ حلالہ او جائزہ طریقہ پورے کول د انسانیت د صفاتو

انتہادے او دسیرت او کردار تکمیل۔ حضور صلی الله علیہ
وسلم د بشریت د حلالو او جائزو و تقاضو پورے کولو باوجود
د احکام الہی اتباع کین د امت د پارہ دیوے کا لے نوئے
حیثیت لری۔ دا ہے کاملہ نمونہ (اسوہ حسنہ) چہ د هغوی
الله پاک فرمائی: «کوم خلق چہ د الله درضا طیبکاری۔ او
پہ ورج د قیامت ایمان لری، نو د هغوی د پارہ خمونہ د
نبی و ژوند پو بہترین مثال دے۔»

نو دسیرت د تکمیل د پارہ چہ د بشری تقاضو مشلا
خوراک، خنیاک، لباس، حرکات و سکنات او نکاح پہ
حتل نہ خہ کوسے ہنہ دستن رسول الله د اتباع بہ نیت
کوہ۔ الله پاک فرمائی: «خمونہ پیغمبر چہ پہ کومو خیرونو
تاسو تہ د عمل کولو تلقین کوی، ہنہ کوی او د خہ نہ موچہ
منع کوی نہ هغے نہ منع شی۔ او حق سبحانہ فرمائی: «اسے
نبی! دوی تہ او واید، کہ تاسو الله پاک سزا محبت کوی
نوخا تیری کوی۔ شما پہ پیروی بہ حق تعالیٰ تاسو سزا
محبت کوی۔»

یاد ساتہ، چہ د سنت پہ پیروی کین بہ ستا پہ باطن
کین د الله پاک د توحید او معرفت نور او خلیبی۔ اونہ
بہ د خالقی خدا د پارہ د عمل او تقوی یوہ نمونہ ہے، ظاہر
او باطن کین بہ ستا قول احوال د شریعت ترجمانی کوی،
او خلقی بہ ستا د مصیبت آرزو و منی وی۔ بیا بہ ستا دسیرت

او باطنی امور تعلق براو راست الله پاک سزا لری۔ اود
کشف، حکمت او معرفت مرکز بہ ہے، چہ تہ دے درجہ تہ
اور سے نوئے بہ د حدود شرعی نگہبان لے۔ او افعال الہی
سزا بہ تاتہ موافقت حاصل وی او تاتہ بہ د اتباع سنت۔
نبی و توفیق عطا کرے شی۔

الله پاک فرمائی: «موزر خپل کلام نازل کہ، او ہم موخ
ددے د حفاظت ضامن پور۔ نو الله پاک بہ د گنا ہونہ
ستا حفاظت کوی۔ اود احکام الہی احترام کوی۔ نو د الله
پاک تائید او نصرت بہ ہمیشہ ستا شامل حال وی خو
د طریقہ پہ سیر او سلوک کین تالہ د بشریت د دنیاوی
او ظاہری تقاضو نہ نفرت نہ دے پکار۔ حکمہ چہ د اتقا
انسان سزا ترے دی۔ اود دے نہ گویز کول رہبانیت۔
ان کول دی، چہ ہنہ پہ اسلام کین حرام دے۔»

د جسمانی او بشری تقاضو نہ کہ خوگ پاک دی، نو ہنہ
ملاکے دی۔ نہ چہ انسان۔ نو پہ دے سوچ کول پکار کہ
چہ د بشریت تقاضی د شریعت ما تحت وی حکمہ چہ داد
دعا او سوال پہ صورت کین بندہ بارگاہ الہی تہ لازمیات
نزدے کوی۔ او الله پاک سزا د مؤمن تعلق نہ مضبوط
ولے کہ د بشریت تقاضی د سزا نہ زائے شی، نو ہنہ بہ
فرشتو کین داخل شی۔ او د دنیا نظام بہ درہم برہم شی۔
نو د انسان جائزے تقاضے پہ باطنی امور د ک۔ هرگز

ظہر رسالے نہ دی۔ اور اللہ پاک دھکت مانتی و بشریت
تقاضیہ پہ تاسو کیں پہ دے موجود دی۔ چہ د اللہ پاک نوٹ
نہ پہ بندہ طریقہ فائدے واخلے اور دنیا کیں دحق تعالیٰ پہ
نعمتونو بنا دے۔

د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے « ستامود
دنیا نہ خوشیوں او غمخما نمرکا تہ زیاتے تزدے دی۔ اور
دنیا آرام او اطمینان پہ مانخہ کیں دے۔ نوہی علیہ السلام
تہ د سیرالی اللہ او احکام الہی اتباع سز سز د بشریت
خوشحالی ہم دس کرے۔ شوے۔ اور دے دیوی نعمتونو قبول
کیں ہوی؟ اللہ پاک د حکم مطابق د شکر اظہار او فرمایہ
نواں ہوی اللہ او اولیاء اللہ روحانی نعمتونو سرہ سرہ پہ پشری
نعمتونو ہم بناد وی۔ حکم چہ ہوی دانموتونہ پہ جائزہ طریقہ
استمالوی۔ او ہم پہ دے سیرت انسانی تکمیل بیاموی۔ چہ
د کتاب اللہ اوسنت رسول اللہ پیروی او کرے شو۔

مقالہ (۶۱) د اشیاؤ پہ استعمال کیں دمؤمن
احتیاط

د اللہ پاک د امر او نہی مانتی مؤمن د اشیاؤ پہ قبول
او استعالو لو کیں احتیاط کوی۔ چہ دا ہے نہ چرتہ یو آدم
او مشکوک ہے استعمال کوی۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشاد دے: « مؤمن د اشیاؤ پہ قبولو کیں احتیاط کوئے
وی۔ او منافق لے ہے احتیاط اخستوئے وی۔ اور دنی

کرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے: « کوم ہے چہ تاسو پہ
شک کیں غورخوی، ہنہ پروردی۔ او چہ کوم کیں شک
نہ وی، ہنہ اختیار کریں۔ نو مومن د شریعت پہ اتباع
کیں د استعمال قبولو کیں د توقف او تحقیق نہ
کارا خلی۔ اور لغوی خلاف ہیچ چیز نہ خوبوی۔ ترخو
چہ امر باطن دھے د جواز او قبولیت حکم ورنہ کری۔

کہ مؤمن د ولایت او ابد الیت پہ حالت کیں وی۔ نو
مشیت الہی براہ راست ہنہ تہ دھر خیز د قبولو یارہ کولو
حکم و رکوی۔ اور ابد الیت حالت د فنا لے محض حالت
دے۔ چہ ہنہ صرف د اللہ پاک مشیت دھر خہ د پارہ
حکم و رکوی۔ کہ مشیت الہی بو مومن د بو خیز د قبولو نہ
منع نہ کری، نو واسے خلی۔ او کہ منع لے کری، نو ترک
لے کری۔ اور کیفیت د رمبہی حالت ضد دے۔ حکم چہ
ہنہ حالت کیں توقف غالب وو۔ او چہ ارادے لے ہم پکین
دخل وو۔ لیکن دے حالت کیں سراسر امر الہی غالب دے
او مومن پہ دے حالت کیں د قبولو کنا ہونو نہ محفوظ وی۔
نکہ چہ اللہ پاک فرمائی: « مؤمنو یوسف علیہ السلام دھر
قسم گناہ نہ محفوظو کہ حکم چہ ہنہ د مخلص بندگانو نہ
وو۔»

مؤمن د حرام او مشکوک چیزونو نہ منع کرے شوے
دے۔ او صراط مستقیم ددہ پارہ آسان کرے شوے دے،

دے د اللہ رضا او دھنہ احکاموسرہ موافقت کوی۔ او پہ
ہر حالت کیں د اللہ تعالیٰ رضا جوئی او خوشنودی ددہ
منتھائے مقصود وی۔ ددے نہ اوچت بل حالت نشہ۔ او
دا ولایت انتھادہ۔

د حالت دھنہ اولیاء اللہ او اصحاب کرامو وی، چہ
دانبیائے کرامو پہ نقش و قدم روان وی۔ او دھنوں لے
سنت او طریقت کاملہ اتباع کوی۔ اللہ پاک د پہ موندو
تاسو ہم دے پاکو یزناکانو د پیروی پیرنہ ورنہ او کریں۔
آمین۔

مقالہ (۶۲) محبت او محبوب حقیقی

تہ د ژوند د مشکلات او مصیبتونو پہ وخت کیں ہیشہ
د اللہ پاک خلاف کلہ او شکایت کوے۔ او دھنہ پہ ربوبیت
پہ قسم قسم تورنگوے۔ حالانکہ ہنہ پہ خیلو بند یا نو ذرا
برہم ظلم زیاتے نہ کوی۔ کوم مصیبتونہ او مشکلات چہ
بندہ تہ پینچیری، ہنہ ددہ د خیلو مشرکانہ عقائد و بدو
اعمالو۔ او شریعت د حدودو د ماتولو پہ وجہ وی۔ تہ
پہ دے نہ پوہیے، چہ اللہ تعالیٰ وحدہ لا شریک دے۔
عبادت کیں دشرک نہ کولو سرہ سرہ ہنہ دا ہم غواری،
چہ کوم عشق او محبت دھنہ د پارہ خاص دے۔ ہنہ دغیر
سرہ اونہ کرے شی۔

اللہ پاک فرمائی: « مشرکینو خیل دیوتاگان خیل حاجت

روا جو کرے دی، او ہنوں سرہ دا ہے ژوس محبت ساقی،
چہ ہنہ صرف اللہ تعالیٰ سرہ پکار دے۔ نو کوم محبت،
رغبت او د فدائیت جذبہ چہ د محبوب حقیقی د پارہ خاص
دہ او ہنہ دغیر اللہ او دنیوی مخلوق د پارہ وقف کرے شی
نزدہ نہ ساد مصیبتونو لوئے سبب دے۔ نوکلہ او شکایت
تالہ د خیل مشرکانہ طرز عمل نہ پکار دے، نہ چہ د اللہ
تعالیٰ نہ۔

مصیبتونہ تانہ پہ دے پینچیری، چہ تہ د خیلو عقائد
او اعمالو اصلاح او کرے۔ او د مشرکانہ طرز روش نہ منع
شے۔ اللہ پاک غواری چہ تہ خیل قلب، دماغ ظاہر او باطن
خالص دھنہ د ذات د پارہ وقف کرے۔ او غیر اللہ د خیل
محبت او رغبت مرکز اونہ کرگوے۔

د خدا لے د رضاد پارہ دفس امارہ او مخلوقاتو پیروی
پریردہ، چہ تہ دا ہے او کرے، نو اللہ تعالیٰ بدو پہ خیلو
نعمتونو او بخششونو بناد کری۔ خلق بہ ستا پہ تشریف
شروع شی۔ او اللہ پاک بدو دوار وجہانو پہ خوشحالو سرفراز
کری۔ نو تہ خیل محبت د مخلوقاتو پہ خائے خیل محبوب
حقیقی سرہ اوساتہ۔ حکم دا محبت جاودانی (ہمیشہ) دے
او ہنہ ہستی بل رغبت او توجہ او کرے۔ چہ ساطرف تہ لے
توجہ دے۔ او دھنچا ہوسنی اختیار کرے، چہ تاسرہ دوستی
کوی۔ او ہنچہ چا سرہ ہم کلام شہ، چہ نابلی۔ او د ہنچہ

چالاس کین خپل لاس ورکړه چه تا دکمراه کید ونه چرکوی او پصرط مستقیم ورسوی.

خپل زبړه او دماغ هغه مقدسه هستی طرف ته کړه ، چه ستا باطن د شرک اوفسق نږیاک کوی. ستانفس او ستا جاهل اوسانق دوستان هغه شیطان دی چه تا دسے لاریس نه بد راه کوی. نو ته به ترکومه د مخلوقاتو په ټکي توری تیروولگے. او دنفس په اتباع کین به ترکومه د محبوب حقین نه لریس اوسے. خپل خالق او معبود ته نزدے شه اوبلسانے چه الله پاک هم اول دے. هم اخر دے. هم ظاهر دے، هم باطن دے. د ټولو مخلوقاتو مشکل گشا اورازق صرف هغه دے. ټول احسان بخشش اوسخا دهنه درجانب نه ده. او د زبړونو اطمینان دهنه په محبت اودهنه په ذکر اوفکر کین دے.

الله پاک فرمائی: مشرکان خپلو دیوتاگانو سره داسے محبت کوی، چه هغه صرف الله سره کول پکار دی. خو کوم خلق چه په سچا ایمانداردی ، هغوی خوصرف دالله تعالی سره کلک محبت ساتی. اوحق سبحانہ فرمائی: دایماندارو زبړونو صرف په ذکر الهی آرام بیاموی. اویا دلری چه د زبړونو اطمینان، سکون اوتوانائی دالله په ذکر حاصلیری.

مقاله (۲۱۳) د معرفت یوکه نکتته
ما خوب اوبید، چه زه چا ته وایم " اے انسان! اے

په ظاهر کین دالله دهنه مخلوق هغه سره شریک کونکیه، اواسے مشیت الهی کین خپله ارادے له دخل ورکونکیه، اواسے په باطن کین خپل نفس اماره خپل پروس دکار سره برابروکونکیه. پ زبړ کین توحید اواخلاص پیدا کړه. چه داسے اودیدل، نو یوسرے چه ماسره موجود وو، وکے وټیل. " دا کوم کلام دے، اوددے مقصد خه دے؟ " نو ما جواب ورکړه. چه دا د توحید او شرک میخو کین فرق کول دی. او د معرفت یوکه نکتته ده.

مقاله (۲۱۳) د الهی مرگ اود الهی ژوند خه څیز دے؟

یوکه ویرغ ماته یوکه باریکه مسئل پینه شوه. اوفنس م ددے پریشانی نه خلاصے غوښته. غیبی طور حان د دریافت اوشو چه " ته دے وخت د خپل سکون اواطمینان دپاره خه غواړے؟ " نو ما ورسا ته اوبیل چه زه داسے شریک غواړم، چه هغه کین ژوند نشته. او داسے ژوند غواړم چه هغه مرگ نه لری.

بیامانه ټیوس اوشو، " هغه کوم مرگ دے چه هغه کین ژوند نشته، او هغه کوم ژوند دے چه هغه مرگ نه لری؟ " ما جواب ورکړه. هغه مرگ هغه کین ژوند نشته، هغه کما د خپلو هم جنسو مخلوقاتو نه به تعلقه کیدل دی، چه د هغه مطلب فنا ئی الله کیدل، دغیر الله نه خپل

آسید ونه قطع کول او دباری تعالی هستی سره تے تړل دی.

خا مرگ دنفس اماره خواهشات دی چه زه دالله تعالی درضا اودهنه دارا دتابع شم. اویا داسے ژوند چه هغه کس مرگ نشته، هغه خا د خپل دالم ژوندی اولذواله پروس دکار د فعل اومشیت سره ژوندے پالته کیدل ری. په داشان چه کما وجود دهنه وجود سره ژوندے او قائم شی. اوحما ارادے دهنه دارادے تابع شی. چه ذاتی طور سره نه کما هغه وجود پالته شی اونه م خه ارادے دا هغه ژوند دے چه مرگ له دے کین دخل نشته. اوزه دداسے ژوند خواستکار یم.

خما دا یخین دے چه کما دغه خواهش د ژوند د ټولو خواهشونو نه زیات قیمتی اوعوریز دے.

مقاله (۲۱۵) الله پاک ته د ظلم نسبت کول کفر دے

ته بعضے اوقات د ناموافق حالاتو نه تنگدھے، نو د الله تعالی نه د خفگان اظهار کوی. اواوای، چه الله پاک خما سوال نه قبلیوی. اومصیبتونه رانه نه دفع کوی. نو زه نا. دا ټیویس کوم، چه ته دالله تعالی دریمان لاندے آزاد ے. وکه غلام؟ که ته دا اووای چه زه آزاد یم. نو کافر شوے، ځکه چه دا د شریعت نه انکار دے. اوکه دا

دا اووای چه غلام یم. اوهم دامؤمن بندله له وټیل پکار دی. نویاتانه دا تقاضا کیدے شی چه ایمان اوتوکل سره په الله تعالی کامله تکیه اوسا ته. اوبوله پیسے هغه ته د حاجت روابی خواست کوی.

الله پاک فرمائی: " کما په درگاه کین خپل حاجات اوضروریات پیش کوی. زه به ستا دعا گانے قبولم نو تا له نږدی پکار، چه هروخت دالله تعالی په فضل وکریم او مدد کین شک شپه کوی اومه داکو چه د مصیبت اوتکلیف په وخت کین ظلم اوزیاتوی دالله پاک مقدس ذات ته منسوب کړے. کله چه داسے اوشی، چه دنده د حاجاتو پوسرا کولو کین تا خبر راشی، نو دے کین دالله تعالی خه مصلحت وی. تاله نه دی پکار، چه ے قراره شه اوبه الله پاک الزام اونگوسے. ځکه چه دے عقیدے سره الله پاک ته د ظلم نسبت راخی، اوداسر کما کفر دے حالانکه هغه په خپلو بندیانو همیشه مهربانه دے. او ذرک بر ظلم زیاتے هم پرے نه کوی.

د تیر دنیا شوی قومونو په حقله الله پاک فرمائی: مونږ په هغوی ظلم نه کوی. بلکه هغوی پخپله دشرک او کفر په وجه په خپلو خا نو ظلم اوزیاتے کول. اوهغوی ته چه کوم عذاب ورکړے شو، دا د هغوی دخپلو بندانو نتیجه وه. " نو تاسو دالله تعالی دناراضه کیدو اودهنه

۱۱۰ الغیب

خلاف شکایت کو لو نہ پریھیز اوکری۔ او دھنہ پہ اضاو
 هرگز اعتراض مہ کوئی۔ دھنہ پہ نعمت شکر او باسی او
 دھنہ رضا سے موافقت اختیار کری۔ او دھنہ خواہشات
 نفسانی پروری پرین دگی۔ چہ د خداے د خفگان او غضب
 باعث وی۔ بلکہ صدق او خلوص سے د اللہ پاک پہ حضور
 کن حواست کوئی۔ او پہ صبر دھنہ د فضل و کرم امید او
 اوسو۔

پہ ہر حالت کن د نفس د اطاعت نہ پریھیز کوئی۔
 حکم چہ نفس ستا او د اللہ دشمن دے۔ نو د ظلم او زیاتی
 اللہ پاک تہ د منسوب کولو پہ جائے بہتر د داد، چہ تہ
 دا خیل نفس تہ منسوب کرے او بیا د خیلو بہ اعتدالو پہ
 اصلاح کنی کوشش دا واغلے، نو تقوی اختیار کرے۔ او د اللہ
 تعالیٰ د امر فرمانبرداری۔ د شریعت د حدود و احترام او کرے
 توکل علی اللہ ہیج کلمہ مہ پریردہ او نفس تہ د اللہ پاک دا
 ارشاد دیدا کرے چہ اللہ تعالیٰ پہ وے تاسولہ عذاب کرے
 کہ تاسو پہ ہنہ بقین اوسانی، او دھنہ شکر پہ جائے راویا:
 اللہ پاک فرمائی: "کوم عذاب چہ پہ بندیاں راوی، دھنہ
 وجہ دھنوی خیلہ بد عملی وی۔ بیشک چہ اللہ تعالیٰ پہ
 خیلو بندیاں نو زور زیاتی نہ کوئی۔ نو د اللہ پاک درسامندی
 دپارہ د خیل نفس مخالف شہ او د خرابو ترغیباً نو نہ کرے
 او کرے۔ حکم چہ د اللہ تعالیٰ پہ دشمنان کنی د شیطان تہ

فتوح ۲۲۱ الغیب

پس نفس د انسان لوئے دشمن دے چہ ہنہ بنی آدم د
 صراط مستقیم تہ بد راہہ کوئی۔

اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابون کنی بقولوا نبیا ئے کرامو
 تہ ارشاد فرمائے دے چہ ہنوی خیل امتونہ د نفس امارہ
 د اتباع تہ منع کری۔ حکم چہ د اللہ پاک خفی او کما حقہ
 بد توین محرم دے۔ اللہ پاک و موین او تاسو د نفس او شیطان
 د قتل نہ پہ امان کری۔ آمین۔

مقالہ (۲۲) اللہ پاک تہ د دعا غوثیتو تالکین
 دا سے ہیکلہ مہ واپہ، چہ زہ بہ د اللہ پاک تہ سوال نہ
 کوم، حکم کہ سوال کول عیب ناک دی، نو مخلوقا تہ نہ چہ
 د خالی او پروردگار تہ۔ د اللہ تعالیٰ تہ د خیلو تلوچا چو تلو
 سوال کوئے۔ او پرلہ سے سوال کول دیندہ دپارہ د سعادت او
 نیک بختی باعث دے۔ او د توحید او ایمان او اخو ثبوت
 دے۔ نو د خیل ہر ضرورت دپارہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور
 کنی سوال کوئے، حکم چہ د دنیا او عقبی سعادت پہ دے
 کنی دے۔

کہ ستا غوثیتے شوے خیر د اللہ تعالیٰ پہ علم کنی
 ستا دپارہ فائدہ مند وی۔ او د راحت او ترقی باعث وی
 نو ہنہ بہ ضرورت تہ رہی او کہ پہ ہنہ کنی د علم الہی
 مطابق ستا دپارہ نقصان وی نو ہنہ بہ تانت حاصل تھی
 بہر حال تالہ نہ دی پکار چہ د فضل الہی خلاف شکایت

فتوح ۲۲۲ الغیب

حرف پہ ژبہ راویے۔ نو د خیل ہر حاجت دپارہ د اللہ پاک
 پہ حمنوس کنی پہ دے سوال کوئے چہ اللہ پاک د سوال
 کو لو حکم کرے دے۔ او بندہ تہ دے پرلہ سے دعا کولو تالکین
 فرمائے دے۔ حق سبحانہ فرمائی: "خما پہ بارگاہ کنی دعا
 کوئی زہ بہ ستا دعا قبولم و او اللہ پاک فرمائی: "د اللہ تم
 نہ دھنہ فضل غوارگی۔ بل جائے ارشاد دے "زہ خیلو
 بندیاں تہ دیر قریب ہم۔ کہ چہ خوک سوال کرے ما یادیوی
 نو زہ دھنہ دعا قبولم۔"

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی: "پہ اللہ پاک
 دعا د قبولید یقین لری۔ او سوال ترے کوئی۔" او د اہم
 مہ واپہ چہ زہ د اللہ پاک تہ سوال کوم، خو ہنہ تے قبولی
 نہ۔ نو بیا بہ ترے سوال نہ کوم۔ حکم چہ د سے وئیل
 کفر دے۔ د بندہ بعضے وقت دعا نہ قبولید و وجہ ہم
 ما بیان کرے دے۔ چہ یا خود بندہ دپارہ ہنہ حرام کرے
 یا پکشی دھنہ دپارہ خہ ضرر پریت وی۔ حقیقت حال
 صرف عالم الغیب اللہ تعالیٰ پیڑنی۔ د دے وچہ نہ کفر
 او انکار کلمات پہ ژبہ راویں نہ دی پکار۔ کہ ستا بعضے
 سوالونہ سمدستی قبول تھی نو دنیا او عقبی دواوی کنی
 پہ دھنہ لوئے اجر بیاموے۔

پہ عامو او رو کنی بہ ستا دپارہ آسانی پیدا کرے
 شی۔ کہ تہ قرض دارے۔ نو قرض خواہ بہ درنہ پہ سختی

فتوح ۲۲۳ الغیب

سرخ د مطالعیر نہ منع کرے شی۔ او ستا دپارہ بہ دھر
 قسم رعایت پیدا کرے شی۔ حکم چہ رحیم، کریم، مہی او
 مغنی د اللہ پاک صفاتی نومونہ دی۔ نو د خیل فضل او کرم۔
 نہ ہنہ خوک نا امیدہ کوئی نہ۔ او یاد ستا بل بگاردی چہ د
 درگاہ الہی نہ بندہ تہ د سوال کولو اجر ضروری رہی۔ او
 کہ بعضے اوقات د فائدہ دنیا کنی ورنہ کہے شی۔ نو
 دے بدلہ بہ آخرت کنی ضرور و رکولے شی۔

حدیث شریف دے، چہ، د قیامت پہ سرخ پہ مومن
 پہ خیل عملنا مہ کنی دا سے نیکی اوویں، چہ ہنہ بہ دنیا
 کنی نہ کرے وی او نہ بہ تے پیڑنی۔ دھنہ تہ بہ تپوس
 اوشی، چہ تہ دانیکی پیڑنے؟ نو مومن بہ اووانی چہ
 نہ۔ د انیکی خما دپارہ دکوم جائے نہ راویے شوی
 دی بیا بہ ہنہ تہ او نبودے شی۔ چہ د انیکی ستا دھنہ
 سوالونو او دعا کانو جزا دے۔ چہ تاد دنیا کنی غوثیتے دے۔
 او د خہ مصلحت پہ بنا قبولے شوے نہ وے۔"

دومرغ لوبہ جزا بہ مومن تہ بہ دے وجہ ورکیدے
 شی، چہ ہنہ د اللہ تعالیٰ تہ د سوال کولو کامل یقین لری۔
 او د خیل ہر حاجت مرکزے صرف ذات الہی کنی
 او دا د سیرت انسانی ہنہ اوچت صفات دی، چہ
 د دے پہ وجہ بہ ہنہ تہ نہ صرف پہ دنیا کنی بلکہ
 عقبی کنی ہم اجر عظیم ورکیدے شی۔

مقالہ (۶۷) د نفس مجاہدہ

قرآن اوحیٰ پڑھنے د نفس د مجاہدے د پیرتائید راغیلے دے۔ کہ تہ د نفس خلاف جہاد اوکریے او مغلوبے تہ ہم کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ پہ بوجھے ذریعہ نفس لہ دوبارہ پہ تاغلبہ او او اقتدار ورکری۔ د پارہ ددے چہ ریاضت او مجاہدے تہ ستا مخد شی، او خپل نفس سرچ پہ جنگ تہ چہ متاعزم او ایمان د پریمی تہ زیات قوی شی۔ او محبتیں د پارہ د شیطان د پارہ ستا پہ گمراہ کولو کنبں خہ گنجائش پاتے تھی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: تہ مونی ددہوکی جہاد تہ لوئے جہاد تہ راغلو۔ مگوا د نفس جہاد تہ لوئے جہاد او فرمایہ۔ او د تویے جہاد تہ دے پہ مقابلہ کنبں ویکے اوکریے۔ نو د لوئے جہاد تہ مراد د نفس مجاہدہ، عبادت او ریاضت دے۔ اللہ پاک حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ فرمائی: ۱۰۰ پیغمبر! د خپل پرور د کار عبادت تراخری د مہ کوئے تہ کنبں د عبادت د ہمیشگی حکم دے۔ او ددے عبادت بہترین صورت د نفس مجاہدہ دے۔ حکم چہ نفس لذتوں کنبں آختہ شی، نو د عبادتو تہ غفلت اختیار کری۔ کہ خوک دا اعتراض اوکری او وائی۔ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم پاک نفس خنگہ د عبادتو تہ غفلت اختیار ولے شی۔

چہ ہنوی تہ د نفس د مجاہدے د تاکید کولو ضرورت پینن شو۔ حکم چہ صل خو خہ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ہیچ ارشاد ہم دمنشائی الہی خلاف تہ وو۔ کہ چہ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ جونی نئی د خپل خواہش تہ ہیچ تہ وائی۔ بلکہ د ہنہ ہرہ خبرہ وئی وی چہ ہنہ تہ لیر لے شوے وی۔ نو ددے اعتراض جواب دادے چہ د ایسے خطاب د شریعت د تعلیم و تدریس پورہ طریقہ دے۔ کہنی خطاب حقیقت کنبں دومرہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ذات تہ تہ دے۔ خود مرچ چہ د ائت افراد تہ دے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ چہ کوم احکام صادر شوی دی۔ د ہنہ حقیقی مدعا امت مخاطب کول او د امور شرعیہ تاکید کول دی۔ کہنی حقیقت دادے، چہ اللہ پاک نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ پہ نفس او خواہش مکملہ غلبہ ورکریے وے۔ او د اسکا افراد ہر وقت د نفس د مجاہدہ حاجت مند دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ د نفس مجاہدہ ضرورت تہ وو۔ نو مؤمن چہ د نفس مجاہدہ راواخلی۔ او د شریعت پہ اتباع کنبں نفس مغلوب کری۔ نو اللہ تعالیٰ ہنہ د دوار چھا تو پہ بنو نعتونو بناد کری۔ او پہ جنت کنبں اوچتے دیرے و س کری۔

اللہ پاک فرمائی: ۱۰ کوم سرے چہ د حشر پورخ د خپل پرور د کار د پیشی تہ او ویریدہ۔ او نفس تہ د خلاف شریعت

خراہشا تو د پیروی تہ محفوظ کہ۔ نو د ہنہ تکا و نرہ یقینا جنت دے۔ نو ہرکے چہ د مؤمن د قدری خاے جنت دے چہ ہنہ تہ د خدا تہ پہ دیدار بناد شی۔ نو بیا ہنہ غیرت تہ د رجوع کولو او دنیا تہ د میلان کولو نہ پیرا دے۔ او حکم چہ دنیا کنبں د احکام الہی پہ پیروی کنبں ہنہ د نفس آثار د خواہشاتو تہ پرہیز کری۔ دغہ رنگ پہ اللہ تعالیٰ پجنت کنبں د ہنہ د تقویٰ پہ خاطر جزا ورکلو کنبں ہم ہنہ پرتماؤتم او بہ حسابہ نعمتونو مور کری۔

د دے برعکس کا فران او مشرکان چہ دنیا کنبں فسق و فجور کنبں آختہ وی۔ نو د نفس د اتباع پہ وجہ بہ ہنوی د دوزخ پہ سخت عذاب کنبں گیر وی۔ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ مسلمانو! تا سود ہنہ اور تہ خان بچ کری۔ کوم چہ د کا فرو د پارہ تیار شوے دے۔ او ہمیشہ بہ پہ ہنہ کنبں سوزی۔ نو د حشر پہ ورخ بہ د کا فرو او فاسق فاجر مخلوق د پارہ قسم قسم عذابونہ وی، حکم چہ دوی دنیا کنبں د احکام الہی د اتباع نہ چہ کوئی۔ او د نفس د خواہشاتو پہ پیوستر کو پیروی کری۔ نو حکم اللہ پاک فرمائی: ۱۰ لے نبی! تا ہنہ خلق اور تہ لیدہ، چہ ہنوی خپل نفس خپل معبود جوہ کریے وے۔

اللہ پاک بہ مجاہدہ کونکو مؤمنانو تہ جنت کنبں ہر وخت لوئے لوئے او تازہ تازہ نعمتونہ و س کری۔ او د خاطر

او عزت بہ د دوی پہ دے وجہ کولے شی، چہ دنیا کنبں دوی د نفس خلاف جہاد کولو۔ او ہنہ د احکام الہی تابع کریے وے۔ او ددے ارشاد نبوی چہ د دنیا د آخرت پتہ دے۔ ہم دہنہ معنی دی۔

مقالہ (۶۸) اللہ پاک ہرہ ورخ پہ پیروی شان کنبں دے

د پر عالمان او مطالب قرآن کنبں فکر کونکی ددے آیت: ۱۰ لکن یوم یوفی ثوابہ (ہرہ ورخ ہنہ پہ پیروی شان کنبں دے) پہ حقیقی معنی پورہ تہ دی۔ ددے اصل مفہوم دادے، چہ بول مخلوقات خواہ ہنہ ہر نیخ سرے تعلق لگا، پہ ہر حالت کنبں فانی او زوال موند وکی دے۔ او پر عارضی او ہنگامی ژوند لری۔ لیکن د مخلوقات برعکس د خالق کائنات د اشان دے، چہ ہنہ حق و قیوم دے۔ دانشی او ابدی دے۔ او نہ صرف ذات سرہ، بلکہ خیلوصفا توستر ہم ہمیشہ باقی او پائندہ دے۔ د ہنہ حیاتی قوت او اختیار ہرہ ورخ پہ ترقی دے لیکن زوال او تنزل ورلہ ہرگز نشنہ دغہ رنگ دانہ پاک احکام او ارادے ورخ پہ ورخ پہ قوت او اشکین زیادتے کری، لیکن ضعف (کمزورک) ورلہ ہیچ کله نشنہ۔

ہرکے چہ اللہ تعالیٰ د بندہ دعا قبولی او د ہنہ ہنہ خیزونہ ہنہ تہ عطا کری۔ نو ہنہ سرہ د اللہ تعالیٰ ارادہ

ما تپیری نہ۔ اور نہ دھنڈ دھنڈ خدایہ رزنی کیری۔
 مخلوق تو دپارے چہ کوم مقدرات دازل نہ مقصدی نودعلم
 الہی مطابق پہ خپل وخت ہنہ حاجات اورادونہ پورے
 کیری۔ بہرحال ددعا کو نکو ضروریات پورے کیدل ہم د
 احکام الہی ماتحت وی۔ او پہ دے ہم پوہیدل پکاری
 چہ عقیل کیں جنت دا خلیل ہم دعلم اوکرم الہی ماتحت
 دی۔

حدیث شریف دے تچہ بی عائشہ رضی اللہ عنہا د
 نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم نہ تپوس اوکے چہ جنت
 کیں بہ خلق بعض دخپلو تیکو اعمال وچہ داخپری اوکے
 نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ او فرمائیل چہ نہ۔
 بلکہ د اللہ پاک بہ رحمت او بخشش بہ جنت کیں داخپری
 نو حضرت عائشہ ۳ تریے تپوس اوکرو چہ یا رسول اللہ!
 تاسو بہ ہم نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ
 او فرمائیل چہ ہو زہ بہ ہم نہ، مگر خدا نے پر رحمت
 ددغہ وخت حضور صلی اللہ علیہ وسلم خپل لاس مبارک پہ
 خپل سر لہیکہ او داد دے دپارے چہ اللہ پاک خپلو حکامو
 ارادو کیں د مخلوقات تا بع نہ دے۔ ہنہ چہ خدایہ
 ہنہ کوی۔ دھنہ نہ خپلو تپوس کوکے نشتہ۔ او دیانو
 نہ بہ د احکام الہی تپوس کو لے شی۔
 د عرش نہ داخلہ تر تخت العزیز پورے ہوں مخلوقات

دھنہ پیدا کردہ دی۔ او پہ خوبہ او نا خوبہ ہر حالت کیں
 دھنڈ فرمائیل دی۔ اللہ پاک ذمائی۔ د اللہ نہ سوا دکائناتو
 خوک خالق او مختار شہتہ؟ (یعنی نشتہ) اوحق سبحان فرمائی
 د اللہ نہ سوا خوک معبود او مسجود شہتہ؟ او اللہ نہ ووجل
 فرمائی۔ تہ د اللہ برابر او ہنام خوک پیڑے؟
 اللہ پاک فرمائی: ۱۰۱۰ پیڑیہ اتہ او ابہ چہ اے مالک
 الملک تہ چہ خوک غوابے، ہنڈ تہ ملک او سلطنت عطا
 کوہے، او دچا نہ چہ غوابے، سلطنت اخڈے۔ تہ چہ چا تخراب
 عزت ورتے۔ او خوک چہ غوابے ذلیل کوہے۔ عزت
 اور فروزی صرف ستا پہ لاس کیں دہ۔ تہ بیشکہ پہ
 ہر خیز حاکم او مختارے۔ تہ چہ چا تخرابے عہد
 رزق عطا کوہے۔ پہ مخلوق تو حقیقی او مستقل حکومت
 صرف تانہ حاصل دے۔

**مقالہ (۶۹) د اللہ پاک نہ دکومو خیز نو
 غوبتل پکاری؟**

کہ تہ د اللہ پاک پہ حضور کیں سوال کوہے۔ نو دخپلو
 تپوس کنا ہونو دپارے د مغفرت او دراتلونکی وخت کنا ہونو
 نہ دچہ کیدو سوال کوہے۔ او دھنہ نہ دطاعت او عبادت د
 ہیشکے، د امر و نہی د تعمیل، پہ مشیت خداوندی د
 رضامندی، پہ مصیبتوں د سہم کولو، د خدا نو نعمتوں او د
 رزق دزیاتی، پہ نعمتوں د شکر، د ایمان د سلامتی سزا د

مرتبہ او پہ وسخ دقیامت د انبیاء، صدیقینو، شہداء
 صالحینو او اولیاء اللہ پہ ولہ کیں د پاسیدو دعا غوابے۔
 لکھ چہ دا یولوسے سعادت دے۔ خپل قول معاملات سزا
 اللہ نقلی تہ او سپارے۔ او خپلہ ہنہ کیں ہیچ قسم دخل
 مہ کوہے۔

د حضرت عمر رضی اللہ عنہ متعلق روایت دے۔ چہ
 ہونو فرمائیلے دی: ماتہ پہ دے خبرے پروانستہ، چہ
 پہ ماصبا پہ کوم حالت کیں رانی۔ آیا داسے حالت بہ وی؟
 چہ زہ بہ نے نہ گنہم، یاد اسے حالت بہ وی، چہ
 زہ بہ نے خونیم لکھ چہ زہ نہ پوہیریم، چہ د علم الہی
 ماتحت خما دپارے بہتری پہ کوم حالت بہ وی، چہ زہ بہ
 نے خونیم۔ لکھ چہ زہ نہ پوہیریم، چہ د علم الہی ماتحت
 خما دپارے بہتری پہ کوم حالت کیں دے۔ نو ما خپل
 موجودہ او راتلونکی معاملات اللہ پاک تہ او سپارل چہ
 ہنہ بہترین دوست او بہترین حافظ او ناصر دے۔
 دا الفاظ حضرت عمر ۳ د اللہ پاک پہ تدبیر رضامندی
 او دھنہ پہ حکم د کامل اطمینان پہ بناء ارشاد فرمائیل:
 دنہ یانود ناقص او محدود علم او پہ معمول واقعاتود
 پریشاند کیدو۔ پہ باعث اللہ پاک تنبیہ فرمائی: مسلمانانو
 جہاد پہ تاسو فرض شوئے دے۔ حالانکہ ہنہ تاسو نہ د
 آرام طلبی پہ وجہ نہ نہ پکاری۔ عین ممکنہ دے، چہ

کوم خیز تاسو بنہ نہ کتری، ہنہ کیں ستاسود سپارے
 بے خبری وی۔ نو دخیر او شر حقیقت عالم الغیب اللہ
 پاک پڑی۔ تاسو نہ پڑی۔ نو تہ دھنہ وخت د تسلیم
 او رضا طریقہ اختیار کرے ترخو چہ د نفس امارہ دلاخونہ
 ازاد نہ شے۔ اورضائے الہی سرے موافقت اختیار نہ کرے
 یا بہ ستا ذاتی خواہشات او ارادے بھوشی۔ او دبتول
 کائنات نہ بہ ستا تعلق قطع شی۔ او صرف پوخدا اے سرے
 بہ باقی پلے شی۔ او ہم د، د توحید مقام دے۔ چہ ستا
 زہ د اللہ پاک پہ محبت معمورہ شی۔ او اللہ طلب او ووجل
 ستا نصب العین شی۔

دے حالت کیں بہ پروس دکار تا پہ دنیاوی نعمتون
 بناد کری۔ او تہ بہ دھنہ شکر گزار شے۔ او دھنہ شیت
 سرے د موافقت پہ وجہ بہ دھنہ د عطا کرے شوی رزق
 عملاً احترام کوہے۔ یا کہ دیوی ژوند کیں پہ تاخہ تنگ
 حالی راشی۔ نو تہ بہ دخپل پروس دکار نہ ناراض نہ نے۔
 او پہ ہنہ بہ د رزق نہ ورتکولو الزام نہ لکوسے۔ لکھ چہ
 د یومؤمن او مؤحد پہ حیثیت بہ تہ دخپل خواہش او
 ارادے نہ کنارے کش نے۔ او خپل معاملات بہ د اللہ پاک
 تہ سپارے وی او د: وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ. تاسو
 بہ خدے نہ غوابی مگر ہنہ چہ اللہ پاک غوابی ماتحت
 ستا دعا او سوال صرف د امر الہی اطاعت کول وی۔

مقالہ (۷) پہ خیلو نیکو غور نہ دے پکار
 ستا پہ خیلو نیکو غور کول او دھف خیل نفس متہ
 نسبت کول او پہ خلق خدا کین پہ خیلہ راستبازی فن کول
 ظاہر شرک او گمراہی ۷۵۔ حالانکہ داخر کندہ حقیقت
 دے چہ پہ صراط مستقیم تلل او دیکھی توفیق موندل د
 اللہ پاک پہ تائید او فضل او کم مخصوصی۔ دے دے عین
 کہ یو سہے د کفر او شرک او قسما تم کنا ہونہ پچ کپری
 بزغہ ہم سراسر د اللہ پاک د تائید او امداد پہ وجہ وی۔
 نو بیاتہ د اللہ تعالیٰ د تائید او مدد پہ اقرار کول کین ولے د
 بخل نہ کارا اخل۔ او نیکی کول او دہئی نہ پچ کیدل ولے
 خیل نفس تہ منسوب کولے۔ حالانکہ لو لے جلیل القدر انبیاء
 او اولیاء اللہ بہ ہم ہمیشہ داوئیل چہ : لا کؤل و لا کؤل
 الا باللہ العلی العظیم۔ یعنی د اللہ تعالیٰ دا حکا مود تعین
 او دمنہیا تو نہ پچ کیدو توفیق صرف د اللہ پاک پہ تائید
 او نصرت دے۔
 نو تالہ پکار دی، چہ نیکی، تقویٰ اور استبازی د
 اللہ پاک د جانبانہ او گتہ۔ او ہدی او کناہ خیل نفس
 اتارہ تہ منسوب کرے۔ حکمہ چہ کنا ہونو چرہ ہمد غہ
 دہ۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « نیک عمل
 کوئی او نیک عملی توفیق د اللہ پاک نہ غوا پئی۔ کنا ہونو
 نہ پچ اوسی۔ او کنا ہونو نہ پچ کیدو د پارہ نفس اتارہ

مغلوب کرے۔ د خیل پرور د کار نزدیکت طلب کپری۔ او د
 اللہ پاک فرمان بردار اور راست باز چرہ شی۔
 نو کم سہے چہ پہ مشیتا اللہ کین دکوم دستوری
 عمل دیارہ پیدا شوے دے، ہم ہفہ عمل دھنہ دیارہ آسان
 کرے شوے دے۔ او ہفہ د ہفہ پہ پیروی مامور دے۔
مقالہ (۸) د پیر او مرید راترو نیاز
 طریقت او حقیقت کین ستا دوہ حالتونہ ممکن کیدے
 شی۔ یا بہ تہ مرید کے یا صاحب مراد۔ کہ تہ مرید کے
 نو یا خو پہ تا یو دروند بار او دشمنیتا دیرہ لویہ ذمہ واری
 پر تہ دہ۔ حکمہ چہ تہ لا اوس صد اقت او حقیقت دلارے
 طالب او محتاج کے۔ او طالب لہ دیر محتاج، مشقت، ریاست
 او مجاہدہ کول وی۔ حتیٰ چہ ہفہ خیل مقصود او مطالب
 تہ اورسی۔
 د طریقت پہ لا کین تالہ مناسب نہ دی چہ پہ مصیبت
 او مشکلات تو داویلا شروع کرے۔ او د اللہ پاک خلاف شکایت
 او فریاد راواخلے۔ تہ بہ دصبر او تحمل نہ کارا خیلے او استقلال
 سرہ بہ پہ صراط مستقیم قائم اوسے۔ تہ دے چہ مصیبتونہ
 تانہ رفع کرے شی۔ او خیل مقصود تہ اورسے۔ نو د طریقت
 پہ لا کین مصیبتونہ او مشکلات پہ حقیقت کین ستا
 باطن تزکیہ روحانی درجا تو بلندی او دخلتو دا احتیاج نہ
 خلاصی دے۔

او کہ تہ صاحب مراد کے۔ او پہ تا اقات وارد کپری
 نو دھف امانت و خلاف ہم پہ اللہ تعالیٰ تہمت مہ نکوی
 او شکایت مہ کرے حکمہ چہ اللہ پاک پہ ما تارہ اولیاء اللہ کلہ پہ دے
 وجہ ہم مصیبتونہ نازلوی چہ دھنوی دیجہ او چہ کپری
 اور روحانی قوت کے زیات کپری۔ نو د صاحب مراد کیدو پہ
 صورت کین ہم ستا د مصیبتونہ د اللہ تعالیٰ دا منشاوی،
 چہ ہفہ ستا درجہ اولیاؤ او اہد اوسو پوکری۔ او تا خپل
 خان تہ نور ہم قریب کپری۔
 آیا تہ دا خوبنوی، چہ تا دا اولیاء اللہ او اہد الو نہ
 بے تعلق کپری، او د فاسق او غافل خلقو پہ دلہ کین د
 شامل کپری۔ کہ تہ دا چنو درجونہ غفلت ہم او کپے، نو
 اللہ تعالیٰ ہرگز دانہ خوبنوی، چہ تہ دھنہ نہ محروم
 کپری، اللہ پاک فرمائی : « ستاسو پہ بہترنگ او فلاح و بہبود
 اللہ تعالیٰ نہ پوہیری۔ او تاسونہ پوہیری »۔
 بیا کہ تہ دا اووا تہ چہ ابتلاء خود طالب او مرید د
 پارہ پکاروی، چہ د طریقت د لاومبتدی وی، نہ چہ د
 صاحب مراد دیارہ چہ صاحب مقصود دے۔ نو د دے
 جواب دادے۔ چہ د صاحب مراد ابتلاء خہ کلہ نہ دے
 بلکہ نادرا وقت شے دے۔ دے کین دھیا اختلاف نشت
 چہ د قولونہ زیاتہ ابتلاء پہ برگزیدہ انبیاء را اخلہ دہ د ابراہیم
 علیہ السلام واقعات او گورگی۔ بیا د حضور صلی اللہ علیہ وسلم

پہ مصیبتونہ نظر او کپری چہ دھنوی ابتلا شو مراد
 بختہ وے۔
 حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « شومرہ چہ
 زہ د اللہ پاک پہ دین کین ویرولے شوے ہم۔ دومرہ ہجورک
 نہ دے ویرولے شوے۔ او سومرہ چہ ماد اللہ پاک پہ اطاعت
 او امر کین د کفارونہ تکلیف بیا موندے دے، دومرہ ہیا
 نہ دے بیا موندے۔ بیشکہ دین پہ خدمت کین مسلسل
 دیرش ویٹے او شے پہ ماد ایسے تیرے شوے دی چہ دھف
 دوران کین ما تہ دومرہ طعام را کپے شوے دے چہ د
 بدل رہن پہ ترخ کین بہ پستیدے شو۔ او دہہ حالت کما د
 نورو منکرہ ہم وو۔
 دینی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « د انبیاء
 پہ دلہ زیات مصیبتونہ او ازما نشونہ نازلیری۔ بیا د غصہ د
 پہ درجہ پہ نورو بندگان خدا ابتلاء را اخی : او رسول اللہ
 صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « زہ ستاسو تولونہ زیات
 د اللہ پاک پتیرندونکے ہم او دھنہ ویریدونکے » دے
 نہ معلومہ شوہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د صاحب
 مراد کیدو باوجود پہ ابتلاء کین اچولے شوے وو۔ او دا
 ابتلاء او د اللہ پاک نہ دیرہ، د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
 د وجود او چتو لو او د قرب خداوندی پہ فرض وے۔ حکمہ چہ
 دنیا د آخرت پچے دے۔ او د انبیاء او اولیاء اللہ کار پہ

ابتلاء صبر کول، مشیت الہی سرخ موافقت کولی اود تسلیم اور رضا اور اختیار اول وی۔ بیا تہے مصیبت لرے کرے شی، پر دیدار الہی بنا د کرے شی۔ اوعقبی کیں پہ درجات عالیہ سرخراز کرے شی۔

نو دا صغہ شوہ، چہ دُنیا کیں دھر صاحب مراد د پارہ ابتلاء لازمی نہ دہ۔ اونہ داغہ کلّیہ گر کیدے شی۔ بکد اللہ پاک د خیل حکمت بالغہ ما تحت چاسوہ چہ عواری، دا معاملہ کوی۔

مقاله (۷۲) بازارونہ اود خداے د بندیاؤں قسمونہ

دخدائے پہ مخلوق کیں دینی، روحانی او باطنی لحاظ سرہ د بنیاد مو مختلفہ درجے وی۔ نو خلق چہ کوم عمل کوی، ہنہ دخیل روحانی او باطنی کیفیت او صلاحیت مطابق کوی، او پہ ہر عمل کیں د ہنوی نیت، خواہش او نقطہ نظر جدا جدا وی، چہ د ہنہ پہ بنا ہنوی تہ اجر و ثواب یا عذاب و رکولے شی۔

کوم خلق چہ بازارونہ تہ شی، د ہنوی ارادے او تمسرات جدا جدا وی، پہ دے لحاظ سرہ د ہنوی خو قسمونہ دی۔ دے کیں یو قسم ہنہ دی، چہ ہرکد بازار کیں داخل شی۔ او لذت او شہوت کیں اختہ کونکی خیزونہ اویں، نو پہ ہنہ کیں ورکبیو شی اود دغے اشیاؤ دکشش او جاذبیت پہ وجہ

پہ ہنہ کیں محوشی۔ نو دا خلق دے خیزونہ سرہ د ہنہ ذریعہ اوتری، چہ جائز او ناجائز نہ گوری۔ خود ہنہ پہ حاصل کونکی مصروف شی۔ اوفت کونکی پر یو شی۔ دوسے لذت تان کواوشہوت تان کوا خیزونہ نظارہ د ہنوی د پارہ گمراہ کن اود دین اوعبادت نہ ددوی لرے کونکی وی۔ نو دغہ شان دغہ نفس امارہ پہ پیرد کیں داغہ تعالیٰ داطاعت نہ لرے شی۔ مگر دچہ اللہ پاک دغہ تہ پہ خیل فضل و کرم د نفس دشمنونہ اود لذتونونہ د پریہیز توشیح ورکری۔ اوسلامت پاتے شی۔

بازارتہ تلونک کیں دویم قسم خلق ہنہ دی چہ ہنوی د لذت او شہوت خیزونہ اویں، نو ہنہ دغفلت او گمراہی موجب کنری۔ دا عقل د عقل او شعور خاوندان دی۔ اودین پلہ رجوع کونکی دی۔ د شریعت اتباع صبر او تحمل سرہ کوی۔ دا خلق دجا دینو پہ شان دی چہ پہ نفس او شہوت تو غلبہ حاصل کونکی داغہ پاک مدد لے شامل حال وی۔ اونس سرہ ددوی دا جہاد د نورو نیکو نہ دزیات ثواب باعث وی۔ حنور صلی اللہ علیہ وسلم فرما کیلے دی: ہرکد چہ یومون پہ بعضے لذتونو د نفس پہ شہوتونو اختیار بیاموی اود خداے دویرے نہسے پریہی، نو ہنہ تہ بہ د ہنہ نیکی پہ بدلہ کیں اوتیا چند زیات ثواب ورکولے شی۔

دریم قسم خلق ہنہ دی۔ چہ د لذت او شہوت خیزو فورا حاصل کوی۔ اود ہنوی سرہ واصل شی۔ دا خلق حجاب

د پارہ دغفلت او گمراہی سامان خیلہ پید اکوی۔ او خلوم قسم ہنہ خلق دی، چہ بازار تہ شی۔ نو خیل خواہش اوزہوس، صرف داغہ پاک جائز او حلالو خیزونہ پویہ محمد سانی۔ او چہ کوم خیزونہ حاصل کوی نو پہ جائزہ طریقہ د ہنہ استعمال کوی۔ اود اللہ پاک د دستونو ہر دم شکر پہ خائے راوی۔ دا خلق برکت او خلاصی موندونکی دی۔

بازارتہ تلونک کیں بیگم قسم دخدائے بندیاں دا سے کد، چہ د لذت او شہوت خیزونہ نہ گوری، اونہ ورتہ توجہ کوی۔ ددوی ددے نہ بالکل بے خبری وی اود ماسوا اللہ نہ بغیر بل ہیچ نہ ویں۔ دوی غیر اللہ نہ ویں اونہ لے اوری۔ اونہ لے موجود کنری۔ ہنوی خیلہ بولہ توجہ ہر دخت خیل خداے تہ گر کولے وی۔ پہ دے وجہ ہنوی دکنہے پیرے نہم د ہنہ تنہا بی لطف اخی چہ د ذکر او فکر نہ معمول وی۔ چہ تہ دوی بازار کیں بیاموسے۔ اوتوس ترے او کرے چہ۔ بازار کیں تاسوخہ اولیدل، نو ہنوی پہ درتہ اوائی چہ دیو ابدی ذات نہ موسوا ہیچ اونہ لیدل او دھنوی داوینا بالکل درستہ دہ۔ حکمہ چہ ہنوی شہ لیدلے وی ہنہ لے دسویہ سترگونہ بکد۔ ذریعہ پہ سترگو لیدلی وی۔ خواہش او ارتزوسہ لے نہ وی لیدلی، محض صورت کیں لے لیدلی وی، معنی کیں لے نہ وی لیدلی ظاہری لے لیدلی وی، باطنی لے نہ وی لیدلی۔ اوبیا چہ

خومرہ اوغہ لے لیدلے دی۔ پہ ہنہ کیں لے ہم خیل خلق اوصاح لیدلے وی۔ دوی د مخلوق تو یہ یو اربح کیں داغہ تعالیٰ دجمال مشاہدہ کوی۔ او پہ بل اربح کیں دھنہ دجلال۔

بازارتہ تلونکی دخدائے برگزیدہ بندیاں شہیم قسم ہنہ دی۔ چہ ہرکد ہنوی عوام پہ گفتار او کردار او پہ گمراہی کیں اویں۔ نو ددوی زہر دھنوی د پارہ دھنری رحم او شفقت نہ لک شی اود ہنوی نہ دغفلت کولویا پہ ہنوی دلعت او ملامت پہ خائے بازار کیں دداخلیدونہ دوتوپورے داغہ تعالیٰ پہ حضور کیں دھنوی د پارہ دشفا عنت او مغزرت دھا کوی۔ او اللہ پاک تہ زاری کوی، چہ اے پرور دکارہ دے خلقت تہ ہدایت او کپے اویہمہ لارے روان کرے۔ چہ ستا دنا فریانی اود شریعت د خلاف وریشی نہ میر شی۔

نو داغہ پاک دا سے مجلس بندیاں دینارونو اواباد و محافظ دی۔ او ہم دغہ خلق دی چہ دا ولیاؤ اللہ، ابدانو، زاہدانو، متقیانو، او پہ زمکہ دخدائے دانا نیاؤ خلقاؤ، خوش اخلاقو، شیرین زبانو، ہادی اوسعدی مرشد اور ہنا پہ نومونوی بلے شی۔ دا سے خلق کسیرا عظم اونا در الوجود دی۔ اوتنہا بی اوتنہ کیں ددوی ددھا اوسعیت برکات د پرخوش نصیبہ خلقت تہ حاصل وی۔

پہ دہائی دے دے اللہ پاک رحمتوں وی اور نوح اسانی ہے
ہدایت اور سعادت دپارے و اللہ تعالیٰ دہائی دہائی سلامت اوصاف
قوت لری۔ اللہ پاک د مونیہ ہم دہا سے خلقود فیض نہ فیض
نیاب کری۔ آمین۔

**مقالہ (۷۳) اولیاء اللہ پہ کومہ طریقہ فاسقانو
تہ ہدایت کوی؟**

بعض اوقات اللہ پاک خیل یوولی اور بکر بید بندہ
د بعض فاسق اور فاسقو پہ ظاہری اور باطنی عیبونو آگاہ
کری۔ اور دے آگاہی مقصد دوی، چہ دا بزرگ دے گورہ
او بد کردارہ خلقو تہ د شریعت د امور تبلیغ او کری او کلام
اللہ پہ رنیا کین د حق او باطل فرق ہونوی تہ واضحہ کری۔
ولے دعوولی اللہ د تبلیغ د آرا او ماتحت د یو مشرک او فاسق
سوی د خلقو محکمین سپکاوے نہ کوی۔

اللہ پاک فرمائی: "تہ دخیل پروردگار نیغے لارے تہ
خلق پہ حکمت عملی، محبت، نرمی او شیرین کلامی بلکہ او
کہ ہونوی سرور محبت و مباحثہ کرے نو پہ خوش اخلاق سرور
کوہ۔ دپارے دے چہ ہونوی صراط مستقیم تہ مائل شی۔ نو
د خدا دے دغہ نیک بندہ چہ فاسقانو تہ ہدایت کوی، نو پہ
تنہائی کین او پہ مینہ۔ او محبت سرور لے ورتہ کوی۔ او پہ دے
معقولہ طریقہ ہونوی تہ پہ توحید او شکر، اوستی او
بدنی کین فرق بنکارہ کوی، چہ د شریعت احکام او تعلیمات

نبوی ۴ ہونوی پہ زبرد نو کین کلمے اونیس، او ہونوی د شرک
اوستی پہ تخریبی تاثراتو دا سے بنک پورہ شی چہ دامر اللہ اعلا
تہ دترک پہ مینہ آمادہ شی۔

دغہ ولی اللہ دہائی تہ بنائی چہ ترکتو تاسود شرک اوستی نہ
دخیل باطن مکمل ترکیبہ اونہ کری نو ترہفہ بہ تاسوتہ د اسلام
او ایمان یقین حاصل شی او د اسلام او ایمان دپارے د شریعت
اتباع لازمی دے۔ آیت شریف دے: "اللہ پاک شرک ہرگز
نہ معاف کوی۔ اور دے نہ علاوہ چہ کومہ گناہ معاف کول
او غوازی، ہفہ معاف کوی۔" بل کلمے ارشاد دے: "لے
مسلمانو نو! دخیل عاقبت بنا آستہ کولو دپارے خان سرور د
تقوی تو بنہ واخلی، حکمہ چہ د آخرت د سفر دپارے ہمتیہ
تو بنہ تقوی رو۔"

دخلق خدا دایسے مشفق او ہمدرد بزرگ چہ د فاسقانو
اومشکانو پہ عیبونو آگاہ شی، نو د ہونوی سپکاوے نہ کوی
بلکہ خوش اخلاق او شیرین کلامی سرور ہونوی صراط مستقیم
تہ مائل کوی۔ دغہ بزرگ دچا عیب او بد گوئی ہم نہ کوی
حکمہ چہ دایسے کول دیوولی اللہ د پاکیزہ سیرت او بنکلی عمل
نہ دپارے لیسہ خیرہ دے۔ چہ ہفہ د خلقو پیسے مٹی شاخیرے
او کری۔ او بد سے دے د ورپسے اووائی، یا د ہونوی پتا
عیبونو د نور خلقو تہ پہ د آگہ بیان کری۔ ہفہ خود خدا
نور مخلوق دغیبت اور بد عادت نہ منع کوی۔ نو پہ خیلہ بہ

بیا حکمہ غیبت او کری۔ کہ تنہائی کین وی یا مجلس کین
ہفہ د مشرک او فاسق خلقو پہ طرز عمل ورتہ نہ بردی،
بلکہ پہ آسنہ طریقہ ورتہ ہدایت کوی۔

د دغہ ولی اللہ تبلیغ چہ د گمراہانو پہ ظاہری اور باطنی
عیبونو آگاہ کرے شوے دے، سرور اللہ پاک دا ذات
ماتحت وی۔ اور غہ تبلیغ پہ دا سے خوش اخلاق او شیرین
زبانی سرور وی، چہ اکثر مشرک او فاسق خلق د شرک اوستی
نہ بیزار شی، او د توحید او تقوی لار اختیار کری۔
قرآن پاک وائی: "د اللہ پاک چہ چا تہ رضا او شی، نو
صراط مستقیم پالے رہنمائی کوی۔" رزمونہ د اللہ پاک
نہ خواست دے، چہ مونہ ہم پہ صراط مستقیم روان
کری۔ آمین)

مقالہ (۷۴) کائنا تو کین د توحید آثار

اللہ پاک فرمائی: "خما پہ زمکہ کین د یقین او ایمان
راورونکو دپارے د پرے تجنیے دی۔ او دا تجنیے ستاسویہ
خیلو خانو نو کین ہم موجود دی۔ تاسو لے نہ وینی؟"
دے حقیقت کین ہیجے شک نشتنہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ ذات
صفات او وحدانیت یقین او ایمان راورونکو دپارے زمکہ
دھفہ د صنعت د عجا ئباتو نہ دیکہ دے۔ نو ہر صاحب عقل
لہ پکار دی چہ ہفہ د عرفان او ایمان حاصلو دپارے
غورا و مشاہدہ دخیل ذات نہ شروع کری۔ او دخیل

وجود ظاہری اور باطنی ترکیب تہ دغورا و فکر پہ نظر او کوی
او ہرکے چہ دیکو نفس عرفان او علم ابدان کین بصیرت
حاصل شی نو بیا د دنورکا کائناتو او د اشیا و پہ حکمت
غورا و تدبیر کوی۔

پہ مخلوقانو دغورا و فکر کولو نہ بہ پہ دے دخالق عظمت
او کبریائی واضحہ کیری۔ او چہ مصنوعا تو تہ لے او کوری
نودک تہ بہ دصانع ذات اوصفاتو اندازہ نیکیری، او غہ
شان د توحید او معرفت حقائق دگ تہ د قلب پہ سترگو
خرگند پیری۔ حکمہ چہ دا پورہ کلیتہ قاعدہ دے۔ چہ صنعت
دخیل صانع دکمال فن ترجمانی کوی۔ او فعل دخیل فاعل
پہ قدرت او صلاحیت دلالت کوی۔

قرآن پاک کین وائی: "اللہ پاک دیکہ او آسمانو نو نو
پول خیزو تہ ستاسود پارہ مسفر کری دی۔ رحضرت ابن
عباس دے آیت تفسیر دایسے فرمائیے دے چہ: "د
کائنا تو ہر چیز د اسمائے الہی نہ یو اسم دے۔ او د ہر
خیز نوم د اللہ پاک دغہ نہ خہ اسم علامت دے۔ حتی
چہ ایے انسانہ! تہ خیلہ ہم بذات خود ہیجے نہ لے،
مگر دھفہ د اسم، صفت او فعل یو عکس لے۔ دھفہ
قدرت سرور پتا او دھفہ حکمت سرور خرگند لے۔ اللہ
تعالیٰ کائنا تو کین خیل صفات ظاہر کرے دی او خیل
ذات لے پتا کرے دے۔ سرور دے چہ ذات علمت

کین او صفت کے فعل کین ظاہر کر کے دے۔ او خپل علم کے ارادے سرے، اور ارادے کے حرکت اور اتنا اور سرے بنکار کر کے دے۔ اور اللہ پاک خپل امور غیب کین باطن او خپل قدرت او حکمت کین ظاہر دے۔ سرے دے دے چہ د کاشا تو بول اشیا و ہنہ د صنعت او قدرت ترجمہ کوئی! خوب وجود دے ہیڑے د ہنہ پہ مثل نشہ۔ ہنہ مالوم الغیب، سبب او بصیر، د زمان و مکان د حد و دورہ بالانز او ہمیشہ ژوندے او باقی دے۔

دے کین شک نشہ۔ چہ د حضرت ابن عباس آدمہ کلام د اسرار معرفت نہ معبور دے۔ او د ہنہ نکات او بعض ہم دولے ہیڑے نہ خرگند پیری، چہ ہنہ ژوندے اور پیا قلب لری۔ او حکمت او معرفت کین د حضرت ابن عباس دا درجہ پہ دے پنا و، چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د ہنوی پہ حق کین دادعا فرمایک وہ، چہ یا اللہ! دگہ تہ دین کین حکمت او پوہہ ورکے۔ او د آیتونود معنوعلم لدنی کے نصیب کرے۔ اللہ پاک پوہونہ ہم د کتاب اللہ پہ اسرار و پوہید و برکات کیر دی۔ او پورخ د محشر دے موزد ہنوی دہے تہ کیری۔ آمین

مقالہ (۷۵) د تصوف بنا پہ او خصلتونود
ر؛ تا تہ دا وصیت کوم، چہ د اللہ پاک نہ ویرا او کیر دہنہ فرما نورد اری او د ظاہر شریعت یا بندی کو خپلہ

سینہ د شرک او فسق د رنگ نہ پاکہ کرے۔ د خپل تہ یچ اوسہ، او سخا اختیار کرے۔ د خلق حقوق پہ ہیڑو چہ مہ عصب کوہ۔ خوش اخلاقی اختیار کرے۔ او خپل تندگی پرانستے اور ونر سائے۔ د خرچ کو لو جائز او مباح خیرت خرچ کوہ۔ د خدا کے مخلوق تہ ضرر مہ رسوہ۔ پہ فقر او بخلت کین چہ کوم مصیبتونہ در پین شی، نو پدھے صبر کوہ۔ او یقین او خلوص سرے د اللہ پاک نہ مدد غواڑے۔ د او بیاء اللہ او مشائخو عزت کوہ، مسلمان رور سرے بنہ سلوک سائے، او یہ دیانت دارئی ویرا چلیوے۔ د مشرانو آدب کوہ۔ او کشرانو تہ د نیکو کارونو نصیحت کوہ۔ دغم کچلو او خوارانو حاجت روائی کوہ۔ د خوراک خبناک خیزونہ مان سرے مہ ذخیرہ کوہ۔ دے سرے خلق خدا تہ تکلیف رسی۔ کوم خلق چہ فاسقان دی او د او بیاء اللہ عزت نہ کوی۔ د ہنوی مصعب ترک کرے۔ او دینی او دنیاوی امور و کین د بندگان خدا مدد کوہ۔ د فقر حقیقت د اداے چہ تہ د خپلو ہم جنسوتیا اونگہ کرے، او خپل ضرورت صرف د اللہ پاک پہ حضور کین پیش کرے۔ او غنادادہ چہ د ارشاد نبوی ص؛ تا تہ عنا نفس حاصل شی او تہ مخلوقا تو تہ د رجوع کو لو پد خائے یوزب خپل قاضی الحاجات او کترے۔ او یاد سائے چہ تصوف محض پہ قیل و قال او بحث مباحثونہ حاصل پیری۔

بلکہ دلذونو او شہوتونو پریئور او ذکر اللہی سرے پہ وابستہ کیدو یا موندے شی او فقیر سرے د محبت او محبت اختیار و لو اصول دادی چہ ہنہ سرے د محبت نہ علمی مسائل مہ چیمو، حکمہ چہ ابتدا کین دے سرے نفرت پیدا کیری۔ بلکہ شی او محبت سرے د ہنہ پوہونہ د ذکر او معرفت خیرے کوہ، ولے چہ دے خیزونو سرے ہنہ طبعاً بلد دے۔

یاد سائے چہ د تصوف بنا پہ دے او خصلتونود۔ خوک چہ د اخصلتونہ نہ لری، ہنہ صوفی نہ دے۔

- (۱) د حضرت ابراہیم علیہ السلام پہ شان سخا۔
- (۲) د حضرت اسحاق علیہ السلام پہ شان رضا پہ قضا۔
- (۳) د حضرت ایوب علیہ السلام پہ شان صبر۔
- (۴) د حضرت زکریا علیہ السلام پہ شان مناجات۔
- (۵) د حضرت یحییٰ علیہ السلام پہ شان ذکر او وجد۔
- (۶) د حضرت موسیٰ علیہ السلام پہ شان ساد و جامہ۔
- (۷) د حضرت عیسیٰ علیہ السلام پہ شان سیر فی الارض۔
- (۸) د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پہ شان فقر او توکل۔

پہ دے قولوا نبیا و علیہم السلام و د خدا کے تعالیٰ

رحمتونہ وی، او خچونو سلامونہ۔ د تصوف د بنیادی اصولو خپلو د پارہ ددھے اتہ خصلتونو پیری بے کچہ ضروری دے۔

مقالہ (۷۶) مسلمان تہ یو خو وصیتونہ
زہ تا تہ د پو خچونو وصیت کوم، او پدھے پہ اخلاقی سرے عمل او کیر او ہنہ دا چہ امیرانو سرے پو خائے کیرے۔ د ہنوی سرے د خود دارئی نہ کارا خلد۔ او چہ فقیرانو سرے پو خائے کیرے د ہنوی سرے تواضع او عاجزی اختیار کوہ۔ پہ عمل کین خلوص بین اکول پہ تا لازم دی او خلوص دادے چہ پہ تولو ذکر و او عبادتو کین صرف اللہ تعالیٰ تہ توجہ لری۔ او مخلوق د خپلے توجہ مرکز مدد کوہ د خپلو مسلمانانو سرے و حقوق پہ کچی توری مہ وہہ۔ او د فقیرانو محبت، آدب او احترام، او کیر او سخا و زہ اختیار کرے۔

د نفس امارہ د تابع دارئی نہ پریزا کوہ، چہ پہ معنوی ژوند مویشے۔ او خپل اخلاق بنہ سائے۔ حکمہ چہ دچا اخلاق بنہ وی۔ ہنہ اللہ پاک تہ زیات نر دے وی۔ او خپل باطن ماسوی اللہ تہ د مائل کیدو نہ پو کرے، حکمہ چہ ہم د رحید او افضل الاعمال دے کوم خلق چہ شرک او فسق کین اختہ وی۔ ہنوں تہ د حق تبلیغ کوہ۔ حکمہ چہ تبلیغ پہ ہر مسلمان فرس دے۔

فتح ۲۴۸ الغیب

ترشحوجہ درتہ کیدے شی، دربتنی فقیرا ولی اللہ خدمت کو، دکان نہ پہ کمزوری حملہ مہ کوہ، حکمہ چہ دا نامردی دہ۔ او دکان نہ پہ باندے ہم حملہ مہ کوہ حکمہ دا بد تہذیبی او بد خلقی دہ۔

ہمیشہ پہ ہر حال کیں د اللہ تعالیٰ ذکر کوہ، یہ دے چہ ذکر د بولو نیکو او سعادت تو جو جہ دہ۔ د اللہ پاک پہ عہد و پیمان پہ عہدیں طور احترام کوہ۔ حکمہ چہ را خیز مسلمان دہر قسم ضرر نہ محفوظ ساقی۔ پہ دے عقیدہ پوخ ایمان ساند چہ ستا د بولو حرکے تو او سکنا تو او کفنا۔ او کردار بہ د اللہ پہ حضور کیں تہو بی بی، نو گناہوں نہ ویزا رہ شہ، او پہ نیک کاروں کیں مشغول شہ۔ خیل اعشاء د حرام او ممنوع خیزونہ بیج کرہ او د اللہ پاک د برحق نبی اطاعت پہ خان لازم کرہ۔ حکمہ چہ دروگ اطاعت د صراط مستقیم سامن دے، او اللہ پاک چہ ٹوک د ملک او حکومت واکد رکبے وی۔ دہنہ فرما نبرداری کوہ۔ او دہنہ حقوق ادا کوہ۔ او د خداے پہ نمک کیں دامن نہ پس فساد مہ پید کوہ۔ پہ مسلمانا نو دیکیں گمان کوہ۔ او ہنوی سرہ دیک نیقی سلوک کوہ۔

خیلہ ثبہ دغیبت، تہمت او بدگوئی نہ اوسانہ، پہ خیل زبہ کیں ہنوی مسلمان رو د تہدب خواہی، کینا د عداوت مہ ساتھ۔ او پہ خیلو الفاظو یا حرکاتو دہیچر یو

فتح ۲۴۹ الغیب

مسلمان زبہ ازاروہ۔ حلالہ زبہ کتہ۔ او داہل و عیال خدمت کوہ حکمہ چہ دا ہم عبادت دے۔ د شریعت کوہے مسئلے چہ درتہ نہ وی معلومے۔ ہنہ دعائے دین نہ پونینہ۔ او محض پہ قیاس پیسہ مہ خہ۔ اللہ پاک سرہ باطنی ربط او تعلق ساتھ۔ او مخلوقاتو سرہ د خدائی تعلق پہ خیال پوخاے کیرہ۔

ہر سحر دخیل خان اومال دجاندا د صدقہ و زکوہ د غریبانو او مسکینا نو مدد کوہ۔ او دخیل ذکر او عبادت پہ او قاتو کیں دخیلو مرجوہ لو احقینو او بقولو مؤمنانو مسلمانا نو دبارہ د مغفرت دما غواہ۔ او ہر سحر اومانیا دخیلو مرد او ژوند و دیار دا دما ہم غواہ۔ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَاتِنَا وَ مَيَاتِنَا وَ شَاهِدَاتِنَا وَ غَايِبَاتِنَا وَ صَغِيرَاتِنَا وَ كَبِيرَاتِنَا وَ ذَكَرَاتِنَا وَ اُنْثَانَا اَللّٰهُمَّ مِنْ اَخْبِيْتِنَا مَسَا فَ اَحْسِبْ عَلَي الْاِسْلَامِ وَ مَنْ تَوَكَّلْتَهُ مَيَّا فَتَوَكَّلْ عَلَي الْاِيْمَانِ ط او د تلاوت قرآن او درود شریف پہ طفیل دہنوی دبارہ د خداے نہ بخینہ غواہ۔

او ہر سحر مانہام دا دما اوہ کلمہ لولہ (۱) اَللّٰهُمَّ جَبْرًا مِّنَ النَّارِ (۲) اَعُوْذُ بِاللّٰهِ السَّمِيْعِ الْعَلِيْمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ (۳) هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّاهِدِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقَدْسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُعْتَمَدُ الْغَرِيْبُ الْبِتَّارُ الْاَسْتَاذُ

فتح ۲۵۰ الغیب

مُجْتَمَعًا اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ هُوَ اللّٰهُ الْغَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّدُ لَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى اُسْتَجِيبْ لَهَا فَاِنِ السَّمَوٰتُ وَالْاَرْضُ وَ ذَهَبُ الْعَرْشِ اَلْحَكِيْمِ (سورہ حشر)

اللہ پاک د مونیز بولو لہ ذکر او عبادت توفیق را کری او اللہ پاک د مونیز نہ راضی شی، مونیز ترے راضی یو۔ آمین۔

مقالہ (۷۷) خالق او مخلوق سرہ خنکہ روش پکار دے؟

د اللہ پاک پہ ذکر او عبادت کیں دایے او کتہ۔ چہ مخلوق ہدو موجود نہ ویے۔ او مخلوق سرہ دایے روش اختیار کرے، چہ سنا نفس ہدو وی نہ۔ چہ تہ د مخلوق نہ بے تعلقہ شے۔ او اللہ تعالیٰ سرہ کامل ربط پیدا کرے۔ نو تہ بہ حقیقی معنوں دہنہ قرب حاصل کرے۔ او چہ تہ بغیر د نفس د پیروی نہ مخلوق سرہ شے۔ نو تہ بہ عدل کرے او پہ حق او صداقت بہ قائم شے۔ او دا روش بہ تا دہر قسم نقصان او تباہی نہ محفوظ ساقی۔ او چہ تہ خلوت اختیار کرے۔ نو د ذکر او فکر پہ برکت، پہ خیل حقیقی دوست د باطن پہ ستر کو او دینے او دہنہ تجلیات پہ مشاہد کرے د غلتہ بہ پہ نادنی امارہ غلبہ نہ وی۔ او دہنہ پہ خائے بہ د اللہ پاک عشق تانہ حاصل وی دہنہ وخت بہ ستا چہل بہ علم او ستا لیرے والے پہ قرب بدل شی۔ او دہنہ وخت

فتح ۲۵۱ الغیب

بہ ستا خاموشی وجد او سرور وی۔ ستا گفتار بہ ذکر وی اوستا مستی بہ د اللہ تعالیٰ محبت وی۔

یاد راستہ چہ د عبودیت پہ مقام کیں محبت حق لازمی خیز دے۔ او دلنہ چہ دچا توجہ گدوہ دہ دہ۔ نو ہنہ پہ شرک کیں اختہ دے۔ کہ تاخالق اختیار کرے وی، نو د مخلوق دا بے متابعت مہ کوہ۔ چہ رضائے الہی خلاف وی۔ کوم سری چہ د عشق الہی مزہ او خنکہ۔ نو ہنہ خیل اللہ او پیڑند لو۔ چہ دا ارشاد یوسرگا اورید نو د حضرت پیرانو پیر صاحب نہ شے تپوس او کہ چہ بہ کوم سری صغیرا غالبہ وی، نو ہنہ د خوب والی خوشند خنکہ اختلے شی؟ نو حضرت محبوب سبحانی عبد القادر جیلانی ؒ ورتہ او فرماییل چہ ہنہ د ترخیل و سہ ریاضت او مجاہدہ کوی۔ او پہ تکلف او قصد د نفس د خواہشاتو نہ پریز کوی۔ بیا بہ دہنہ ذوق درست شی، او ہنہ تہ بہ ذات او صفات خداوندی عرفان حاصل شی۔

اے مومن! یاد ساتھ۔ چہ واردات قلبی او عقل و شعور کیں تضاد او تضاد دے۔ (یعنی خیلو کیں شے سرہ رنگی او دا تضاد او تضاد ہنہ وخت رفیع شی۔ چہ مؤمن د معرفت پہ مقام کیں د توحید الہی پہ نشہ کیں سرشار شی۔ بیا د ہنہ قلب د ماغ شی۔ او د ماغ قلب۔ او

دغه شان بیا دواړو کښی کامل یکا کت او هم اهنکی پیدایشی
 اے مؤمنه! مخلوق دخپل طبیعت نه سر او نا بود کول
 دا سے دی، نکه د انسانی طبیعت د ملائکو طبیعت کښی
 بدلیدل. او چه تئ د ملائکو د خصلتونو نه هم بالاتر
 شه. نوبیا ستا د - اَلْکَلْبُ بِرَبِّکُمْ قَالُوا بَلَىٰ (زه ستلو
 رب نه یم خه؟ نو اوحونو او وئیل چه بیشکه ئے) په
 عهد کښی فنا کیدل د ائمی بقا بیا موندل دی. دغه وخت په
 ستا گفتار، اوستا ټول حرکات سکانات اذن اهنکی سره
 وی. که تئ د دغه اوچت مقام خواهان ئے. نو په تادا
 خبره لازمی ده چه د نفسی اماره نه کناره کش شه. او د
 الله پاک د امر ونهی فرمانبردار شه. بیا به تا ته دیوونکي
 د معرفت علم لکائی حاصل شی. ته به د هر شی نه فانی
 شه. او حق تعالی سره به باقی شه.

هرکله چه ستا هستی حق تعالی سره باقی شی. نوستا
 هرڅه به د هغه دریا او خوشنودی د پارچه وی (نه چه د
 خپله رضا او خوشنودی د پارچه). که تئ د زهد، تقوی او
 معرفت، معنوی او باطنی فرق معلومول غواپه نو پوه شه.
 چه د زهد عمل دا سے دے لکه یوساعت او د تقوی
 عمل د لسه دے لکه دوه ساعته، او د حق تعالی معرفت
 دا سے دے، نکه یو د ائمی او ابدي عمل. (الله پاک ومونه
 دخپل معرفت په ابدي عمل بنیاد کړی. آمین.

مقاله (۷۷) د اهل مجاهدت ک لس خصلتونو نه
 د نفس د مجاهدت کونکو او عیاس کونکو اهل طریقت
 خلقوس بیکه خصلتونو وی. چه په هغه هیئت هجری عمل
 کونکی وی. هرکله چه هغوی د الله د حکم او دست نبوی
 په اتباع کښی په دغه خصلتونو قائم پاته شی، نو د معرفت
 او روحانیت اوچت درجه بیا موی.

روجه خصلت دا دے. چه بندک قسمدا یا سهوا په
 دروغه یا په رښتیا هرگز قسم نه خوری. او خان په قسم
 نه عادت وی. خوره هغه قسم د الله په نوم وی. د هغه دکلام
 پاک په نوم، د نبی اکرم صلی الله علیه وسلم په نوم یا
 د یل چا په نوم. ځکه چه څوک په قسم خور یو عادت شی
 نو د هغه په نزد د قسم هیڅ عظمت یا اهییت پاته
 نشی. او هغه دانسته یا نادانسته د هغه خلاف ورزی
 کوی. د دغه نه علاوه د خدا ئے تعالی په قهر او غضب
 کښی هم راشی. څوکه چه انسان خان د قسم نه خور یو
 عادت کړی. او د سخت ضرورت په وخت کښی هم
 قسم اونئ خوری، نو الله تعالی په هغه خپل انوار
 او برکات نازل کړی چه په هغه د هغه په ظاهری
 او باطنی نعمتونو کښی اصفافه کیری او د هغه درجات
 پسه اوچتیری. په خلق کښی ئے تعریف او توصیف
 (صفت) شروع شی. او خلق ئے خان د پارچه یو بیکه

نمونه کړی. او بیرونی ئے کوی. او څوک ئے چه وینی. د
 هغه نه مضروب او هیبت زده کیری.

دویم خصلت دا دے چه بندک ارادت یا بوقه تعالی
 کښی هم د دروغ وئیلو نه پر هیز او کړی. په دغه چه
 دروغ انسان بیریدونک کوی. او د هغه قلب او دماغ رنگ
 آلود کوی. او د دغه سره خلق خدا کښی د هغه آثار او امتیاز
 وړک شی. د دغه نه علاوه کوم سر په چه د خلق مخکښ
 دروغ وائی، هغه په الله پاک هم د دروغ وئیلو نه گریز
 نه کوی. د دغه برعکس که دغه خپله ژبه په رښتیا وینا
 عادت کړی. نو الله پاک به د ئے ته شرح صدر عطا کړی.
 او د هغه سینه به د علوم و معارف اسلامیه د سپاره
 پرازی، هرکله چه د دغه د نورو نه دروغ اوری نو پخپله
 ژبه او عمل به هغوی ته د رښتیا وئیلو تبلیغ کوی. او د
 دروغونو د دروغو د عادت رفع کولو د پارچه به دعا کوی
 غرض دا چه دروغ د کمزورۍ عقید دے او د فاسق او فاجر
 خلقو روش دے. او رښتیا او حق کوی د ایماندارو اولیادو
 صلحاؤ او صدیقینو دستور عمل دے.

دریم خصلت دا دے، چه هرکله بندک چا سره عهدو
 پیمان او کړی. نو دخپله وعدے هرگز خلاف ورزی نه
 کوی. په قرآن او حدیث کښی د وعدے د پابندی ډیر
 تاکید راغله دے. او دا د ایمان یو لویه علامت کښی

شی. الله پاک فرمائی ۱۰ مسلمانانو! تاسو دخپلو عهدو
 تعهیل کوی. ځکه چه تاسو نه به ستا سو د وعدو باز پرس
 کیری. او حضور صلی الله علیه وسلم فرمائی دی: کوم
 سر په چه د خپله وعدے پابندی نه کوی، هغه کښی هېڅ
 ایمان نشته. نو یاد ساته چه چا سره د وعدے کولو او د
 هغه د ماتولو نه دا خبره زیاته بهتره ده، چه هېڅ و عهد
 و، سره اونئ کړی. د دغه وعدے کولو نه، چه د هغه
 تعهیل اونئ شی، یا د تعهیل نیت پکښی نه وی، د هغه نه
 کول مبارک او دخلاصی باعث دی. په دغه چه د وعدے
 خلاف ورزی هم د دروغو یو بدترین قسم دے. او د
 قوت ارادی او د حسن سلوک او خوش معاملگی بریادی
 دلا او خلق خدا کښی بد عهدی کونک سر په هڅکه عزت
 نشی موندی. او کوم سر په چه صداقت او دمه دارئ
 سره دخپل عهد و پیمان پابندی کوی. هغه هیڅه او هر
 ځائے د خلق په نظر کښی وړی وړیخ زیات عزت او اعتماد
 حاصلوی. الله پاک هم دغه محبوب ساتی. او دنیا او عقیلی
 کښی هم د دغه ترقی او کامرانی حاصلوی.

څلورم خصلت دا دے. چه انسان په چا بنی آدم یا څه
 څیز لعنت اونئ کړی. ځکه چه د لعنت کولو حق صرف الله
 پاک ته حاصل دے او د هغه د عالم الغیب کید و په لحاظ سره
 هغه ښه پوهیږی، چه کوم سر په یا څیز د لعنت کولو قابل

دے، اود معنوب او معضوب کیند، مستحق دے، نولعت
نہ کول، او مخلوق خدا تہ ضرر نہ رسول دا اولیاء اللہ، ابرہ
اوسد یقینوسف دے، او پہ دے وجہ ددوی داساع کوکو
ہم پہ دنیا اومقبن کین اوجتے درجے دی، اوانتہ تعالیٰ د
ہغوی ایمان محافظ وی، نومن لہ پکاری چہ خائے پہ
خائے لعنت کولو سرہ، دانٹہ پاک علم اوفعل کین دخل
ویر نہ کریں، او پہ نور خلق و لعنت پہ خائے دخل
سیرت او عمل اصلاح اوکری.

پنجم خصلت دادے چہ مسلمان دپارہ دبد دُعا
کولونہ پریہیز اوکری، کہہ پہ دُعا دیوجانب نہ خُہ زیاق
اوظلم شوے وی، نودھے دپارہ د دبد دُعا پہ خائے
دھداپت دُعا اوکری، اود صبر او تحمل نہ وکار داخل
دا خصلت د سربے درجے پور تہ کوی، اوھرکھ چہ بندہ
پہ دے صفت خائستہ شی، نوهفہ کیند سیرت پختگی
پیدا شی، او پہ مخلوق کین دھفہ دپارہ د محبت اومقبولیت
جد بات پیدا شی، اود مؤمنانو پہ زہون کین عزت اومقام
بیامومی، کلام اللہ کین د بد دُعا جواز ہم موجود دے، او
انبیاء چہ کلمہ بعض قومونہ یا افراد یقینی طور سرہ د بد
دُعا مستحق بیاموندی دی، نودھغوی دپارہ لے پختلانو
موقعو بد دُعا گائے کرے دی، خوکلہ چہ یوسے بد دُعا
ہم کوی، نو کونہ دبیان مطابق روچے ہنہ لہ دھرا لحاظ

اودر حیشینہ نہ دایقین او اطمینان و رکول پکاری اچہ
دبد د عیبی دپارہ یوسے واقعی مستحق دے اوکھ نہ،
شیرم خصلت دادے، چہ پہ مؤمنانو اواہل قبلہ
کین و پہ ہیچ یوسری پہ یقین او وثوق سوہ دکافر،
مشرك یا منافق حکم نہ لکوی، تیغچہ بیخ و اوافض ثبوت
بیانہ مومی، پہ چا دکفر حکم کول پیر یونازک اود ذمہ داری
فعل دے، اوبخیر سوچ او فکر اوتحقیق نہ دایسے کول نہ دی
پکار، ددے برخلاف پہ چا دکفر حکم نہ کول پہ علم الہی
کین دخل و رکولونہ پچ کیدل دی، او سنت نبوی اتباع
دے، د مؤمن دپارہ بنہ طریقہ دادا، چہ احتیاط اوکری،
دا خصلت دانٹہ پاک رحمت اورضامندی تہ پیر قریب
دے، پہ بل مسلمان دکفر د فتویٰ کولو پہ خائے و سر
دخل ایمان حفاظت اوکری چہ دخدا لے تعالیٰ د
غضب نہ پہ امن شی.

اوم خصلت دادے چہ انسان دپہ گناہ اومعصیت
کین دحرامو اونا جائزہ خیز ویز دکتانوںہ یا ہفے تہ دُعا
کیند و نہ پریہیز اوکری اوخپل اعشاء داللہ پاک دممنوع
کرے شوی خیز ویز نہ پچ اوساق، دا د احکام الہی احترام
دے، چہ دھفہ دپارہ اللہ پاک خیل بندہ تہ پہ دنیا او
عقبی کین عزت اوسرفرازی عطا کوی،
اسم خصلت دادے، چہ مخلوقا تو کین پہ ہیچا دے

خواہ ہنہ مشروری، یا کشر، خپل ناجائزہ بوج نہ اچوی،
اوپہ ہنہ و ظلم زیاتی نہ کوی، دا خصلت ددیندار و ذکاوت
اوعابد او مخلوق عزت دے، اود دے پہ تعبیل سوہ ہنہ
پہ مؤثرہ طریقہ دامر بالمعروف اونیہ عن المنکر قوت
بیامومی، ہرکھ چہ د مؤمن دا روش وی چہ ہنہ د
خپل حاجات اود ضرور، یا نود پارہ دانٹہ پاک نہ علاوہ نور
مخلوقات تہ توجہ نہ کوی اونہ دھغوی پہ صدقا تو نظر
غور کوی، نوانٹہ پاک ہنہ د توکل اواستغنا پے مٹلہ
صفا نو بنا د کوی، دا خصلت د توحید اواخلاص دا چہ
درجے بیاموندی دپارہ دتولونہ اہم اوفائدہ مند صفت
دے.

نہم خصلت دادے، چہ مسلمان دحرص اوھوس پہ
دام کین کیر نہ شی، دانٹہ پاک پہ ورکریے شوی نعمتونو
شکر اوباسی او مخلوقات د خپلو حاجاتو مرجع اونہ
گر کوی، دا د توکل روح دے، اود اعتماد علی اللہ اصول
اوداد ہفے برکزیبہ بندکان حق تعالیٰ او اولیاء اللہ د
علاماتو نہ دے، چہ ہغوی مخلوقا تو سوہ ربط قطع کہہ او
اللہ پاک سرہ لے خپل روحانی اومعوی تعلق محکم کہہ،
اودنیا اوعقبی کین ورتہ سعادت اواخلاصی حاصل شو،
لسم خصلت دادے، چہ تواضع اختیار کوی، اوچیز
او انکساری خپل شعار جوہ کوی، تواضع سوہ مسلمان

درجہ پور تہ کیری، اود خالق او مخلوق پہ نزد ہنہ د
عزت او وقار خاوند شی، دھنہ پہ دُعا اوسناجا تو کین
دا آثر پیدا شی، چہ ہنہ د دنیا او آخرت دکوم خیز ارادہ
اوکری، اللہ تعالیٰ ہنہ پورہ کوی، دا خصلت دتولعبادت
اصل دے، اود ایمان او اخلاق قول نیچکے صفتونہ ددے
نہ پیدا کیری، دے خصلت سوہ مؤمن دھفہ اولیاء اللہ
سیرت بیامومی، چہ راحت یا تکلیف اوحوشحالی یا ضم
ہرحالت کین دانٹہ تعالیٰ نہ راضی وی، اوہم دا خصلت
پہ حقیقت کین کمال تقویٰ دے، اود تواضع تشریف دا
دے چہ انسان ہیچو کسب اودانی اونہ کتری، اوچا
سوہ چہ پوچائے شی، نوداے و اوکتری، چہ ممکنہ
دے، علم الہی کین داسرے درجہ اوصفا تو کین خانا
زیات وی، نوکہ ہنہ ددہ نہ ورکوتے ہم وی، نوپو
و شی، چہ ہنہ بہ دانٹہ پاک دومرہ نافرمانی نہ رک
کری، خومرہ چہ ما کرے دے، او پہ دے وجہ ہنہ خمانہ
بہتر دے، اوکہ ہنہ ددہ نہ لوئے وی، نوداے و اوکری
چہ ہنہ خمانہ تکبیر عبادت شروع کرے دے، اوخما
نہ زیاتے نیکی لے کرے دی، پہ دے وجہ ہنہ خمانہ
بانڈ دے، اوکہ ہنہ عالم وی نوپور و شی، چہ ہنہ
تہ ہنہ نعمت اوفضیلت ورکریے شوے دے، چہ ہنہ
تہ خمار سائی نشتہ، ہنہ خوہنہ خُہ زدہ کیری اومعلوم

کری دی، چہ خُدا دِطاقتا نہ پھر دی۔ بد دا چہ ہفتہ علم پر کالی پناشتہ دے، اوردھے پہ وجہ دِخپے عقیدے او عمل دا صلاح فائدہ ترے ہم اخی۔ نو دھتہ فضیلت او برتری پہ ما ثابتہ دے۔ اوکھ ہفتہ جاہل وی، نو دے او دوائی چہ ہفتہ ہرغورہ دِ اللہ پاک نافرمانی کرے دے، ہفتہ لے دے علم ہی وجہ کرے دے۔ پہ دے جہت پہ مادہ ہفتہ برتری ظاہرہ دے۔ اوکھ کافر وی، نو دے دے او دوائی، چہ زکے نہ پوہیریم۔ کیدے شی چہ ہفتہ مسلمان شی او اللہ تعالیٰ دِخپل فضل اونسرت پہ وجہ ہفتہ نہ حق لارے اونبائی۔ او بیاد ہفتہ خاتمہ پہ اسلام او ایمان اوشی، نو مالہ دھتہ سپکاوے نہ دے پکاس۔

نو تواضع دِ دیرو بشکلو صفو نو جریرہ دے۔ او پہ دے انسانی طبیعت کین دکتور فہ حائے خلق خدا سہ دھمدردی، محبت او شفقت جدبات پیدا کیری۔ دے نہ علاوہ چہ سہے متواضع شی، نو اللہ پاک لے دتس د آفات نہ محفوظ ساتی۔ او دِخلتویہ زبرون کین دھتہ د پارہ عزت پیدا کیری۔ او پہ خپلو مقبول او محبوب بنکانو کین لے شمار کیری۔

حدیث شریف دے: تواضع دِعبادت مغز دے دتسماں او راست ما، وخلقوبہ دے کیری۔ بل ہتخو

دے نہ افضل نہ دے پہ برکت دمؤمن ژبہ دتوایو او زکے آزار و نکو خیر و نہ محفوظ وی۔ او ہفتہ پہ ظاہرہ او باطن کین یکساں وی۔ ہفتہ نہ خپلہ دِچاہیت کوی نہ دبل چانہ دِچاہیت اور بدل خواہی، حکمہ چہ قرآن او حدیث کین دِغیبت دِیرمذمت رانے دے۔

اللہ پاک دِ موبن او تاسوقول دتواضع پہ بشکل صفت بنا دِکری۔ آمین۔

مقالہ (۷۹) دحضرت پیرانوپیر مرض الموت او وصیت

پہ مرض الموت کین شیخ عبد الوہاب صاحب دِخپل پلار حضرت پیرانوپیر رحمۃ اللہ علیہ پہ خدمت کین مرض اوکھ چہ ماتہ دا دے وصیت او فرمایا، چہ زکے پرے تاسو نہ پس عمل کوم۔ نو حضرت دِورتہ ارشاد او فرمایا: ”پہ تا لازم دی، چہ ہمیشہ دِ اللہ تعالیٰ نہ ویرہ کوے۔ او دھتہ پہ مخلوقا تو کین دِھیچا نہ خوف اونہ کرے۔ دِ اللہ پاک نہ سوا بل ہیچا سرہ خپل امید و نہ او حاجات مہ وابستہ کوے۔ خپل قول کارونہ اللہ تعالیٰ نہ او سپارہ۔ او اللہ پاک نہ سوا پہ ہیچا تکیہ مہ کوے۔ حکمہ چہ دانہ دے۔ او دِ اللہ پاک دذات او صفاتو متعلق پہ کلکے توجہ اختیار کرے، چہ دباری تعالیٰ پہ توحید دتبولو اجما دے۔

ہرکھ چہ دمؤمن زکے اللہ تعالیٰ سہ خپل تعلق درست او مضبوط کیری، نو دِ عقیدے او عمل ہیچو یونہ صفت دھتہ نہ خارج نہ وی۔ حضرت پیرانوپیر صاحب او فرمایا: ” زکے بود اسے مغز ہم چہ ہفتہ پوست نہ لگا یائے خپل اولاد نہ خطاب او فرمایا: تاسو خدا دخوانہ پہ دے شی۔ حکمہ چہ پہ ظاہرہ زکے تاسو سہ ہم۔ او پہ باطن کین بل چاسوے۔ ستاسو نہ علاوہ نو خلق ہم شتہ، چہ مالہ رانے دی۔ ہفتوی لہ حائے ورکری۔ او دِ ہفتوی ادب او کرمی۔ دِ ہفتوی دپارہ دا حالے وسیع کرگی۔ دے حائے کین دِ خدا لے تعالیٰ دِرحمتو نوزول کیری۔ حضرت محبوب سبحانی بہ پہ دے حالت کین اکثر د: ”وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ“ او ”اللہ پاک دِخونو: اوستا سو مغفرت نمیب کیری۔“ ارشاد او فرمایلو۔

دے دوران کین بہ بعض اوقات دوگی فرمایا: ” زکے داتہ پاک نہ ماروا مخلوقا تو کین دھیچا نہ نہ ویرہ حتی چہ دملک الموت نہ ہم ویرہ نشتہ۔ اے ملک الموت! زکے ستا دخالق او پرورس دکار نہ ویریم، تانہ ہرگز ویریم۔“ دا لے او فرمایا: ”اورج مبارک لے دا بدن نہ پیرواز او کرلو۔ پہ دوگی دِ دِ خدا لے تعالیٰ جنتو وی او سلامونہ۔“

دحضرت پیرانوپیر صاحب دِخا منو حضرت عبد الرزاق دِ او حضرت موسیٰ صاحب دِخپل دوارہ لاسونہ دِمسافھی (چوہ تازہ) پہ طور او چنول او خورول۔ او زکے بہ لے دا ارشاد او فرمایلو: ”علیم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔“ توبہ کوئی۔ او خپل صفا کین داخل شی۔ زکے اوس تاسو بلہ راکم۔ دے نہ پس پہ دوئی۔ دِ مراد کیفیت خورشو۔ او ذکر الہی کین اصل باللہ شو۔ رضی اللہ عنہم ورضوانہ۔ ”إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ“

مقالہ (۸۰) دحضرت محبوب سبحانی بقیہ کلام

دِ باطنی تا اثرات او کشف او مشاہدے پہ لحاظ خا اوستاسو او دنور مخلوق پہ میخ کین دِ زکے او آسمان فرق دے۔ نو تاسو ما پہ بل سہی او بل پہ مامہ قیاس کوئی۔ یا ترے دِ دوئی حوئے عبد الرزاق صاحب دِ مرض کیفیت او پونستہ۔ نو ہفتہ لے او فرمایا: ”لحمانہ وھغوک درے تپوس نہ کوئی۔ حکمہ چہ زکے دِ اللہ پاک دِ علم مطابق دیو حال نہ بل تہ منتقل کیریم۔ دے وخت کین ہیچو برائتا یا فرشتہ حقا پہ مرض نہ پوہیری۔ دِ اللہ حکم سہ دِ اللہ علم نہ ساقط کیری۔ حکم بدلیری۔ لیکن دھتہ علم نہ بدلیری۔ حکم منسوخ کیدے شی، مگر دھتہ علم منسوخ کیدے نشی۔

اللہ پاک چہ کوم خیز خواہی، ہفتہ فنا کوی۔ او چہ

قصیدہ بردہ

مُصَنَّفٌ د قصیدہ بردے د مصنف نوم شیخ شرف الدین ابو عبد اللہ محمد بن سعید بوصیری دے۔ شیخ شرف الدین صاحب پہ رومی وچ دشوال ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۱۳ھ) د ملک یمن پہ بوصیر نوے علاقہ کنیں پیدا شوے وو۔ دو د ژوند حالات ورنہ دی معلوم، خود مرگہ کنے معلومہ ده چه دے دخیل وختہ یو ہونیا خوش نویں، متبر عالم اویولوے بزماک وو۔ دو د وفات متعلق ہم مختلف روایات دی۔ خود مقریری او ابن شاکر د تحقیق مطابق دے پہ ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۹۱ھ) کنیں وفات شوے دے (پہ حوالہ دانسائیکو پیدیا ان اسلام جلد اول ص ۱۱۸) او پہ مصر کنیں امام شافعی صاحب مزار سورہ نزدے دفن شوے دے۔ دو د برے قصیدے لیکل دی۔ خوب ہف کنیں چه کوم شہرت قصیدہ بردے تہ حاصل دے۔ دیلے قصیدے نہ دے نصیب شوے۔

وجه تسمیہ د قصیدہ بردے اصل نوم **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ** یا **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ** دے۔ پہ دیکیں قول دوہ شپتہ دیاسہ یوسل شعرونہ دی دے تہ قصیدہ بردہ حکمہ وائی، چه کوم وختہ دے ناظم یعنی لے قصیدہ ہف اشعار تہ وائی چه یو شاعر دخیل ممدوح پہ صلتہ اومدح کنیں بیان کرے وی۔

کوم خیر عواری، ہفہ قائم ساتی، ہفہ سرہ لوج محفوظ دے دہفہ دکار نو دہفہ نہخوک تپوس نشی کرے۔ او دہند یا نو نہ بہ دہفوی دہملو نو تپوس کرے شی۔ اوصفا الہی پہ بارے کنیں چه کوم خبر ونہ موز تہ پہ کلام الہی کنیں رارسید لی دی۔ ہفہ ہم ہفہ شان پہ دنیا کنیں ظہور دیا موی۔

حضرت کوئے عبد الجبار صاحب ددوی نہ تپوس اوگہ، چه سناسو بدن مبارک کنیں کوم اندام دے وخت درد محسوسوی۔ نو حضرت ورنہ او فرمائیل عمّا قول اعضا دے وخت درد مند دی۔ لیکن الحمد للہ خما زوہ درد مند نہ دے۔ دہفہ تعلق اللہ تعالیٰ سرہ بالکل درست دے۔ پہ مرین الموت کنیں بہ حضرت فرمائیل۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ ہفہ پاک برقا و زندہ وخت د مرگہ اوفنا نہ بے خوفہ دے۔ او پہ خیل قدرت کاملہ پہ تہ لوکا ساتو حاکم او غالب دے۔ تہول مخلوقات لے پہ مرگہ مخلوب کری دی۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ او محمد صلی اللہ علیہ وسلم دہفہ رسول دے۔ زوہ ہفہ کلمہ توحید و خدا لے تعالیٰ نہ مدد عوارم۔

حضرت کوئی موسیٰ صاحب فرمائی چه دو قات کید و پہ وخت حضرت دے دے خله او فرما بیل: **اللہ اللہ اللہ اللہ** اور وچ صدارک لے اذ انہ کله۔

د اہفہ خطبات او مقالات دی، چه حضرت محبوب سبحانی بہ دہفہ اد پہ جامع مسجد کنیں خپلو عقیدت مند و اورید و نکو او خپلو مرید انو تہ ارشاد فرمائیلو۔ **اللہ پاک و موز قول د حضرت د ذات پابرات** او دے خطبا کو پہ برکت پہ باطنی اوروحانی اسرار و معمورہ کری او فلاح دارین مو د نصیب کری۔ او پہ ایمان او اسلام مو د ثابت قدم اوساتی۔ او پہ دے مقالاتو د عمل کولو او دے د تبلیغ او اشاعت توفیق د را کری۔ **آمین بجزمت سید المرسلین صلی اللہ علیہ وسلم و علی جمیع الانبیاء و الأولیاء**
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ط

کتاب فتوح الغیب ختم شو۔
الحمد لله

شیخ شرف الدین صاحب کوزن (فالج) او وہ - نوہ پر
 ترے تنگ شو. ارادہ ہے وکریلہ - چہ بوقصیدہ بہ یہ صلح
 د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کہیں اولیگی -
 او دفعہ بہ وسیلہ بہ دیورس دکار نہ صحت او غواری - هر که
 چہ قصیدہ ہے تیاری کرے، نو بیت ہے او کہ، چہ د محمد مصطفی
 صلی اللہ علیہ وسلم بہ زیارت مشرف شی - او قصیدہ ہلتہ
 اور سوی - ناگہانہ د شیے کے حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ خوب
 کہیں اولیدلو - خپل حال ہے ورتہ عرض کہہ - نو نبی اکرم صلی
 اللہ علیہ وسلم پرے لاس مبارک رانیکل - او بخادیر کے پرے د
 پاس خورکہ - او ورتہ ہے او فرمایا، چہ خک پاسہ چور پور
 چہ صحر مید ارشود نو حکم چور او تندرست وو - قصیدہ
 نہ قصیدہ بردہ خکے وائی چہ مرض بہ حالت کہیں بہہ
 شیخ صاحب، حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د شفا
 خاد رخور کرے وو - دوسے وجہ نہ دا قصیدہ بہ قصیدہ بردہ
 مشہورہ شوے وائی چہ صبا سحر شیخ شرف الدین د کورنہ
 او دت نو بہ دروازہ کہیں ورتہ بوقری ولانرؤ - ہفتہ ورتہ
 عرض او کہ چہ کہمہ قصیدہ تا سو د رسول اللہ صلی اللہ علیہ
 وسلم بہ صفت کہیں چورہ کرے دہ - ہفتہ ماتہ عنایت کری -
 بہ دے وجہ بہ خلقو کہیں د دے قصیدے نوم خورشو چہ
 دمکک الظاہر وزیر بھاء الدین نہ دا خیرہ اوریدہ نو
 ہفتہ دا قصیدہ بہ سرو زرو اولیکلہ - دادب دیارہ ورتہ

سرتور سر اوریدہ - دا کے واوریدہ - او قول عمر کے دے
 د برکات عظیمہ نہ فیض حاصلوو - یہ تولد اسلامی دنیا
 کہیں دا قصیدہ دیورہ مقبولہ دہ - ددے ویرے شرے لیکلہ
 شوے دی - او مختار شاعرانو پرے شعرو نہ ویشی دی - ددے
 نہ د تبرک حاصلوو دیارہ بہ شمارہ قیسے مشہورہ دی -
 د قصیدہ بردہ نہ شخہ بہ مصرکین بہ مصطفی البابی
 صلی اللہ علیہ وسلم کہیں چاپ شوے دہ - او دا سلامہ کالج
 پینور (پینور یونیورسٹی) بہ علوم شرقیہ لائبریری کہیں بو
 خودغہ چاپ شوے شیخ د علامہ لاندہ نہ ہم موجود
 دی - پینتو آکیدیہی چہ د ناہہ شیخ او کتا بونو مرکز دے - د
 قصیدہ بردے خوقامی او بیگلہ شیخ دلتہ ہم موجود دی -
 د قصیدہ بردہ د فضیلت
فضیلت او خصوصیت او خصوصیت بہ حقل کتابونو
 دیرشہ راوہی - بلکہ مشائخو دھر بو شعر جدا جدا تاثیر
 بنو دے دے تکہ د مثال بہ طور چہ عاملان د قصیدہ
 بردے دا شعر ہے
 هُوَ الْوَيْبُ الَّذِي تُرْجَى شَفَاعَتُهُ
 لِكُلِّ هَذَلٍ مِنَ الْأَهْوَالِ مُنْتَجِمٌ
 د ہرمزاد دیارہ آکسیر گزی خود دے ویرے نہ چہ د
 ہر بو شعر تفصیل لہ د بیگلہ کے پکار دے مونہ د اختصار
 نہ کار اخلو -

قصیدہ بردہ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ۱- اَلْعَمْدُ لِلَّهِ مُنْتَهَى الْمُنْتَهَى مِنْ عَدَمِ
 ۲- مَعْرِةِ الْمَسْئَلَةِ عَلَى الْخُتَابِ فِي الْقَدَمِ
 ۳- اَنْ كُنَّا كَمَا جِئْنَا مِنْ بَدَايَا سَلَمِ
 ۴- مَرْجَحَتْ دَمًا جَزَى مِنْ مَقَلَةٍ بَدَا
 ۵- اَمْ حَبَّتِ الزُّبُرُ مِنْ تَلْمَازِ كَالْمَسْمِ
 ۶- دَاوَمَسَّ الْبُرُوقُ فِي الْكَلْبَاءِ مِنْ اِنْتَمِ
 ۷- فَمَا لِي بِعَيْكَ اِنْ كُنْتُ اَلْمَعْنَا هَمًّا
 ۸- وَ مَا لِي بِكَ اِنْ كُنْتُ اَسْتَقِي بِهَمِ
 ۹- اَيَسُّبُ الْقَسْبِ اَنْ اَلْحُبُّ مُسْتَكِيمِ
 ۱۰- مَا بَيْنَ مُسْتَحِمٍ مَشْمًا وَمُسْطَرِّمِ
 ۱۱- لَوْ لَا اَلْهَوَايُ لَمْ تَوَقِّ دَمًا عَلَى طَلِي
 ۱۲- وَلَا اَوْقَدَتْ لِي كُرَا اَلْبَايُنَ وَ اَلْعَسَمِ
 ۱۳- فَكَيْفَ تُكْرِرُ حُبًّا بَيْنَكَ مَا سَهَدْتِ
 ۱۴- بِهَ عَيْنِكَ عَدُوْلَ الدَّمِجِ وَ السَّقَمِ
 ۱۵- وَ اَنْتِ كَالْوَجْدِ حَكِيمِي عَسِيرَةٍ وَ حَسَنِ
 ۱۶- مِثْلِ الْبِقَارِ عَلَى مَدَائِكَ وَ الْعَسَمِ
 ۱۷- نَعَسًا سَلَى طَيْفٌ مِنْ اَلْهَوَايُ فَارْتَقِي
 ۱۸- وَ اَلْحُبُّ يَغْتَرُّ مِنَ اَلْعَدَاوَةِ يَا لَأَسَمِ

۱- چہ نام د بیگلہ کے دہ دیکے او معنی بہہ بہ بیگلہ کہیں -
 ۲- حقل جات نوم دیرے اورے چہ قد معشو نہ نہ ورسوہ تشبہ ورتہ کوشی

مظلوم پینتو ترجمہ
 (لہ عبدالقادر خان خٹک)
 ۱- ثنا د الله ياك چه ئے پیدا کرو لہ عدم
 ۲- بیا درو بہ بیقیمت چہ دے مختار د کل قدر
 ۳- زہ پوہیزم زہ دیا دکرا بیا یاران د کسہ
 ۴- چہ ہرم د لہ دو سترگو او بیٹھی ورسو دم
 ۵- با دیار د کوشے خاورہ خوش شیم درلوع راوی
 ۶- با پ غرہ دیا ولہ لوریہ بریننا شولہ بہ تو ریم
 ۷- دا د سترگو حال د خک و شچہ او بیٹہ نہ او چیری
 ۸- بل د صبر ہوش لہ دلہ دروس و لہ دم پر ہر
 ۹- د آگاہ لہ زہ او پاسہ چہ بہ رازد بیض بہا کرے
 ۱۰- یورسہ او بیٹہ دی روائے بل د زہ دے مضطر
 ۱۱- نہ بہ تا دیار د خنبو پر لیدہ ڈرا خریاد کسرو
 ۱۲- نہ بہ خوب لہ تاند تل بہ یاد دیان بود عسلہ
 ۱۳- ہیڈ انکار د بیض مہ کرے دوہ گواہان دیانہ شیش
 ۱۴- دداریہ ستا پرخ گواہ دی بو او بیٹہ نسل نسیم
 ۱۵- اوس بہ تا با ندے اثبات د خپل میں د بیض اوشہ
 ۱۶- خ و زہ لیکہ زہ پیکل دے تن و اوج شہ بہ پریشم
 ۱۷- ہم دیار د سترگو خیال م پر و خوب لہ دداریہ سترگو
 ۱۸- د تمام جہان لذت لہ سوئی وری د عشق اکم

۱- علم - معنی نیرہ
 ۲- سقم - ناروغتیا - بیماری

۱۰ یا لایحی فی الہو العذریۃ مغذیۃ
 ۱۱ مینی انیک وکذا انصفت کما تلیم
 ۱۲ عذتک خالی لا سرتی بمسختی
 ۱۳ عن الوفاۃ وکذا ذانی مستحسب
 ۱۴ محنتی البضع لکن لنت اشعہ
 ۱۵ ارت المحبت عن العذال فی صمہ
 ۱۶ ائی الشہتک تمسیر القیب فی عذالی
 ۱۷ والشیب ابد فی بضع عن التهم
 ۱۸ قارت اثار فی بالشدو ما تعظت
 ۱۹ من جملہا بتدسیر القیب والہم
 ۲۰ ولا اعدتک من الفعل الجیل قدری
 ۲۱ صیب اللہ بیا لیس حکم مختصم
 ۲۲ لو کنت اعدت ائی ما اوقرو
 ۲۳ کتبت سدا بیدالی منہ بالکنم
 ۲۴ من فی بیدر جناح من عوایبہا
 ۲۵ کما یزد جناح الخلیل بالاحکم
 ۲۶ فلا تدوم بالتمامی کسہ شہوتہا
 ۲۷ ائی التلقاۃ یقوی شہوۃ التهم
 ۲۸ والتفسر کالقلیل ان تہلہ کتب علی
 ۲۹ حب التسلح وان کذلک ینفطہ

۱۰-۱۹ لہ ہمت۔ کوہدائے شہ قرم۔ شعری۔ کمزوری۔ کما لیم۔ وانہ قیرہ
 جہتظا یعنی بدول شہ کذلکظہ۔ ۱۰-۱۱۔ بیل۔ برکتی شہوہ۔

عاشق شوہ چہ منہ کے گم کرے۔ پرمشتانو
 ۱۰ ملامت ملامت کی وہی ہرچہ وہا شہ کے گرم
 ۱۱ محبت بہرہ ترکومہ دیا رہی لرم ساقتہ
 ۱۲ پد نعو ویا رغوا م ویرہ نہ کر م لہ عالم
 ۱۳ نصبت دنا صحتو کلا نہا بہ غور و اور سر
 ۱۴ چہ عاشق پد عاشق کین لہ نامصوبی اصم
 ۱۵ ما تہمت پد عاشق کین دیر ہی بہ نامع و کوی
 ۱۶ کدھر شو پد بندویلو پیران نہ دی متوم
 ۱۷ اثارہ نفس دے چہ ماتہ امر تل کہ بہدی
 ۱۸ زکا ددہ بہ ویل کار کرم ویرہ نہ کر م لہ ہم
 ۱۹ دحمت لائق استازہ م پکورا امیلہ شو
 ۲۰ ما لے ہیتر اکرام اونہ کپہ لکہ کہ اہل کرم
 ۲۱ کلام زہہ کچہ دہینو دینو حق بہ پخا لے نہ کر م
 ۲۲ ما بہ تل بہ وسہ نور لزل لہ خیلہ عمر سم
 ۲۳ خیا نفس یو سو کین اس دے ترکوم پریسی
 ۲۴ یو شہسوار ہے پیدا شوہ چہ لے ساز کرے
 ۲۵ پد احسان غلام خیلہ نفس یوہ بہ بد غلام دے
 ۲۶ پد احسان سیرت لاری دی دعیمان پد لور کلام
 ۲۷ نفس پہ مثل دھلک دے دینو بہ عدوت اعلی
 ۲۸ درضاع عدوت لے و رک شہ چہ لری شہ منظم
 ۲۹ لہ جدا بیل۔ برکتی

۱۰-۱۹ لہ ہمت۔ کوہدائے شہ قرم۔ شعری۔ کمزوری۔ کما لیم۔ وانہ قیرہ
 جہتظا یعنی بدول شہ کذلکظہ۔ ۱۰-۱۱۔ بیل۔ برکتی شہوہ۔

۲۰ قاضیہ ہوا ما وکادور انت تویبہ
 ۲۱ ائی الہوی ما تویبہ یضمو اذیمم
 ۲۲ ذرایعہا و ہی فی الاعمال سائیہ
 ۲۳ وان ہی استخلت المسری وکاسم
 ۲۴ کم حسکت لڈہ یلمو قایبہ
 ۲۵ من عینک کد بیدر ان التم فی الذم
 ۲۶ واخس اللہ سائس من جوج وین تبیع
 ۲۷ ذریہ تخمستہ کتر وین السخیم
 ۲۸ کاشکویج السامع وین عین وکاملک
 ۲۹ من المحاریر و السمر حیدہ اللہ
 ۳۰ و خالیب النفس و الشیطان واعیہما
 ۳۱ وان ہما محصاۃ البضع کاسم
 ۳۲ وکذا تطیع منہما حصما و لا حکما
 ۳۳ کانت تفری کید الخضم والحکم
 ۳۴ استغیرو اللہ من قول یو صیل
 ۳۵ لعدت سبکیم نسلد لیدی عقم
 ۳۶ امرتک الخیر لکن ما اتمرتک بہ
 ۳۷ و ما شققتک کما قوی لک استعم
 ۳۸ و لا سزقہ کت قبیل الموت کافیلہ
 ۳۹ وکذا اصل یوی قدرین وکسہ اصم

۲۰-۲۹ لہ ہمت۔ کوہدائے شہ قرم۔ شعری۔ کمزوری۔ کما لیم۔ وانہ قیرہ
 جہتظا یعنی بدول شہ کذلکظہ۔ ۱۰-۱۱۔ بیل۔ برکتی شہوہ۔

آرزویہ و رکوہ دیکھ چہ غالب دریا کد نشی
 ۲۰ د صورت بنہرے خراب کہ چہ ڈشی باک حکم
 ۲۱ تدا نفس اریہ مور کد دستا بہ رضا دروسی
 ۲۲ کہ لہ مرادہ ستا خلاف کہ نور بہ عدال کاسم
 ۲۳ نفس مہلک لذت بیکتہ وینکارا پسنہ صورت کہ
 ۲۴ لکہ وکلاخولک غلیبہ پد لڈین طہا مکنس سم
 ۲۵ لا پہ لورہ کین مکرونہ تر مور ہالی ددہ ویرہ
 ۲۶ ترے خذ کرا کہ ہر شوہے ریاست کین بہ ملامت
 ۲۷ دغہ ستر کہ چہ و کد دی دو پیر وگنا ہونو
 ۲۸ نوریہ و رکھنے اویبہ کرہ لازم پد شان ندم
 ۲۹ نفس شیطان خالی دشمن دے پد لیل لے فل مکوہ
 ۳۰ لہ جنتہ ہم دوی دوا پد داویستل دے آدم
 ۳۱ اطاعت لے ہرگز مہ کرہ غلیبان کلا خلیبری
 ۳۲ تراید لے ورتا کد ورتہ کمرہ دوارہ مار لرم
 ۳۳ ہر سببہ لچہ لے کردارہ کد کفار تیبہ غواری
 ۳۴ ذفر نند امید واری کا پد معنی لہ دی عقم
 ۳۵ نصیحت بہ کجا بہ مشکل پہ تابا نندہ اشرا
 ۳۶ چہ زہ نہ نیمہ سم شوہ تاتہ وائم استم
 ۳۷ ما تر مرگہ لادغلو ہیتر طاعت توبہ اونہ کرہ
 ۳۸ لہ غلام۔ دشمن۔ کد سم۔ زہر

۲۰-۲۹ لہ ہمت۔ کوہدائے شہ قرم۔ شعری۔ کمزوری۔ کما لیم۔ وانہ قیرہ
 جہتظا یعنی بدول شہ کذلکظہ۔ ۱۰-۱۱۔ بیل۔ برکتی شہوہ۔

۳۰ ظَلَمْتُ سَكَّةَ مِنْ أَخِي الْقَلْبَاءِ إِلَى
 ۳۱ أَنْ اشْتَكَيْتُ قَدَّمَ مَاءُ الْقَرْمِينِ وَرَمِ
 وَشَدَّ مِنْ سَعْبِ أَحْسَادِهِ وَطَلَوِي
 ۳۲ نَحْتِ الْجَارِيَةِ كَشْحًا مَرْتَفِ الْأَكْمِ
 ۳۳ ذَرَاوَدَتْهُ الْجِبَالُ الشَّمِّ مِنْ ذَهَبِ
 عَنْ نَفْسِهِ فَأَرَاهَا أَنْبِيَاءَ سَكَمِ
 ۳۴ وَكَأَنَّهَا مُرْتَدَّةٌ فِيهَا مَسْمُورَةٌ
 ۳۵ لَأَنَّ الْمَسْرُورَةَ لَمْ تَكُنْ عَلَى الْوَسْمِ
 ۳۶ وَكَيْفَ تَدْعُو لِي الدُّنْيَا مَسْمُورَةٌ مِنْ
 ۳۷ لَوْلَا لَمْ تَخْرُجِ الدُّنْيَا مِنَ الْمَدَامِ
 ۳۸ مُحَمَّدٌ سَيِّدُ الْكَوْكَبِينَ وَالسَّعْدَيْنِ
 ۳۹ وَالْعُرَيْقِينَ مِنْ مَسُوبٍ وَوَيْلٌ لَكُمْ
 نَسِيْنَا الْأَمْرَ السَّاحِي فَكَلَّا أَحَدٌ
 ۴۰ أَسْبَرَ فِي قَوْلٍ لَمْ يَشْفِ وَلَا تَمَّ
 ۴۱ هُوَ الْعَيْبِيُّ الَّذِي كُرِّجِلْ شَقَاعَتُهُ
 ۴۲ لِسَكَلِ هَذِلٍ مِنَ الْأَهْوَالِ مُقْتَدِمِ
 ۴۳ دَمَائِي اللَّهُ فَا لَمْ تُسْمَعِي كُونَ بِمِ
 ۴۴ مُسْتَكْبِرَاتٍ يَحْبِلُ حَيْرٌ مُتَّصِمِ
 ۴۵ فَاتَى السَّيِّئِينَ فَا خَلَقِي فِي لَيْلِي
 ۴۶ وَتَرَيْدَا نَوَا فِي عِلْمِي وَلَا كَرَمِي

۳۰ تا ۳۹ پر معصوم تجاوری نہیں کو لے۔ یعنی نبی علیہ السلام ہائے حضرت نو تجاوری نہ شو کو لے۔

۳۰ لہ ما پاتے شو سنت دھنہ چاہیہ پہلعت کین
 ۳۱ یہ ڈیر ڈیر ولایہ اوشو دنا زکوینو ورم
 خان کے موہنہ کہہ ہیگلہ داویشوپہ ڈوینہ
 ۳۲ تل بہ دہ ڈیرے لوبے تول کانری پہ شکم
 لوبے لوبے غونہ ورشوہج نظرے پے ونہ کرو
 ۳۳ نرا ودہ نہ بنکاری لوہیشہ تر خاورو کم
 د حضرت زریہ بہ مفیوط وکد بہ ویر ضرورتہ
 ۳۴ ہیجہ یوضرومات لے لا تعدو علی العصم
 پہ دنیا کے خہ حاجت دے چہ زینا او افلاکونہ
 ۳۵ کہ دے نہ وے، بیداشوے بہ شوک نہ لوک لعدم
 محمد رسول اللہ چہ دے ہورے بادشاہ دے
 ۳۶ دسویو دیبویو دسویو دسویو دسویو
 حونہ ہسے رنگ نیما دے امرکونہ نہی کرکے
 ۳۷ چہ ریشینے تردہ نہ ووخوک یہ لا اویہ نعم
 بیگانہ بہ ہم لہ دہ نہ دتغیظ امیدواری کرکے
 ۳۸ نشتہ غم ددہ دخیلو چہ کاوار لہ هول وغم
 ددہ دین حیل التین کسعم اندوہ وھنہ نہ کا
 ۳۹ چہ دا حیل لے نیولے پہ لاسونردے حکم
 پہ صورت او پہ سیرت کین بہترین کسے دنیا تو
 ۴۰ ہم کریم وور ترمہم وولہ وارو وولہ اعلم

۳۰ وَكَلَّمَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ مُلْتَمِسًا
 ۳۱ عَدْلًا مِنَ الْجَعْرِ أَوْرَشَقًا مِنَ اللَّيْمِ
 وَوَأَقْمُونَ لَدَيْهِ عِنْدَ حَرِّهِمْ
 ۳۲ مِنْ نَعْلَةِ الْعُلَمِ أَدْوِينَ شَلْقَةِ الْحَكَمِ
 ۳۳ فَهُوَ الَّذِي نَدَّ مَعْنَاهُ وَصَوْرَتُهُ
 لَكَ اضْطَلَفَا حَبِيبًا بَارِعًا النَّسَمِ
 ۳۴ مُتْرَكًا عَنْ شَرِيكِي فِي مَحَاسِنِهِ
 فَجَوَّهَرُ الْمُحْسِنِ فِيهِ عَيْرٌ مُنْقَسِمِ
 ۳۵ دَعَى مَا أَدْعَاهُ التَّمَارِي فِي تَيْبِهِمْ
 ۳۶ وَاحْكُمْ بِمَا شِئْتَ مَدْحًا فِيهِ وَاحْكُمْ
 ۳۷ فَالْتَمَسْتُ إِلَى ذَاتِهِ مَا شِئْتَ مِنْ شَرَفِ
 ۳۸ وَالْتَمَسْتُ إِلَى قَدْرِهِ مَا شِئْتَ مِنْ عِلْمِ
 ۳۹ فَارْتَقِ فَسَلِّ رَسُولِ اللَّهِ لَيْسَ لَهُ
 ۴۰ حُدٌّ فَيُعَوِّبُ عَشَّةَ نَاطِقٍ بِقَمِ
 ۴۱ لَوْ تَأَسَّبَتْ قَدْرُهُ إِنِّي أَنَا عِلْمًا
 ۴۲ أَخِي انْمُهْ جِيْنِ بُدْعِي دَارِيْنَ الرَّيْمِ
 ۴۳ لَمْ يَمْتَحِنَا بِمَا نَعَى الْعَمُولِ بِمِ
 ۴۴ جِرْمًا عَلَيْنَا فَلَمْ نَرْتَبْ وَلَمْ نَكُنْ
 ۴۵ أَعْنَى الْوَرْدِ فَهَمَّ مَعْنَاهُ فَيَسِّرْ يَرْبِ
 ۴۶ لِلْفَرْبِ وَالْبُعْدِ مِنْهُ عَيْرٌ مُنْقَمِ

۳۰ ہمکی وارہ نبیان لے لہ علومو مستغید وولہ
 ۳۱ ددہ علم لکہ بحر وو تر بحرہ ہم اعظم
 کہہ ظہورے پہ ظاہر کین ترہ وارو آخرود
 ۳۲ خو پہ علم او حکمت کین ترہمہ وومستقدم
 ہم دے دے چہ کامل ووپہ معنی اوپہ ہوتو کین
 ۳۳ بیائے خود پہ دوستی کرکے لہ اولاد دے آدم
 د حضرت خوبی واپہ بل شریک ویرکے شو
 ۳۴ جوہر دحسن بناشت پہ دکے کین وور غیر منقسم
 پہ ہر شان محمد ستاہ حد کے نشہ دستا یین
 ۳۵ خوتر ساؤ غونداے مہ شہ خدا کے کوئے صوبے
 پہ نسبت کرکے تہ ذات دیغیر تہ دشراف او برکتی
 ۳۶ ہم نسبت کے کرکے و قدرتہ ما شت من عظیم
 ودانا تہ لہ ادراک عاجزی عین ادراک دے
 ۳۷ ددہ فضل ہومرک نہ دے چہ ادائے کرکے یہ ہم
 کہہ انظار دمعجزاتو کے موافق د مورتو دے
 ۳۸ خو چہ واخصتے نامہ شی برے ژ ونگ بیٹھارم
 پہ اندازہ بہ کے ہرچا تہ دعتل کرکے و تسخیر
 ۳۹ لوبے، ہنگ کے فیض مویں لہ حدیثہ لاجوم
 حقیقت لے لہ خدا پہ نور ہیچا موند لے نہ دے
 ۴۰ دسے کار کین نزد سے لربہ سرہ دوار کرکے ہم

۳۰ تا ۳۹ پر ہم - داستانہ ہو کین - شہ یورگ عاجز ویر کمزورے

فتوح ۲۸۷ الغیب

۵۰ کہے نمرچہ دے لہ لہے نہ و رکوبہ خیرکندیا
 ۵۱ کہے نزد سے ورتے تہ گوریہ پہ دہہ سزگوشی توہم
 پہ دنیا کین وہیجا کہ دہہ قدر بنکارنہ شو
 ۵۲ دقیامت پہ ورتج بہ وبتی احتشام دہمتشم
 کہے او بہ واریہ سیاہی شی ایسے واریہ قلمونہ
 ۵۳ ترقیامتہ سے صفت کین کائے ہستی پر قلم
 منور شول ہمہ واریہ انبیاء دہہ لہ نور
 ۵۴ ہر نبی د نور قطرہ وہ دہہ نور کہے قلم
 دے پہ مثل دہیں ہرور، نور پہ مثل دہیں سوز
 ۵۵ چہ خیل نور سے را بنکارہ کہ دوزخ شید نور شورم
 خلق او خلق وود نہیں پہ خلافت کین افضل
 ۵۶ کہے خلق چہ سے بنائستہ ووپہ خلقت وولز اکرم
 کہے کل پہ لطافت وون کہے بدرینہ صوت
 ۵۷ کہے سیند پہ سخاوت کہے دہر ثابت قدم
 انبیاء کہے فریضے دی، یاخہ نورچہ موجود است
 ۵۸ خویو دے پکین بادشاہ دے نور ہمد و ہمت
 دے گوہر دے سینظیرہ د رحمت د سمندر
 ۵۹ پہ زرا کو نکالو پیروست ووسند کین دقدم
 چہ پہ خلود د روضے سے تول جہان گورہ خوشبو دے
 کہ انکار پہ داوینا کہے دارو او کربہ دخیل شم

فتوح ۲۸۸ الغیب

۶۰ آبارت مؤیدہ عن طیب عنصیرہ
 ۶۱ یا طیب مبتدأ مسئم و محکم
 یومر قنرس دینہ الفریس انکسہ
 ۶۲ قد اشد ذفا محکول البؤس والتقم
 و نبات ایوان کسلی و هو مستدع
 ۶۳ کسلی آضنا ب کسلی غیر ملتئم
 و البتار عامدۃ الالاناس من استیف
 ۶۴ علیو و التھم ساجی العین من سکام
 و ساء ساوۃ ان غاظت بجزوتھا
 ۶۵ و رۃ و اردھا بالغبیظ جین قلیو
 ۶۶ کات بالثار ما بالماہر منی کلل
 ۶۷ حرمنا و بالماہر ما بالثار جین حرم
 و اللہج تھنیت و الالثار سا طعہ
 ۶۸ و اللحنی بکلمہ من معنی و من کلیم
 ۶۹ عموا و صغوا قرا علات البثار رکم
 ۷۰ تسع و بارقۃ الالثار لکم لکم
 ۷۱ من نجد ما اخبز الالثار کا ہنم
 ۷۲ یا ت دینہم المعوج لکم یکم
 ۷۳ و بعد ما عابنوا فی الافق من شہ
 ۷۴ مستقیمۃ و فو ما فی الالثار من صم

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ خرگندہ دیا کہ اصلہ و و حکمونہ بیغیر
 ۶۱ ہم پاک پہ استہ ا کین ہم وریاک پہ محتتم
 چہ فرس د قنرس سے دیقین پہ میدان رائے
 ۶۲ حکمہ رائے پہ فارسود نعم پہ خائے نعم
 چہ پہ فتح د جہان سے یوقدم پہ بک کین
 ۶۳ ہلتہ کسرفہ دم شہ کسری پہ قصروض
 ہم سے اورد زرا کالوشو لومرد ویرہ عمہ
 ۶۴ ہم سے ہسے دا ندوہہ دچینونہ لار شوذیم
 پہغم دوب دساوہ خلق شوچہ سیند شوہے وچ
 ۶۵ تشکان پہ بیوتہ راغلہ وچ شوہی زراہہ پرم
 گویا اورتہ پاک اللہ کربہ د او بوعطا صفت
 ۶۶ پہ دا شان سے کربہ او بو تہ ہم عطا اور ضرر
 کہ و حوش و ک کٹیور و ک بریان و ک دیوان
 ۶۷ ہمہ واریہ خوش وقتی کربہ مبشر شو پہ مقصد
 کور کرو کا فران د بشارت سنہ پہ پروا
 ۶۸ اند ارد بوق وودوی تہ پہ نظر کین معتمد
 کا ہنا نو بجو میا نو خیل خیل قوم تہ کربہ عیان
 ۶۹ چہ حق دین پہ جہان را غلو باطل دین شو معند
 ہم پہ ہفتہ شہر شوہ کربہ نزلہ پہ بختنا نو کین
 ۷۰ غم پہ نور و خاوس ویرہ پراتہ و و دارہ صم

۶۰ لہ محتتم - لہ خا و احتشام - انتہا - احتشام - لہ اہل فارس
 ۶۱ لہ خوشامای - لہ عنہ -

فتوح ۲۹۰ الغیب

۴۰ حَتَّىٰ عَدَا عَنْ كَلْبِي أَوْحَىٰ مُنْهَرِكًا
 ۴۱ مِنَ السَّاطِئِينَ بَقَعُوا إِثْرَ مُنْهَرِكٍ
 ۴۲ كَأَنَّهُمْ هَرَبًا أَبْطَالُ آبِرْهَيْبِ
 ۴۳ أَوْسَكْرٍ بِالْمَعْلَىٰ مِنْ رَا حَتْبَرٍ رَمِي
 ۴۴ كَيْدًا بِهِ بَعْدَ تَسْبِيحِ بَسْمَلَتِهِمَا
 ۴۵ ذَيْدُ الْمُشْتَجِرِ أَحْسَابُ مَلْتَمِعٍ
 ۴۶ جَاءَتْ لِدَعْوَتِهِ الْأَشْجَارُ سَالِحَةً
 ۴۷ تَمْشِي إِيَّاهُ عَلَىٰ سَاقِي بِلَا قَدَمٍ
 ۴۸ عَاثِمًا سَقَطَتْ سَطْلُوا لِسَاكِنَتْ
 ۴۹ قُرُوعَهَا مِنْ بَدَائِحِ الْخَطِّ فِي اللَّقْمِ
 ۵۰ سَأَلَ الْعِمَامَةَ أَقَىٰ سَاءَ سَائِرًا
 ۵۱ لِقِيهِ حَذْرٌ وَبَيْسٌ بِالْهَجْرِ حَسِينٍ
 ۵۲ أَقْسَمْتُ بِالْقَمَرِ الْمُتَّقِي إِيَّاهُ
 ۵۳ مِنْ قَلْبِهِ نَشْبَةٌ مَبْرُورَةٌ الْقَسَمِ
 ۵۴ وَمَا حَوَىٰ الْعَارُ مِنْ خَيْرٍ وَمِنْ كَرَمٍ
 ۵۵ وَكُلُّ كَلْبِيٍّ مِنَ الْكُفَّارِ عَنِّي
 ۵۶ قَالِيئَتِي فِي الْفَارِ وَالْمَتَدِينِ لَمْ يَرِيَا
 ۵۷ وَهُوَ يَقُولُ لَدُنَّ مَا بِالْعَارِ مِنْ آيَةٍ
 ۵۸ ظَلَمُوا الْمُحَامَ وَظَلَمُوا الْعُنُكِيَّاتِ عَلَىٰ
 ۵۹ حَيْرِ الْبُرَيْتِ لَمْ تَسْجُرْ لَمْ تَحْمِ

۱۰۰ مسیح : حضرت یونس علیہ السلام کے مینا دار

فتوح ۲۹۱ الغیب

۴۰ لا یخو بہ شیطانا نو تجسس ذفرینو کرے
 ۴۱ شول ددہ پہ راتلو جانہ لہ اسمانہ منہزم
 ۴۲ ہسے تبتیدہ بہ دوی د ابطال دا برہ پشان
 ۴۳ یا لکہ مکی لیکرچہ شول پہ مولیٰ ذفرینو کرے
 ۴۴ دا ارقول دکا نروچہ ہریو تسبیح کو بیان دے
 ۴۵ مانند داستول د مسیو دکب لہ قم
 ۴۶ ہنہ اونے چہ پرے حکم حبیب اوکریو دبلو
 ۴۷ راتلے بہ لہ عینے پہ پندو سبلا قدم
 ۴۸ لکہ اونو بہ سجدا کرے لہ بناخونو بہ لہ عینے
 ۴۹ ہسے بنا کریدہ بہ لکہ بہ بنا لہ چہ بہ لقم
 ۵۰ ہمیشہ لے سائبان وہ سپینہ ورچو سرد پاسہ
 ۵۱ کلہ بل نبی پر دارنگ عزت حرمت و محترم
 ۵۲ لکہ شق لے دقمر و ہسے شق لے دحیر
 ۵۳ ور لے کرے ودہ تہ جانہ کون و پاس حکم دکم
 ۵۴ ہم سوگند ہم ہنہ چہ یو خیر و بل کریم
 ۵۵ جوندون لے ووپہ غار کین و کفار اناڈ شویو
 ۵۶ ہم ددہ لہ برکتہ د صدیق ہم د صدقاتہ
 ۵۷ کافران پدوی بانڈہ شولو پرے باغ شورام
 ۵۸ جال کینو کہ عکبوت چہ دا اوہن بیوت یاد بری
 ۵۹ داد دوی اوکافرانو تر میخہ حد شو مستحکم

۱۰۰ لہ لقم - مینا دار

فتوح ۲۹۲ الغیب

۸۰ وَقَايَةَ اللَّهِ أَغْنَتْ مَنِ مَضَاعِفَهُ
 ۸۱ مِنَ الدُّرُوعِ وَعَنْ عَالٍ مِنَ الْأَطْمِ
 ۸۲ مَا سَأَلِي الدَّهْرُ قِيَمًا وَاسْتَجْرِيكَ بِهِ
 ۸۳ إِلَّا وَبَأْسٍ جَوَارًا مِنْهُ لَمْ يُعْمَرْ
 ۸۴ وَلَا الْكَيْفُ عِنْدَ الدَّارِئِينَ مِنْ كِبَرٍ
 ۸۵ إِلَّا اسْتَلْتِ السَّادَىٰ مِنْ خَيْرٍ مُنْظَمٍ
 ۸۶ لَا تُكَلِّمِ الْوَحَىٰ مِنْهُ وَوَيْلٌ إِيَّاهُ
 ۸۷ قَلْبًا إِذَا تَأَمَّتِ الْعَيْنَاتُ لَمْ يَنْسَمِ
 ۸۸ وَذَلِكَ جِئِنَ بَلُوذِجٍ مِنْهُ مُسَوِّتِهِ
 ۸۹ فَلَيْسَ يُسْتَكْرَىٰ فِيهَا جَالٌ مُجْتَلِمٍ
 ۹۰ تَبَارَكَ اللَّهُ مَا وَجَّهَ بِمُكْتَسَبٍ
 ۹۱ وَكَوَيْفٍ عَلَىٰ غَيْبٍ بِمُسْتَكْتَمٍ
 ۹۲ كَمْ أَبْرَأَتْ وَصَبَا بِاللَّيْلِ رَاكِبَةٌ
 ۹۳ وَ أَظْلَقَتْ أَرْبَابًا مِنْ رَيْثَةِ النَّهْمِ
 ۹۴ وَ أَحْيَيْتِ السَّنَةَ الشُّهُبَاءَ وَ عَوْنَهُ
 ۹۵ حَقًّا حَكَّتْ لَطْفًا فِي الْأَعْمُرِ الدَّهْمِ
 ۹۶ بِعَارِضِ جَاءَ أَوْ خَلَّتِ السَّلَاحُ بِهَا
 ۹۷ سَيِّمًا مِنَ السَّيِّمِ أَوْ سَيِّدًا مِنَ الْفَرِيمِ
 ۹۸ وَ حَرَفًا وَ وَضَعِي آيَاتٍ لَمْ تَلْهَرْثِ
 ۹۹ فَلَوْ دَكَرَ الْقُرَىٰ لَيْلًا عَلَىٰ عِلْمٍ

۱۰۰ لہ لمیم - د اور کبیرو کہ - بیدار

فتوح ۲۹۳ الغیب

۸۰ کہ ہر غروب آفت وی چہ اللہ لے سائندو عینی
 ۸۱ ہیج اندوہ ورتہ نہ رسیبری کہ پ غرہ وی کہ پیم
 ۸۲ ہرستم چہ زمائے ووپہ ما کی لہ او ماییت کہ پیم
 ۸۳ آمان بہ ووما موندے لہ کل رتخہ لہ کل ضم
 ۸۴ کلہ بہ مجرم دروی سائل ددہ لہ درہ
 ۸۵ چہ کل جود او سغا ددہ پہ ذات وہ ستم
 ۸۶ خوب لے لکہ وحی سرا سر صدق و صواب و
 ۸۷ کہ سترگہ ہسے خوب کرے نو قلب لے لم یسم
 ۸۸ دا خوب دوی دے دنیوت دمرتے نہ
 ۸۹ اون دے ہنہ خوب لکہ چہ وی د محتام
 ۹۰ کل گفتار کردار لے موافق لہ وحی و
 ۹۱ نہ پہ سحر نہ پہ شعر کہانت و متہم
 ۹۲ خرگ بہ عاقل ورتہ نسبت د جنوں او کہ
 ۹۳ چہ پہ مس لے دلا سونو رفیدل اہل لم
 ۹۴ اوج کال د پاک نبی پہ دما ترکرہ رب کریم
 ۹۵ ہم شولو پر رحمت ددہ تازہ جوارض ہم
 ۹۶ ہم ددہ پہ دما قحط مبدل پہ فراخ شہ
 ۹۷ ہم ورینچہ وریدے بہ لکہ سیل وی دعوم
 ۹۸ ما پریرودہ چہ صفت د پاک نبی بیان کریم کہ
 ۹۹ مانند داورچہ بل وی د شیپہ پہ لوئے عالم

۱۰۰ لہ لقم - بیدار

صوح ۲۹۱

۹۰ كَالْعَدُوِّ يَزِيدُ دَاوُدَ مُسْتَنَادًا وَهُوَ مُسْتَكْتَبٌ
 ۹۱ وَكَيْفَ يَنْقُصُ قُدْرًا حَتَّىٰ مَسْكُوكِهِمْ
 ۹۲ فَمَا كَسَاوَلُ أَسْأَلَ الْمَدِيحِ إِلَىٰ
 ۹۳ مَا هِيَ مِنْ كَرَمِ الْأَخْلَاقِ وَالسَّيِّئِ
 ۹۴ إِيَّارِكِ حَتَّىٰ مَرَّتِ الرَّحْمَلِينَ مَحْمَدًا كَذِبًا
 ۹۵ قَدِيمًا صِغَةً الْمُؤْمِنِينَ بِأَلْقَادِمِ
 ۹۶ لَمْ تُفَرِّقْ بِيَمَانٍ وَهِيَ تَحْمِلُنَا
 ۹۷ عَنِ الْمَعَادِ وَعَنْ عَسَاوٍ وَعَسَىٰ أَرْبَابِ
 ۹۸ ذَا مَتِّ لَدَيْنَا فَمَا تَشَاءُ كُلُّ مُعْجَزَةٍ
 ۹۹ مِنَ السَّمِيئَاتِ إِذْ جَاءَتْ وَكَمْ تَكْتُمِ
 ۱۰۰ مُخْتَلِمًا كَمَا تَكْتُمِينَ مِنْ شَكَبَةٍ
 ۱۰۱ لِذِي شِقَاقٍ وَكَذَبِغِيٍّ مِنْ حَكَمِ
 ۱۰۲ مَا حُورِيَتْ قَطُّ إِلَّا عَادَ مِنْ حَرْبِ
 ۱۰۳ أَعْدَى الْأَعَادَى إِلَيْهَا مَلِيٍّ السَّلْمِ
 ۱۰۴ وَذَكَ بَدَعْتَهَا دَعْوَىٰ مُعَارِضِهَا
 ۱۰۵ ذَا الْقَبُورِ بِنَا الْجَبَابِغِ عَنِ الْحَرَمِ
 ۱۰۶ لَهَا مَعَارِبُ كَمَوْجِ الْبُخْرِ فِي مَدَدِ
 ۱۰۷ وَتَوَقَّ جَوْهَرِيٍّ فِي الْحُسْنِ وَالرِّيمِ
 ۱۰۸ فَمَا تَكْتُمُ وَكَذَبِغِيٍّ عَجَابِهَا
 ۱۰۹ وَلَا تُسَامِ عَلَى الْإِكْتَارِ بِالسَّامِ

منظوم چه در یہ تار و ہنری جمال کدو
 ۹۰ کم ہیج نہ وی لہ قدرہ کہ ہم وی ہی منتظم
 ۹۱ دارم توان نشسته چه بیان وصف تو زور یونانی
 ۹۲ دیرے دی اخلاق لہ حد تزیقات ہنسی کم
 ۹۳ مکتوب چه دی آیات دال ددھ حدیث لری
 ۹۴ مدلول لری قدیم چه صفت دے ذوالقدم
 ۹۵ اقتدار کے ہرگز نشستہ نہ ماشی، حال، استقبال
 ۹۶ او خبر، آوی موند نہ لہ قیامت ہم لہ عادلہ ارم
 ۹۷ دنور انبیاء پہ معجزو سباند لے بالاشو
 ۹۸ لری اصحاب ذقرآن دادے چه پہا لے ہر کلام
 ۹۹ آیاتونہ کے حکم دی شک تیبہ و مخالفنے کر لہ لہ
 ۱۰۰ طالب نہ دے دے امر چه شوک قاضی کہ یا حکم
 ۱۰۱ چا چه پھر یونکین لائے دفصاحت کس لے
 ۱۰۲ پدے ہوت قرآن نہ پہ تسلیم اوپہ مسلم
 ۱۰۳ قرآن پہ فصاحت خیل ہسے رد کہ دتو د مخالفو
 ۱۰۴ لکہ غیر قسبہ جانی لہ خیل حدم
 ۱۰۵ دا قرآن لکھیم در باب ذوا رہ ذلک د ملغلرو
 ۱۰۶ ولے پو پو خواص پوید چه گد بری بہ د اہم
 ۱۰۷ لذت دھر کلام پہ تکرار دروی بے قرآن
 ۱۰۸ لاتازہ تازہ چه لے لولے دے بے سآمر
 ۱۰۹ لے سام - ملاشی

صوح ۲۹۹

۱۰۰ قَدَرْتُ بِمَا عَيْنِي قَارِعَهَا فَعَلْتُ لَهَا
 ۱۰۱ لَقْدَ تَلَوَّرْتُ بِحَيْلِ اللَّهِ فَاغْتَصِمِ
 ۱۰۲ إِنْ تَنَامَا خَيْفَةً مِنْ حَرِّ نَارِ لَطْفِي
 ۱۰۳ أَلْفَاكَتَ حَرِّ لَطْفِي مِنْ وَرْدِهَا الشَّيْمِ
 ۱۰۴ كَأَنَّهَا الْخَوْضُ تَبِيضُ الْوُجُوهُ بِهِ
 ۱۰۵ مِنَ الْعَمَاقِ وَكَدَّ جَاؤُوهَا كَالْحَمَمِ
 ۱۰۶ وَالصَّوَابِ وَكَالْبُيُذَانِ مَعْدِلَةَ
 ۱۰۷ فَالْقِسْطِ مِنْ عَجْرِهَا فِي النَّاسِ كَمْ يَفِي
 ۱۰۸ لَا تَجْعَلْنِي بِعُسُودٍ رَاحٍ يُشْكِرُهَا
 ۱۰۹ نَجْمًا هَلْدًا وَهُوَ عَيْنُ الْعَاقِبِ الْفَتَمِ
 ۱۱۰ قَدْ تُشْكِرُ الْعَيْنُ مَوْءِ الثَّمَنِ مِنْ رِيحِ
 ۱۱۱ وَيُشْكِرُ الْعَيْنُ طَعْمَ السَّمَاءِ مِنْ سَقَمِ
 ۱۱۲ يَا حَارًا مَنْ يَتَمَّ الْعَاقِبُ سَاحَتِ
 ۱۱۳ سَعِيًا وَفَوْقَ مَكْرَبِ الْأَيْتِقِ الرَّيْمِ
 ۱۱۴ وَمَنْ هُوَ الذَّبِيَّةُ الْكُفْرِيَّةُ لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۵ وَمَنْ هُوَ الْبَيْعَةُ الْعَظِيمُ لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۶ سَدَرْتِ مِنْ حَرَمِ لَيْلًا إِلَى حَرَمِ
 ۱۱۷ كَمَا سَرَى الْبَدَلُ فِي دَاخِ مِنْ الْكَلَمِ
 ۱۱۸ وَبِئْسَ سَرَقِي إِلَى أَنْ نَلَيْتُ مَنَازِلَةَ
 ۱۱۹ مِنْ غَابَ قَوْسَيْنِ لَمْ تَكُنْ وَكَوْنُ حَرَمِ

صوح ۲۹۴ الغیب

۱۰۰ پہ لوستل کتب دوارہ ستر کے نور و صفائی موی
 ۱۰۱ ہم کے زینے د سکندر تر آئینے صفا د جام ترجم
 ۱۰۲ تحقیق داور لہ ویرے تلاوت کہ نہا کرے دیر
 ۱۰۳ دا اور بیز پہ تاشی لکہ یخ چه وی دیم
 ۱۰۴ نور د معصیت پہ تلاوت درے سپینیری
 ۱۰۵ سپینہ وی حوص کو تر بخوتہ نور لکہ حوم
 ۱۰۶ ہم صراط المستقیم دے ہم میزان عدالت
 ۱۰۷ کہ دے ثابست قدم سے نور نشسته هلته ہم
 ۱۰۸ ہیج تعجب مہ کرے پہ انکار دمنکرانو
 ۱۰۹ حاسد کہ جہالت کہ نہ دے دے لوفہم ہم
 ۱۱۰ دغر لہ روینایی وی دلچین ستر کے منکرے
 ۱۱۱ کلہ لذت موی دا بو اہل سقم
 ۱۱۲ اے پہ وجود کیں خلاصہ د موجودات کے
 ۱۱۳ دربارتہ رجوع دکل مخلوق دہ کہ پو بیان لکہ آدم
 ۱۱۴ اے بترین دکل چه دلیل دے معتبر
 ۱۱۵ ہم بھترین دکل چه نعمت دے د مقتم
 ۱۱۶ لارے لکہ میاشت د غوار سے لہ میکت نہ
 ۱۱۷ میاشت وہ درجہ پہ تاریخ شہ دا ورفہ وشم
 ۱۱۸ ویرے پہ خور د روینا دے مسجد اقصیٰ تہ
 ۱۱۹ درست کے منور کرو پہ نور غولے د حدم
 ۱۲۰ لک حدم - نور سکارہ

صُوح ۲۹۸ العیوب

۱۱۰ وَكَذَلِكَ نَجِيحُ الْاِسْمَاءِ بِهَا
 ۱۱۱ وَالرَّسُلُ نَجِيحُكُمْ عَذَابٌ عَنِ خَدَمِ
 ۱۱۲ وَانْتِجَتْ تَحْتَوِي السَّخِجَ التَّيْبَانِ بِهِمْ
 ۱۱۳ فِي مَوَكِبٍ كُنْتُ فِيهِ صَاحِبِ الْعَاكِمِ
 ۱۱۴ حَقًّا اِذَا لَوْ سَدَّ عَلَيَّ مَا فَا لِيُسْتَنْقِ
 ۱۱۵ مِنَ الْاَسْمَاءِ وَلَا سَوِيَّ رُسُلِكُمْ
 ۱۱۶ حَكَمْتُمْ كُلَّ مَقَامٍ بِالْاِصْطِفَاءِ اِذَا
 ۱۱۷ نَزِدْتُمْ بِالْكَرْفِ يَحْتَلِ الْمَعْرُ وَالْعَلَمِ
 ۱۱۸ كَلِمًا تَعْوَدُ بِوَهْلِ اَنْتِ مُسْتَنْقِ
 ۱۱۹ عَنِ الْمُبْرُوتِ وَسِيْرَ اَيْتِ مَكْتَبِكُمْ
 ۱۲۰ لِحَارَتِ كُلِّ حَقَّارٍ عَسِيْرٍ مُشْتَرِكِ
 ۱۲۱ وَجُرْتُمْ كُلَّ مَقَامٍ عَسِيْرٍ مُسْتَرْكِمِ
 ۱۲۲ وَحَلَّ مَقْدَارُ مَا وَلِيْتُمْ مِنْ رُكْبِ
 ۱۲۳ وَعَدَا اِذْ ذَاكَ مَا اَوْلِيْتُمْ مِثْلَ نَعْمِ
 ۱۲۴ بُشْرَى نَنَا مَقْضَرُ الْاِسْلَامِ اِنْ لَنَا
 ۱۲۵ مِنَ الْاِسْمَاءِ وَكَلِمًا كَبِيْرٍ مَنَهْلَامِ
 ۱۲۶ لَمَّا دَعَى اللهُ دَاعِيَةً كَالْمَاعِيَةِ
 ۱۲۷ يَا كَرِيْمَ السُّؤْلِ كَلِمًا اَكْرَمَ الْاَلَمِ
 ۱۲۸ رَاغَتْ قُلُوْبُ الْعِيْدِي اَبْنَاءُ بَعْدِي
 ۱۲۹ كَسْبًا اَجْفَلْتُ مَحْفَلًا مِنَ الْعَمِ

۰ - ۰ - ۰ یا ساختو کی

صُوح ۲۹۹ العیوب

۱۱۰ واره انبیاء اقتدا در پی او کسر له
 ۱۱۱ تیر تراسانو شوے هے مقام ته لاری
 ۱۱۲ چه براق له اند بیضه ورا کتا نه بری نوقدا
 ۱۱۳ واره فریسته په استقبال در له راعله
 ۱۱۴ سنا ملاقات وارو کپو تر هر خه معتم
 ۱۱۵ واره مقامونه و تر خیل مقامه پست کول
 ۱۱۶ موسی فو که هیلی و وکه خلیل که نوح آدم
 ۱۱۷ تا په شپه حاصل کړه هر چه نورس صباغوار
 ۱۱۸ پاته له تانه شو همه واره کل رازونه مکتبم
 ۱۱۹ هر چه تا سوال لورکړه همه واره په قبول کړه
 ۱۲۰ خدا ې تاورته « لا » سوال کینی نوصه په معتم
 ۱۲۱ پاته نعمت نه شولو چه تاته نه دینه کولو
 ۱۲۲ په همه و ې ته منعم کړی چه غه وودغ انعم
 ۱۲۳ بشارت ته په امتیا نود رسول شکر و کا ندرک
 ۱۲۴ چه ده اکر الرسول ده لاره اکر ام اسم
 ۱۲۵ چه افضل در میلانو ې راه لیره و موثر سته
 ۱۲۶ بیشکه موثر ې هم کولو بهتر د نوسر اسم
 ۱۲۷ په تنهائے وجهان ته د همت توره تر مند کړه
 ۱۲۸ د حسین کا هر په یو سر حضرت کړه درهم برهم

صُوح ۳۰۰ العیوب

۱۲۰ مَا ذَا لَ بَلَّغَاهُمْ فِي كُلِّ مَعْرَكٍ
 ۱۲۱ حَقِّ خَدَا بِالْقَسَا لِحْمَا عَلِيٍّ وَمَنْعَمٍ
 ۱۲۲ وَوَدَّ الْغِيَارَ فَكَادُوا يَفْسُقُونَ بِهِ
 ۱۲۳ اَشْدَّ شَانَتْ مَعَ الْوَقْبَانِ وَالرَّكْمِ
 ۱۲۴ تَمْنِي الْاَسْبَابِ وَلَا يَكْدُرُونَ عَدَا كَهَا
 ۱۲۵ مَا لَمْ تَكُنْ مِنَ كِبَالِي الْاَشْهُرِ الْمُرْمِ
 ۱۲۶ كَا مَنَا السَّيْفُ مَنِيْتُ حَلَّ سَاخَتْهُمْ
 ۱۲۷ بِكُلِّ قَسْرٍ اِلَى الْعَدَى قَدِيمِ
 ۱۲۸ يَجْرُ بَحْرُ حَيْبِشِ فَوْقَ سَاحِلِيَةِ
 ۱۲۹ نَدَى فِي يَمُوْجٍ مِنَ الْاَبْطَالِ مَلْتَمِيْمِ
 ۱۳۰ مِنْ كُلِّ مُنْكَدِبٍ بِشَى مُنْتَسِبِ
 ۱۳۱ يَسْلُو بِمَشَايِلِ بِلْكَكْرِ مَسْطَلِمِ
 ۱۳۲ حَقًّا عَدَتْ مِثْلَ الْاِسْلَامِ وَهِيَ بِهِمْ
 ۱۳۳ مِنَ اَبْعَدِ عَزْبَتِيهَا مَوْ مَوْ لَهَ الرَّجْمِ
 ۱۳۴ مَكْفُولَهَ اِنْدَا اَبْنَهُمْ حَيْبُوْ اَبِ
 ۱۳۵ وَحَيْبُ بَيْلِ فِكْمِ كَيْبِكُمْ وَكَسْرِكُمْ
 ۱۳۶ هُمْ اِلْبَالِ فَسَلْ عَنْهُمْ مُمَادِ مَكْمِ
 ۱۳۷ مَا اِذَا رَأَى مِنْهُمْ فِي كُلِّ مُضْطَمِ
 ۱۳۸ وَسَلْ حَيْبِنَا وَسَلْ بَدْرًا وَسَلْ اَحْدَا
 ۱۳۹ فَمَسْؤُلَ حَتْفِ لَهْمِ اَذْهَى مِنَ الْوَحْمِ

له وکتم - تحت کور کړا چه غوښه پرته ېکه له دغه شی

صُوح ۳۰۱ العیوب

۱۲۰ په یوازې به اصحابو کا فران همه د پیکه کړه
 ۱۲۱ لکه کړی بوتی بوتی قصاب چه غوښه په پیوم
 ۱۲۲ غاز یان به همه واره به له الجوسره ماره شو
 ۱۲۳ هم عقاب به ې په غوښو په هډونو ې و خرم
 ۱۲۴ تیر به پر ې شپه شو ې خو ېله شاره ورو
 ۱۲۵ تر هغه چه به راغے په دوک اشهر الحرم
 ۱۲۶ گو یا دین د پاک نهی او و په یا را نو میله شوے
 ۱۲۷ چه غوښه د کا هر غوښته پر ې و د خوش و خرم
 ۱۲۸ د حضرت لیکر سیلاب و و کا فران لکه خستر
 ۱۲۹ په چو بس ې هر لور ته غور خول هر دم هر دم
 ۱۳۰ دین ې تر مشرقه تر مغربه جهان او نیو و
 ۱۳۱ که حق و و که باطل و و نور و منور شو مدغم
 ۱۳۲ خیل به ې هغه و وجه خپلوی ې و له خدا پر
 ۱۳۳ بلال حبشی سر و و ابو لهب ې و و رجم
 ۱۳۴ ضامن کولو دوک خدا ې په سانه د دین هسه
 ۱۳۵ لکه پلار او خینن چه دخپل عیال سانه کا حکم
 ۱۳۶ دوک و و لکه غرون پس پوښنه د حال او کوله کدار و
 ۱۳۷ خد ې اولیده له دوک دلا سپه هر چکا او مصفا
 ۱۳۸ په زرگونو کا فران و ریان ې راغلل د حسین
 ۱۳۹ تنهائے په یوحائے کړه همگی درهم برهم

سه مضطرم : میدان جنگ

فتوح ۳۰۲ الغیب

۱۳۰ اَلْمُعْتَدِي السَّبِيحِ حُمُرُ بَدَا مَا وَتَرَدَتْ
 ۱۳۱ مِنَ الْوَيْدَى كُلَّ مُسَوِّدٍ مِنَ السَّحَابِ
 وَالْكَاتِبِينَ بِسُحُورِ الْحَطِّ مَا تَرَكْتَ
 ۱۳۲ اِذْ لَمْ يَكُنْ حَرْفٌ جَنِمَ غَيْرَ مُنْجِمِ
 شَأْنِي السَّلَاحَ لَهُمْ سِيْمًا لَمْ يَكُنْ
 ۱۳۳ وَالْوَدُّ يُنْتَابُ بِالْبَيْتِ مِنَ السَّمِ
 تُهْدَى إِلَيْكَ رِيَاحُ التَّمْرِ نَشْرُهُمْ
 ۱۳۴ فَحَسِبَ الرَّهْدُ فِي الْأَكْبَامِ كُنْ كَيْسٍ
 كَأَنْهُمْ فِي طُهُورِ الْخَيْلِ كُنْتُ رَبًّا
 ۱۳۵ مِنْ شِدَّةِ الْحُزْمِ لَا مِنْ شِدَّةِ الْحُزْمِ
 كَارَتْ قَلْبُ الْوَيْدَى مِنْ بَابِ فَرْقًا
 ۱۳۶ فَمَا كُنْتُ بَيْنَ السَّهْمِ وَالسَّهْمِ
 وَمَنْ تَكُنْ بِرَسُولِ اللَّهِ تُصْرَعُهُ
 ۱۳۷ إِنْ تَلَقَّه الْأَهْلُ فِي الْجَا مَهَا حَجْمِ
 وَلَنْ تَرَى بَيْنَ قَلْبِ عَيْرٍ مُتَّصِدِ
 ۱۳۸ بِهِ وَلَا مِنْ عَدُوِّ حَيْبٍ مُتَّعِصِمِ
 أَحَلَّ أَمْتَهُ فِي حِزْبِي مَلَسِيهَا
 ۱۳۹ كَأَنَّيْفَ حَلَّ مَعَ الْأَشْبَالِ فِي أَجْمِ
 كَمْ جَدُّ لَكَ كَلِمَاتُ اللَّهِ مِنْ جَدَلِ
 فِيهِ وَكَمْ حَمَتَمَ الْبُرْهَانَ مِنْ حَجْمِ

۱۔ نقطہ - دلت مراد زخم بہ ہمار۔

فتوح ۳۰۳ الغیب

۱۳۰ پر جنگ کہیں بہئے توروا لعطش بقریہ و
 ۱۳۱ کہ ہر جو یہ بے نوش کرے د غلیم کردین دم
 اصحابو یہ بہ جنگ کہیں دست خود بہ قلمون
 ۱۳۲ دکفار وکل جسمونہ کسول حرفونہ منعجم
 یہ وینو بہئے تل دغلبانومیدان سورشہ
 ۱۳۳ تا بہ وے چہ لا لا اوشول دکلونو شوموسم
 خوشبوئی ددوئے دیادہ د نصرت چہ تانترسی
 ۱۳۴ گویا چہ شکوفہ وہ بہ غضہ کہیں پت بہنم
 بنکارید نہ بہ بہ آسوز ہسے مضبوط لکہ چہ ونہ
 ۱۳۵ وی ولا رگہ دغیرہ دیاسہ نہ مضبوط او حکم
 زہر وند دکفارو الوت ہسے شان لہ خوف
 ۱۳۶ فرق بے نہ شو کولے چہ سہے دے یا بہم
 ہنو چہ لہ نہ خدا لے وی درسون پاری موندک
 ۱۳۷ مزرے کہ یہے شی پیش ترے بہ او سنتی ہنہ دم
 دوستان بہ دنی ہنکھلہ نہ وی بے مددہ
 ۱۳۸ دشمن بہ بے ہم تل تر تلہ وی مقهور او مقم
 داخل بے خیل امت کہ بہ حصار کہیں دخیل
 ۱۳۹ مانند د امزری چہ لہ پوسر داخل شی پسہ اجم
 دیر بہ زمکہ پرستی وی قرآن چہ مکران دو
 دیرخلہ غالب شود ابرہان بہ ہنہ چاہچہ وخصم

۱۔ شامہ - جاہہ - شکل - غار۔

فتوح ۳۰۴ الغیب

۱۳۰ كَمَا لَكَ بِالْعُلَمِ فِي الْأَنْفِ مُعْجَزَةٌ
 ۱۳۱ فِي الْفِيهِ حَلِيَّةٌ وَالْقَادِيَةُ فِي السُّمِّ
 حَذْمٌ مَشْفَى يَكُونُ أَسْتَجِيلٌ بِهَا
 ۱۳۲ دُؤُوبٌ عُمُو مَعْنَى فِي الشُّعْرِ وَالْحَدِّمْ
 إِذْ قَلَّدَ الْإِنَّمَا تَحْتَلِي عَوَاقِبُهُ
 ۱۳۳ تَأْكُلِي بِهَيْمَا هَذِي مِنْ السَّحْمِ
 أَلْعَضَتْ عَنِّي السَّبِيحِي فِي الْمَالَسَيْنِ وَمَا
 ۱۳۴ حَسَلْتُ إِلَّا عَلَى الْأَنْبَارِ وَالسَّكْرِ
 قَبَا حَسَارَةٌ كَفَيْتُ فِي بَحَارَتِهَا
 ۱۳۵ لَمْ تَنْشُرِ السَّبِيحِي بِاللَّيْلِ لَمْ تَكُنْ
 وَمَنْ يَبِيعُ اجْتِلًا مِثْلَهُ يَسْأَلُهُ
 ۱۳۶ بَيْنَ لَهُ النَّبِيَّ فِي بَيْعٍ وَفِي سَلَمِ
 إِنَّ ابْنَ دُنْيَا فَمَا عَهْدِي بِمُسْتَقْبَلِ
 ۱۳۷ مِنَ السَّبِيحِي وَلَا حَسْبِي بِمُسْتَكْبَرِ
 كَانَتْ لِي ذِمَّةٌ مِثْلَهُ يَكْتُمِي سَخِي
 ۱۳۸ مَحْتَدًا وَهُوَ أَذْفَى الْعَلْبِي بِالْيَمِّ
 إِنَّ لَمْ تَكُنْ فِي مَعَادِي الْجَدِّ ابْدَعِي
 ۱۳۹ فَضْلًا وَإِلَّا فَعَلَّ يَأْذَلَةُ السَّعْدِ
 حَاشَا أَنْ يُحْزِمَ السَّاحِبَ مَكَارِمَهُ
 ۱۴۰ أَوْ يَرْجِعَ الْبَارِئُ مِثْلَهُ عَنِ الْمُحْتَرَمِ

۱۔ بستم، بستم وکے۔ ۲۔ غیر منصرم - نشلید وکے

فتوح ۳۰۵ الغیب

۱۳۰ لوی معجزہ دہ دواعلم ددہ بہ زمانہ دجاہلیت کہیں
 ۱۳۱ اوہم ہسے آدب ددہ گورہ پھالت کہیں دیتم
 خدمت کے کوم بہ عمل دے د پارہ چہ رہما فتن
 ۱۳۲ گناہونہ چہ کم کرے وی بہ شعرو بہ خدم
 دوی کرہ خما بہ غارہ دعقلی دلا رے خوف
 ۱۳۳ گویا چہ یوغار دے ہم مذبح تہ روان شوم
 تابع شوم دخواہش بہ خلیتوب او پیری کہیں
 ۱۳۴ حاصل م کئے نہ کرے گناہ او دندم
 دیرہ کم بخت خما د نفس دہ چہ وہ بہتیار
 ۱۳۵ دین بے یہ دنیا اونہ کہتہ اونہ نہتے کرہ و رسم
 چاہے کہ دین خیل بیع یہ دا فانی دنیا
 ۱۳۶ نہ بہ ورینکارہ شی زبان د بیع او سلم
 گناہونہ کوم دیرلہ لاسہ شوے وکھمد م حکم
 ۱۳۷ یہ ایمان داور لو پہ پیغمبر چہ رسی دغیر منصرم
 بل عہد م دادے چہ بہ نامہ ددہ نامزدیم
 ۱۳۸ بہتر تر بقول وخلق دے ہم اونی دے بہ ذمم
 کہ حضرت م لاس پہ قیامت اونہ بیسی ایشل
 ۱۳۹ پس وایہ تہ چہ دیر شوے سخت لغزش کہ دقتم
 پاک دے لگیا نہ چہ امید وار بہ ترے ہم دم شی
 یا جارے بیوتہ لار شی لہ دہ غیر محترم

۱۔ غیر منصرم - نشلید وکے۔

فتوح ۲۰۶ الغیب

۱۵۰ وَ مِمَّنْ أَلَمَّتْ أَفْكَارُهُ مَسَدًا مَجْحُومًا
 وَ جَدَّ شُهُؤُهُ بِخِلَافِي خَيْرٌ مُلْتَمِزًا
 ۱۵۱ وَلَكِنْ يَقُولُ الْغَيْبِيُّ مِنْهُ يَدَا تَرِيثِ
 إِرْتِ الْمَعْيَا يَنْبُتُ الْاَزْهَارُ فِي الْاَذْكَامِ
 ۱۵۲ وَ كَلِمَةُ اِرْتِ اَلْاَزْهَارُ فِي الْاَذْكَامِ
 يَدَا اَزْهَرِي بِمَا اَشْنَى عَلَيَّ هَرَمِ
 ۱۵۳ يَا اَذْكَامُ الْاَلْحَقِي مَا لِي مِنْ اَلْوَدِّ بِسِ
 رِوَالِكٍ عِنْدَ حُلُولِ الْاَعَادِيثِ الْعَمِيمِ
 ۱۵۴ وَ لَنْ يَضْبِقَ رَسُوْلُ اللهِ بِجَاهِكَ وَ
 اِذَا الْكُرَيْمُ تَحَلَّى بِاسْمِ مَسْتَقِيمِ
 ۱۵۵ قَارِي مِنْ جُودِكَ الْاَدْنِيَا وَ سَكْرَتَهَا
 وَ مِنْ عُلُوِّ مَلِكِ عَالَمِ الْاَلْوَجِ وَ الْفَلَمِ
 ۱۵۶ يَا نَفْسِي لَا تَقْنَطِي مِنْ ذِكْرِ عَظَمَتِ
 اِنَّ الْاَكْبَارِي فِي الْاَعْرَابِ كَاللَّسَمِ
 ۱۵۷ لَعَلَّ رَحْمَةً رَفِيًّا حَيْثُ يُقْبَلُهَا
 تَأْتِي عَلَيَّ حَسْبِ الْعِشِيَا فِي الْاَلَمِ
 ۱۵۸ يَا رِيثٍ وَ اَجْعَلْ رَجَائِي غَيْرَ مُتَعَكِّسِ
 لَدَيْكَ وَ اَجْعَلْ حِسَابِي غَيْرَ مُتَعَدِّمِ
 ۱۵۹ وَ اَلْطَلْفُ بِعَيْدِكَ فِي الْاَدْرِيَا اِنَّ لَهُ
 صَبْرًا مَعِي تَدْعُهُ الْاَهْوَالُ يَسْتَهْرِمِ

سک لعم - وارثہ کننا ہونہ -

فتوح ۳۰۷ الغیب

۱۵۰ خود فکر خپل لازم کہہ پہ مدح و پاک نبیؐ
 خلاصی م دے موند لے لہ کل درد لہ کل غم
 ۱۵۱ ہسے مکثرہ چہ محتاج کے تردد ورشی غشی غشی
 بازان دسپری دیکھو نہ رضوانی پہ غرہ بہ سم
 ۱۵۲ ماچہ ثنا ویلہ دینیؐ نور مراد م نہ و
 خود اچہ در سولؐ د برکتہ شہہ خلاص دکل ازم
 یا رسولؐ انہ متوجہ نما بحال شد کہ تلمیذ اہل سنت
 ۱۵۳ یہ بندم نفس شیطان بیانی پہ لور د جہنم
 ہنہ و رخ چہ پاک انہ بہ قہر کاندی بعلم
 ۱۵۴ شفاعت م چرے اوشی ہیتر بہ جاہ نشی تاکم
 دنیا او غیبی دوا رہ ستالہ معہ پیدا شوی
 ۱۵۵ یو خاک کے ستا د خوا دے علم اللوح والقلم
 ہیتر اندوہ و نہ کہ مرتکب دکب اسرو
 ۱۵۶ کبیرہ کے دامت بہ مثال لکہ لسم
 قسمت چہ حق کریم کہہ درحمت پہ کوم زمان
 ۱۵۷ شائد چہ بتول دگنا ہونہ ف القسم
 ویر امید لرمہ ربہ لا تقنطوا و یلی تادی
 ۱۵۸ آسان رات حساب کرہ چہ وی امید م غیر مخرم
 رحم او کرہ اے مالکہ پہ بندہ پہ دوا رہ کونہ
 ۱۵۹ ویر نا توان دے ہم بے صبرہ نطاقت لری درد اوالم
 لہ غیر مخرم رہتہ بہ کہہ شویہ

فتوح ۳۰۸ الغیب

۱۶۰ وَأَذِّنْ لِجُحُبِ صَلَوةٍ مِنْكَ دَارِ سَمَةٍ
 عَلَى النَّجِيِّ يَمْشِي وَ مُتَّجِمِ
 ۱۶۰ امر او کرہ اے خاوندہ دکرم پہ وریو بانہ
 چہ بہ نبیؐ و تل دیر بی شبہ او ریخ اودم بہ دمر
 ۱۶۱ وَالْأُولَى وَالسَّخِيْبُ شَمُّ الشَّارِبِيْنَ لَهُمْ
 أَهْلُ النَّعْتِي وَ النَّعْتِي وَ الْفُجْمِ وَ الْكَلْمِ
 ۱۶۱ ہم رحمت کہ تیر پہ پیر و انو محسبانو
 ۱۶۱ بیا پہ کل اهل تقی چہ لری حام ہم کرم
 ۱۶۲ مَا رَحَّتْ عَسَدُ بَابِ الْبَابِ رِيحُ صَبَا
 وَ اَلْمَرْبِ الْعَيْسِ حَادِي الْعَيْسِ يَا لَكُمِ
 ۱۶۲ خود شنووی خا نیکہ د سحر نرم بادونہ
 خود چہ سار و انان خوشحالوی او بنی پہ نعم

قصیدہ سردا ختم شویہ

اللہ پاک و دا قصیدہ پہ دنیا کیں خوبتر بہت
 او پہ آخرت کیں د شفاعت سبب او گر خوبی
 آمین
 فقیر محمد عباس قادریہ

وصیت نامه جناب شیخ صاحب صاحب پانی پتی
قدس سره

کتاب احسان

بدان اسعدک الله تعالی انهمه که گفت شد صورت ایمان و

اسلام و شریعت است و مغز و حقیقت او در خدمت درویشان بایدست
و خیال نباید کرد که حقیقت خلاف شریعت است که این سخن جمل
کفر است بلکه همین شریعت است که در خدمت درویشان چون
قلب از تعلق علمی و حسی که با سوای الله داشت پاک شود و زائل
نفس بر طرف گشته نفس مطمئنه شود و اخلاص همه سانه شریعت در حق
او با مغز شود نماز او عند الله تعلق دیگر همه سانه دور رکعت او بهتر از
لک رکعت دیگران باشد و همچنین صوم او و صدقه او رسول فرمود
صلی الله علیه و آله و سلم اگر شما مثل احد زور راه خدا نرج کنید برابر یک
سیر یا نیم سیر چو نباشد که صحابه در راه خدا داده اند این از جهت قوت
ایمان و اخلاص شانست نور باطن پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را
از سینه درویشان باید جست و بدان نور سینه خود را روشن
باید کرد تا خبری بر و شریف است صحیح دریافت شود و لے در
قرآن مستقی را فرموده و در حدیث علامت اولیای الله فرموده

لله نور و نور نیست هیچ در ایمان
بیشود فقال ایها المسلم تقوا الله
الذين غافوا عن قولنا ان الله
ابوه و انى برودت ان در حالت کفر
عبدان ای که در ان امر مملو شده
چون حضرت ایشان از سینه پاک
غافل شده ایمان از سینه دور
پراست سینه نفس بر غناست
زبان از دست که هم از سینه دور
انست که در کفر کس از سینه دور
که معاذ الله از ایمان دور
سوی سبب شادان چون
چون ای جان اوست
چون ای جان اوست
شما هر چه بود ایمان
باطن خود را زانجا
بماند سینه در راه خدا
و گمان چو پیغمبر صلی
الله علیه و آله و سلم
ان الله اعلم بحکمکم و
الذین یؤمنون علی الله
مستحکمین المؤمنین
الان انما کان فی اللات
اللاته من الاوثان
الذین کانوا یؤمنون
بها من قبل ان یبعث
الله رسوله ان لا
تقری بالله اولاداً
الله لا یقرى و الله
عزیز العزیز

که در صحبت او خدا یاد آید یعنی محبت دنیا در صحبت او کم شود و محبت
حق زیاد گردد و او را الله اعلم کسی که مستقی نباشد او اولی نه باشد ^{مشو}
ای بسا البیس آدم روی هست پس بهرستی نشاید او دست
حضرت عزیز آن علی را مستثنی قدس سده می فرمایند ^{ای بیست نباید کرد} رباعی

با هر که نشستی و نشد جمع دلالت	وز تو ز سید صحبت آب و گلت
ز نهار صحبتش گریزان پیشش	ورنه کند روح عزیزان کجالت

ترجمه باب کلمات الکفر از فتاوی بر مانی

در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر
باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود
از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب چنین کافر شود نماز
تفصیل علی رضی الله عنه بر آنرا که بدست مسئله از محال دستن یاید
خدا کافر شود مسئله خدا را هم گفتن دوست و پادرو گفتن کفر مسئله
اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آنند

Handwritten marginal notes in Persian script, written vertically along the left side of the page. The text is dense and appears to be commentary or additional rulings related to the main text.

Handwritten marginal notes in Persian script, written horizontally at the bottom of the page. The text is dense and appears to be commentary or additional rulings related to the main text.

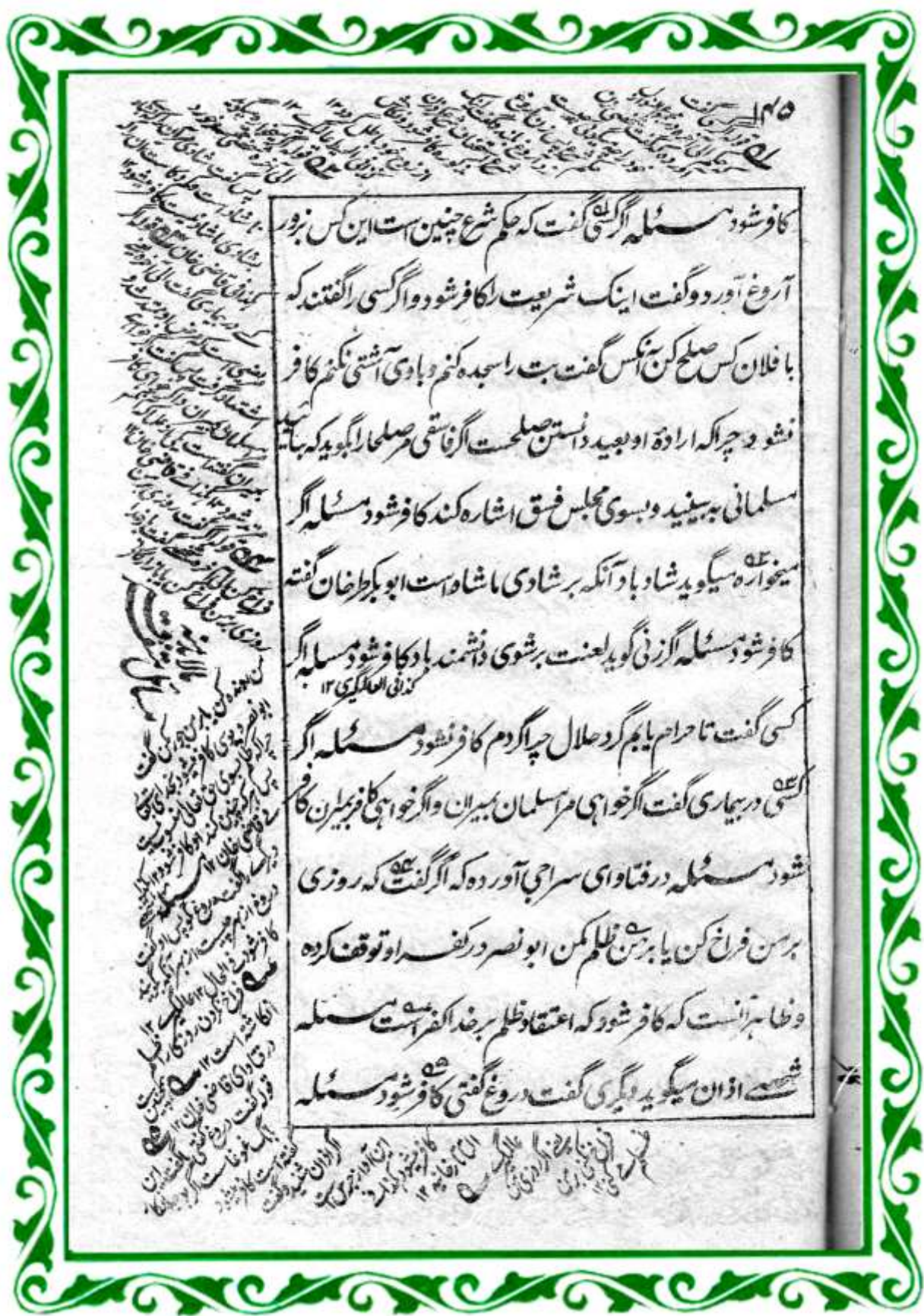

۱۳۴۳
 مکتبہ دارالعلوم دیوبند
 جامعہ اسلامیہ دیوبند
 دارالحدیث دیوبند
 دارالکتب دیوبند
 دارالترجمہ دیوبند
 دارالافتاء دیوبند
 دارالبحوث دیوبند
 دارالکتاب دیوبند
 دارالعلوم دیوبند
 دارالحدیث دیوبند
 دارالکتب دیوبند
 دارالترجمہ دیوبند
 دارالافتاء دیوبند
 دارالبحوث دیوبند
 دارالکتاب دیوبند
 دارالعلوم دیوبند
 دارالحدیث دیوبند
 دارالکتب دیوبند
 دارالترجمہ دیوبند
 دارالافتاء دیوبند
 دارالبحوث دیوبند
 دارالکتاب دیوبند

مسئله اگر کسی بدون شکر و تکبر کرد و گفت که خدا و رسول خدا را
 گواه کردم یا فرشته را گواه کردم کافر شود مسئله و از مجمع النوازل آورده
 که اگر گفت که فرشته دست راست و دست چپ را گواه کردم کافر
 نشود اگر چه تکلیف صحیح نباشد مسئله اگر جانوری آواز کرد پس گفت که
 بیمار بیدار یا غله گران شود یا جانور را از کوه و از سفر بازگشت در کفر او
 اختلاف است مسئله اگر گفت که خدا میباید که من همیشه پیوسته ترایم
 میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که نمیی و شادی تو
 چنانم که نمیی و شادی خود بعضی گفته کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و
 بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود
 مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پسای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر
 از خداست لیکن از بنده استن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر
 باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنمازم کند نماز نمازم نیست
 اگر قبضه با این سو باشد نماز نگذارد کافر شود مسئله اگر

اگر کسی بگوید که خدا و رسول خدا را گواه کردم یا فرشته را گواه کردم یا جانور را گواه کردم یا غله گران شود یا جانور را از کوه و از سفر بازگشت در کفر او اختلاف است مسئله اگر گفت که خدا میباید که من همیشه پیوسته ترایم میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که نمیی و شادی تو چنانم که نمیی و شادی خود بعضی گفته کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پسای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر از خداست لیکن از بنده استن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنمازم کند نماز نمازم نیست اگر قبضه با این سو باشد نماز نگذارد کافر شود مسئله اگر

اگر کسی بگوید که خدا و رسول خدا را گواه کردم یا فرشته را گواه کردم یا جانور را گواه کردم یا غله گران شود یا جانور را از کوه و از سفر بازگشت در کفر او اختلاف است مسئله اگر گفت که خدا میباید که من همیشه پیوسته ترایم میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که نمیی و شادی تو چنانم که نمیی و شادی خود بعضی گفته کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پسای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر از خداست لیکن از بنده استن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنمازم کند نماز نمازم نیست اگر قبضه با این سو باشد نماز نگذارد کافر شود مسئله اگر

۱۲۵
کافر شود مسئله اگر کسی گفت که علم شیخ چنین است این کس زور
آروغ آورد و گفت اینک شریعت لکا فر شود و اگر کسی را گفتند که
با فلان کس صلح کن پس گفت بت راجعه کنم و با وی دوستی نکنم کافر
نشود و چرا که اراده او بعید است صلحت اگر فاسق صلح را بگوید که با
مسلمانی بیسوی و بسوی مجلس فسق اشاره کند کافر شود مسئله اگر
میخواهد بیگوید شاد باد آنکه بر شادی ماشا است ابو بکر خان گفته
کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
کسی گفت تا حرام یا هم کرد حلال چه کردم کافر شود مسئله اگر
کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان
شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی
بر من فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کفر او توقف کرده
و ظاهرا است که کافر شود که اعتقاد ظلم بر خدا کفر است مسئله
شخصی از آن بیگوید دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

با شاد است کافر شود مسئله اگر
شادی ماشا است کافر شود مسئله اگر
کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت
بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
کسی گفت تا حرام یا هم کرد حلال
چه کردم کافر شود مسئله اگر
کسی در بیماری گفت اگر خواهی
مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی
کافر بگردان شود مسئله در فتاوی
سراجی آورده که اگر گفت که
روزی بر من فرخ کن یا بر من ظلم
کن ابو نصر در کفر او توقف کرده
و ظاهرا است که کافر شود که
اعتقاد ظلم بر خدا کفر است
مسئله شخصی از آن بیگوید
دیگری گفت دروغ گفتی کافر
شود مسئله

کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر کسی گفت تا حرام یا هم کرد حلال چه کردم کافر شود مسئله اگر کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی بر من فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کفر او توقف کرده و ظاهرا است که کافر شود که اعتقاد ظلم بر خدا کفر است مسئله شخصی از آن بیگوید دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

در جواب کسی که پرسید اگر کسی کافر شود و بعد از آن مسلمان شود آیا باید او را کفرش محاسبه کرد یا نه؟

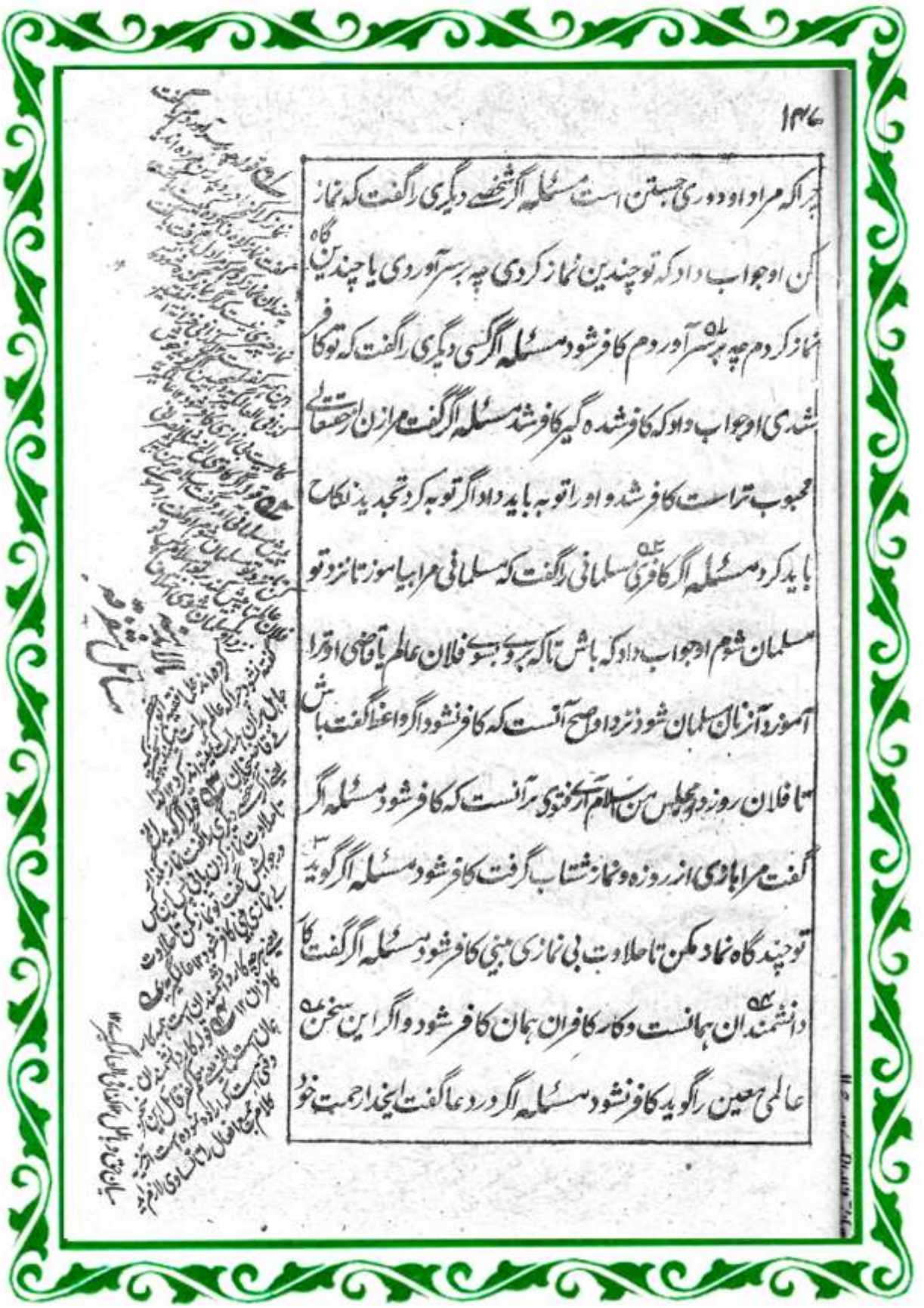
اگر پیشتر صلوات الله علیه و آله وسلم عیب کرد یا سوی سب او یا سبش را مویکت
کافر شود مسئله اگر کسی پادشاه ظالم را عادل گوید امام ابی منصور رحمه الله
تا تیری گفته کافر شود و امام ابوالقاسم گفته کافر نشود چه اگر البته گاهی
عدل کرده باشد مسئله در حدادیه و سراچی گفته اگر کسی اعتقاد کند که
خراج و غیره خزانه پادشاهی ملک پادشاه است کافر شود مسئله در
سراچی گفته اگر کسی گفت که تو عالم غیب داری گفت دارم کافر شود
مسئله اگر کسی گفت که اگر خدا امرانی تو در بهشت بر تو نوحه رفت اصح
آنست که کافر نشود مسئله اگر کسی گفت من مسلمانم دیگری گفت بخت
بر تو و بر مسلمانان تو کافر شود و در جامع الفتاوی آورده انظر آنست که
کافر نشود در سراچی گفته اگر کسی گوید که اگر شتگان یا پیغمبران گواهی دهند که
آسیم نیست باورند ام کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یگفت ای کافر او
گفت اگر این چنین نبی بودم با تو صحبت پیشترم بعضی گویند کافر شود و بعضی
گویند نه مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود

در جواب کسی که پرسید اگر کسی کافر شود و بعد از آن مسلمان شود آیا باید او را کفرش محاسبه کرد یا نه؟

در جواب کسی که پرسید اگر کسی کافر شود و بعد از آن مسلمان شود آیا باید او را کفرش محاسبه کرد یا نه؟

چرا که مراد او دوری جستن است مسئله اگر شخصی دیگری را گفت که نماز کن او جواب داد که تو چندین نماز کردی چه بر سر آوردی یا چندین گاه نماز کردم چه بر سر آوردم کافر شود مسئله اگر کسی دیگری را گفت که تو کافر شدی او جواب داد که کافر شده گیر کافر شد مسئله اگر گفت هر از آن است محبوس تراست کافر شد و او را توبه باید داد اگر توبه کرد توبه پذیر نکاح باید کرد مسئله اگر کافری مسلمان را گفت که مسلمان مرا بیا سوز تا نزد تو مسلمان شوم او جواب داد که باش تا که بر و بسو فلان عالم یا قاضی او را آسوزد آن زمان مسلمان شود نزد او صح آنتست که کافر نشود اگر او اعطای گفت باش تا فلان روز و پنجشنبه من سلام آورم تو می بر آنتست که کافر شود مسئله اگر گفت مرا بازی از روزه و نماز شتاب گرفت کافر شود مسئله اگر گوید تو چند گاه نماز کن تا حلاوت بی نمازی بینی کافر شود مسئله اگر گفت که دانت من همانست و کار کافران همان کافر شود و اگر این سخن عالمی معین را گوید کافر نشود مسئله اگر در دعای گفت این خدا رحمت خود

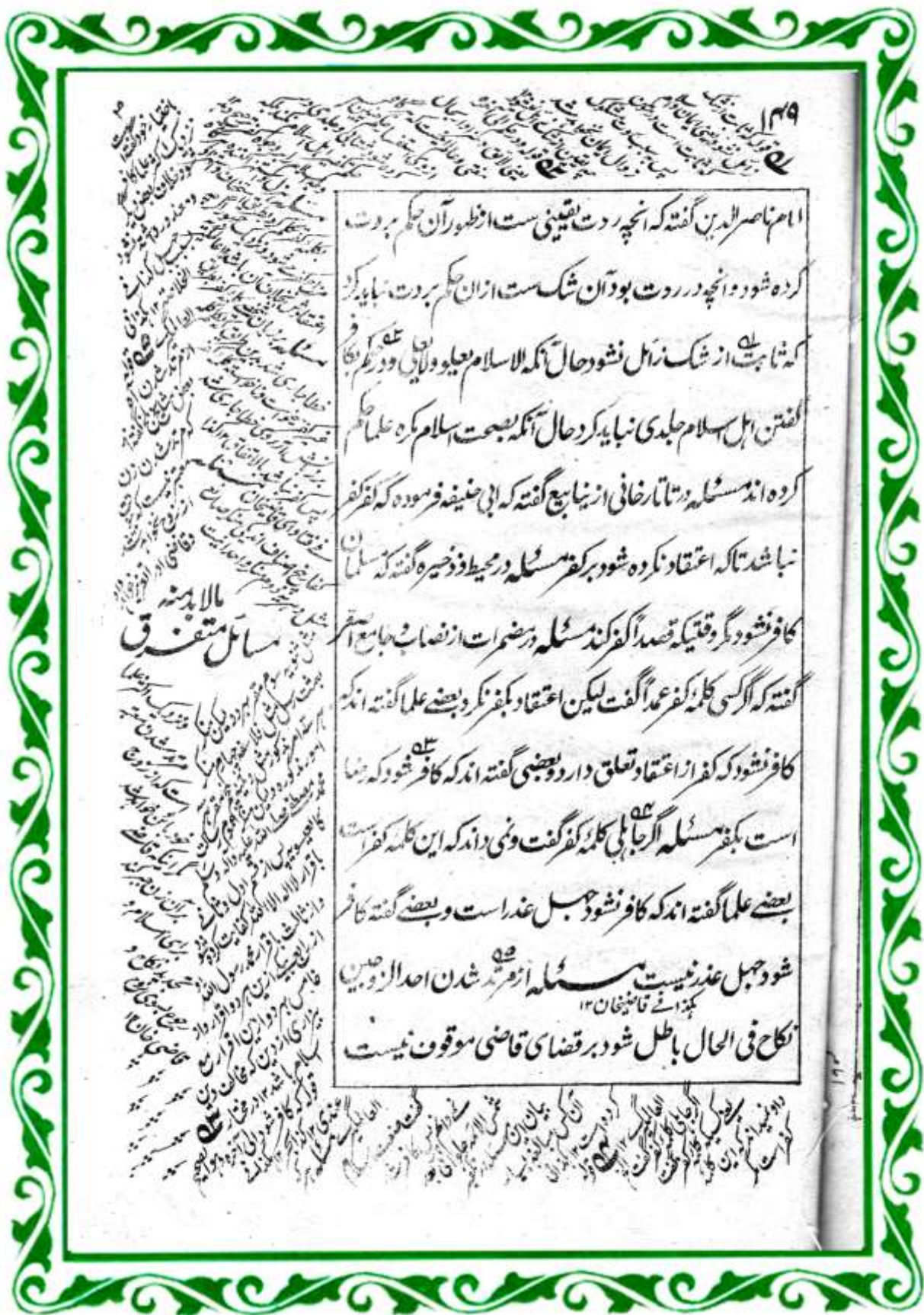
سوال
 اگر کسی را گفت که نماز کن او جواب داد که تو چندین نماز کردی چه بر سر آوردی یا چندین گاه نماز کردم چه بر سر آوردم کافر شود مسئله اگر گفت هر از آن است محبوس تراست کافر شد و او را توبه باید داد اگر توبه کرد توبه پذیر نکاح باید کرد مسئله اگر کافری مسلمان را گفت که مسلمان مرا بیا سوز تا نزد تو مسلمان شوم او جواب داد که باش تا که بر و بسو فلان عالم یا قاضی او را آسوزد آن زمان مسلمان شود نزد او صح آنتست که کافر نشود اگر او اعطای گفت باش تا فلان روز و پنجشنبه من سلام آورم تو می بر آنتست که کافر شود مسئله اگر گفت مرا بازی از روزه و نماز شتاب گرفت کافر شود مسئله اگر گوید تو چند گاه نماز کن تا حلاوت بی نمازی بینی کافر شود مسئله اگر گفت که دانت من همانست و کار کافران همان کافر شود و اگر این سخن عالمی معین را گوید کافر نشود مسئله اگر در دعای گفت این خدا رحمت خود

از من در بیخ مدار از الفاظ کفر است مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس
شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنده همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق
حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا سیدانه که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لاطحاوی گفته که از ایمان خارج کنند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

اگر چنین از شوهر کافر شود
باید بداند که کفر است
مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی
گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است
و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود
کیس ازین رضا کافر نشود مسئله
اگر مجلس شهر خواری بر یکانی
مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن
خندگی بگویند و آن محل از آن بجنده
همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند
و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق حلال
بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید
کاشکی غیر حلال بودی یا روزه ماه
رمضان فرض نبودی کافر نشود
اگر کسی گوید که خدا سیدانه که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار
کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن
قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن
صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله
لاطحاوی گفته که از ایمان خارج
کنند مگر چیزی که او کار باشد بد
آنچه ایمان آوردن بدان واجب است
مسئله

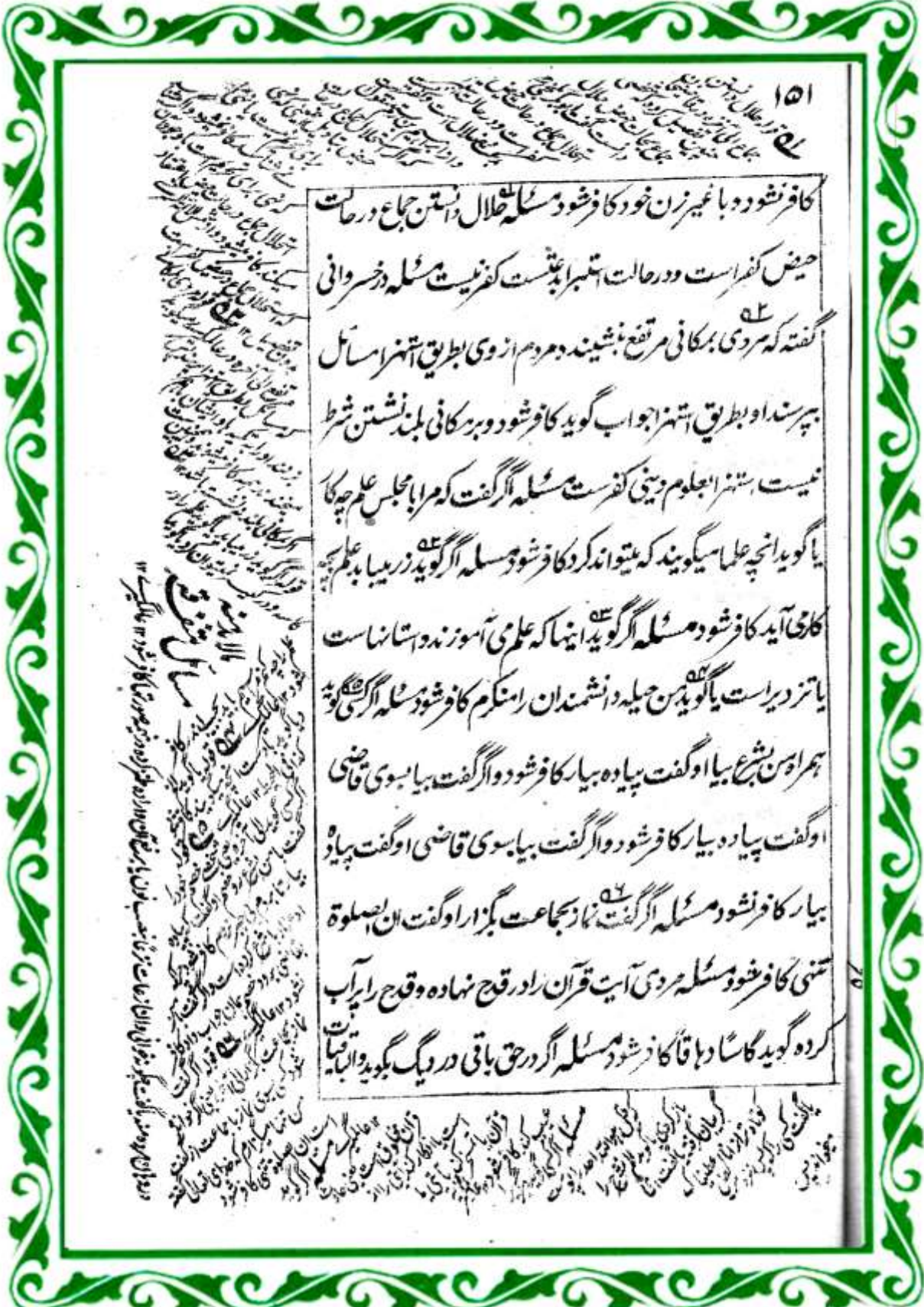
مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل از آن بجنده همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا سیدانه که من این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و فتوی حسام الدین برانست مسئله لاطحاوی گفته که از ایمان خارج کنند مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

امام ناصر الدین گفته که آنچه ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست نباید کرد
 که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام علی و اولیای و در حکم بجا
 گفتن اهل اسلام جلدی نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر آن علماء حکم
 کرده اند مسئله در تاتار خانی از نیابیح گفته که ابی حنیفه فرموده که کفر کفر
 نباشد تا که اعتقاد نکرده شود بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که مسلمان
 کافر نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله در ضمرات از فصاحت جامع آخر
 گفته که اگر کسی کلمه کفر عمداً گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی علماء گفته اند که
 کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق دارد و بعضی گفته اند که کافر شود که ضمای
 است بکفر مسئله اگر جاهلی کلمه کفر گفت و نمی داند که این کلمه کفر است
 بعضی علماء گفته اند که کافر نشود جهل عداست و بعضی گفته کافر
 شود جهل عذر نیست مسئله از امر شده شدن احد الزوین
 نکاح فی الحال باطل شود بر قضای قاضی موقوف نیست

این مسئله در ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست
 نباید کرد که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام
 علی و اولیای و در حکم بجا گفتن اهل اسلام جلدی
 نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر آن علماء حکم
 کرده اند مسئله در تاتار خانی از نیابیح گفته که
 ابی حنیفه فرموده که کفر کفر نباشد تا که اعتقاد
 نکرده شود بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که
 مسلمان کافر نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله
 در ضمرات از فصاحت جامع آخر گفته که اگر کسی
 کلمه کفر عمداً گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و
 بعضی علماء گفته اند که کافر نشود که کفر از
 اعتقاد و تعلق دارد و بعضی گفته اند که کافر
 شود که ضمای است بکفر مسئله اگر جاهلی کلمه
 کفر گفت و نمی داند که این کلمه کفر است بعضی
 علماء گفته اند که کافر نشود جهل عداست و بعضی
 گفته کافر شود جهل عذر نیست مسئله از امر شده
 شدن احد الزوین نکاح فی الحال باطل شود بر قضای
 قاضی موقوف نیست

۱۴۹

کافر نشود و با غیر زن خود کافر شود مسئله طلال در متن جماع در حالت
 حیض کفر است و در حالت اتمبر اعتدال کفر نیست مسئله در خسروانی
 گفته که مردی بر کانی مرتفع بنشیند و مردم از وی بطریق آینه مسائل
 بپرسند او بطریق آینه جواب گوید کافر شود و بر کانی بلند نشستن شرط
 نیست آینه را معلوم دینی کفر است مسئله اگر گفت که مرا با مجلس علم چه کار
 یا گوید آنچه علمای سیویند که میتواند کرد کافر شود مسئله اگر گوید زربیا به علم چه
 کاری آید کافر شود مسئله اگر گوید اینها که علمی آموزند و استاناست
 یا تزدیر است یا گوید من جمله دانشمندان را منکر کافر شود مسئله اگر گفت
 همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی
 او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی او گفت پیاده
 بیا کافر شود مسئله اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة
 استنی کافر شود مسئله مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب
 کرده گوید گاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیاس

در بیان این مسئله که اگر کسی در حالت طلال جماع کند کافر است
 و اگر در حالت حیض جماع کند کافر است و اگر در حالت اعتدال
 جماع کند کافر نیست و اگر در حالت اتمبر جماع کند کافر نیست
 و اگر در حالت خسروانی جماع کند کافر نیست و اگر در حالت
 مرتفع بنشیند و مردم از وی بپرسند او بطریق آینه جواب
 گوید کافر شود و اگر در حالت بلند نشستن شرط نیست
 و اگر در حالت مجلس علم چه کار یا گوید آنچه علمای سیویند
 که میتواند کرد کافر شود و اگر گوید زربیا به علم چه کاری
 آید کافر شود و اگر اینها که علمی آموزند و استاناست یا تزدیر
 است یا گوید من جمله دانشمندان را منکر کافر شود و اگر گفت
 همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت
 بیا سومی قاضی او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت
 بیا سومی قاضی او گفت پیاده بیا کافر شود مسئله اگر گفت
 نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة استنی کافر شود مسئله
 مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب کرده گوید
 گاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیاس

۵۰

در بیان این مسئله که اگر کسی در حالت طلال جماع کند کافر است
 و اگر در حالت حیض جماع کند کافر است و اگر در حالت اعتدال
 جماع کند کافر نیست و اگر در حالت اتمبر جماع کند کافر نیست
 و اگر در حالت خسروانی جماع کند کافر نیست و اگر در حالت
 مرتفع بنشیند و مردم از وی بپرسند او بطریق آینه جواب
 گوید کافر شود و اگر در حالت بلند نشستن شرط نیست
 و اگر در حالت مجلس علم چه کار یا گوید آنچه علمای سیویند
 که میتواند کرد کافر شود و اگر گوید زربیا به علم چه کاری
 آید کافر شود و اگر اینها که علمی آموزند و استاناست یا تزدیر
 است یا گوید من جمله دانشمندان را منکر کافر شود و اگر گفت
 همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت
 بیا سومی قاضی او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت
 بیا سومی قاضی او گفت پیاده بیا کافر شود مسئله اگر گفت
 نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة استنی کافر شود مسئله
 مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب کرده گوید
 گاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیاس

بچنین در رویه الی و دوسره کفار بهند بر آید و با کافران موافقت کند
در باره ی کافر شود مسئله ایمان یا من مقبول نیست و تو بنیاد صحیح
آنست که قبول است سلمه در شرح مقاصد گفته که هر که در وقت عالم یا
شتر اجساد یا علم بجزئیات و مانند آنرا که از ضروریات دین است انکار
کند با اتفاق کافر شود و اگر در مسائل عقائد که در فرض منواج و معتزله و غیره
فرقه های مدعیه اسلام در آن خلاف دارند برخلاف اهل سنت اعتقاد کند
در کافر گفتن او علما اختلاف دارند در استحقاق از انبی ضعیفه مرئوس است که با
از اهل قبله کافر نیگویم و ابی اسحق افرغانی گفته که هر که اهل سنت را کافر
داند او را کافر میدانم و هر که نداند او را کافر ندانم سلمه علامه علم الهدی
در بحر المحیط گفته که هر ملعون که در جناب پاک سرور کائنات صلی الله
علیه و آله و سلم دشنام دهد یا امانت کند یا در امری از امور دین او یا صورت
سپارک و یا در صفتی از اوصاف شریفیه او عیب کند نخواهد مسلمان بود و یا اگر
اگر چه از راه نهرل کرده باشد آن کافر است و جب قتل تو به او مقبول نیست

بچنین در رویه الی و دوسره کفار بهند بر آید و با کافران موافقت کند
در باره ی کافر شود مسئله ایمان یا من مقبول نیست و تو بنیاد صحیح
آنست که قبول است سلمه در شرح مقاصد گفته که هر که در وقت عالم یا
شتر اجساد یا علم بجزئیات و مانند آنرا که از ضروریات دین است انکار
کند با اتفاق کافر شود و اگر در مسائل عقائد که در فرض منواج و معتزله و غیره
فرقه های مدعیه اسلام در آن خلاف دارند برخلاف اهل سنت اعتقاد کند
در کافر گفتن او علما اختلاف دارند در استحقاق از انبی ضعیفه مرئوس است که با
از اهل قبله کافر نیگویم و ابی اسحق افرغانی گفته که هر که اهل سنت را کافر
داند او را کافر میدانم و هر که نداند او را کافر ندانم سلمه علامه علم الهدی
در بحر المحیط گفته که هر ملعون که در جناب پاک سرور کائنات صلی الله
علیه و آله و سلم دشنام دهد یا امانت کند یا در امری از امور دین او یا صورت
سپارک و یا در صفتی از اوصاف شریفیه او عیب کند نخواهد مسلمان بود و یا اگر
اگر چه از راه نهرل کرده باشد آن کافر است و جب قتل تو به او مقبول نیست

بچنین در رویه الی و دوسره کفار بهند بر آید و با کافران موافقت کند
در باره ی کافر شود مسئله ایمان یا من مقبول نیست و تو بنیاد صحیح
آنست که قبول است سلمه در شرح مقاصد گفته که هر که در وقت عالم یا
شتر اجساد یا علم بجزئیات و مانند آنرا که از ضروریات دین است انکار
کند با اتفاق کافر شود و اگر در مسائل عقائد که در فرض منواج و معتزله و غیره
فرقه های مدعیه اسلام در آن خلاف دارند برخلاف اهل سنت اعتقاد کند
در کافر گفتن او علما اختلاف دارند در استحقاق از انبی ضعیفه مرئوس است که با
از اهل قبله کافر نیگویم و ابی اسحق افرغانی گفته که هر که اهل سنت را کافر
داند او را کافر میدانم و هر که نداند او را کافر ندانم سلمه علامه علم الهدی
در بحر المحیط گفته که هر ملعون که در جناب پاک سرور کائنات صلی الله
علیه و آله و سلم دشنام دهد یا امانت کند یا در امری از امور دین او یا صورت
سپارک و یا در صفتی از اوصاف شریفیه او عیب کند نخواهد مسلمان بود و یا اگر
اگر چه از راه نهرل کرده باشد آن کافر است و جب قتل تو به او مقبول نیست

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**